Raport z konsultacji społecznych projektów Regulaminów konkursów na rok 2027 w ramach Rządowych Programów: Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030 oraz Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich PROO na lata 2018-2030

Organizacja konsultacji społecznych 1
Podsumowanie konsultacji społecznych 2
Uwagi do projektu Regulaminu PROO 4
Uwagi do projektu Regulaminu NOWEFIO Priorytet 1 102
Uwagi do projektu Regulaminu NOWEFIO Priorytety 2-4 222
Uchwała Rady Działalności Pożytku Publicznego 286

Organizacja konsultacji społecznych

Konsultacje społeczne projektów Regulaminów konkursów na rok 2027 w ramach Rządowych Programów: Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030 oraz Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich PROO zostały ogłoszone na stronie internetowej NIW-CRSO w dniu 30 września 2026 roku[1]. Konsultacje trwały w dniach 30 września -14 października 2026 r.

Konsultacje były prowadzone w sposób wielowymiarowy:

- drogą elektroniczną - poprzez uwagi zgłoszone na skrzynki pocztowe fio@niw.gov.pl oraz proo@niw.gov.pl;
- w postaci bezpośrednich spotkań konsultacyjnych, które odbyły się w dniach:
    - NOWEFIO 2027 Priorytet 1: 5 października 2026,
    - NOWEFIO 2027 Priorytety 2-4: 7 października 2026,
    - PROO 2027: 8 października 2026,
- projekty dokumentów zostały przekazane do zaopiniowania Radzie Działalności Pożytku Publicznego, Komitetom Sterująco-Monitorującym Programy oraz Radzie Dialogu z Młodym Pokoleniem. Uchwała nr 245 Rady Działalności Pożytku Publicznego z dnia 19 października 2026 r. w sprawie projektów regulaminów konkursów PROO i NOWEFIO na rok 2027 stanowi załącznik do niniejszego raportu.

[1] https://niw.gov.pl/ruszaja-konsultacje-regulaminow-proo-i-nowefio-2027/

Podsumowanie konsultacji społecznych

W ramach konsultacjach społecznych zgłoszonych zostało:

- 136 uwag do projektu Regulaminu konkursu NOWEFIO – Priorytet 1;
- 91 uwag do projektu Regulaminu konkursu NOWEFIO – Priorytety 2-4;
- 79 uwag do projektu Regulaminu konkursu PROO[2].

W konsultacjach wzięło udział:

- 25 organizacji, które zgłosiły uwagi do dokumentów poprzez formularz elektroniczny;
- 80 osób wzięło udział w stacjonarnym spotkaniu konsultacyjnym Regulaminów.

W konsultacjach wzięły udział organizacje reprezentujące następujące województwa:

Po zakończeniu konsultacji społecznych wszystkie zgłoszone uwagi zostały przeanalizowane przez NIW-CRSO, omówione na posiedzeniach Komitetów Sterująco-Monitorujących właściwe

[2] W przypadku uwag zgłoszonych przez Fundacji im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg – zostały one zgłoszone w trzech różnych formach. Celem zachowania przejrzystości raportu, w zestawieniu uwzględnione zostały uwagi wskazane w formularzu konsultacyjnym.

programy w dniu 23 października 2026 roku, a następnie przedstawione wraz z rekomendacjami Radzie NIW-CRSO, na posiedzeniu w dniu 28 października 2026 roku.

W dniu 28 październiku 2026 odbyło się posiedzenie Rady NIW-CRSO, na którym Rada omówiła projekty Regulaminów, a także wprowadzone zmiany. Rada NIW-CRSO podjęła uchwałę o zatwierdzeniu Regulaminów konkursów.

Zestawienie uwag wraz z odniesieniem przedstawione zostało poniżej.

Uwagi do projektu Regulaminu PROO

L.p.	Podmiot zgłaszający uwagi	Dotyczy	Nr strony	Treść uwagi	Uzasadnienie	Rozstrzygnięcie
1	Federacja Polskich Banków Żywności	Słowniczek - definicja przychodu	5	Proponujemy zmianę definicji słowniczkowej „Przychodu" (dotyczy wszystkich Regulaminów konkursów na 2027 r., w szczególności Regulaminu PROO). Zapis obecny: „Przychód to wartość uzyskana przez organizację w ramach wszystkich działalności (nieodpłatnej i odpłatnej pożytku publicznego oraz działalności gospodarczej). Do przychodu włączają się także dotacje uzyskane ze źródeł zewnętrznych." Proponowany zapis: „Przychód to wartość uzyskana przez organizację w ramach wszystkich działalności (nieodpłatnej i odpłatnej pożytku publicznego oraz działalności gospodarczej), z wyłączeniem wartości darowizn rzeczowych przeznaczonych na prowadzenie działalności statutowej. Do przychodu włączają się także dotacje uzyskane ze źródeł zewnętrznych."	Proponowany zapis przenosi do Regulaminów standard przyjęty już przez ustawodawcę. Zgodnie z art. 10a ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338) limit przychodów uprawniający do prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów liczy się „nie wliczając wartości darowizn rzeczowych przeznaczonych na prowadzenie działalności statutowej". Ustawodawca uznał więc, że wartość takich darowizn nie świadczy o skali ani o potencjale finansowym organizacji. Ta sama logika powinna obowiązywać w rządowych programach wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. W przypadku Banków Żywności skutki obecnej definicji są szczególnie widoczne. Związek Stowarzyszeń Federacja Polskich Banków Żywności zrzesza 31 regionalnych Banków Żywności. Banki nieodpłatnie pozyskują żywność i nieodpłatnie przekazują ją lokalnym organizacjom partnerskim oraz osobom potrzebującym. Wartość otrzymanej żywności ujmowana jest w księgach jako przychód, choć nie towarzyszy jej wpływ środków pieniężnych, a cała żywność jest przekazywana dalej. Skutki obecnej definicji w projektach Regulaminów na 2027 r.: – PROO 1a, podmioty nieuprawnione (próg 10 mln zł): Federacja i większe Banki Żywności przekraczają próg wyłącznie z powodu wartości przekazywanej dalej żywności. Im więcej żywności ratują przed zmarnowaniem, tym szybciej tracą dostęp do wsparcia rozwoju instytucjonalnego. – PROO 1a, ścieżki 2 i 3 (progi 150 tys. zł i 500 tys. zł) oraz NOWEFIO 2027 Priorytety 2–4 (progi przychodu warunkujące maksymalną kwotę dotacji): wartość darowizn rzeczowych podnosi przychód organizacji o niewielkim potencjale finansowym i kwalifikuje je do wyższych progów,	Uwzględnienie

					niż wynikałoby z ich rzeczywistych możliwości. – NOWEFIO 2027 Priorytet 1 (limit 50 tys. zł rocznego przychodu młodej/lokalnej organizacji pozarządowej): lokalne organizacje partnerskie Banków Żywności, które wydają żywność mieszkańcom, przekraczają limit już po otrzymaniu kilku ton żywności, choć nie dysponują znaczącymi środkami pieniężnymi. Zmiana jest neutralna dla organizacji, które nie otrzymują darowizn rzeczowych.	

1	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Słowniczek - definicja przychodu	5	NOWA UWAGA C19 Darowizny rzeczowe a miara potencjału finansowego NGO Proponowana zmiana: Rozdzielić przychód wykazywany zgodnie z właściwymi przepisami od przychodu obliczanego wyłącznie do progów konkursowych. Dodać: „Przy ustalaniu maksymalnego progu przychodowego uprawniającego do udziału nie uwzględnia się wartości darowizn rzeczowych przeznaczonych na działalność statutową. Dotacje i darowizny pieniężne pozostają w podstawie. Wyłączenie nie zmienia ustawowej ewidencji, sprawozdawczości ani wyceny. Wnioskodawca wskazuje przychód ogółem, wartość wyłączenia i wynik, na podstawie istniejących dokumentów, bez nowych ksiąg. Gdy próg minimalny lub limit dotacji ma mierzyć zdolność realizacji zadania, umożliwia się wykazanie równoważnego potencjału organizacyjnego związanego z obsługą darowizn rzeczowych; nie odmawia się dostępu wyłącznie z powodu wyłączenia ich wartości. Sposób oceny tego potencjału publikuje się przed naborem i stosuje jednakowo”. Dostosować wszystkie tabele, kryteria, formularze i walidacje; odrębnie oznaczyć ustawowy limitUEPiK z art. 10a ust. 1 pkt 5.	Organizacja rozdzielająca darowizny rzeczowe może wykazywać wysoką wartość przychodów, a jednocześnie dysponować niewielką kwotą pieniędzy na personel, transport, lokal i administrację. Wartość przekazywanych towarów opisuje skalę działania, lecz nie stanowi swobodnej rezerwy finansowej. Jeżeli regulamin traktuje taką wartość jako miernik dostępu do ścieżki przeznaczonej dla małych podmiotów, może wykluczyć organizację faktycznie potrzebującą wsparcia. Uwaga przekazana do RDPP trafnie ujawnia różnicę między skalą pomocy rzeczowej a płynnością. Nie należy jednak określać prawidłowo ujętego przychodu jako księgowo sztucznego tylko dlatego, że nie ma postaci pieniężnej. W korespondencji wskazano art. 10a ust. 1 pkt 4 ustawy o działalności pożytku publicznego. Aktualne wyłączenie wartości darowizn rzeczowych przeznaczonych na działalność statutową z limitu UEPiK znajduje się w pkt 5; pkt 4 został uchylony. Jest to szczególna reguła ustalania uprawnienia do uproszczonej ewidencji, a nie ogólna definicja przychodu obowiązująca w rachunkowości lub we wszystkich konkursach. Nie można zatem twierdzić, że NIW ma automatyczny ustawowy obowiązek zastosować identyczne wyłączenie. Może natomiast przyjąć je jako uzasadniony sposób badania sytuacji finansowej, w granicach Programów i swojej kompetencji do określania warunków konkursu. Poprawka powinna działać inaczej przy progu maksymalnym, a inaczej przy minimalnym. Odjęcie darowizn od maksymalnego progu ogranicza ryzyko wykluczenia NGO z powodu zasobu, którego nie może użyć do zapłaty własnych zobowiązań. Mechaniczne odjęcie tej samej wartości przy każdym progu minimalnym może jednak odebrać dostęp do większej dotacji organizacji prowadzącej duże i wymagające operacje logistyczne. Dlatego nie proponujemy jednego bezwarunkowego skreślenia we wszystkich miejscach. Przy badaniu potencjału potrzebna jest możliwość wykazania doświadczenia i zasobów związanych z rzeczywistą obsługą darowizn, według jawnych	Uwzględnienie

					kryteriów. Weryfikacja powinna opierać się na już istniejącej ewidencji, dokumentach darowizny i zasadach wyceny właściwych dla organizacji. Wystarczy sprawdzalne zestawienie przychodu ogółem, wyłączonej wartości i wyniku. Nie wolno odliczać ponownie tej samej darowizny ani utożsamiać darowizny rzeczowej z zakupem sfinansowanym z otrzymanej dotacji. Darowizna pieniężna pozostaje pieniężnym zasobem, nawet jeżeli jest celowa. Powiązanie z C18 zapewnia równoważną obsługę organizacji prowadzących pełne księgi i UEPiK bez wymuszania równoległej rachunkowości. Zmiana nie uprzywilejowuje konkretnej branży ani organizacji. Obejmuje wszystkie NGO otrzymujące rzeczowe wsparcie na cele statutowe, jeżeli potrafią wykazać jego charakter i wartość. Zachowuje ocenę wykonalności, gospodarności i zgodności zadania z Programem. Ryzyko zmniejszenia dostępu do większych grantów zostało uwzględnione poprzez alternatywną ocenę rzeczywistego potencjału, a nie przez dowolny wybór korzystniejszej liczby bez sprawdzenia. Konieczne jest równoczesne poprawienie słowniczka, progów i formularzy; pozostawienie niespójnych walidacji mogłoby utrzymać barierę mimo zmiany samej definicji.	

1	Federacja Polskich Banków Żywności	Podmioty uprawnione do udziału w konkursie - wyliczenie przychodu	5	Część A, rozdz. I „Podmioty uprawnione i nieuprawnione” (ścieżki 2 i 3 oraz podmioty nieuprawnione w PROO 1a). Konsekwencja uwagi nr 1. Wnioskujemy o wskazanie wyłączenia wprost w pytaniach generatora wniosków weryfikujących progi przychodu, tj. zmianę pytania: „Przychód Wnioskodawcy roczny w ramach jednego z trzech ostatnich zamkniętych lat budżetowych wynosi więcej niż 10 mln zł;” na: „Przychód Wnioskodawcy roczny (z wyłączeniem wartości darowizn rzeczowych przeznaczonych na prowadzenie działalności statutowej) w ramach jednego z trzech ostatnich zamkniętych lat budżetowych wynosi więcej niż 10 mln zł;” Analogicznie w pytaniach dotyczących progów 150 000 zł (ścieżka 2) i 500 000 zł (ścieżka 3).	Wnioskodawcy deklarują spełnienie kryteriów w generatorze, zwykle bez sięgania do Słowniczka. Wskazanie wyłączenia bezpośrednio w treści pytania zapobiegnie rozbieżnym deklaracjom i błędom na etapie oceny formalnej.	Uwzględnienie

2	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Słowniczek - projekt międzynarodowy	5	P10 Projekt finansowany przez instytucję zagraniczną bez dodatkowego wymogu zagranicznego partnera Proponowana zmiana: Doprecyzować: „W PROO 1b wsparcie może dotyczyć projektu realizowanego w ramach programu wdrażanego przez instytucję zagraniczną, w tym instytucję Unii Europejskiej, przez Wnioskodawcę samodzielnie lub jako beneficjenta albo współbeneficjenta konsorcjum. Nie wymaga się dodatkowo udziału partnera z innego państwa ani prowadzenia działań poza Polską, jeżeli program zagraniczny tego nie wymaga i projekt spełnia cele PROO. Samo pochodzenie środków z UE przy programie wdrażanym wyłącznie przez instytucję krajową nie zastępuje wymogu właściwego dla PROO 1b". Ujednolicić definicję ze wszystkimi kryteriami i instrukcjami.	Definicja projektu międzynarodowego powinna odpowiadać zakresowi wsparcia przewidzianemu w Programie PROO, a nie tworzyć dodatkowe warunki wynikające jedynie z potocznego rozumienia międzynarodowości. Możliwe są projekty finansowane przez instytucję zagraniczną, których działania koncentrują się w Polsce albo w których zasady danego programu dopuszczają jednego beneficjenta. Brak partnera z innego państwa nie przesądza wówczas o krajowym charakterze źródła finansowania. Również prowadzenie działań na rzecz polskich odbiorców może stanowić prawidłowe wykonanie projektu wybranego w zagranicznym konkursie. Rozdział 4 Programu PROO, opis Priorytetu 1b, odnosi wsparcie wkładu własnego do programów wdrażanych przez instytucje zagraniczne, w tym Komisję Europejską i jej agencje. Ten związek instytucjonalny jest zasadniczy dla wyznaczenia zakresu Priorytetu. Regulamin może doprecyzować dokumentowanie projektu i kryteria oceny, lecz dodatkowy obowiązek zagranicznego partnera lub wykonania części działań poza Polską wymagałby uzasadnienia w Programie. Niejednoznaczny słowniczek może działać jak ukryta bariera formalna: organizacja spełniająca warunki źródła finansowania nie złoży wniosku albo zostanie odrzucona na podstawie interpretacji ujawnionej dopiero w ocenie. Proponowane doprecyzowanie nie otwiera PROO 1b na każdy projekt korzystający ze środków unijnych. Pochodzenie pieniędzy z budżetu UE trzeba odróżnić od wdrażania programu przez właściwą instytucję zagraniczną. Program obsługiwany wyłącznie przez instytucję krajową nie staje się automatycznie kwalifikowalny na podstawie samego źródła funduszy. NIW nadal powinien sprawdzić dokumentację konkursu zagranicznego, przyznanie finansowania, rolę organizacji i rzeczywisty wymóg wkładu. W przypadku konsorcjum istotne jest potwierdzenie statusu beneficjenta lub współbeneficjenta oraz części kosztów przypisanej Wnioskodawcy, a nie sama deklaracja uczestnictwa w partnerstwie. Obawa Operatora przed zbyt szeroką interpretacją może zostać rozwiązana przez jasne	Uwzględnienie poprzez przeformułowanie definicji projektu międzynarodowego

					kryteria instytucji wdrażającej i przykłady dokumentów, zamiast przez dodatkowy warunek geograficzny. Art. 30 ustawy o NIW pozwala ujednolicić definicję, instrukcję, karty oceny i walidacje systemu. Taka spójność ogranicza rozbieżności między oceniającymi i daje organizacjom możliwość racjonalnego przygotowania wniosku. Wzmacnia też efektywność PROO: środki mogą wspierać rzeczywisty udział NGO w zagranicznych mechanizmach finansowania niezależnie od tego, gdzie zgodnie z umową realizowane są zadania. Zachowane pozostają cele Programu, wymagany wkład, limity dotacji i zakaz podwójnego finansowania, a więc wszystkie zabezpieczenia dotyczące istoty wsparcia.	

2	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Słowniczek - projekt międzynarodowy	7	Proponuje się poprawienie definicji projektu międzynarodowego i jednoznaczne określenie, czy przesłanki finansowania ze źródeł zagranicznych oraz prowadzenia działań w więcej niż jednym państwie mają charakter alternatywny czy łączny.	Obecna definicja zawiera sformułowanie 'finansowany ze źródeł zagranicznych lub i obejmujący działania...'. Zwrot 'lub i' jest niejednoznaczny, a w PROO 1b może decydować o kwalifikowalności projektu. Definicja powinna być jednoznaczna i nie pozostawiać pola do odmiennej interpretacji.	Uwzględnienie
3	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Słowniczek - wydatek majątkowy	7	Proponuje się włączenie Podręcznika klasyfikacji wydatków do Regulaminu jako załącznika albo jednoznaczne wskazanie wersji Podręcznika obowiązującej dla edycji 2027. Późniejsze zmiany Podręcznika nie powinny mieć zastosowania do zawartych już umów.	Regulamin odsyła do dokumentu publikowanego na stronie NIW. Jeżeli dokument zewnętrzny ma wpływać na kwalifikowanie wydatków jako bieżących lub majątkowych, jego treść powinna być ustalona na dzień składania wniosku albo zawierania umowy. W przeciwnym razie rzeczywiste reguły realizacji projektu mogą być zmieniane poza Regulaminem.	Wyjaśnienie Dokument zostanie opublikowany wraz z ogłoszeniem o konkursie.

4	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Wprowadzanie zmian w Regulaminie	7	UZUPEŁNIONA UWAGA C09 Ochrona przed nowymi obowiązkami w trakcie umowy Obciążenie: Dodatkowe obowiązki po zaleceniach organów nadzoru i kontroli; zmiana regulaminu bez aneksu; odesłania do wytycznych na stronie. Źródło wymogu: Prawo obowiązuje zgodnie z przepisami przejściowymi; zalecenie dla NIW nie jest samoistną normą powszechnie obowiązującą NGO. Proponowana zmiana: Usunąć samodzielną przesłankę nakładania nowych obciążeń na beneficjenta z powodu obowiązków nałożonych na NIW przez organy nadzoru i kontroli. Dodać: „Nowe obowiązki wynikające z prawa stosuje się zgodnie z tym prawem i przepisami przejściowymi. Zalecenia kierowane do NIW nie zmieniają automatycznie umowy beneficjenta. Dokumenty zewnętrzne wiążą w zakresie i wersji wskazanej przy ogłoszeniu konkursu lub w umowie; rekomendacje i FAQ nie ustanawiają nowych warunków kwalifikowalności. Zmiany umowy wymagają właściwej formy i nie działają wstecz. Zmiana korzystna dla beneficjenta może być przyjęta w dopuszczalnym prawem trybie”. Ujednolicić sprzeczne klauzule z początku i końca regulaminu. W razie obowiązkowej zmiany prawa określić jej wpływ na budżet, terminy i dostępne sposoby dostosowania. Poradnik dla Regranterów pozostaje rekomendacją. Wymagania obowiązkowe przenieść do regulaminu lub umowy we wskazanej wersji, skonsultować i ogłosić przed naborem. Wspólne odpowiedzi interpretacyjne publikować dla wszystkich operatorów, z datą i oznaczeniem wersji; nie stosować nowych wymagań wstecz. Równoważny sposób wykonania obowiązku nie może być odrzucony tylko z powodu odstępstwa od przykładowego formularza.	Organizacja przyjmuje zobowiązania, kalkuluje koszty i angażuje osoby na podstawie warunków konkursu oraz umowy. Klauzula pozwalająca zwiększać obowiązki w toku realizacji z powodu zaleceń nadzorczych dotyczących NIW przenosi na beneficjenta ryzyko relacji między instytucją a jej organem kontrolnym. Zalecenie może dotyczyć sposobu pracy NIW, dokumentowania lub wewnętrznego nadzoru i nie musi ustanawiać obowiązku po stronie NGO. Automatyczna zmiana warunków bez aneksu utrudnia organizacji ustalenie, według której wersji oceniany będzie wydatek już zaplanowany lub poniesiony. Art. 30 ustawy o NIW daje szeroką kompetencję regulaminową, lecz nie pozwala regulaminem zastępować powszechnie obowiązującego prawa. § 4 ust. 4 rozporządzenia FWRSO zakazuje zmian skutkujących nierównym traktowaniem wnioskodawców. Zasady partnerstwa i jawności z art. 5 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego przemawiają za przewidywalnym zakresem zobowiązań. Ustawa o finansach publicznych wymaga określenia warunków wykorzystania dotacji w umowie. Obowiązującą zmianę prawa należy stosować według jej zakresu i przepisów przejściowych; nie można jej utożsamić z dowolnym późniejszym stanowiskiem instytucji lub nową wersją poradnika. Szczególne znaczenie mają odesłania do wytycznych publikowanych na stronie. Jeżeli dokument zawiera wiążące warunki, powinien mieć wskazaną wersję i być dostępny przed przyjęciem zobowiązania. FAQ może objaśniać istniejącą regułę, lecz nie powinno dopiero po konkursie tworzyć zakazu kosztu albo nowego obowiązku dowodowego. Rekomendowanych standardów nie należy następnie oceniać jak bezwzględnego warunku finansowania. Konieczne jest również ujednolicenie klauzul w obrębie regulaminu: początkowe zapewnienie o braku dodatkowych obciążeń nie może być osłabiane szerszym wyjątkiem zamieszczonym w dalszym rozdziale. NIW może argumentować, że musi wdrażać zalecenia kontroli i usuwać wykryte ryzyka. Propozycja nie blokuje zgodnego z prawem	Częściowe uwzględnienie Uwaga częściowo prawdopodobnie odnosząca się do Regulaminu konkursu NOWEFIO Priorytet 1. Jedyną sytuacją pozwalającą na nałożenie dodatkowych obowiązków na Beneficjentów jest konieczność wprowadzenia zmian z przepisów powszechnie obowiązującego prawa, lub w sytuacji zaleceń z kontroli, które NIW ma obowiązek wdrożyć. Uzupełniono o rekomendację KSM w zakresie obowiązku przekazania informacji przez NIW Beneficjentom o wprowadzonych zmianach.

					działania ani ustawowego żądania dokumentów w konkretnej kontroli. Wymaga ustalenia, czy zalecenie dotyczy beneficjenta, czy instytucji, oraz zastosowania właściwego trybu zmiany warunków. Jeżeli konieczne jest nowe działanie NGO, trzeba ocenić jego koszt i wykonalność, zamiast karać za niespełnienie warunku nieznanego przy realizacji. Ochrona przewidywalności służy celom PROO i NOWEFIO: pozwala organizacjom planować działalność i rzetelnie zarządzać środkami. Nie ogranicza odpowiedzialności za obowiązki wynikające bezpośrednio z ustawy. Uwagi RDPP dotyczące poradnika regrantingu należy wykorzystać jako argument za przewidywalnością. Samo rekomendowanie poradnika nie czyni wszystkich jego elementów obowiązkowymi. Dlatego propozycja jednolitych wytycznych wymaga korekty: pomocne wzory nie powinny automatycznie stawać się kolejnymi warunkami kwalifikowalności. NIW powinien wyraźnie oddzielać obowiązek od przykładu i zapewniać wspólny dostęp do odpowiedzi, bez wstecznego stosowania nowych formularzy. W ten sposób jednolitość interpretacji ogranicza obciążenia, zamiast poszerzać je pod nazwą standaryzacji.	

4	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Wprowadzanie zmian w Regulaminie	7	Proponuje się ograniczenie możliwości zmiany Regulaminu po zawarciu umowy z Beneficjentem. Należy wprowadzić zasadę, że do realizacji i rozliczenia zadania stosuje się Regulamin obowiązujący w dniu zawarcia umowy, chyba że późniejsza zmiana wynika bezpośrednio z bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa albo jest korzystniejsza dla Beneficjenta. Zmiana wpływająca na prawa lub obowiązki Beneficjenta powinna wymagać odpowiedniej zmiany umowy.	Projekt przyznaje NIW-CRSO prawo zmiany Regulaminu również podczas realizacji zadań, a jednocześnie stanowi, że zmiany takie nie wymagają aneksów do zawartych umów. Może to prowadzić do sytuacji, w której warunki realizacji projektu ulegną zmianie już po zawarciu umowy. Narusza to przewidywalność warunków finansowania, zasadę pewności stosunku prawnego i przenosi ryzyko zmian regulacyjnych na Beneficjenta.	Wyjaśnienie Regulamin określa wprost: NIW-CRSO zastrzega sobie prawo do wprowadzania zmian w Regulaminie w trakcie trwania Konkursu lub w trakcie realizacji zadań, na które została udzielona dotacja, z wyjątkiem zmian skutkujących nierównym traktowaniem Oferentów lub nałożeniem na nich dodatkowych obowiązków, chyba że konieczność wprowadzenia tych zmian wynika z przepisów powszechnie obowiązującego prawa. Jedyną sytuacją pozwalającą na nałożenie dodatkowych obowiązków na Beneficjentów jest konieczność wprowadzenia zmian z przepisów powszechnie obowiązującego prawa. W przypadku kontroli zewnętrznych NIW ma obwiązek wdrożenia zaleceń pokontrolnych. Każda sytuacja jest indywidualnie analizowana i nie wszystkie sytuacje wymagają sporządzenia aneksu do umowy.
5	Ogólnopolska Federacja Stowarzyszeń Uniwersytetów Trzeciego Wieku	Środki przeznaczone na realizację priorytetów	12	Dostępność Ścieżki 1 dla mniejszych organizacji. Na Ścieżkę 1 przewidziano w 2027 r. 3 mln zł, podczas gdy alokacja na Ścieżkę 2 wynosi 5,5 mln zł, a na Ścieżkę 3 5,2 mln zł.	Warto w ramach oceny skutków regulaminu zweryfikować, czy proporcja ta odpowiada potencjalnej liczbie małych i średnich organizacji zainteresowanych pierwszym systemowym wsparciem instytucjonalnym.	Wyjaśnienie Proponowany podział wynika z podziału i doświadczenia realizacji Priorytetu 1a w 2026 roku. Proponowany podział powinien pozwolić na zbliżone progi punktowe w ramach poszczególnych ścieżek.

6	WKM Dirt Racing Team	Podmioty uprawnione do udziału w konkursie	13	Proponujemy: - pozostawienie możliwości udziału w PROO 1a ścieżka 1 organizacjom działającym krócej niż 2 lata i ocenianie ich potencjału, doświadczenia osób zaangażowanych oraz dotychczasowych działań w ramach oceny merytorycznej, - albo utworzenie odrębnej ścieżki lub puli środków przeznaczonej dla młodych organizacji.	W naszej ocenie wprowadzenie takiego kryterium może prowadzić do wykluczenia organizacji młodych, ale aktywnych i posiadających realny potencjał rozwojowy. Wrocławski Klub Motorowy Dirt Racing Team został zarejestrowany 29 kwietnia 2026 r. Pomimo krótkiego okresu formalnej działalności Klub aktywnie rozwija działalność sportową, organizacyjną, szkoleniową i społeczną. Osoby tworzące Klub posiadają doświadczenie w sporcie motorowym, organizacji zawodów, działalności sędziowskiej, technicznej oraz ochronie środowiska podczas wydarzeń sportowych. Uważamy, że sam okres funkcjonowania organizacji nie powinien przesądzać o jej zdolności do prawidłowego wykorzystania środków przeznaczonych na rozwój instytucjonalny. To właśnie pierwsze lata działalności są często okresem, w którym możliwość uzyskania wsparcia instytucjonalnego ma szczególne znaczenie dla budowania stabilności organizacji. W naszej ocenie takie rozwiązanie pozwoliłoby podnieść jakość finansowanych projektów bez całkowitego zamykania dostępu do programu organizacjom znajdującym się na początku swojej działalności. Prosimy o uwzględnienie powyższej uwagi podczas prac nad ostatecznym Regulaminem PROO 2027.	Odrzucenie uwagi Wprowadzenie ograniczenia ma na celu umożliwienie uzyskania dotacji przez podmioty posiadające już doświadczenie w działalności oraz zbudowaną minimalną stabilność organizacyjną. Udzielanie dotacji na rozwój instytucjonalny organizacji, które dopiero co powstały posiada ograniczoną zasadność, w związku z brakiem możliwości określenia faktycznego potencjału organizacji. Brak zasadności zmiany limitu w związku z ograniczonym budżetem na realizację Programu.
6	Spotkanie konsultacyjne	Podmioty uprawnione do udziału w konkursie	13	Rekomenduje się obniżenie minimalnego wymaganego stażu działalności organizacji uprawnionych do udziału w konkursie PROO 1a, ścieżka 1 – zniesienie wymaganego stażu.	Ocena zdolności do realizacji projektu powinna opierać się przede wszystkim na jakości przedstawionej koncepcji, dotychczasowych działaniach, kompetencjach zespołu, potencjale rozwojowym oraz realnych potrzebach organizacji, a nie wyłącznie na długości jej funkcjonowania.	Odrzucenie uwagi Wprowadzenie ograniczenia ma na celu umożliwienie uzyskania dotacji przez podmioty posiadające już doświadczenie w działalności oraz zbudowaną minimalną stabilność organizacyjną. Udzielanie dotacji na rozwój instytucjonalny organizacji, które dopiero co powstały posiada ograniczoną zasadność, w związku z brakiem możliwości określenia faktycznego potencjału organizacji. Brak zasadności zmiany limitu w związku z ograniczonym budżetem na realizację Programu.

6	Fundacja 515 kilometrów	Podmioty uprawnione do udziału w konkursie	13	Z niepokojem zauważyłem jednak, że w projekcie regulaminu PROO 2027 wprowadzono wymóg rejestracji organizacji przed 1 listopada 2024 roku, również w ścieżce 1. Dlatego chciałbym zwrócić się z prośbą o ponowne rozważenie tego kryterium. Proponuję utrzymanie zasad obowiązujących w edycji 2026, czyli umożliwienie udziału w ścieżce 1 również organizacjom zarejestrowanym stosunkowo niedawno.	To właśnie młode fundacje często najbardziej potrzebują wsparcia instytucjonalnego. Mają już za sobą pierwsze działania, potrafią wykazać ich rezultaty, ale nie dysponują jeszcze środkami pozwalającymi stworzyć stabilne zaplecze organizacyjne. Obawiam się, że proponowane ograniczenie może wykluczyć z programu wiele aktywnych organizacji, które powstały w odpowiedzi na konkretne problemy społeczne i obecnie znajdują się na najważniejszym etapie swojego rozwoju. Będę wdzięczny za informację, czy istnieje możliwość zmiany tego zapisu przed przyjęciem ostatecznej wersji regulaminu oraz czy nasza Fundacja będzie mogła ubiegać się o wsparcie w ramach PROO 2027.	Odrzucenie uwagi Wprowadzenie ograniczenia ma na celu umożliwienie uzyskania dotacji przez podmioty posiadające już doświadczenie w działalności oraz zbudowaną minimalną stabilność organizacyjną. Udzielanie dotacji na rozwój instytucjonalny organizacji, które dopiero co powstały posiada ograniczoną zasadność, w związku z brakiem możliwości określenia faktycznego potencjału organizacji. Brak zasadności zmiany limitu w związku z ograniczonym budżetem na realizację Programu.
6	Stowarzyszenie Dziedzictwa TOW „Gryf Pomorski”	Podmioty uprawnione do udziału w konkursie	13	W PROO 1a, ścieżka 1, zastąpić zapis „zarejestrowane przed 1 listopada 2024 r.” zapisem: „Organizacje uprawnione do udziału w konkursie, niezależnie od daty rejestracji, spełniające pozostałe wymagania regulaminowe”.	Kryterium daty rejestracji wyłącza młode organizacje jeszcze przed oceną ich rzeczywistego dorobku i zdolności do realizacji działań. Ocenę potencjału, doświadczenia zespołu i wykonalności zadania przewidziano w kryteriach merytorycznych (s. 31–32). Sam staż nie zastępuje tej oceny. Przykładem jest nasze Stowarzyszenie, utworzone w 2026 r., prowadzące działania dokumentacyjne, historyczne i edukacyjne.	Odrzucenie uwagi Wprowadzenie ograniczenia ma na celu umożliwienie uzyskania dotacji przez podmioty posiadające już doświadczenie w działalności oraz zbudowaną minimalną stabilność organizacyjną. Udzielanie dotacji na rozwój instytucjonalny organizacji, które dopiero co powstały posiada ograniczoną zasadność, w związku z brakiem możliwości określenia faktycznego potencjału organizacji. Brak zasadności zmiany limitu w związku z ograniczonym budżetem na realizację Programu.
6	Fundacja „Dobrze, że jesteś”	Podmioty uprawnione do udziału w konkursie	13	Zwracam się z propozycją dopuszczenia do Ścieżki 1 również organizacji zarejestrowanych w latach 2025–2026, przy zachowaniu wymagań dotyczących jakości planu rozwoju, zasadności wydatków i zdolności do realizacji zadania.	Zaproponowany w projekcie regulaminu wymóg rejestracji organizacji przed 1 listopada 2024 roku wyklucza z możliwości ubiegania się o wsparcie podmioty, które dopiero rozpoczynają działalność statutową. Tymczasem to właśnie na początkowym etapie funkcjonowania organizacje szczególnie potrzebują wsparcia instytucjonalnego – środków na stworzenie zaplecza organizacyjnego, wyposażenie przestrzeni, rozwój kompetencji zespołu i budowanie stabilnego modelu finansowania. Uważam, że takie rozwiązanie byłoby zgodne z ideą wzmacniania społeczeństwa obywatelskiego i umożliwiłoby rozwój nowych inicjatyw odpowiadających na rzeczywiste potrzeby lokalnych społeczności.	Odrzucenie uwagi Wprowadzenie ograniczenia ma na celu umożliwienie uzyskania dotacji przez podmioty posiadające już doświadczenie w działalności oraz zbudowaną minimalną stabilność organizacyjną. Udzielanie dotacji na rozwój instytucjonalny organizacji, które dopiero co powstały posiada ograniczoną zasadność, w związku z brakiem możliwości określenia faktycznego potencjału organizacji. Brak zasadności zmiany limitu w związku z ograniczonym budżetem na realizację Programu.

6	Fundacja Rokita	Podmioty uprawnione do udziału w konkursie	13	Wnosimy o zmianę wymogu rejestracji przed 1 listopada 2024 r. (s. 13 projektu) w Priorytecie 1a, Ścieżce 1, który wyklucza młodsze organizacje wyłącznie z powodu daty rejestracji. Proponujemy rozważenie jednego z trzech rozwiązań: 1. Pozostawienie Ścieżki 1 dostępnej także dla organizacji działających krócej niż dwa lata. 2. Wprowadzenie alternatywnego kryterium dopuszczającego organizacje młodsze, jeśli udokumentują aktywność i potencjał (projekty, partnerstwa, współpracę z JST, wolontariat lub doświadczenie zespołu). 3. Utworzenie odrębnej ścieżki PROO dla młodych, aktywnych organizacji budujących trwałość instytucjonalną.	Planowane kryterium może całkowicie wykluczyć nowe organizacje społeczne, mimo rzeczywistej i intensywnej działalności, aktywnego zespołu, współpracy z samorządami i instytucjami oraz realizacji konkretnych przedsięwzięć. Sama data rejestracji nie mierzy rzeczywistego potencjału organizacji. Młode organizacje mogą udokumentować wykonane projekty i działania społeczne, współpracę z JST, partnerstwa, inne źródła finansowania, zaplecze techniczne i organizacyjne, doświadczenie władz i zespołu, wolontariat oraz przejrzyste zarządzanie. Pierwsze lata działalności to czas szczególnie dużego zapotrzebowania na wsparcie instytucjonalne, które jest jednym z podstawowych celów PROO. Bezwzględny wymóg stażu może ten cel utrudniać. Ocena faktycznej aktywności, doświadczenia i zdolności realizacyjnej pozwoliłaby chronić środki publiczne bez zamykania programu młodym, odpowiedzialnym organizacjom.	Odrzucenie uwagi Wprowadzenie ograniczenia ma na celu umożliwienie uzyskania dotacji przez podmioty posiadające już doświadczenie w działalności oraz zbudowaną minimalną stabilność organizacyjną. Udzielanie dotacji na rozwój instytucjonalny organizacji, które dopiero co powstały posiada ograniczoną zasadność, w związku z brakiem możliwości określenia faktycznego potencjału organizacji. Brak zasadności zmiany limitu w związku z ograniczonym budżetem na realizację Programu.
7	Stowarzyszenie Dziedzictwa TOW „Gryf Pomorski”	Podmioty uprawnione do udziału w konkursie	13	Alternatywnie, jeśli NIW utrzyma próg stażu dla ścieżki 1, wprowadzić wydzieloną ścieżkę „PROO Start” dla organizacji działających krócej niż 24 miesiące; określić jej alokację, zasady dostępu i ocenę według skali dostosowanej do fazy rozwoju organizacji.	Umożliwi to wspieranie nowych inicjatyw bez rezygnacji z oceny jakości i kontroli wykorzystania środków. Potrzeby pierwszych lat działania obejmują w szczególności organizację biura, księgowość, sprzęt, kompetencje oraz pozyskiwanie własnych źródeł finansowania. Brak odrębnego instrumentu utrwala barierę wejścia.	Odrzucenie uwagi Mając na uwadze ograniczone środki w ramach Programu, brak zasadności wydzielania 4 ścieżki. Dotacje na rozwój młodych organizacji udzielany jest w ramach Priorytetu 1 Programu NOWEFIO.
7	Tomasz Mierzwa	Podmioty uprawnione do udziału w konkursie	13	Zachować dostęp organizacji młodszych, np. poprzez wydzieloną pulę lub niższą kwotę maksymalną (do 30 tys. zł) dla organizacji zarejestrowanych do 12 miesięcy przed naborem, albo poprzez dodatkowe kryterium oceny zamiast wykluczenia.	Od 1.09.2026 obrona cywilna jest nową sferą pożytku publicznego, a Program Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej 2027–2031 przewiduje udział organizacji pozarządowych jako podmiotów ochrony ludności. Organizacje w tej dziedzinie powstają właśnie teraz. Wykluczenie ich na dwa lata z programu rozwoju instytucjonalnego zatrzyma je w fazie, w której wsparcie jest najbardziej potrzebne; problem słabszych wniosków młodych organizacji lepiej rozwiązać niższą kwotą i kryteriami jakości.	Odrzucenie uwagi Mając na uwadze ograniczone środki w ramach Programu, brak zasadności wydzielania 4 ścieżki. Dotacje na rozwój młodych organizacji udzielany jest w ramach Priorytetu 1 Programu NOWEFIO.

8	Spotkanie konsultacyjne	Podmioty uprawnione do udziału w konkursie - ROP, UL	13	Ujednolicenie zasad dotyczących możliwości ubiegania się o dofinansowanie przez organizacje, które wcześniej otrzymały wsparcie w ramach innych programów NIW-CRSO, w szczególności PROO i Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Organizacji Poradniczych	Podmioty, które otrzymały dofinansowanie w ramach PROO, mogą w określonych przypadkach ponownie ubiegać się o środki, natomiast organizacje, które w latach 2020–2026 otrzymały dofinansowanie i zawarły umowę w ramach Priorytetu 1 Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Organizacji Poradniczych, są wykluczone z możliwości aplikowania w PROO 1a.	Uwzględnienie Traktowanie podmiotów jako podmioty uprawnione, ale nie spełniające kryterium strategicznego 1.
8	Związek Harcerstwa Polskiego	Podmioty uprawnione do udziału w konkursie - ROP, UL	13	Regulamin wyklucza również organizacje, które otrzymały dofinansowanie w ramach m.in. Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych czy innych programów resortowych wskazanych w regulaminie, co zawęża pole manewru dla organizacji o szerokim profilu działalności edukacyjno-wychowawczej.		Uwzględnienie Traktowanie podmiotów jako podmioty uprawnione, ale nie spełniające kryterium strategicznego 1.

8	Fundacja ProPublika	Podmioty uprawnione do udziału w konkursie - ROP, UL	13	Wnosimy o zmianę zapisu wykluczającego z możliwości ubiegania się o dofinansowanie w ramach PROO 1a organizacje, które w latach 2020-2026 otrzymały dofinansowanie i zawarły umowę w ramach wskazanych w regulaminie priorytetów i ścieżek Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych, Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Międzynarodowych Domów Spotkań oraz Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Organizacji Poradniczych. Postulujemy ujednolicenie zasad dostępu do konkursu PROO 1a dla beneficjentów tego programu oraz wymienionych programów tematycznych, poprzez zastosowanie analogicznych kryteriów wykluczenia. W szczególności proponujemy, aby organizacje, które zawarły umowy o dofinansowanie w ramach wskazanych programów tematycznych przed 2025 rokiem, mogły ubiegać się o dotację w konkursie PROO 1a w edycji 2027, na takich samych zasadach jak wcześniejsi beneficjenci PROO 1a. Jednocześnie proponujemy, aby ewentualne ograniczenia dotyczące umów zawartych w latach 2025-2026 były powiązane z terminem zakończenia finansowanego przedsięwzięcia, analogicznie do zasad obowiązujących beneficjentów PROO 1a.	Projekt regulaminu PROO 2027 utrzymuje nieuzasadnione zróżnicowanie sytuacji organizacji pozarządowych, uzależniając możliwość ubiegania się o dofinansowanie od programu, z którego organizacja wcześniej otrzymała wsparcie. W przypadku wcześniejszych beneficjentów PROO 1a wykluczenie dotyczy organizacji, które zawarły umowy w edycjach 2025 lub 2026 na realizację projektów kończących się w 2027 lub 2028 roku. Oznacza to, że organizacje korzystające z PROO 1a we wcześniejszych edycjach, np. w latach 2023-2024, mogą ponownie ubiegać się o dofinansowanie, pod warunkiem spełnienia pozostałych wymogów konkursu. Tymczasem organizacje korzystające ze wskazanych programów tematycznych pozostają wykluczone z PROO 1a niezależnie od tego, czy zawarły umowę w 2020, 2022, 2023 czy 2024 roku, a także niezależnie od tego, czy finansowane przedsięwzięcie zostało już zakończone i prawidłowo rozliczone. Prowadzi to do sytuacji, w której dwie organizacje, które w tym samym roku uzyskały dofinansowanie ze środków publicznych i prawidłowo zrealizowały swoje projekty, są traktowane odmiennie wyłącznie ze względu na źródło wcześniejszego finansowania. Organizacja korzystająca z PROO 1a może ponownie przystąpić do konkursu, podczas gdy beneficjent programu tematycznego jest tej możliwości pozbawiony. Takie zróżnicowanie budzi poważne wątpliwości z punktu widzenia zasad równego traktowania, proporcjonalności oraz zapewnienia organizacjom pozarządowym sprawiedliwego dostępu do środków publicznych. Trudno znaleźć uzasadnienie dla sytuacji, w której sam fakt skorzystania z określonego programu tematycznego skutkuje wieloletnim wykluczeniem z możliwości ubiegania się o wsparcie instytucjonalne, podczas gdy wcześniejsi beneficjenci PROO 1a mogą ponownie korzystać z tego samego programu. Dodatkowo należy podkreślić, że organizacje korzystające z programów tematycznych często prowadzą działalność w wielu obszarach	Uwzględnienie Traktowanie podmiotów jako podmioty uprawnione, ale nie spełniające kryterium strategicznego 1.

					statutowych. Przykładowo organizacja realizująca zadania w zakresie poradnictwa może równolegle prowadzić działalność edukacyjną, obywatelską, informacyjną, badawczą czy rzeczniczą, a także rozwijać wolontariat i inne formy aktywności społecznej. Uzyskanie dofinansowania na rozwój jednego obszaru działalności nie oznacza zaspokojenia wszystkich potrzeb rozwojowych organizacji. Tymczasem obecne wyłączenie obejmuje całą organizację, niezależnie od zakresu wcześniej finansowanych działań i jej rzeczywistych potrzeb instytucjonalnych. Może to ograniczać rozwój pozostałych obszarów działalności statutowej, które nie były objęte wcześniejszym wsparciem. Warto również zauważyć, że jednym z podstawowych celów PROO jest wzmacnianie potencjału instytucjonalnego organizacji obywatelskich, poprawa ich stabilności finansowej oraz umożliwienie długofalowego rozwoju. Automatyczne wykluczanie organizacji ze względu na wcześniejsze korzystanie z programów tematycznych, bez uwzględnienia czasu i zakresu otrzymanego wsparcia, nie sprzyja realizacji tych celów. Nie kwestionujemy potrzeby stosowania mechanizmów zapobiegających nadmiernej koncentracji środków publicznych, wielokrotnemu finansowaniu tych samych działań czy równoczesnej realizacji projektów o zbliżonym charakterze. Uważamy jednak, że mechanizmy te powinny być oparte na jednolitych, przejrzystych i proporcjonalnych zasadach, stosowanych wobec wszystkich organizacji znajdujących się w porównywalnej sytuacji. Skoro regulamin dopuszcza ponowne ubieganie się o dofinansowanie przez wcześniejszych beneficjentów PROO 1a, zasadne jest zastosowanie analogicznego rozwiązania wobec organizacji korzystających ze wskazanych programów tematycznych. Nie znajdujemy wystarczającego uzasadnienia dla utrzymywania odmiennych okresów wykluczenia, uzależnionych wyłącznie od programu, z którego wcześniej pochodziło finansowanie.	

					Postulat zmiany został przedstawiony przez reprezentanta Fundacji ProPublika podczas spotkania konsultacyjnego online, które odbyło się 8 października 2026 roku. W związku z powyższym ponawiamy wniosek o ujednolicenie zasad dostępu do PROO 1a poprzez objęcie wcześniejszych beneficjentów wskazanych programów tematycznych analogicznymi zasadami wykluczenia, jakie obowiązują beneficjentów PROO 1a. Nie postulujemy uprzywilejowania organizacji korzystających z programów tematycznych, lecz zapewnienie im równych szans ubiegania się o wsparcie instytucjonalne.	

9	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	PROO 1a - podmioty uprawnione - sprawozdanie finansowe	13	UZUPEŁNIONA UWAGA P08 Poprawienie odsyłacza do sprawozdań zamiast odrzucenia Proponowana zmiana: W przypisie 2 zastąpić automatyczne niespełnienie kryterium za błędny link zapisem: „W razie błędnego lub nieaktywnego odsyłacza NIW wzywa do jego poprawienia albo wskazania innego publicznego miejsca udostępnienia sprawozdań, w terminie 7 dni od doręczenia wezwania. Uzupełnienie służy potwierdzeniu publikacji dokonanej nie później niż w dniu złożenia wniosku i nie umożliwia jej późniejszego dokonania. Dopuszczalne jest publiczne repozytorium zawierające dokumenty pozwalające zidentyfikować organizację i lata sprawozdawcze". Stosować łącznie z C18: za lata prawidłowego prowadzenia UEPiK uznawać właściwą ewidencję i równoważne zagregowane dane zamiast niewymaganych pełnych ksiąg lub sprawozdania finansowego.	Wymóg publicznego udostępnienia sprawozdań ma służyć przejrzystości organizacji i umożliwiać weryfikację jej działalności. Cel ten należy odróżnić od poprawności technicznej adresu wpisanego do formularza. Błąd jednej litery, zmiana przekierowania lub chwilowa niedostępność strony nie dowodzą, że organizacja nie opublikowała dokumentów. Automatyczne odrzucenie za błędny odsyłacz może wyeliminować podmiot spełniający materialny warunek konkursu, bez zbadania okoliczności istotnej dla transparentności. Jest to szczególnie dotkliwe, gdy błąd można wyjaśnić szybko, korzystając z dokumentów dostępnych publicznie już przed złożeniem wniosku. Proponowana poprawka zachowuje wymóg publikacji najpóźniej w dniu złożenia wniosku. Uzupełnienie służy wyłącznie wskazaniu prawidłowego miejsca udostępnienia lub potwierdzeniu wcześniejszej publikacji. Nie pozwala później wytworzyć brakującego warunku i nie daje organizacji drugiej szansy na dopiero następcze wykonanie obowiązku. To rozróżnienie chroni uczciwą konkurencję: wszyscy oferenci muszą spełniać warunek w tym samym momencie, ale zwykła pomyłka we wskazaniu dowodu nie zastępuje oceny, czy warunek rzeczywiście został spełniony. W razie wątpliwości NIW powinien wymagać informacji pozwalających zweryfikować datę i zakres udostępnienia. Rozwój instytucjonalny i przejrzystość wspierane w Priorytecie 1a Programu PROO przemawiają za badaniem dostępności sprawozdań, a nie za sankcjonowaniem samej formy adresu. Art. 30 ustawy o NIW pozwala określić sposób oceny formalnej i procedurę uzupełnień. Zasady jawności oraz uczciwej konkurencji z art. 5 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego wspierają stosowanie czytelnej, jednakowej procedury korekty. Dopuszczenie publicznego repozytorium jest uzasadnione także wtedy, gdy organizacja nie prowadzi rozbudowanej własnej strony, o ile można jednoznacznie ustalić jej tożsamość, lata sprawozdawcze i kompletność wymaganych dokumentów. Możliwy zarzut dotyczy dodatkowego nakładu	Wyjaśnienie Aktualna treść Regulaminu wskazuje, iż w przypadku, gdy Wniosek nie spełnia kryteriów formalnych określonych w regulaminie, NIW wzywa Wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku w terminie 7 dni od wezwania. Dotyczy to również braku spełnienia kryteriów formalnych w związku ze wskazaniem błędnego linku. Nie jest dopuszczalny link do publicznego repozytorium zawierającego dokumenty pozwalające zidentyfikować organizację i lata sprawozdawcze, ponieważ celem kryterium nie jest weryfikacja samych sprawozdań, a transparentności funkcjonowania organizacji w zakresie bezpośredniego publikowania informacji o swojej działalności na własnej stronie internetowej.

					pracy NIW i ryzyka pozornego wykazywania wcześniejszej publikacji. Odpowiedzią jest jedno wezwanie, termin 7 dni od doręczenia i ograniczenie uzupełnienia do już istniejącego faktu. Operator zachowuje możliwość odmowy, gdy publikacja nastąpiła za późno, dokumentów nie można przypisać organizacji albo wyjaśnienie nie usuwa braku. Jednocześnie ujednolicenie przypisu z ogólną procedurą formalną usuwa sprzeczne komunikaty kierowane do Wnioskodawców. Koszt prostej weryfikacji należy zestawić ze skutkiem odrzucenia całej oferty: utratą możliwości oceny zadania, zaangażowania zespołu i wykorzystania potencjalnie wartościowego planu rozwoju. Poprawka zapewnia bardziej proporcjonalną ochronę wymogu transparentności.	

10	Ogólnopolska Federacja Stowarzyszeń Uniwersytetów Trzeciego Wieku	Podmioty uprawnione do udziału w konkursie	13	Skutki wymogu co najmniej dwuletniego stażu organizacji w Ścieżce 1. Dokument przedstawiający proponowane w Regulaminie zmiany wskazuje, że rozwiązanie to wynika z doświadczeń edycji 2026 i dużej liczby negatywnie ocenionych merytorycznie wniosków młodych organizacji. Jednocześnie takie rozwiązanie oznacza wyłączenie z PROO 1a wielu nowych inicjatyw obywatelskich, w tym nowych stowarzyszeń seniorskich.	Przy wdrażaniu Programu istotne będzie więc zapewnienie czytelnej informacji o innych instrumentach dostępnych dla organizacji znajdujących się na wcześniejszym etapie rozwoju.	Wyjaśnienie Uwaga nie dotyczy treści regulaminu PROO, a działań informacyjnych. Jednocześnie, wsparcie rozwoju instytucjonalnego młodych organizacji finansowane jest w ramach priorytetu 1 NOWEFIO.

11	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Podmioty nieuprawnione - brak rozliczenia sprawozdania za rok 2025	14	UZUPEŁNIONA UWAGA C02 Brak sankcji za oczekiwanie na rozliczenie przez NIW Proponowana zmiana: Doprecyzować: „Samo oczekiwanie na weryfikację lub zatwierdzenie prawidłowo i terminowo złożonego sprawozdania przez NIW nie oznacza nierozliczenia zadania przez organizację i nie wyklucza z konkursu. Przed zastosowaniem wykluczenia NIW wskazuje niewykonany obowiązek i umożliwia wyjaśnienie lub uzupełnienie dokumentacji, z uwzględnieniem terminów i przesłanek wynikających z prawa”. Zasadę stosować także do zawarcia umowy: usunąć samodzielną przesłankę odmowy polegającą na tym, że sprawozdanie nie zostało jeszcze zaakceptowane przez NIW, mimo terminowego wykonania obowiązków przez organizację.	Sformułowanie wykluczające organizacje, które „nie rozliczyły” wcześniejszego zadania, może obejmować dwie zasadniczo różne sytuacje: niewykonanie obowiązku przez beneficjenta oraz oczekiwanie na zakończenie weryfikacji przez NIW. NGO może terminowo złożyć kompletne sprawozdanie, odpowiedzieć na wszystkie wezwania i nadal nie dysponować formalną akceptacją. Nie kontroluje kolejności ani czasu pracy instytucji. Jeżeli taki stan byłby samodzielną przesłanką wykluczenia, dostęp do nowego konkursu zależałby od okoliczności administracyjnej niezwiązanej z rzetelnością organizacji. Zasady realizacji i kontroli w Programach PROO oraz NOWEFIO uzasadniają badanie prawidłowości wcześniejszych dotacji, ale nie zrównanie braku zatwierdzenia z naruszeniem umowy. Art. 30 ustawy o NIW pozwala określać warunki udziału; powinny one jednak służyć identyfikacji realnego ryzyka. Zasady uczciwej konkurencji, jawności i partnerstwa z art. 5 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego przemawiają za wskazaniem konkretnego niewykonanego obowiązku. Organizacje znajdujące się w porównywalnej sytuacji merytorycznej nie powinny być traktowane odmiennie tylko dlatego, że ich sprawozdania trafiły do weryfikacji w różnym czasie. Poprawka nie oznacza automatycznego dopuszczenia podmiotu z rzeczywistymi nieprawidłowościami. NIW zachowuje kontrolę, może wskazać brakujące dokumenty, nieudzielone wyjaśnienia, niewykonane obowiązki albo istniejącą ustawową przeszkodę. Organizacja powinna otrzymać informację, co dokładnie uniemożliwia udział, oraz możliwość wykazania wykonania obowiązku lub usunięcia braku tam, gdzie prawo na to pozwala. Nie należy przez regulamin uchylać obowiązku zwrotu środków ani innych skutków wynikających z ustawy. Przedmiotem zmiany jest wyłącznie niedopuszczenie do tego, by samo pozostawanie sprawy w toku zastępowało ustalenie naruszenia. W praktyce wymaga to rozdzielenia w rejestrach statusów „sprawozdanie niezłożone”,	Częściowe uwzględnienie Przeformułowano, tak by zapis był jasny. Regulamin nie wskazuje, iż oczekiwanie na weryfikację lub zatwierdzenie prawidłowo i terminowo złożonego sprawozdania oznacza brak rozliczenia zadania i wyklucza z konkursu. Wykluczenie dotyczy jedynie "dotyczy zadań zakończonych oraz sprawozdań częściowych za rok 2025 oraz za lata wcześniejsze". Termin rozliczenia zadań za rok 2025 upływał w pierwszym kwartale 2026 roku. Jeżeli organizacja do października 2026 nie rozliczyła zadania za rok 2025, oznacza to, że obowiązek sprawozdawczy nie został prawidłowo zrealizowany.

					„oczekiwanie na uzupełnienie przez organizację” i „weryfikacja po stronie NIW”. Taki podział ułatwia również pracę Operatora: ogranicza automatyczne błędy i potrzebę późniejszego wyjaśniania wykluczeń. Argument, że zatwierdzenie jest najprostszym dowodem rozliczenia, nie wystarcza, gdy jego brak może wynikać wyłącznie z działania instytucji. Można sprawdzić daty złożenia i odpowiedzi bez rezygnacji z kontroli treści. Stabilny dostęp do kolejnych konkursów jest ważny dla ciągłości zespołów, usług społecznych i planowania wieloletniego. Zabezpieczenie chroni organizacje wykonujące obowiązki, a nie nierzetelnych beneficjentów, i usuwa ryzyko sankcji oderwanej od ich własnego działania.	

12	Fundacja Happy Kids	Podmioty uprawnione do udziału w konkursie - kryterium przychodu do 10 mln zł	14	Wnosimy o zmianę kryterium wykluczającego z udziału w konkursie PROO 1a organizacje pozarządowe, których roczne przychody w jednym z trzech ostatnich lat budżetowych przekroczyły 10 mln zł. Proponujemy odstąpienie od automatycznego wykluczania organizacji wyłącznie na podstawie wysokości osiąganych przychodów oraz wprowadzenie możliwości indywidualnej oceny ich sytuacji finansowej, z uwzględnieniem struktury przychodów, charakteru realizowanych zadań publicznych oraz rzeczywistej dostępności środków na rozwój instytucjonalny. W szczególności postulujemy, aby przy ustalaniu progu przychodowego nie uwzględniać środków publicznych przekazywanych na realizację ściśle określonych zadań, których przeznaczenie i zasady wydatkowania wynikają z zawartych umów oraz obowiązujących przepisów.	Wysokość rocznych przychodów organizacji pozarządowej nie zawsze odzwierciedla jej rzeczywistą sytuację finansową, potencjał instytucjonalny ani możliwości samodzielnego finansowania rozwoju. Przykładem jest Fundacja Happy Kids, która od ponad 20 lat prowadzi działalność na rzecz dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej, w szczególności poprzez prowadzenie rodzinnych placówek opiekuńczo-wychowawczych. W 2025 r. ponad 75% przychodów Fundacji pochodziło ze źródeł publicznych. Znaczna część tych środków przeznaczona była na realizację zadań z zakresu pieczy zastępczej, w tym zapewnienie dzieciom całodobowej opieki, wyżywienia, edukacji, wsparcia specjalistycznego oraz utrzymanie placówek. W 2026 tylko na ten obszar przewidywana jest kwota wpływów w wysokości 9 mln zł. Środki te mają ściśle określone przeznaczenie, a ich wydatkowanie podlega szczegółowym zasadom i rozliczeniu zgodnie z zawartymi umowami. Nie mogą być zatem swobodnie wykorzystywane na inne cele, w szczególności na rozwój instytucjonalny Fundacji. Wysokie przychody Fundacji wynikają przede wszystkim ze skali realizowanych zadań publicznych i odpowiedzialności za zapewnienie dzieciom odpowiednich warunków opieki i wychowania, a nie z posiadania znacznych środków finansowych pozostających do swobodnej dyspozycji. Jednocześnie Fundacja, podobnie jak inne organizacje realizujące zadania publiczne, ponosi koszty związane z zarządzaniem organizacją, rozwojem kompetencji pracowników, modernizacją infrastruktury, wdrażaniem nowych rozwiązań organizacyjnych oraz zapewnieniem długoterminowej stabilności działalności. Możliwości finansowania tych potrzeb ze środków przeznaczonych na realizację zadań publicznych są ograniczone. Automatyczne wykluczanie organizacji, których przychody przekraczają 10 mln zł, może zatem prowadzić do nierównego traktowania podmiotów realizujących zadania o szczególnym	Odrzucenie Maksymalna dotacja w PROO 1a ścieżce 3 to 500.000 zł w podziale na 3 lata. Brak jest zasadności udzielana dotacji w ww. kwocie organizacjom dysponującym budżetami rocznymi o wysokości 20-krotnosci maksymalnej kwoty dotacji.

					znaczeniu społecznym. W praktyce organizacje prowadzące działalność na dużą skalę, wymagającą znacznych nakładów finansowych, zostają pozbawione możliwości ubiegania się o wsparcie rozwoju instytucjonalnego, mimo że ich rzeczywista sytuacja finansowa nie uzasadnia takiego ograniczenia. Uważamy, że wysokość przychodów nie powinna być utożsamiana z potencjałem finansowym organizacji ani jej zdolnością do samodzielnego finansowania rozwoju. Szczególnie istotne jest rozróżnienie środków przekazywanych na realizację zadań publicznych od środków, którymi organizacja może swobodnie dysponować. W związku z powyższym wnosimy o zmianę kryterium przychodowego poprzez wyłączenie z jego kalkulacji środków publicznych o ściśle określonym przeznaczeniu lub wprowadzenie możliwości indywidualnej oceny struktury przychodów i rzeczywistej sytuacji finansowej organizacji. Takie rozwiązanie pozwoliłoby na bardziej sprawiedliwy dostęp do wsparcia i byłoby zgodne z podstawowym celem Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich, jakim jest wzmacnianie potencjału instytucjonalnego, niezależności oraz stabilności organizacji pozarządowych, niezależnie od skali realizowanych przez nie zadań publicznych.	

12	Związek Harcerstwa Polskiego	Podmioty uprawnione do udziału w konkursie - kryterium przychodu do 10 mln zł	14	Problem: W regulaminie PROO 2027 podtrzymano zapis o wykluczeniu z Priorytetu 1a podmiotów, których przychód w ramach jednego z trzech ostatnich zamkniętych lat budżetowych wynosi więcej niż 10 mln zł.	Wpływ na naszą organizację: Ze względu na rozbudowaną strukturę i skonsolidowane lub wysokie obroty największych jednostek (np. Główna Kwatera ZHP czy największe chorągwie zarządzające bazami, ośrodkami i rzeszą jednostek terenowych pod jednym NIP/KRS), próg ten może eliminować kluczowe struktury harcerskie z ubiegania się o wsparcie na rozwój instytucjonalny.	Odrzucenie Maksymalna dotacja w PROO 1a ścieżce 3 to 500.000 zł w podziale na 3 lata. Brak jest zasadności udzielana dotacji w ww. kwocie organizacjom dysponującym budżetami rocznymi o wysokości 20-krotnosci maksymalnej kwoty dotacji.
13	Ogólnopolska Federacja Stowarzyszeń Uniwersytetów Trzeciego Wieku	Podmioty uprawnione - PROO 5	15	Regulamin wyłącza z możliwości korzystania z Priorytetu 5 organizacje zakwalifikowane w tej samej edycji do PROO 1a, co warto uwzględnić przy ocenie dostępności poszczególnych instrumentów dla mniejszych podmiotów.	Na uwagę zasługuje również Priorytet 5 PROO, szczególnie ścieżka „Życie publiczne”, pozwalająca finansować udział przedstawicieli lokalnych i regionalnych organizacji w wydarzeniach ogólnopolskich, ponadregionalnych i międzynarodowych związanych z obszarem ich działalności. Z perspektywy organizacji seniorskich instrument ten może służyć wzmacnianiu ich reprezentacji w debacie publicznej i wymianie doświadczeń.	Odrzucenie Brak zasadności udzielania wsparcia na rozwój instytucjonalny jednej organizacji w ramach kilku Priorytetów. Organizacja planując wniosek PROO 1a, może zaplanować w nim działania związane z uczestnictwem w wydarzeniach życia publicznego.

14	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	PROO 1a - wymóg sporządzenia lub aktualizacji strategii	16	NOWA UWAGA P13 Strategia rozwoju adekwatna do organizacji Proponowana zmiana: Zastąpić minimum 4 lat zasadą: „Organizacja opracowuje albo aktualizuje spójną wieloletnią strategię lub program rozwoju na okres co najmniej 3 lat, obejmujący całe zadanie. Przedstawia również sposób utrzymania kluczowych rezultatów po zakończeniu dotacji. Dopuszcza się istniejący dokument, jeżeli obejmuje wymagany okres i pozostaje aktualny; aktualizuje się tylko części wymagające zmiany. Forma i objętość są proporcjonalne do skali organizacji. Nie wymaga się zewnętrznego autora, odrębnej publikacji ani odpłatnego opracowania. Dokument obejmuje diagnozę, cele rozwoju, działania, model finansowania i sposób przeglądu. Uzasadniona aktualizacja strategii nie stanowi uchybienia, jeżeli nie zmienia zobowiązań dotacyjnych bez wymaganego uzgodnienia”. Dostosować kryteria i instrukcje; nie wymagać ponownego sfinansowania istniejącej strategii.	Uwagi przekazane do zespołu RDPP proponują skrócenie pięcioletniej strategii do trzech lat, ale odnoszą się do regulaminu poprzedniej edycji. W projekcie PROO 2027 zapis na stronie 16 przewiduje już minimum cztery lata. Należy zatem ocenić rzeczywisty obowiązek projektu, zamiast zgłaszać zmianę cytatu, którego w nim nie ma. Argument dotyczący proporcjonalności zachowuje znaczenie: jednolity horyzont i identyczna forma planowania nie muszą być odpowiednie dla każdej organizacji, zwłaszcza mniejszej, o zmiennym otoczeniu i niewielkim zespole społecznym. Program PROO w opisie Priorytetu 1a wymaga spójnych, wieloletnich strategii lub programów rozwoju organizacji oraz budowania trwałych modeli finansowania ze źródeł niepublicznych. Nie wskazuje jednolitego minimalnego okresu czterech ani pięciu lat. Regulamin może więc dopuścić trzyletni plan, jeżeli nadal jest on wieloletni, spójny i obejmuje zadanie. Nie można natomiast całkowicie usunąć planowania rozwoju ani sprowadzić go wyłącznie do listy kosztów z dotacji. Strategia musi pokazywać, jak zasoby i działania wzmacniają działalność misyjną oraz zdolność organizacji do dalszego funkcjonowania. Trzyletni horyzont powinien łączyć się z przeglądem założeń i opisem trwałości po zakończeniu wsparcia. Nie jest uzasadnione stawianie szczegółowej prognozy przychodów na odległy rok ponad realistyczną metodę ich pozyskiwania i reagowania na zmianę warunków. Ocena powinna badać jakość diagnozy, spójność decyzji, odpowiedzialność za wykonanie i wiarygodność finansowania. Bardziej użyteczny może być krótki dokument wykorzystywany przez zarząd niż rozbudowane opracowanie wykonane wyłącznie po to, by spełnić wymóg konkursu. Nie należy utożsamiać liczby stron ani udziału konsultanta z dojrzałością organizacji. Uznanie istniejącej strategii ogranicza ponoszenie kosztu jej ponownego opracowania. Jeżeli aktualny dokument obejmuje wymagany okres i elementy, wystarczy wskazać sposób jego wykorzystania w zadaniu. Gdy zmiany dotyczą tylko modelu finansowania albo zasobów zespołu,	Częściowe uwzględnienie Przeformułowano: W ramach zadania należy zaplanować działania związane z opracowaniem lub aktualizacją wieloletniej strategii rozwoju organizacji. Strategia musi zostać opracowana lub zaktualizowana i przyjęta uchwałą zarządu organizacji do dnia zakończenia realizacji zadania. Strategia musi obejmować swoim zakresem co najmniej 1 rok po zakończeniu realizacji zadania.

					można zaktualizować odpowiednie części. Rozwiązanie sprzyja gospodarności i zapobiega projektowaniu sztucznego działania doradczego. NGO zachowuje możliwość zamówienia wsparcia zewnętrznego, jeżeli potrafi wykazać jego potrzebę i racjonalny koszt; nie powstaje obowiązek zakupu takiej usługi. NIW może zasadnie oczekiwać perspektywy wykraczającej poza samą dotację. Propozycja odpowiada na to wymaganiem utrzymania kluczowych rezultatów i modelem dalszego finansowania, zamiast samą dodatkową liczbą lat w tytule dokumentu. Aktualizacja strategii musi być dopuszczalna, bo zarządzanie wymaga reagowania na nowe potrzeby, sytuację pracowników i źródła dochodów. Nie może jednak służyć jednostronnej zmianie zakresu zadania lub rezygnacji z umówionych rezultatów. Rozdzielenie aktualizacji własnego planu organizacji od zmian umowy pozwala zachować autonomię NGO i kontrolę dotacji bez formalnego zamrażania decyzji rozwojowych.	

15	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	PROO 1a Audyt zewnętrzny	16	UZUPEŁNIONA UWAGA P09 Kontrola finansowana przez NIW zamiast obowiązkowego kosztu audytu NGO Obciążenie: Co najmniej 90% kosztów, co najmniej dwóch audytorów w tym biegły rewident, dodatkowe warunki kwalifikowalności i ponowny audyt na koszt NGO. Źródło wymogu: Program przewiduje audyt i kontrolę; szczegółowe wymogi próby, zespołu i sankcji pochodzą z wytycznych NIW. Proponowana zmiana: Usunąć obowiązek zamawiania i finansowania przez beneficjenta zewnętrznego audytu każdego zadania PROO 1a w ścieżce 3, w tym pkt 4 na stronie 16 i odpowiednie postanowienia załącznika 11. Kontrolę i ewentualny audyt zadania organizuje NIW według wartości, złożoności i ryzyka, z wykorzystaniem środków pomocy technicznej w dopuszczalnym planie finansowym. Nie obciąża się nimi dotacji na działania misyjne i rozwój organizacji. Jeżeli obowiązek zamówienia usługi przez NGO zostanie pozostawiony, ograniczyć go do uzasadnionych przypadków ryzyka, zapewnić finansowanie niewymagające własnych środków i usunąć automatyczny wymóg dwóch osób, udziału biegłego rewidenta oraz badania 90% kosztów. Właściwe kwalifikacje, niezależność i próbę dostosować do celu badania. Usunąć automatyczne przerzucanie kosztu ponownego audytu; najpierw umożliwić wyjaśnienie i uzupełnienie raportu. Kontrola wykorzystania dotacji nie zastępuje ustawowego badania sprawozdania finansowego ani go nie ustanawia. Dla UEPiK bada się właściwą ewidencję i dowody.	Wytyczne audytu PROO zawierają rzeczywiste, istotne obciążenie finansowe. Rozdział VII pkt 8 na stronie 87 wymaga co najmniej dwuosobowego zespołu, w tym osoby z uprawnieniami biegłego rewidenta. Rozdział V pkt 5 na stronie 86 przewiduje objęcie audytem co najmniej 90% kosztów. Obowiązek dotyczy PROO 1a, ścieżki 3, a nie wszystkich dotacji PROO i NOWEFIO. Projekt określa dla tej ścieżki dotacje od 300 do 500 tys. zł na całe zadanie. Nie należy więc przenosić wymogu na drobne granty innych ścieżek, lecz ocenić proporcję kosztu usługi do finansowania rzeczywiście objętego obowiązkiem. Zakwalifikowanie audytu do kosztów dopuszczalnych nie usuwa ciężaru. Każda kwota wydana na obowiązkową usługę zmniejsza środki dostępne na misję i rozwój organizacji. Projekt dodatkowo uzależnia kwalifikowalność od wymagań wytycznych, przewiduje obowiązek wykonania audytu nawet bez zaplanowania jego kosztu i uznaje koszt ponownego audytu za niekwalifikowalny. NGO może zatem ponieść także wydatek z własnych pieniędzy. Nie podajemy hipotetycznej ceny rynkowej jako faktu: wystarczającym argumentem jest obowiązkowy zakres, skład zespołu i przeniesienie ryzyka, które zwiększają nakład niepowiązany z indywidualnym ryzykiem zadania. Program PROO w Priorytecie 6 przewiduje pomoc techniczną obejmującą kontrolę i audyt dotacji. Nie nakazuje, aby każdy beneficjent tej ścieżki kupował usługę w opisanym składzie. Właściwym kierunkiem jest organizowanie kontroli przez NIW i pokrywanie jej kosztu z przeznaczonej na to pomocy technicznej, w granicach dostępnych środków i upoważnień. Nie oznacza to zwiększenia alokacji samym regulaminem. Instytucja powinna przed naborem przygotować model kontroli i plan finansowy. Korzystanie z własnych uprawnień kontrolnych pozostaje niezależne od zlecenia audytu przez NGO. Art. 5 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego wymaga efektywności, partnerstwa i suwerenności stron. Art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych każe wiązać nakłady z uzyskiwanym efektem. Te zasady przemawiają za	Wyjaśnienie W związku z liczbą udzielanych dotacji NIW-CRSO nie ma możliwości przeprowadzenia kontroli w relewantnym odsetku zrealizowanych zadań. Przeprowadzane kontrolne natomiast w istotnym odsetku wskazują na nieprawidłowości w realizacji zadań. Wprowadzenie obowiązku przeprowadzenia audytu zewnętrznego (jedynie w ścieżce 3) pozwoli na wyeliminowane większej liczby potencjalnych nieprawidłowości, co jest przejawem dbałości NIW-CRSO o finanse publiczne.

					doborem zakresu kontroli do ryzyka, zamiast jednakowo kosztownej usługi dla każdego projektu. Wymaganie kwalifikacji audytora nie dowodzi konieczności udziału biegłego rewidenta w każdym badaniu dotacji. Audyt zadania jest czym innym niż ustawowe badanie sprawozdania finansowego całego podmiotu. Regulamin nie powinien obchodzić tego rozróżnienia przez przejęcie najbardziej kosztownych elementów innej usługi. Organizacja nadal musi udostępniać dokumenty i wyjaśniać wykorzystanie środków. UEPiK nie znosi kontroli, ale wymaga badania właściwych zestawień i dowodów, zamiast żądania nieprowadzonych ksiąg i sprawozdań finansowych. NIW może zwiększyć zakres badania po ujawnieniu ryzyka. Gdy raport wymaga poprawy, najpierw trzeba ustalić przyczynę i umożliwić uzupełnienie; koszt ponownego badania nie może automatycznie obciążać NGO. Propozycja przenosi ciężar organizacji kontroli na instytucję zarządzającą i chroni budżet zadania, zachowując ustawowe przesłanki zwrotu oraz odpowiedzialność za rzeczywiste nieprawidłowości.	

16	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	PROO 1b - termin realizacji zadania	18	P01 Wkład własny w projektach już realizowanych Proponowana zmiana: W tabeli terminów PROO 1b zastąpić warunek 12 miesięcy następującym zapisem: „Dofinansowanie może dotyczyć wymaganego wkładu własnego w projekcie rozpoczynanym albo będącym w trakcie realizacji, niezależnie od daty rozpoczęcia tego projektu. Zadanie finansowane z PROO 1b rozpoczyna się w 2027 r. i może obejmować lata 2027–2029, nie dłużej niż do zakończenia projektu podstawowego. Dotacja pokrywa wyłącznie przypadającą na Wnioskodawcę, niesfinansowaną z innych źródeł część wymaganego wkładu własnego związaną z kosztami kwalifikowalnymi w okresie zadania PROO 1b, zgodnie z harmonogramem i budżetem projektu podstawowego. Wcześniejsze rozpoczęcie projektu podstawowego nie stanowi podstawy odmowy dofinansowania”. Kryterium formalne nr 4 na s. 35 zastąpić weryfikacją, czy okres finansowania wkładu mieści się w okresie zadania PROO 1b i projektu podstawowego. Ujednolicić odpowiednio kartę oceny na s. 63 oraz instrukcje i walidacje SOD.	Ograniczenie dostępu do PROO 1b do pierwszych 12 miesięcy projektu podstawowego nie odzwierciedla sposobu finansowania przedsięwzięć wieloletnich. Data rozpoczęcia całego projektu jest odrębną okolicznością od terminu ponoszenia kosztów przez konkretną organizację oraz od terminu wniesienia przypisanej jej części wkładu. Harmonogram może przewidywać intensyfikację zadań danego uczestnika dopiero w trzecim lub czwartym roku. Organizacja nadal wykonuje wówczas przyszłe zobowiązania służące celom projektu, a jej potrzeba finansowania jest aktualna. Wyłączenie jej z konkursu wyłącznie z powodu wcześniejszego rozpoczęcia przedsięwzięcia nie bada ani zasadności wydatku, ani rzeczywistej luki finansowej. Rozdział 4 Programu PROO, w opisie Priorytetu 1b, przewiduje wsparcie wymaganego wkładu własnego w przedsięwzięciach finansowanych ze źródeł zagranicznych. Ustalenie okresu wykorzystania środków pozostawiono regulaminowi; Program nie ustanawia granicy 12 miesięcy. Usunięcie tego ograniczenia mieści się zatem w kompetencji regulaminowej wynikającej także z art. 30 ustawy o NIW. Właściwym kryterium pozostaje zgodność konkretnego zadania z celem Programu, jego wykonalność i racjonalność kosztów. Finansowanie dalszego udziału NGO w projekcie służy zwiększaniu dostępu do środków zagranicznych tak samo jak pomoc udzielona na początku. Może ponadto chronić już wypracowane partnerstwa i rezultaty przed ograniczeniem zadań z powodu braku przyszłego wkładu. Odmienne traktowanie organizacji mających porównywalną, udokumentowaną potrzebę wkładu wymaga przekonującego uzasadnienia. Sam wiek projektu jest słabym miernikiem ryzyka: nowy projekt również może mieć zapewnione finansowanie z innych źródeł, a starszy może mieć niesfinansowane przyszłe koszty. Obawa Operatora przed nieograniczonym otwarciem konkursu powinna być rozwiązywana przez limity dotacji, ocenę potrzeb i kontrolę dokumentów. Propozycja zachowuje lata 2027–2029, koniec	Odrzucenie Celem Priorytetu 1b jest zwiększenie aktywności organizacji obywatelskich w zakresie realizacji przez nie projektów międzynarodowych oraz sięganiu przez te organizacje po środki w ramach programów wdrażanych przez instytucje zagraniczne. Finansowanie wkładu własnego w ramach zadań rozpoczętych ponad 12 miesięcy przed rozpoczęciem zadania w ramach PROO 1b, nie wpływa na realizację powyższego celu, a sprowadza się do sfinansowania wkładu własnego projektu realizowanego już od dłuższego okresu. PROO 1b ma zachęcić organizacje do realizacji projektów międzynarodowych oraz sięgania po środki w ramach programów wdrażanych przez instytucje zagraniczne, a nie sprowadzać się do finansowania wkładu własnego.

					projektu podstawowego oraz finansowanie wyłącznie części przypisanej Wnioskodawcy. Nie ustanawia uprawnienia do dotacji ani pierwszeństwa dla projektów rozpoczętych wcześniej. Zabezpieczenie środków publicznych wymaga wskazania kosztów kwalifikowalnych, harmonogramu wkładu, zasad zagranicznego dofinansowania i innych źródeł pokrycia tej samej części kosztów. Finansowanie ma obejmować okres zadania PROO, z zachowaniem przepisów o wykorzystaniu dotacji, a nie zamknięte etapy sprzed tego okresu. Konieczne jest równoczesne usunięcie bariery z tabeli terminów, kryterium formalnego, karty oceny i walidacji SOD. Pozostawienie jej w jednym z tych miejsc utrzymałoby faktyczne wykluczenie mimo zmiany części opisowej. Rozwiązanie jest ogólne i obejmuje wszystkie uprawnione NGO o porównywalnej sytuacji, bez uprzywilejowania konkretnej organizacji lub programu zagranicznego.	

17	Stowarzyszenie Dziedzictwa TOW „Gryf Pomorski”	Termin realizacji zadań	18	Rozważyć wprowadzenie w przyszłych edycjach dwu- lub trzyletniego wsparcia instytucjonalnego młodych organizacji, wypłacanego w transzach, połączonego z realizacją celów statutowych, mierzalnymi rezultatami, coroczną sprawozdawczością i planem usamodzielnienia finansowego.	Projekt PROO 1a słusznie łączy działania misyjne i rozwój instytucjonalny (s. 10 i 15–16), lecz ścieżka 1 przewiduje realizację tylko w 2027 r. (s. 18). Budowa stabilnej organizacji wymaga ciągłości. Okresowa dotacja konkursowa nie jest postulatem bezterminowej subwencji; może zapewnić rozliczalne wsparcie biura, księgowości, koordynacji, archiwum cyfrowego i planowania finansowego.	Odrzucenie uwagi Brak zasadności dla udzielania dotacji w wysoki 50 tys. zł w podziale na trzy lata (po 15-20 tys. zł rocznie).

18	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	PROO 1b - wysokość kwoty dotacji	19	P03 Ustalenie rzeczywistej luki we wkładzie własnym Proponowana zmiana: Doprecyzować: „Dotacja PROO 1b nie przekracza niesfinansowanej części wymaganego wkładu własnego Wnioskodawcy w kosztach kwalifikowalnych objętych wnioskiem. Podstawą obliczenia są budżet i zasady finansowania projektu podstawowego, w tym zasady dotyczące partnerów. Od kwoty wkładu odejmuje się finansowanie tej samej części kosztów z innych źródeł. Dofinansowanie nie może przekroczyć limitów kwotowych konkursu ani 100% kosztów łącznie ze wszystkimi źródłami”. Pozostawić limit całkowity 10–300 tys. zł i roczny maksymalny 200 tys. zł, lecz dopuścić transzę roczną poniżej 10 tys. zł, gdy wynika to z harmonogramu wkładu.	Reguła ograniczająca dotację przez odniesienie do procentowego udziału wkładu musi jednoznacznie wskazywać podstawę obliczenia. W projekcie wieloletnim występują bowiem różne wielkości: budżet całego konsorcjum, budżet konkretnego partnera, koszty w okresie objętym wnioskiem i niesfinansowana część wymaganego wkładu tego partnera. Zastosowanie niewłaściwego mianownika może prowadzić zarówno do zaniżenia potrzebnego wsparcia, jak i do kwoty przekraczającej rzeczywistą lukę. Organizacja powinna przed złożeniem wniosku wiedzieć, jaki sposób obliczenia przyjmie NIW, zamiast dowiadywać się o nim dopiero podczas negocjowania umowy lub kontroli. Celem Priorytetu 1b Programu PROO jest umożliwienie wniesienia wymaganego wkładu własnego. Oznacza to konieczność powiązania wysokości dotacji z konkretnym zobowiązaniem Wnioskodawcy, a nie z abstrakcyjnym udziałem w budżecie innych podmiotów. Proponowana formuła obejmuje najpierw ustalenie wkładu należnego od organizacji w odniesieniu do kwalifikowalnych kosztów objętych zadaniem PROO, a następnie odjęcie środków już zapewnionych na tę samą część kosztów. Zachowuje limity konkursowe i zasadę, że łączne finansowanie nie może przekroczyć kosztu kwalifikowalnego. Pozwala odróżnić prawidłowe współfinansowanie różnych części jednego kosztu od niedopuszczalnego finansowania tej samej części po raz drugi. Przykładowo, jeżeli dokumentacja projektu przypisuje organizacji w danym okresie 40 tys. zł wymaganego wkładu, z czego 10 tys. zł pokrywa już inne źródło, punktem wyjścia dla PROO jest luka 30 tys. zł, z dalszym zastosowaniem ograniczeń właściwych obu programom. Nie należy mechanicznie obliczać kwoty od całego budżetu międzynarodowego konsorcjum. To przykład metody, a nie zapewnienie kwalifikowalności każdej takiej kwoty. Trzeba również sprawdzić dopuszczalność krajowego dofinansowania według umowy zagranicznej, zasady przeliczania walut i aktualność budżetu, jeżeli uległ on zmianie.	Odrzucenie Proponowany zapis nie zmienia założeń dotyczących udzielania dotacji w ramach PROO 1b, natomiast jest skomplikowany i nieczytelny. Brak zasadności dla udzielania dotacji w ramach PROO 1b poniżej kwoty 10.000 zł, ponieważ nie realizuje to celu Priorytetu 1b.

					Zniesienie minimalnej wysokości pojedynczej transzy rocznej przy zachowaniu minimalnej wartości całej dotacji przeciwdziała sztucznemu dostosowywaniu harmonogramu do regulaminu. Wkład może być nierównomiernie rozłożony: mniejsza płatność w jednym roku może warunkować prawidłowe wykonanie większej części zadania w roku kolejnym. Wymóg co najmniej 10 tys. zł w każdym roku nie mierzy jakości projektu ani efektywności wsparcia. Obawę przed nadmiernymi kosztami obsługi małych płatności ogranicza minimalna wartość całego zadania, wspólna umowa i sprawozdawczość. Poprawka nie podwyższa całkowitego ani rocznego maksimum dotacji; zwiększa zgodność finansowania z rzeczywistymi zobowiązaniami i ułatwia kontrolę racjonalności wydatków wymaganą przez art. 30 ust. 4 ustawy o NIW.	

19	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Koszty kwalifikowalne	20	Proponuje się wprowadzenie zasady ochrony wydatku zatwierdzonego w budżecie. Wydatek przewidziany w zaakceptowanym budżecie i poniesiony zgodnie z opisem nie powinien być na etapie sprawozdania lub kontroli uznawany za niekwalifikowalny wyłącznie z powodu odmiennej późniejszej oceny jego celowości lub racjonalności.	Brak zamkniętego katalogu kosztów jest rozwiązaniem korzystnym, ale jednocześnie kwalifikowalność jest powiązana z oceną związku wydatku z działalnością statutową i rozwojem organizacji. Organizacja powinna mieć możliwość polegania na zatwierdzonym przez NIW budżecie. Późniejsza zmiana oceny tego samego kosztu zwiększa ryzyko finansowe po stronie Beneficjenta.	Wyjaśnienie Zasady ponoszenia kosztów opisane są w rozdziale VII.7 Zasady ponoszenia kosztów.

20	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Wkład własny	20	UZUPEŁNIONA UWAGA P06 Klasyfikacja zakupów i wkład do drobnego wyposażenia Proponowana zmiana: Doprecyzować, że kwalifikację budżetową ustala się zgodnie z ustawą o finansach publicznych i klasyfikacją budżetową, przy uwzględnieniu zgodnego z prawem ujęcia rachunkowego. Samo jednorazowe umorzenie nie oznacza wydatku bieżącego. Usunąć regulaminowy obowiązek finansowania ze środków własnych 10% każdego wydatku inwestycyjnego, o ile odrębny przepis dotyczący konkretnego źródła lub formy finansowania nie wymaga udziału innych środków. W trybie wspierania zachować ustawowo wymagany wkład osobowy lub rzeczowy i dopuścić jego zastąpienie finansowym zgodnie z art. 5 ust. 4a ustawy o działalności pożytku publicznego. Zapewnić sprawną korektę klasyfikacji przez NIW z zachowaniem przepisów i źródeł finansowania. Dla UEPiK stosować właściwe przepisy ewidencyjne i zasady kwalifikacji zakupów, bez żądania polityki rachunkowości pełnych ksiąg. Bezpośrednie ujęcie niskocennego wyposażenia w kosztach i jednorazową amortyzację oceniać odrębnie; nie tworzyć uniwersalnego progu wydatku bieżącego.	Regulamin powinien rozdzielać trzy kwestie: rachunkowe ujęcie składnika majątku, klasyfikację budżetową środków oraz ocenę, czy konkretny koszt może być sfinansowany z dotacji. Zatarcie tych granic prowadzi do pozornych rozwiązań, takich jak przekonanie, że jednorazowe umorzenie automatycznie usuwa majątkowy charakter zakupu. Ustawa o rachunkowości w art. 3 ust. 1 pkt 14–15 określa przesłanki aktywów trwałych, a art. 4 ust. 4 dopuszcza zgodne z prawem uproszczenia. Cena krzesła lub laptopa sama nie rozstrzyga wszystkich tych kwestii. Organizacja nie powinna być zachęcana do zmiany polityki rachunkowości wyłącznie w celu obejścia ograniczenia dotacyjnego. Po zmianie art. 124 ustawy o finansach publicznych i klasyfikacji stosowanej do planowania na 2027 r. problem może dotyczyć także drobnego wyposażenia. Dodatkowy obowiązek pokrycia 10% każdego wydatku inwestycyjnego środkami pieniężnymi obciąża szczególnie organizacje bez swobodnych dochodów. Niewielka kwota niezbędnego zakupu nie musi oznaczać niewielkiej bariery dostępu: NGO może dysponować pracą wolontariuszy, lokalem i doświadczeniem, a nie posiadać środków nieprzypisanych do innych celów. W PROO 1a, nastawionym na rozwój instytucjonalny, automatyczne uzależnienie zakupu potrzebnego narzędzia od dodatkowej gotówki wymaga odrębnego uzasadnienia. Nie ma podstaw do wyprowadzania ogólnego obowiązku 10% wkładu z samych art. 124 lub 236. Art. 133 ustawy o finansach publicznych odnosi swój limit do kategorii wskazanej w art. 132 ust. 2 pkt 4, podczas gdy inwestycje w zadaniach zlecanych NGO wymienia osobno pkt 5. Również art. 5 ust. 4b ustawy o działalności pożytku publicznego, dodany nowelą Dz.U. 2026 poz. 1040, dotyczy inwestycji dofinansowywanych przez JST, a nie automatycznie wszystkich grantów NIW. Nie oznacza to, że wkład nigdy nie może być wymagany: należy każdorazowo ustalić właściwe źródło, podstawę prawną i formę finansowania. Poprawka zachowuje wymóg wynikający z przepisu szczególnego, jeżeli	Wyjaśnienie Obowiązek wniesienia wkładu własnego w przypadku dotacji o charakterze inwestycyjnym wynika z przepisów obowiązującego prawa. Program PROO finansowany jest z Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, na podstawie Rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 8 listopada 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2149).

					rzeczywiście ma zastosowanie. Od 1 września 2026 r. przy wspieraniu zadania obowiązuje ustawowy wkład rzeczowy lub osobowy, z dopuszczalnym zastąpieniem finansowym na zasadach art. 5 ust. 4a. Usunięcie dodatkowego regulaminowego progu pieniężnego nie może uchylać tej konstrukcji. Potrzebna jest też dostępna procedura korekty klasyfikacji, gdy wydatek pozostaje celowy, lecz został błędnie przypisany. Korekta musi respektować plan finansowy i źródła środków; sama zgoda beneficjenta nie pozwala przenosić pieniędzy między odmiennymi kategoriami. Takie rozwiązanie zwiększa pewność rozliczenia, zachowuje ustawowe zabezpieczenia i ogranicza bariery niepowiązane z rzeczywistym ryzykiem. UEPiK wymaga odrębnego podejścia: rozporządzenie Dz.U. 2025 poz. 1880 przewiduje wykaz środków trwałych i WNiP, odesłanie do właściwych przepisów CIT oraz opis zasad ewidencji. Brak pełnych ksiąg nie oznacza braku majątku ani automatycznej bieżącej klasyfikacji każdego zakupu. NIW powinien wskazać sposób oceny prawidłowego ujęcia wyposażenia w tym reżimie. Pozostaje konieczne rozdzielenie kwalifikowalności kosztu, klasyfikacji budżetowej i ujęcia ewidencyjnego.	

21	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Wkład własny	20	UZUPEŁNIONA UWAGA C06 Rozdzielenie powierzenia i wsparcia oraz ustawowego wkładu Proponowana zmiana: Zastąpić ogólne zwolnienia z wkładu zasadą: „Przy powierzeniu zadania regulamin nie wymaga wkładu własnego. Przy wspieraniu zadania organizacja zapewnia wkład osobowy lub rzeczowy, zgodnie z art. 5 ust. 4a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie; nie ustanawia się dodatkowego obowiązkowego minimalnego wkładu pieniężnego. Dopuszcza się zastąpienie całości lub części wkładu osobowego lub rzeczowego środkami własnymi lub z innych źródeł. Możliwość tę wskazuje się w ogłoszeniu, a wybór i wkład w ofercie". Dostosować odpowiednie formularze, instrukcje i umowy z zachowaniem wzorów wynikających z prawa.	Ogólne zapewnienie, że wkład własny nie jest wymagany, musi zostać dostosowane do przepisów obowiązujących dla konkursów ogłaszanych po wejściu w życie nowelizacji z 19 czerwca 2026 r., Dz.U. poz. 1040. Od 1 września 2026 r. art. 5 ust. 4a ustawy o działalności pożytku publicznego przewiduje przy wspieraniu zadania wkłady rzeczowe lub osobowe. Dopuszcza zastąpienie ich w całości lub części środkami finansowymi, jeżeli organ przewidzi taką możliwość. Nie można więc zachować bezwarunkowego zwolnienia ze wszystkich form wkładu i jednocześnie określać zlecenia jako wspierania. Nieprecyzyjna informacja naraża NGO na przygotowanie oferty niezgodnej z konstrukcją ustawową. Powierzenie zadania należy odróżnić od wspierania. Przy powierzeniu regulamin może nie wymagać wkładu własnego. Przy wspieraniu powinien wskazać ustawowy wkład niepieniężny, bez dodawania automatycznie minimalnego progu gotówki. Dla małych organizacji ma to zasadnicze znaczenie: dysponują one często czasem wolontariuszy, sprzętem lub nieodpłatnie udostępnionym lokalem, a nie środkami, które można dowolnie przeznaczyć na nowe zadanie. Wkład powinien służyć temu zadaniu i być odpowiednio udokumentowany; samo ogólne powołanie się na działalność wolontariacką nie wystarcza. Wycena i sposób wykazania muszą być znane przed złożeniem oferty. Możliwość zastąpienia wkładu finansowym wymaga spójności ogłoszenia i formularza. Wynika to z nowego art. 13 ust. 2b oraz zmian art. 14–15 ustawy. Pozostawienie takiej decyzji dopiero do negocjacji umowy prowadziłoby do nierównego traktowania oferentów, którzy różnie rozumieli wymagania konkursu. Nie należy zarazem przenosić na wszystkie dotacje NIW art. 5 ust. 4b dotyczącego inwestycji dofinansowywanych przez JST. Przepis ten ma odrębny zakres. Ogólna reguła współpracy nie znosi odrębnych wymagań szczególnych źródeł finansowania, jeżeli rzeczywiście znajdują zastosowanie. Z perspektywy Operatora konieczność dostosowania dokumentów może wydawać się formalnym obciążeniem. W	Wyjaśnienie Regulamin jest czytelny w przedmiotowym zakresie: Wniesienie wkładu własnego finansowego w ramach składanych wniosków wymagane jest wyłącznie w przypadku ponoszenia wydatków o charakterze inwestycyjnym (wymagane sfinansowanie ze środków własnych min. 10% wartości wydatku). Proponowana zmiana nie powoduje faktycznej zmiany obowiązków wynikających z Regulaminu, a jedynie zmienia jego treść powodując, iż staje się on nieczytelny. Obowiązek wniesienia wkładu własnego w przypadku dotacji o charakterze inwestycyjnym wynika z przepisów obowiązującego prawa. Program PROO finansowany jest z Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, na podstawie Rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 8 listopada 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2149).

					rzeczywistości wcześniejsze uporządkowanie regulaminu, ogłoszenia, instrukcji i umowy ogranicza późniejsze spory o prawidłowość wkładu i rozliczenie. Art. 28 ustawy o NIW nakazuje stosowanie ustawy o działalności pożytku publicznego w zakresie nieuregulowanym szczególnie, dlatego zgodność z Programem nie wystarcza do pominięcia nowelizacji. Dostosowując formularze, trzeba respektować wzory wynikające z obowiązujących rozporządzeń. Propozycja chroni dostęp NGO przez usunięcie dodatkowych barier pieniężnych, a jednocześnie nie obiecuje zwolnienia z obowiązku ustawowego. Jest to warunek przewidywalnego finansowania i prawidłowego porównywania ofert w edycji 2027.	

22	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	PROO 5 - koszty niekwalifikowane	22	P05 Usunięcie zakazu wydatków majątkowych w pomocy doraźnej Proponowana zmiana: Usunąć z kosztów niekwalifikowalnych zakaz wydatków majątkowych w Priorytecie 5. Dodać: „W Priorytecie 5 kwalifikowalne są niezbędne i racjonalne wydatki majątkowe służące celowi właściwej ścieżki wsparcia, w szczególności naprawa lub zakup sprzętu koniecznego do przywrócenia działalności po nagłym zdarzeniu. Beneficjent uzasadnia związek zakupu z potrzebą oraz ekonomiczny wybór naprawy albo wymiany. Klasyfikacja jako wydatek majątkowy, także niskocenny lub jednorazowo amortyzowany, sama w sobie nie wyklucza finansowania”. Usunąć także odrębny zakaz zakupu i naprawy sprzętu komputerowego uszkodzonego w wyniku awarii. Zapewnić odpowiednią kategorię finansowania w planie NIW przed naborem.	Pomoc doraźna powinna umożliwiać usunięcie konkretnej przeszkody w prowadzeniu działalności statutowej. Gdy przeszkodą jest awaria sprzętu, dopuszczenie wyłącznie określonych usług, przy wyłączeniu ekonomicznie uzasadnionej wymiany urządzenia, może czynić wsparcie nieskutecznym. Organizacja może nie mieć drugiego komputera ani rezerwy finansowej, a brak sprawnego urządzenia utrudniać kontakt z odbiorcami, prowadzenie dokumentacji i wykonywanie zobowiązań. Nie należy jednak zakładać, że każdy zakup sprzętu ma charakter nagły: Wnioskodawca nadal powinien wykazać zdarzenie, jego skutki oraz konieczność wybranego sposobu przywrócenia działalności. Opis Priorytetu 5 w rozdziale 4 Programu PROO wprost przywołuje awarie sprzętu wśród przykładów potrzeb wymagających pomocy doraźnej. Odrębny regulaminowy zakaz zakupu i naprawy komputerów uszkodzonych wskutek awarii jest zatem szczególnie trudny do uzasadnienia funkcją tego Priorytetu. Samo skreślenie ogólnego zakazu wydatków majątkowych nie wystarczy, jeżeli pozostanie zakaz odnoszący się do komputerów. Obie bariery należy usunąć równolegle, zachowując limity właściwej ścieżki, ocenę pilności oraz związek kosztu z problemem opisanym we wniosku. Nowelizacja ustawy o finansach publicznych z 27 lutego 2026 r., Dz.U. poz. 426, oraz nowa klasyfikacja budżetowa, Dz.U. 2026 poz. 582, zwiększają znaczenie tego problemu przy planowaniu na 2027 r. Odejście od dawnego kryterium 10 tys. zł powoduje, że również niskocenny składnik spełniający właściwe przesłanki może należeć do wydatków majątkowych. Jednorazowa amortyzacja nie przesądza o bieżącym charakterze wydatku. Art. 124 dotyczy budżetu państwa, a art. 236 budżetów JST; przepisy te nie ustanawiają powszechnego zakazu finansowania wyposażenia NGO. Nie wynika z nich też automatyczny obowiązek zniesienia ograniczeń konkursowych. Argumentem za poprawką jest nieproporcjonalność skutków szerokiego zakazu, a nie przypisywanie nowelizacji treści, której nie	Odrzucenie Brak zasadności wprowadzenia rozwiązania. Sama nazwa Priorytetu - Pomoc Doraźna - wskazuje na doraźne wsparcie organizacji, a nie na wsparcie o charakterze inwestycyjnym. Co więcej, wdrożenie rozwiązania znacząco spowolniłoby proces udzielania dotacji w ramach PROO 5 (w związku z koniecznością wprowadzania zmian w planie finansowym), co w zupełności podważyłoby sens realizacji priorytetu.

					zawiera. Ochronę finansów publicznych lepiej zapewnia porównanie naprawy, wymiany i innych realnych sposobów rozwiązania problemu. Naprawa urządzenia o niskiej wartości może kosztować więcej niż zakup sprawnego odpowiednika; w takim przypadku sam zakaz zakupu nie realizuje oszczędności z art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych. NIW powinien przed naborem zapewnić właściwą kategorię finansowania i objaśnienia, a beneficjent dokumentować racjonalność ceny i wykorzystanie rzeczy do działalności objętej pomocą. Propozycja nie otwiera Priorytetu 5 na dowolne inwestycje ani planową modernizację niezwiązaną z celem ścieżki. Pozwala skutecznie reagować na nagłą potrzebę bez uzależnienia kwalifikowalności wyłącznie od etykiety księgowej zakupu.	

23	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Ocena formalna - kryterium podobieństwa	30	C03 Ocena podobieństwa tekstów przez człowieka Proponowana zmiana: Dodać: „Wynik narzędzia badającego podobieństwo stanowi przesłankę weryfikacji, a nie samodzielną podstawę odrzucenia. NIW wyłącza z porównania cytaty z prawa, treści formularza i dokumentacji konkursowej oraz inne standardowe opisy. Przed oceną negatywną udostępnia organizacji zakwestionowane fragmenty i umożliwia wyjaśnienie w terminie 7 dni. Rozstrzygnięcie zawiera ocenę rzeczywistej tożsamości koncepcji, działań i kosztów". Ujednolicić tę zasadę z progami narzędzia, bez utożsamiania podobieństwa językowego z podwójnym finansowaniem.	Podobieństwo językowe wniosków nie jest tożsame z tożsamością zadań ani z podwójnym finansowaniem. Organizacje posługują się tymi samymi nazwami działań, definicjami ustawowymi, standardami dostępności i opisami wymaganymi formularzem. Podmioty zrzeszone w federacji mogą korzystać ze wspólnie wypracowanego modelu pracy, realizując odrębne zadania dla innych odbiorców i na innym obszarze. Wysoki wynik narzędzia porównującego tekst może zatem wskazywać potrzebę sprawdzenia, ale sam nie ustala, czy powielono koncepcję, koszty i zobowiązania. Automatyczne odrzucenie na tej podstawie przenosi ciężar rozstrzygnięcia na miernik, który nie bada całego znaczenia projektu. Art. 30 ust. 4 ustawy o NIW wymaga oceny zgodności z celami, jakości, wpływu, wykonalności i racjonalności kosztów. Programy PROO i NOWEFIO nie zastępują tych kategorii procentem wspólnych sformułowań. Zasady jawności i uczciwej konkurencji z ustawy o działalności pożytku publicznego wymagają, aby organizacja wiedziała, jaka okoliczność prowadzi do negatywnej oceny. Należy więc przedstawić konkretne zakwestionowane fragmenty i rodzaj podejrzenia, z poszanowaniem praw innych oferentów. Wyjaśnienie nie może polegać na tworzeniu po terminie nowego zadania; ma służyć ustaleniu rzeczywistej odrębności już złożonej oferty. Proponowana procedura wyłącza z automatycznego porównania treści narzucone prawem, dokumentacją i formularzem oraz wymaga oceny człowieka. Oceniający powinien porównać odbiorców, terminy, miejsca, zakres działań, wykonawców i pozycje kosztowe, a w razie podejrzenia podwójnego finansowania także źródła pokrycia konkretnych wydatków. Dwa projekty o podobnym opisie mogą być odrębne finansowo, natomiast projekty zapisane innymi słowami mogą obejmować ten sam koszt. Skuteczna kontrola nie powinna nagradzać jedynie umiejętności przeredagowania tekstu. Powinna ustalać okoliczności mające znaczenie dla zgodności wsparcia.	Odrzucenie Założeniem kryterium jest techniczna, obiektywna weryfikacja poziomu podobieństwa, a nie subiektywna niewystandaryzowana weryfikacja. Proponowana zmiana obniża istotnie transparentność procedury w ramach konkursu.

					Operator może wskazywać na potrzebę sprawnego wykrywania masowo powielanych ofert. Propozycja zachowuje narzędzie i próg jako sygnał kontroli, lecz wymaga uzasadnienia ostatecznej decyzji. Termin 7 dni na wyjaśnienie oraz jednolita lista informacji ograniczają koszty obsługi. Udokumentowana ocena pozwala również odróżnić uczciwe upowszechnianie sprawdzonego rozwiązania od pozornego mnożenia tego samego zadania. Jest to istotne dla NGO, które współpracują i dzielą się wiedzą, co samo w sobie służy celom obu Programów. Poprawka wzmacnia ochronę środków publicznych przez koncentrację na rzeczywistym nadużyciu i zapewnia organizacji możliwość odniesienia się do dowodu, zamiast obrony przed nieujawnionym wskaźnikiem.	

23	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Ocena formalna - kryterium podobieństwa	30	Proponuje się doprecyzowanie zasad działania narzędzia badającego podobieństwo wniosków. Próg 85% nie powinien automatycznie skutkować negatywną oceną bez indywidualnej analizy, czy podobieństwo dotyczy rzeczywiście merytorycznej koncepcji zadania. Należy wyłączyć z porównania standardowe, formalne i powtarzalne fragmenty ofert.	Regulamin posługuje się pojęciem tożsamości treści, a następnie przewiduje negatywną ocenę przy podobieństwie przekraczającym 85%. Tożsamość treści i podobieństwo na poziomie 85% nie są pojęciami równoważnymi. Bez znajomości metodologii narzędzia istnieje ryzyko fałszywie pozytywnych wyników, zwłaszcza w częściach formularza wymagających standardowych opisów.	Odrzucenie Założeniem kryterium jest techniczna, obiektywna weryfikacja poziomu podobieństwa, a nie subiektywna niewystandaryzowana weryfikacja. Proponowana zmiana obniża istotnie transparentność procedury w ramach konkursu.

24	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Ocena formalna	31	C05 Jednoznaczne doręczenia i skuteczne wniesienie odwołania Proponowana zmiana: Oddzielić uzupełnienie braków, wyjaśnienia i odwołanie. Dla uzupełnień oraz wyjaśnień ustalanych regulaminem przewidzieć co najmniej 7 dni od skutecznego doręczenia; w PROO 1b wydłużyć obecne 3 dni robocze na uzupełnienie załącznika. Jednoznacznie określić dopuszczone kanały i potwierdzenia doręczeń. W PROO 1a i 1b procedura formalnego odwołania musi odpowiadać § 9 w związku z § 18 ust. 2 rozporządzenia FWRSO: 3 dni robocze od publikacji informacji i złożenie przez generator. Usunąć sprzeczne pouczenia o 7 dniach i alternatywnych kanałach. W NOWEFIO terminy odwołania ustalane regulaminem powiązać z doręczeniem karty. Zapewnić obsługę udokumentowanej awarii systemu zgodną z prawem, w tym przedłużenie naboru tam, gdzie przepisy to dopuszczają.	Skuteczność ochrony proceduralnej zależy nie tylko od długości terminu, lecz także od jasnego wskazania jego początku, kanału wniesienia pisma i sposobu potwierdzenia odbioru. Organizacja musi wiedzieć, czy reaguje na wezwanie do uzupełnienia dokumentu, przedstawia wyjaśnienia, czy wnosi formalne odwołanie. Są to różne czynności, których nie należy łączyć pod jedną ogólną regułą. Krótki termin liczony od zdarzenia niewidocznego dla Wnioskodawcy albo sprzeczne pouczenia mogą pozbawić NGO możliwości skorzystania z procedury mimo rzeczywistej gotowości do usunięcia błędu. W PROO granicę swobody regulaminowej wyznacza rozporządzenie z 8 listopada 2018 r. dotyczące FWRSO, Dz.U. poz. 2149. § 9 ust. 3–4 przewiduje formalne odwołanie w ciągu 3 dni roboczych od publikacji informacji, składane przez generator; § 18 ust. 2 odsyła do tych reguł przy pominięciu etapu wstępnego. Projektowe pouczenie o 7 dniach kalendarzowych i alternatywnych kanałach wymaga zatem usunięcia rozbieżności. Nie można przedstawiać korzystniejszego terminu jako już dopuszczalnej zmiany samego regulaminu. Jego wydłużenie należy postulować odrębnie w akcie wykonawczym. Jest to przypadek, w którym ochrona NGO wymaga przede wszystkim zgodnego z prawem, jednoznacznego pouczenia. Odrębnie należy uregulować uzupełnienia i wyjaśnienia, których terminy pozostawiono Operatorowi, w tym uzupełnienie załącznika w PROO 1b. Co najmniej 7 dni od skutecznego doręczenia pozwala zebrać dokument zewnętrzny, uzyskać podpis osoby uprawnionej i sprawdzić treść odpowiedzi. Nie zmienia to terminu złożenia oferty ani nie pozwala stworzyć po czasie warunku udziału. W NOWEFIO reguły pozostawione regulaminowi mogą wiązać termin z doręczeniem karty i jasno określać skuteczność dopuszczonych kanałów. Nie należy mechanicznie przenosić szczególnego rozwiązania PROO do konkursu o innej podstawie. Nie zakłada się też, że każda czynność konkursowa podlega w całości procedurze administracyjnej właściwej decyzjom. Operator może wskazywać na konieczność	Wyjaśnienie Procedura odwołań i uzupełnień wskazana z Regulaminie jest spójna, legalna i przejrzysta. Nigdy nie budziła zastrzeżeń jakiejkolwiek kontroli.

					sprawnego rozstrzygnięcia naboru. Jasne terminy i potwierdzenia sprzyjają temu bardziej niż spory o datę publikacji, odbiór lub późniejsze wpisanie pisma do systemu przez pracownika. Trzeba także określić sposób udokumentowania awarii generatora i uruchomienia rozwiązania dozwolonego prawem, w szczególności przedłużenia naboru tam, gdzie przewidują je przepisy. Regulamin nie może sam dowolnie wydłużyć terminu narzuconego rozporządzeniem. Zasady jawności i uczciwej konkurencji wymagają jednak jednakowej informacji, dostępnego kanału i czytelnej historii zdarzeń. Poprawka wzmacnia możliwość obrony prawidłowej oferty, zachowując ustawowe i wykonawcze granice postępowania.	

25	Stowarzyszenie Dziedzictwa TOW „Gryf Pomorski”	Kryteria oceny	32	W razie dopuszczenia młodych organizacji doprecyzować ocenę doświadczenia: uwzględniać udokumentowaną działalność założycieli i zespołu, dotychczasowe przedsięwzięcia, partnerstwa oraz dostępne zasoby, przy zachowaniu jednolitych wymagań dotyczących rzetelności, rezultatów i budżetu.	Według dokumentu NIW „Główne propozycje zmian” próg stażu zaproponowano z powodu licznych negatywnych ocen merytorycznych wniosków młodych organizacji w 2026 r. Jest to argument za lepszą weryfikacją zdolności realizacyjnej, ale nie musi uzasadniać automatycznego wykluczenia wszystkich nowo utworzonych podmiotów.	Wyjaśnienie Aspekty te brane są pod uwagę przy ocenie wniosku, natomiast w głównej mierze ocena dotyczy organizacji, a nie jej kadry. Wynika to z faktu, iż kadra w organizacji może rotować. Celem Programu jest rozwój instytucjonalny organizacji, a nie ich zasobów.
26	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	PROO 1a - ocena merytoryczna wniosków	32	Proponuje się, aby stwierdzenie niezgodności wniosku z celem Programu, powodujące przyznanie 0 punktów i zakończenie dalszej oceny, wymagało potwierdzenia przez co najmniej dwóch niezależnych ekspertów albo przez Panel Ekspertów.	Skutek w postaci całkowitego zakończenia oceny jest wyjątkowo daleko idący. Sam wymóg zgody NIW i szczegółowego uzasadnienia nie eliminuje ryzyka błędnej interpretacji celów Programu. Przy tak poważnej konsekwencji powinna istnieć dodatkowa kontrola merytoryczna.	Wyjaśnienie Ocena wniosku na zero punktów każdorazowo jest ustalana z dwoma ekspertami oceniającymi wniosek. Również Panel Ekspertów otrzymuje wnioski ocenione negatywnie merytorycznie i ich karty ocen oraz ma możliwość ustalenia innej oceny niż ustalona przez ekspertów.

27	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	PROO 1b - przeznaczenie środków w ramach konkursu	34	P02 Równe traktowanie partnerów projektów międzynarodowych Proponowana zmiana: Dodać: „O dofinansowanie wymaganego wkładu własnego może ubiegać się uprawniona organizacja realizująca projekt jako lider, koordynator albo partner będący beneficjentem lub współbeneficjentem dofinansowania zagranicznego. Finansowaniu podlega wyłącznie część kosztów i wkładu własnego przypisana tej organizacji. Udział partnera, wysokość i terminy jego wkładu można potwierdzić umową grantową, dokumentem przystąpienia do niej, zatwierdzonym budżetem lub umową partnerską wraz z dokumentem przyznania dofinansowania projektowi. Nie wymaga się odrębnej decyzji o dotacji wystawionej imiennie na partnera, jeżeli dokumentacja projektu jednoznacznie potwierdza jego status i zobowiązanie”.	W projekcie konsorcjalnym decyzja o przyznaniu finansowania lub korespondencja grantodawcy może być kierowana do koordynatora, mimo że poszczególni partnerzy są współbeneficjentami i odpowiadają za własne zadania, koszty oraz wkład. Dokument wystawiony imiennie na lidera nie przesądza więc, że tylko lider otrzymał wsparcie w sensie ekonomicznym i organizacyjnym. Wymaganie od partnera odrębnej decyzji, której konstrukcja danego programu nie przewiduje, tworzy barierę niemożliwą do usunięcia przez staranne przygotowanie wniosku. W rezultacie o dostępie do PROO 1b rozstrzygałaby technika dokumentowania grantu, a nie rzeczywisty udział organizacji w projekcie. Opis Priorytetu 1b w rozdziale 4 Programu PROO dotyczy finansowania wkładów własnych organizacji korzystających z programów zagranicznych i nie ogranicza wsparcia do koordynatorów konsorcjów. Art. 30 ust. 4 ustawy o NIW nakazuje oceniać wykonalność z uwzględnieniem zasobów organizacji i partnerów, co przemawia za oceną rzeczywistych ról. Zasady partnerstwa i uczciwej konkurencji z art. 5 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego dodatkowo uzasadniają wymaganie dowodów adekwatnych do struktury przedsięwzięcia. Nie oznacza to utożsamienia każdej współpracy z kwalifikowanym partnerstwem: samo umieszczenie nazwy NGO na stronie projektu lub zawarcie ogólnego porozumienia nie potwierdza statusu beneficjenta ani obowiązku wniesienia wkładu. Proponowany katalog dokumentów umożliwia odtworzenie ciągłości praw i obowiązków: od przyznania dofinansowania projektowi, przez przystąpienie organizacji do umowy, po zatwierdzony budżet i podział wkładu. NIW powinien móc żądać wyjaśnienia rozbieżności między dokumentami oraz potwierdzenia zmian partnerstwa. Przedmiotem oceny musi być wyłącznie część przypisana polskiej organizacji, z uwzględnieniem tego, kto ponosi koszt i kto ma obowiązek go współfinansować. Chroni to przed finansowaniem wkładu innych uczestników lub	Wyjaśnienie Treść regulaminu konkursu nie ogranicza możliwości ubiegania się o dotację w ramach PROO 1b jedynie do liderów konsorcjów realizujących projekt międzynarodowy. Każda organizacja, realizująca taki projekt, niezależnie czy jest liderem czy partnerem, jeżeli w ramach projektu wnosi wkład własny finansowy, ma możliwość sfinansowania go z PROO 1b.

					kosztów, za które Wnioskodawca nie odpowiada. Możliwy argument o większej trudności kontroli konsorcjum nie uzasadnia automatycznego wykluczenia partnerów. Złożoność należy ograniczyć przez jednolitą listę wymaganych informacji, zestawienie budżetu partnera i oświadczenie o pozostałych źródłach finansowania. Wsparcie partnerów pozwala również mniejszym NGO budować doświadczenie międzynarodowe bez konieczności natychmiastowego podejmowania obowiązków koordynatora. Jest to racjonalna ścieżka rozwoju instytucjonalnego, zgodna z funkcją PROO. Poprawka nie zwiększa limitów dotacji i nie znosi kontroli wkładu; usuwa jedynie formalny wymóg, który nie zawsze odpowiada prawnie dopuszczalnej konstrukcji zagranicznego grantu.	

28	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	PROO 1b - załączniki	34	NOWA UWAGA P12 Tłumaczenie istotnych części dokumentacji zagranicznej Obciążenie: Przekazanie całego projektu i decyzji w języku polskim lub angielskim; tłumaczenie pełnej dokumentacji sporządzonej w innym języku. Źródło wymogu: NIW musi zweryfikować grant i wkład; Program nie nakazuje tłumaczenia wszystkich części zagranicznej aplikacji. Proponowana zmiana: Dodać: „Dokumenty w języku polskim lub angielskim przyjmuje się bez tłumaczenia. Przy innym języku wystarcza dokument oryginalny i tłumaczenie części niezbędnych do oceny: przyznania dofinansowania, roli Wnioskodawcy, jego zadań, kosztów, wkładu, harmonogramu oraz warunków współfinansowania. Dopuszcza się tłumaczenie własne; nie wymaga się tłumaczenia przysięgłego bez odrębnej podstawy prawnej. NIW może zażądać przekładu dodatkowego fragmentu ze wskazaniem jego znaczenia dla oceny. Partner przedstawia dokumentację adekwatną do swojego udziału, zgodnie z zasadami potwierdzania partnerstwa”. Zachować możliwość weryfikacji autentyczności, powiązania fragmentów z pełnym dokumentem i wyjaśnienia rozbieżności.	Zagraniczny projekt może obejmować rozbudowany opis całego konsorcjum, zadania wielu partnerów i załączniki techniczne. Dla oceny wkładu konkretnej organizacji część tych informacji ma znaczenie bezpośrednie, a część jedynie kontekstowe. Bezwzględny obowiązek tłumaczenia całej aplikacji sporządzonej w innym języku niż polski lub angielski może powodować koszt i nakład pracy nieproporcjonalny do wnioskowanej dotacji. Dotyczy także materiałów, których NIW nie wykorzysta do ustalenia uprawnienia, budżetu lub kwalifikowalności wkładu. Obciążenie wynika wtedy z objętości zagranicznego formularza, a nie z ryzyka finansowania polskiej części. Priorytet 1b w rozdziale 4 Programu PROO ma ułatwiać sięganie po środki zagraniczne. Program pozostawia regulaminowi dokumentowanie i ocenę, ale nie nakazuje pełnego tłumaczenia każdego załącznika. Art. 30 ustawy o NIW pozwala wymagać dowodów potrzebnych do ustalenia statusu organizacji, wykonalności i kosztów. Proporcjonalny zakres obejmuje decyzję o przyznaniu finansowania, rolę Wnioskodawcy, przypisane mu zadania i budżet, wymóg wkładu oraz terminy. Propozycja nie usuwa tych elementów i nie sprowadza oceny do oświadczenia bez dokumentów źródłowych. Należy zachować oryginał i możliwość wskazania, z których stron pochodzą tłumaczone fragmenty. Jeżeli pominięty zapis wpływa na dopuszczalność krajowego współfinansowania, NIW powinien móc zażądać jego przekładu. Żądanie musi jednak wskazać znaczenie dla oceny, zamiast automatycznie obejmować całość dokumentacji wszystkich uczestników. Dokumenty po angielsku są już dopuszczone w projekcie i nie wymagają nowego zwolnienia; poprawka nie przypisuje regulaminowi nakazu ich tłumaczenia. Projekt nie ustanawia też wprost tłumaczenia przysięgłego. Wyraźne dopuszczenie tłumaczenia własnego usuwa ryzyko późniejszego nadania takiego znaczenia ogólnemu słowu „tłumaczenie”. Operator może obawiać się wybiórczego przedstawienia warunków i błędów przekładu. Odpowiedzią są dostęp do oryginału,	Odrzucenie 1. Regulamin nie wymaga tłumaczenia przysięgłego. 2. Regulamin nie wymaga tłumaczenia dokumentów przygotowanych w języku angielskim. 3. W celu przeprowadzenia rzetelnej oceny merytorycznej wniosku wymagana jest treść całego dokumentu, a nie wybranych przez Wnioskodawcę jego elementów.

					odpowiedzialność za zgodność, możliwość uzupełnienia konkretnego fragmentu i kontrola spójności z budżetem. Partner nie zawsze dysponuje odrębną decyzją wystawioną na siebie, dlatego zakres dokumentów musi być skoordynowany z proponowaną poprawką o współbeneficjentach. Uproszczenie nie gwarantuje wsparcia każdemu projektowi zagranicznemu ani nie usuwa badania podwójnego finansowania. Pozwala skoncentrować pracę organizacji i NIW na informacji istotnej, ogranicza koszt przygotowania wniosku oraz realizuje funkcję 1b jako instrumentu zmniejszającego barierę dostępu do międzynarodowego finansowania.	

29	Ogólnopolska Federacja Stowarzyszeń Uniwersytetów Trzeciego Wieku	Kryteria oceny	35	Uwzględnienie specyfiki organizacji opartych na pracy społecznej członków i wolontariuszy. Ocena potencjału organizacji nie powinna być utożsamiana wyłącznie z wysokością budżetu, liczbą pracowników czy skalą dotychczas pozyskiwanych środków.	W środowisku organizacji seniorskich znaczna część potencjału wynika z wieloletniego doświadczenia członków, wolontariatu, rozpoznawalności w społeczności lokalnej oraz trwałych relacji z samorządem i partnerami społecznymi.	Wyjaśnienie W ramach kryterium 4, oceniana jest możliwość (wykonalność) realizacji działań zaplanowanych we wniosku, w tym: potencjał kadrowy, techniczny, ekonomiczny Wnioskodawcy (5 pkt); doświadczenie w działalności opisanej we wniosku (5 pkt) adekwatność sposobu zarządzania realizacją zaplanowanych (5 pkt) trafność i wszechstronność analizy ryzyka (5 pkt).
30	Ogólnopolska Federacja Stowarzyszeń Uniwersytetów Trzeciego Wieku	Kryteria oceny	35	Powiązanie rozwoju instytucjonalnego z rzeczywistą misją organizacji. W przypadku organizacji seniorskich wsparcie instytucjonalne może obejmować m.in. rozwój zarządzania i planowania strategicznego, fundraising, bezpieczeństwo organizacji i jej uczestników, wolontariat, kompetencje cyfrowe, dostępność, komunikację, ewaluację działań, przejrzystość i przygotowanie sukcesji pokoleniowej we władzach organizacji.	Ważne jest, aby w praktyce oceny wniosków zachowana została możliwość dostosowania tych działań do wielkości i rzeczywistych potrzeb konkretnej organizacji.	Wyjaśnienie Każdy wniosek oceniany jest indywidualnie, na podstawie standaryzowanych w Regulaminie kryteriów oceny.
31	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	PROO 5 - kryteria oceny	37	Proponuje się jednoznaczne wskazanie, że wymóg wykazania braku możliwości sfinansowania zadania z innych źródeł oraz potwierdzenia wiarygodności potrzeby dotyczy wyłącznie ścieżki 'Pomoc doraźna', także w tabeli kryteriów oceny merytorycznej PROO 5.	Na stronie 17 Regulamin wyraźnie stanowi, że warunek ten dotyczy wyłącznie Pomocy doraźnej. Tymczasem tabela kryteriów na stronie 37 wymienia go bez zastrzeżenia odnoszącego go do jednej ścieżki. Powstaje ryzyko stosowania tego kryterium także do ścieżek 'Życie publiczne' i 'Członkostwo'.	Odrzucenie Brak możliwości wprowadzenia propozycji. Treść Programu nie różnicuje kryteriów oceny dla poszczególnych ścieżek w ramach PROO 5, a Regulamin konkursu nie może być niezgodny z dokumentem nadrzędnym jakim jest Program.
32	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	PROO 5 - kryteria oceny	37	Proponuje się doprecyzowanie kryteriów: 'istotny wpływ na sytuację organizacji', 'w sposób wystarczający wykazał', 'potwierdził swoją wiarygodność' oraz 'koszty są zasadne'. Regulamin powinien określić minimalne przesłanki uznania każdego z tych kryteriów za spełnione.	Ocena PROO 5 ma charakter zero-jedynkowy, spełnia/nie spełnia, a niespełnienie jednego kryterium powoduje brak rekomendacji. Jednocześnie kryteria posługują się pojęciami niedookreślonymi. Stwarza to szerokie pole do uznaniowej oceny podobnych sytuacji w odmienny sposób oraz utrudnia organizacji przewidzenie wyniku oceny.	Wyjaśnienie W ramach PROO 5 każdy wniosek oceniany jest indywidualnie. Każda opisana sytuacja, potrzeba analizowana jest jednostkowo.

33	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	PROO 5 - kryteria oceny	38	Proponuje się wprowadzenie możliwości złożenia odwołania albo wniosku o ponowne rozpatrzenie zarówno od negatywnej oceny formalnej, jak i merytorycznej w PROO 5.	Projekt wprost wyłącza jakikolwiek tryb odwoławczy w PROO 5. Jest to szczególnie problematyczne wobec zastosowania nieostrych kryteriów merytorycznych i faktu, że ocena może zależeć od interpretacji jednego pracownika NIW. Możliwość ponownego złożenia poprawionego wniosku nie zastępuje możliwości zakwestionowania oceny dokonanej nieprawidłowo.	Odrzucenie Rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 8 listopada 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2149) nie przewiduje możliwości odwołania od oceny merytorycznej wniosku.
34	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	PROO 5 - ocena wniosku	38	Proponuje się zastąpienie określenia 'NIW niezwłocznie dokonuje oceny formalnej i merytorycznej wniosku' konkretnym maksymalnym terminem, np. 10 dni roboczych od dnia prawidłowego złożenia wniosku.	PROO 5 ma służyć między innymi reagowaniu na nagłe i nieprzewidziane potrzeby organizacji. Określenie 'niezwłocznie' nie wyznacza organizacji przewidywalnego terminu uzyskania rozstrzygnięcia. W pomocy doraźnej czas rozstrzygnięcia ma podstawowe znaczenie dla skuteczności instrumentu.	Wyjaśnienie Słowo niezwłocznie oznacza wykonanie danej czynności w najkrótszym możliwym czasie, bez zbędnych opóźnień, ale z uwzględnieniem realiów danej sytuacji.
35	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	PROO 1a - rozstrzygnięcie konkursu	39	Proponuje się ograniczenie możliwości zmiany przez Panel Ekspertów punktacji ustalonej w wyniku ocen ekspertów. Każde podwyższenie lub obniżenie punktacji albo rekomendowanej kwoty powinno wymagać szczegółowego pisemnego uzasadnienia odnoszącego się oddzielnie do poszczególnych kryteriów oceny.	Regulamin przewiduje najpierw ocenę dwóch ekspertów, ewentualnie trzeciego, utworzenie rankingu, a następnie przyznaje Panelowi możliwość ustalenia oceny wniosku i kwoty dotacji przy zastosowaniu także własnej oceny wniosku. Nie wskazano granic ingerencji Panelu ani przesłanek odejścia od wcześniejszych ocen, co może osłabiać przejrzystość rankingu.	Odrzucenie Propozycja nie jest zgodna z Rozporządzeniem Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 8 listopada 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2149).
36	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	PROO 1a - rozstrzygnięcie konkursu	39	Proponuje się określenie jasnych, obiektywnych i publikowanych kryteriów zapraszania Wnioskodawców do prezentacji projektu. Alternatywnie możliwość prezentacji powinna być dostępna wszystkim Wnioskodawcom znajdującym się w analogicznej sytuacji rankingowej.	Panel może zaprosić jedynie 'wybranych Wnioskodawców' do prezentacji, ale Regulamin nie wskazuje sposobu ich wyboru. Prezentacja może dostarczyć Panelowi dodatkowych informacji i tym samym wpłynąć na ocenę lub wysokość dotacji, dlatego dostęp do niej powinien być oparty na przejrzystych zasadach gwarantujących równe traktowanie.	Uwzględnienie Usunięto fragment dotyczący prezentacji wniosków.

37	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Rozstrzygnięcie konkursu	39	UZUPEŁNIONA UWAGA C21 Jawność i zasady współpracy z art 5 ust 3 Proponowana zmiana: Dodać zasadę ogólną: „Przy ogłaszaniu konkursu, ocenie, kontraktowaniu, realizacji i kontroli stosuje się zasady pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności, określone w art. 5 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego. Obowiązki beneficjenta muszą służyć celowi Programu i pozostawać proporcjonalne do ryzyka. Publikuje się kryteria, metodę punktacji, karty i uzasadnienia ocen, protokoły, uzasadnienia zmian wyniku, wytyczne i odpowiedzi interpretacyjne, w prawnie dopuszczalnym zakresie. Usunąć generalną klauzulę nieujawniania danych ekspertów; zakres ujawnienia oceniać według ustawy, bez regulaminowej tajemnicy konkursowej. Nie ustanawia się dodatkowych ograniczeń jawności ani wyłączenia dokumentów tylko z powodu nieprzyznania dotacji. Ograniczenie dostępu może wynikać wyłącznie z konkretnego przepisu, wymaga uzasadnienia i nie obejmuje pozostałej jawnej części dokumentu. Zalecenia i dobrowolne wzory nie tworzą nowych obowiązków”. Zachować ustawową ochronę informacji, bez poszerzania jej umową lub FAQ.	Zasada jawności chroni organizacje ubiegające się o środki publiczne i umożliwia społeczną kontrolę konkursu. Projekty zawierają klauzulę, według której dane ekspertów oceniających konkretne wnioski lub oferty nie będą ujawniane, przywołując przejrzystość i niezależność ich pracy. W PROO zapis znajduje się na stronie 39, w NOWEFIO P1 na stronie 32, a w NOWEFIO P2–4 na stronie 35. Samo odwołanie do przejrzystości nie uzasadnia generalnej tajemnicy. Bez sprawdzalnych informacji o metodzie oceny, argumentach i zmianach punktacji NGO nie może ocenić równego traktowania ani skutecznie wskazać błędu. Art. 5 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego ustanawia sześć zasad współpracy: pomocniczość, suwerenność stron, partnerstwo, efektywność, uczciwą konkurencję i jawność. Powinny być rzeczywistymi dyrektywami stosowania regulaminów, a nie jedynie deklaracją wstępną. Pomocniczość i suwerenność przemawiają za uznawaniem zgodnych z prawem procedur NGO. Partnerstwo wymaga zrozumiałych uzgodnień i komunikacji. Efektywność oznacza ocenę kosztu obowiązków administracyjnych. Uczciwa konkurencja i jawność wymagają znanych wcześniej kryteriów oraz możliwości odtworzenia rozstrzygnięcia. Normy generalne ograniczają potrzebę mnożenia szczegółowych formularzy. Żądamy maksymalnej jawności. Nie wprowadzamy prawa organizacji do jednostronnego utajnienia opisu projektu ani ogólnego wyjątku opartego na prawach autorskich. Autorstwo tekstu nie znosi samo przez się ustawowego prawa do informacji publicznej. Nie ograniczamy dostępu tylko do ofert dofinansowanych, ponieważ również dokumentacja oceny i decyzji o odmowie może podlegać ustawie. Rozstrzygające są treść dokumentu, związek z zadaniem publicznym i przepisy, a nie wygoda instytucji albo życzenie oferenta. Regulamin nie może zarazem uchylić ustawowych ograniczeń jawności, w tym ochrony prywatności i tajemnic prawnie chronionych. Wymagamy wskazania konkretnej podstawy i zakresu, zamiast	Wyjaśnienie Brak zasadności kopiowania treści aktualnie obowiązujących aktów prawnych do Regulaminu konkursu. Obniża to czytelność dokumentu. Dane ekspertów oceniających poszczególne wnioski nie są ujawniane, dla zapewnienia przejrzystości i niezależności pracy ekspertów, a także dla ograniczenia ryzyka korupcyjnego. Karty ocen wniosków są publikowane po jego rozstrzygnięciu, treść dofinansowanych wniosków stanowi informacje publiczną, dokumenty z posiedzeń panelu ekspertów publikowane są wraz z rozstrzygnięciem. Reasumując, większość postulatów jest obecnie realizowanych w ramach konkursu.

					blankietowego powołania ochrony danych. Jeżeli ochronie podlega fragment, pozostała część powinna być dostępna. Dane osób uczestniczących w rozstrzyganiu o publicznych środkach trzeba oceniać według ich roli oraz właściwych przepisów; sam fakt posiadania danych osobowych nie tworzy bezwzględnej tajemnicy. Postulat usuwa dodatkową barierę regulaminową i wymusza ocenę ustawową, nie nakazuje ujawniania każdej danej niezależnie od prawa. Publikowanie kart, protokołów, powodów zmian i wspólnych odpowiedzi interpretacyjnych ogranicza uznaniowość oraz nierówny dostęp do informacji. Wymaga utrwalenia ustaleńwpływających na wynik. Nowe wymagania nie mogą wynikać z niejawnej instrukcji opiekuna. Rozszerza przejrzystość, zachowując wyłącznie ograniczenia rzeczywiście nakazane prawem.	

38	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Rozstrzygnięcie konkursu	39	Proponuje się publikowanie po zakończeniu konkursu pełnego wykazu ekspertów uczestniczących w ocenie, bez ujawniania, który ekspert oceniał konkretny wniosek.	Ochrona informacji o przypisaniu konkretnego eksperta do konkretnej oferty jest uzasadniona potrzebą ochrony niezależności oceny. Całkowita anonimowość składu osób oceniających ogranicza jednak społeczną kontrolę potencjalnych konfliktów interesów. Publikacja zbiorczego wykazu po zakończeniu konkursu pozwoli pogodzić przejrzystość z niezależnością ekspertów.	Wyjaśnienie Działanie to jest realizowane przez NIW, co można zweryfikować na stronie poszczególnych konkursów realizowanych w ramach Programu.

39	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Rozstrzygnięcie konkursu - ocena 3 eksperta	39	UZUPEŁNIONA UWAGA P14 Wyjaśnianie rozbieżności przy warunkowej trzeciej ocenie PROO 1a Proponowana zmiana: Zachować dwie podstawowe oceny w PROO 1a i warunkowe skierowanie do trzeciego eksperta. Wprost zapisać logikę: (różnica sum większa niż 20 punktów LUB różnica co najmniej jednego kryterium 1–4 większa niż 14 punktów) ORAZ co najmniej jedna ocena większa niż 79 punktów. Zastąpić automatyczny wybór dwóch najbliższych ocen procedurą udokumentowanego wyjaśnienia rozbieżności. Dopiero po uruchomieniu i sporządzeniu trzeciej oceny niezależny panel osób posiadających właściwe kompetencje analizuje wszystkie trzy karty i wskazuje, które ustalenia faktyczne lub zastosowania opublikowanych kryteriów wywołały różnicę. Ostateczną punktację ustala się oddzielnie dla każdego kryterium, z pisemnym uzasadnieniem każdej zmiany i poszanowaniem kompetencji komisji oraz Dyrektora NIW. Skład panelu, zasady wyłączenia konfliktu interesów i sposób ustalenia wyniku ogłosić przed naborem. Udostępnić organizacji trzy karty i uzasadnienie końcowego wyniku. Przed rozstrzygnięciem oczywistej rozbieżności faktycznej dopuścić wyjaśnienie treści już złożonego wniosku, bez jego rozszerzania i z jednakowym terminem dla porównywalnych przypadków. Panel nie może wprowadzać nowych kryteriów, preferencji ani zmieniać punktacji bez merytorycznego uzasadnienia.	Projekt PROO na stronie 39 przewiduje dwie podstawowe oceny wyłącznie w omawianej tu procedurze Priorytetu 1a. Trzecia jest warunkowa: różnica sum przekracza 20 punktów albo różnica kryterium 1–4 przekracza 14 punktów, a co najmniej jedna ocena jest wyższa niż 79 punktów. Próg 30 punktów nie występuje w tym zapisie. Nie proponujemy trzech ocen każdego wniosku ani rozszerzenia tego trybu na inne priorytety. Sam wybór dwóch najbliższych sum nie wyjaśnia przyczyny tej różnicy. Zbieżność punktów może wynikać z podobnego błędu, natomiast bardziej odległa ocena może trafnie identyfikować konkretną okoliczność. Mechanizm matematyczny jest przewidywalny, ale nie zawsze zapewnia rzetelność merytoryczną. W projekcie PROO 2027 na stronie 39 nadal przewidziano wybieranie dwóch najbliższych ocen, a przy braku możliwości ich ustalenia dwóch najwyższych. Uwaga przesłana do zespołu RDPP pozostaje więc aktualna. Art. 30 ust. 4 ustawy o NIW określa przedmiot oceny, w tym zgodność zadania z celami Programu, możliwość wykonania i zasadność kosztów. Program PROO pozostawia szczegółową procedurę regulaminowi. Wyjaśnienie rozbieżności może zatem zwiększyć jakość oceny bez zmiany celów Programu. Nie należy jednak zastępować opublikowanego mechanizmu swobodną decyzją panelu o dowolnej punktacji. Organizacja musi znać przed naborem zasady uruchomienia dodatkowej oceny i ustalenia wyniku. Panel powinien rozstrzygać rozbieżność przy zastosowaniu tych samych kryteriów, a nie dopisywać oczekiwania, których nie dało się odczytać z dokumentacji konkursowej. Potrzebna jest analiza kryteriów, a nie tylko sumy. Jeżeli ekspert uznał, że organizacja nie posiada doświadczenia, mimo że właściwy opis znajduje się we wniosku, panel powinien wskazać ten fragment i wyjaśnić wpływ pomyłki na punktację. Jeżeli różnica dotyczy oceny adekwatności budżetu, trzeba porównać argumenty, zakres działań i podstawę kalkulacji. Ostateczne uzasadnienie musi umożliwiać odtworzenie decyzji. Samo zdanie o uzgodnieniu oceny nie	Odrzucenie Uwaga niezgodna z Rozporządzeniem Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 8 listopada 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2149).

					wystarcza, zwłaszcza gdy zmiana decyduje o przekroczeniu progu pozytywnej oceny lub miejscu na liście rankingowej. Niezależność członków panelu wymaga wyłączenia osób powiązanych z wnioskodawcą lub zainteresowanych określonym wynikiem. Trzeba także uregulować udział autorów pierwotnych kart: mogą wyjaśniać własne ustalenia, ale nie powinni przesądzać o wyniku wyłącznie siłą swojej pozycji. Dostęp do trzech kart i uzasadnienia chroni NGO przed nieweryfikowalną zmianą, a instytucję przed zarzutem arbitralności. Publikacja informacji ogólnych wymaga ochrony danych i tajemnic; organizacja powinna jednak otrzymać materiał dotyczący oceny własnego wniosku w prawnie dopuszczalnym zakresie. Możliwość wyjaśnienia oczywistego nieporozumienia faktycznego nie oznacza prawa do poprawienia projektu po terminie. Wyjaśnienie może wskazywać treść już obecną w ofercie, nie dodawać nowych zadań, doświadczenia lub kosztów. Jednakowe zasady i termin dla porównywalnych przypadków ograniczają ryzyko uprzywilejowania wybranych organizacji. Procedura może zwiększyć nakład pracy przy części wniosków, dlatego należy ją ograniczyć do przypadków przewidzianych regulaminem i uwzględnić w harmonogramie. Korzyścią jest rozstrzygnięcie realnego sporu o jakość wniosku, zamiast ukrycia go za samym doborem dwóch liczb.	

40	Federacja Mazowia	Rozstrzygnięcie konkursu	41	Dodanie do zdania „NIW-CRSO publikuje na stronie internetowej NIW, w siedzibie NIW i Biuletynie Informacji Publicznej listy wniosków zakwalifikowanych do realizacji, rezerwowych i odrzuconych w każdej ze ścieżek” zapisu „oraz protokół z posiedzenia panelu ekspertów” tak jak jest to w regulaminie NOWEFIO i zgodnie ze standardami.	Zamieszczenie zapisu pozwala na ujednolicenie standardów konkurów w NIW. Jednocześnie konieczne jest zapewnianie transparentności procedur konkursowych	Uwzględnienie
41	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	PROO 1a - dysponowanie środkami uwolnionymi	43	Proponuje się przyjąć zasadę, że środki uwolnione są oferowane Wnioskodawcom według kolejności na liście rezerwowej. Pominięcie wyżej sklasyfikowanego wniosku powinno być możliwe wyłącznie w przypadkach wskazanych w Regulaminie i wymagać szczegółowego uzasadnienia.	Obecnie Dyrektor jedynie 'bierze pod uwagę' pozycję na liście rezerwowej wraz z innymi czynnikami. Nie wynika z tego obowiązek przestrzegania kolejności rankingowej. Może to prowadzić do uznaniowego dysponowania środkami publicznymi, mimo że lista rezerwowa została utworzona według punktacji.	Odrzucenie Brak możliwości wprowadzenia postulatu. Dyrektor "bierze pod uwagę" pozycję na liście rezerwowej, co potwierdzają decyzje z lat 2025-2026. Natomiast, nie można wykluczyć sytuacji, w której środki pozostałe do dyspozycji nie są wystarczające do dofinansowania pierwszego w kolejności wniosku na liście, czy stwierdzony zostanie ewidentny błąd w ocenie merytorycznej wniosku niżej ocenionego.
42	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	PROO 1a - Podpisanie umowy i realizacja zadania	44	Proponuje się wprowadzenie zasady proporcjonalnego dostosowania zakresu działań i wartości rezultatów w przypadku przyznania dotacji w kwocie niższej od wnioskowanej. Beneficjent nie powinien być zobowiązany do utrzymania pierwotnego zakresu rzeczowego zadania przy istotnie ograniczonym finansowaniu.	Regulamin zobowiązuje Wnioskodawcę do dostosowania między innymi działań, wskaźników i budżetu do przyznanej kwoty. Brakuje jednak wyraźnej gwarancji, że zmniejszenie dotacji pociąga za sobą odpowiednie zmniejszenie obowiązków Beneficjenta. Brak takiej zasady może prowadzić do zachwiania proporcji pomiędzy zakresem zadania a środkami na jego realizację.	Odrzucenie Zmniejszenie dotacji nie pociąga za sobą zmniejszenia obowiązków Beneficjenta. Zmniejszenie dotacji wynika jedynie z zakwestionowania konkretnych kosztów/działań. W przypadku ich zakwestionowania, nie znajdują się one we wniosku po zakończeniu negocjacji. NIW nie przewiduje przyznawania dotacji niższej niż wnioskowana bez wskazania uzasadnienia przyznania niższej dotacji.

43	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Zawarcie umowy	44	NOWA UWAGA C20 Termin zawarcia umowy i przewidywalne negocjacje Proponowana zmiana: Dodać: „NIW dąży do zawarcia umowy nie później niż w ciągu 60 dni od ogłoszenia wyników, a po złożeniu kompletnej wymaganej dokumentacji przekazuje umowę albo uzasadnione stanowisko w ciągu 30 dni. Lista dokumentów i zakres dopuszczalnej aktualizacji oferty są znane przed naborem. Wezwanie wskazuje konkretny brak i termin jego usunięcia. W razie zagrożenia terminu NIW podaje przyczynę, przewidywaną datę i wpływ opóźnienia na harmonogram. Kolejnych żądań nie wykorzystuje się do nieograniczonego odsuwania zawarcia umowy. Opóźnienie niezawinione przez organizację uwzględnia się przy uzgadnianiu realnych terminów działań i rezultatów, w granicach prawa i okresu finansowania”. Upływ terminu nie oznacza milczącego zawarcia umowy ani uprawnienia do płatności bez umowy. Zasadę stosować wraz z C01 i C02.	Ogłoszenie przyznania dotacji nie zapewnia jeszcze możliwości korzystania z pieniędzy. Organizacja musi ustalić treść umowy, przekazać dokumenty i często dostosować budżet do przyznanej kwoty. Jeżeli czas tych czynności jest nieograniczony, może pozostać niewielka część okresu przewidzianego na zadanie. NGO ma wówczas wybór między ponoszeniem ryzyka finansowego przed umową a realizacją działań w nadmiernym pośpiechu. Problem dotyczy zwłaszcza zatrudnienia, rezerwacji terminów i przedsięwzięć zależnych od kalendarza odbiorców. Jest odrębny od samego terminu wypłaty pierwszej transzy, dlatego wymaga osobnej poprawki. Uwaga przesłana do zespołu RDPP proponuje maksymalnie dwa miesiące od wyników. Przyjmujemy 60 dni jako postulowany standard organizacyjny, a nie termin już wynikający z prawa lub jednolitej praktyki funduszy europejskich. Art. 16 ustawy o działalności pożytku publicznego wiąże wykonanie zleconego zadania z umową, a art. 151 ustawy o finansach publicznych określa jej istotne elementy. Przepisy te nie uzasadniają bezterminowego oczekiwania na formalizację rozstrzygnięcia. Programy PROO i NOWEFIO pozostawiają regulaminowi procedury wykonania konkursu; określenie terminów obsługi mieści się w tej przestrzeni, z poszanowaniem właściwych przepisów. Termin powinien uwzględniać współdziałanie obu stron. Organizacja nie może oczekiwać zawarcia umowy mimo nieprzekazania wymaganych dokumentów, wad reprezentacji albo nierozstrzygniętej kwestii legalności finansowania. NIW powinien jednak podać kompletną listę wymagań odpowiednio wcześnie i wskazać konkretne braki, zamiast ponawiać ogólne prośby. Wewnętrzny termin 30 dni od kompletnej dokumentacji pozwala odróżnić czas potrzebny NGO od czasu pozostającego pod kontrolą instytucji. Powiadomienie o przeszkodzie musi określać przewidywaną datę i przyczynę, a nie jedynie informować, że sprawa trwa. Aktualizacja oferty do niższej dotacji nie może prowadzić do projektu niemożliwego do	Odrzucenie Propozycja mało konkretna, nie uwzględniająca złożoności procesu negocjacji i kontraktowania umowy, a także nie uwzględniająca bardzo dużej różnorodności sytuacji wpływających na zakończenie negocjacji i podpisanie umowy. Procesy te są dwustronne i nie zależą jedynie od NIWu, ale i od Beneficjenta. Uwaga zakłada złą wolę NIW "wykorzystuje się do nieograniczonego odsuwania zawarcia umowy", co w 8-letniej historii NIWu nigdy nie miało miejsca.

					wykonania. Przed zawarciem umowy trzeba uzgodnić adekwatny zakres, budżet i rezultaty zgodnie z zasadami konkursu. Organizacja powinna otrzymać czas na ich ocenę i decyzję, a nie ponosić odpowiedzialność za automatyczne pozostawienie pierwotnych zobowiązań przy krótszym okresie lub niższym finansowaniu. Zmiany nie mogą jednak naruszać równego traktowania ani przekształcać zwycięskiej oferty w inne przedsięwzięcie. Przewidywalna procedura negocjacji ogranicza to ryzyko po obu stronach. Przekroczenie proponowanego terminu nie tworzy umowy z mocy milczenia, nie zastępuje wymaganych podpisów i nie daje samoistnej podstawy refundacji wcześniejszych wydatków. Konsekwencją powinny być informacja oraz realne dostosowanie wykonania w dopuszczalnych granicach, a także możliwość monitorowania sprawności NIW. Gdy termin zakończenia jest sztywny ze względu na źródło środków, instytucja musi ocenić wykonalność przed kontraktowaniem. Sama obietnica późniejszego aneksu nie wystarczy. Poprawka uzupełnia C01 o płynności i C02 o braku sankcji za zwłokę NIW, tworząc spójny ciąg od wyników przez umowę do finansowania.	

44	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Zawarcie umowy	45	Proponuje się zmianę przesłanki umożliwiającej niepodpisanie umowy z powodu niezgodności ze stanem faktycznym 'treści wniosku w którejkolwiek części'. Przesłanka powinna dotyczyć wyłącznie niezgodności istotnej, która miała lub mogła mieć wpływ na spełnienie warunków udziału, ocenę wniosku lub przyznanie dotacji.	Obecne sformułowanie obejmuje również drobne błędy, omyłki i informacje, które mogły ulec zmianie między złożeniem wniosku a podpisaniem umowy. Sankcja w postaci odmowy podpisania umowy powinna być proporcjonalna do charakteru stwierdzonej niezgodności i ograniczona do przypadków rzeczywiście wpływających na wynik konkursu.	Odrzucenie Zgodnie z art. 297 § 1. Kodeksu karnego: Kto, w celu uzyskania dla siebie lub kogo innego, od instytucji dysponujących środkami publicznymi - dotacji, przedkłada poświadczający nieprawdę albo nierzetelny dokument albo nierzetelne, pisemne oświadczenie dotyczące okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wymienionego wsparcia finansowego podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

45	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Przekazanie środków	47	UZUPEŁNIONA UWAGA C01 Terminowe zaliczki i ochrona płynności Proponowana zmiana: Dodać: „Umowa określa konkretny termin wypłaty pierwszej transzy, co do zasady nie później niż 14 dni od jej zawarcia, oraz terminy kolejnych transz zapewniające finansowanie zobowiązań zgodnie z harmonogramem. Jeżeli opóźnienie leży po stronie NIW, umożliwia się zgodne z prawem dostosowanie terminów działań i płatności bez negatywnej oceny Beneficjenta z tej przyczyny". Usunąć sprzeczność między dopuszczeniem zobowiązań przed rozstrzygnięciem a regułami płatności. Nie ustanawiać samego przeksięgowania wcześniejszego wydatku ze środków własnych jako wykorzystania dotacji. Refundację dopuścić wyłącznie przy wyraźnej podstawie prawnej właściwej danemu finansowaniu. W regrantingu zachować ustawowy termin przekazania środków realizatorowi. Weryfikację prawidłowo złożonego rocznego sprawozdania zakończyć co do zasady w 30 dni; konkretne wezwanie do uzupełnienia określa wpływ na bieg tego terminu. Kolejną transzę przekazać w ciągu 7 dni po akceptacji, nie później niż wymaga zatwierdzony harmonogram, przy zapewnieniu zgodnego z prawem finansowania. Nie uzależniać całego finansowania początku roku od czasu wewnętrznej obsługi NIW: dopuścić przewidzianą w umowie zaliczkę na kolejny rok po terminowym złożeniu sprawozdania, jeżeli ocena ryzyka i właściwe przepisy na to pozwalają. Milczenie NIW nie oznacza zatwierdzenia sprawozdania. Zsynchronizować z C20.	Brak konkretnego terminu wypłaty dotacji przenosi na organizację ryzyko finansowania zadania publicznego z własnej gotówki. NGO może mieć zaakceptowany harmonogram i zawartą umowę, lecz nie posiadać rezerw na wynagrodzenia, najem czy zakup usług przed otrzymaniem transzy. Oznacza to nierówność faktycznego dostępu: zadanie łatwiej wykona podmiot z dużą płynnością, nawet gdy oferta mniejszej organizacji jest równie wartościowa. Opóźnienie może ponadto wymusić zmianę terminów działań, utratę dostępności wykonawcy lub ograniczenie udziału odbiorców. Są to skutki dotyczące jakości zadania, a nie wyłącznie komfortu finansowego beneficjenta. Programy PROO i NOWEFIO zakładają skuteczną realizację celów społecznych oraz rozwój potencjału organizacji. Art. 150–151 ustawy o finansach publicznych przewiduje uregulowanie warunków przekazania dotacji w umowie. W PROO dodatkową podstawą jest § 22 rozporządzenia dotyczącego FWRSO, wymagający terminów zapewniających finansowanie zobowiązań związanych z zadaniem. W regrantingu art. 16a ust. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego ustanawia termin przekazania środków realizatorowi do 14 dni od umowy. Należy odróżnić ten ustawowy termin od proponowanego regulaminowego standardu pierwszej transzy NIW; nie są to identyczne podstawy prawne, choć wspólnym celem jest terminowe uruchomienie działań. Ochronę płynności trzeba oprzeć przede wszystkim na zaliczkach i harmonogramie transz dostosowanym do zobowiązań. Nie można rozwiązać problemu przez ogólną obietnicę, że każdy wydatek wcześniej opłacony własnymi środkami zostanie następnie uznany za wykorzystanie dotacji. Art. 168 ust. 4 ustawy o finansach publicznych wiąże jej wykorzystanie z zapłatą za zrealizowane zadanie; samo przeksięgowanie nie zastępuje ustawowych przesłanek. Refundacja wymaga właściwej podstawy prawnej dla konkretnego finansowania. Regulamin powinien też usunąć sprzeczności między dopuszczeniem wcześniejszego zaciągania	Wyjaśnienie Umowa dotacyjna określa terminy wypłaty dotacji na poszczególne lata. Pozostała część uwagi nie dotyczy treści regulaminu, a realizacji działań przez NIW-CRSO.

					zobowiązań a zasadami terminów płatności, aby NGO mogła realnie ocenić swoje ryzyko. Operator może powoływać się na zależność od otrzymania środków i obsługi wielu umów. Uzasadnia to przejrzysty plan wypłat oraz informowanie o przeszkodach, ale nie pozostawienie beneficjenta z nieograniczonym ryzykiem zwłoki. Proponowany termin co do zasady 14 dni wymaga przygotowania przepływów przed podpisaniem umów; nie tworzy prawa do wydatkowania bez właściwej podstawy finansowej. Jeżeli opóźnienie leży po stronie NIW, powinien istnieć szybki tryb zgodnego z prawem dostosowania działań i płatności. Organizacja nie może być negatywnie oceniana za skutek tej zwłoki, o ile właściwie udokumentowała sytuację i ograniczała jej następstwa. Rozwiązanie wzmacnia wykonalność zadania i odpowiedzialność obu stron, zachowując reguły finansów publicznych. Uwagi zespołu RDPP wskazują dodatkowo na blokowanie kolejnego roku przez oczekiwanie na akceptację sprawozdania. Sam termin pierwszej wypłaty nie usuwa tego ryzyka. Potrzebny jest odrębny termin weryfikacji, termin transzy po akceptacji i zgodny z prawem mechanizm finansowania początku następnego roku. Proponowane 30 i 7 dni są standardami do przyjęcia w regulaminie, nie opisem terminów już obowiązujących. Zaliczka nie oznacza milczącej akceptacji rozliczenia ani odstąpienia od kontroli; jej warunki i ograniczenia muszą być znane przed zawarciem umowy.	

46	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Promocja wsparcia w ramach Programu	49	NOWA UWAGA C10 Proporcjonalna promocja i możliwość poprawienia oznaczeń Obciążenie: Oznakowanie wszystkich materiałów, także list obecności i formularzy; możliwość niekwalifikowalności kosztu materiału za brak zestawu znaków. Źródło wymogu: Część informacji wynika z ufp i rozporządzenia; szczegółowy zestaw znaków na każdym materiale oraz dodatkowe skutki kosztowe są warunkami NIW. Proponowana zmiana: Zachować obowiązki informacyjne wynikające z art. 35a–35d ufp i właściwego rozporządzenia. Dodatkowe oznaczenia NIW ograniczyć do materiałów kierowanych do odbiorców lub publiczności i wyposażenia, na którym są technicznie zasadne. Zwolnić wyłącznie wewnętrzne dokumenty pomocnicze, jeżeli prawo nie wymaga ich oznaczania. Dopuścić informację zbiorczą przy przedmiotach małych lub nietrwałych. Przed zakwestionowaniem kosztu za uchybienie dodatkowym wytycznym wezwać do poprawy, np. naklejki, erraty lub uzupełnienia wersji cyfrowej, w terminie 14 dni. Skutek finansowy ustalać po ocenie wagi i wpływu uchybienia, z zachowaniem ustawy. Nie uzależniać kosztu całego zadania od samego braku logo. Wymagania i wersję wytycznych podać przed naborem.	Informacja o publicznym finansowaniu jest potrzebna dla jawności i rozpoznawalności Programu. Nie każda forma oznakowania wnosi jednak taką samą wartość. Zestaw kilku znaków na wewnętrznej liście obecności, formularzu roboczym lub drobnym przedmiocie może wymagać dodatkowego przygotowania i kontroli bez zwiększenia wiedzy odbiorców. Przy małych NGO zadanie techniczne powtarza się na wielu dokumentach i konkuruje z czasem przeznaczonym na działania społeczne. Istotne jest wskazanie źródła wsparcia w sposób czytelny i dostępny, a nie maksymalna liczba identycznie oznaczonych nośników. Trzeba rozdzielić obowiązki z art. 35a–35d ustawy o finansach publicznych i rozporządzenia Rady Ministrów z 7 maja 2021 r. od dodatkowych wytycznych identyfikacji NIW. Rozporządzenie określa formy informacji oraz zakres stosowania i wyłączenia; nie ustanawia ogólnego wymogu kilku logo na każdej liście obecności. Takiego szczegółu nie narzucają również Programy PROO i NOWEFIO. NIW może ustanowić uzasadnione wymagania umowne, ale powinien wykazać ich funkcję i stosować je proporcjonalnie. Propozycja nie zwalnia z ustawowej tablicy, plakatu lub informacji internetowej tam, gdzie są obowiązkowe, i nie pozwala zastąpić ich dowolnym oznaczeniem zbiorczym. Możliwość uznania kosztu materiału za niekwalifikowalny wyłącznie z powodu braku zestawu znaków wymaga procedury oceny i naprawy. Brak naklejki na prawidłowo kupionym urządzeniu lub informacji w pliku może być usuwalny bez ponownego zakupu lub druku. Automatyczna sankcja ekonomiczna nie zawsze odpowiada wadze naruszenia i nie musi służyć efektywności środków. Należy ustalić, co konkretnie nie zostało wykonane, czy informację można uzupełnić i jakie skutki przewiduje ustawa oraz umowa. Art. 168–169 ufp pozostaje granicą rozstrzygnięcia o zwrocie; regulamin nie może ani uchylić obowiązku ustawowego, ani dowolnie go rozszerzyć. Operator może obawiać się, że możliwość korekty osłabi przestrzeganie zasad. Rozwiązanie	Wyjaśnienie Zasady promocji określają Wytyczne promocji zadań publicznych finansowanych lub dofinansowanych z NIW-CRSO i są one jednolite dla wszystkich Programów. Uwaga odnosi się do zewnętrznego dokumentu, nie zaś konsultowanego projektu Regulaminu.

					zachowuje obowiązek, termin usunięcia braku i ocenę poważnego lub powtarzalnego naruszenia. Umożliwia natomiast naklejkę, erratę, informację zbiorczą lub korektę cyfrową, jeżeli prawnie i technicznie realizują cel. Jawna wersja wytycznych ogranicza dodatkowo ryzyko oceny według standardu zmienionego po wytworzeniu materiału. Korzyścią dla NGO jest mniejsze ryzyko nieproporcjonalnego kosztu za uchybienie techniczne, a dla NIW skuteczniejsza promocja tam, gdzie jest widoczna. Zmiana zachowuje przejrzystość finansowania i upraszcza sposób jej osiągania.	

47	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Zasady ponoszenia kosztów - konkurencyjność	49	NOWA UWAGA C11 Zakupy proporcjonalne do wartości i rzeczywistego ryzyka Obciążenie: Ogólny obowiązek zapewnienia konkurencyjności bez określenia proporcjonalnych dowodów i wyjątków. Źródło wymogu: Gospodarność pozostaje obowiązkiem; PZP stosuje się po spełnieniu przesłanek ustawy, a nie do każdej NGO z racji otrzymania dotacji. Proponowana zmiana: Dodać: „Beneficjent stosuje PZP wyłącznie, gdy jest do tego zobowiązany właściwymi przepisami. W pozostałych zakupach dokumentuje racjonalność wyboru proporcjonalnie do wartości i ryzyka. Przy zakupie do 10 000 zł netto wystarczają dowód zakupu oraz możliwe do sprawdzenia uzasadnienie ceny, np. dostępny cennik lub porównanie internetowe, bez odrębnego regulaminu zakupów i obowiązku pozyskania trzech ofert. Przy większym zakupie sposób porównania dostosowuje się do rynku. Dopuszcza się uzasadniony wybór jedynego dostępnego wykonawcy oraz zakup pilny, z udokumentowaniem przyczyn i konfliktu interesów. NIW nie stosuje wstecz dodatkowych procedur zakupowych”. Próg jest proponowanym uproszczeniem dowodowym i nie dotyczy klasyfikacji majątkowej.	Obowiązek oszczędnego wyboru wykonawcy jest uzasadniony, ale jego dokumentowanie powinno odpowiadać skali zakupu. Projekt wymienia przykładowo wewnętrzny regulamin, PZP i rozeznanie rynku, nie wyjaśniając, kiedy wystarcza prosta informacja o cenie. Nie ustanawia wprost obowiązku trzech ofert dla każdego wydatku; takiego wymogu nie należy mu przypisywać. Ryzykiem jest natomiast późniejsza interpretacja ogólnego zapisu jako konieczności wykonania rozbudowanej procedury także przy niewielkim, standardowym zakupie. NGO nie powinna poznawać wymaganych dowodów dopiero podczas kontroli. Art. 30 ust. 4 ustawy o NIW wymaga badania zasadności kosztów, a art. 44 ust. 3 ufp wyraża zasadę celowości i oszczędności. Nie wynika z nich jedna procedura porównania ofert dla wszystkich podmiotów i wartości. Zakres Prawa zamówień publicznych określa ta ustawa, w szczególności przepisy o zamawiających publicznych i subsydiowanych. Sam status stowarzyszenia lub otrzymanie dotacji nie wystarcza do automatycznego uznania, że każdy zakup podlega PZP; zarazem nie można z góry zwolnić NGO spełniającej ustawowe przesłanki. Regulamin powinien jasno rozdzielić wymóg ustawowy i dodatkowy standard dowodowy NIW. Proponowany próg 10 tys. zł netto służy jedynie uproszczeniu dokumentowania racjonalnej ceny. Nie przywraca dawnego progu wydatków majątkowych i nie uchyla zasad rachunkowości. Przy typowym drobnym zakupie dowód i sprawdzalny cennik mogą dostarczyć wystarczających informacji bez zbierania indywidualnych ofert. Przy większym lub nietypowym zamówieniu zakres porównania powinien uwzględniać rynek, jakość i koszt całkowity, a nie wyłącznie najniższą cenę. Obowiązek uzyskania odpowiedzi od kilku podmiotów może być niewykonalny przy niszowej usłudze albo jedynym dostępnym wykonawcy. Należy wtedy wyjaśnić sytuację, zamiast tworzyć pozorną konkurencję. Operator może obawiać się zawyżania cen i preferowania podmiotów powiązanych. Uproszczenie nie usuwa kontroli	Wyjaśnienie Przedmiotowa kwestia doprecyzowana jest w treści umowy dotacyjnej, nie zaś w Regulaminie ponieważ dotyczy jedynie podmiotów, które zawarły umowę i realizują zadanie.

					konfliktu interesów, celowości ani dowodu zapłaty. Zakup pilny lub od jedynego wykonawcy wymaga uzasadnienia, które można zakwestionować na podstawie ustaleń. Rozwiązanie zmniejsza koszt obsługi po stronie NGO i pozwala kontroli skupić się na wydatkach istotnych. PROO i NOWEFIO mają wzmacniać zdolność do działania, a nie wymuszać procedury droższe niż korzyść z ich wykonania. Jasny standard przed naborem zapewnia porównywalne traktowanie beneficjentów i ogranicza uznaniowe wymagania dowodowe, zachowując odpowiedzialność za rzeczywistą gospodarność.	

48	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Zasady ponoszenia kosztów	49	NOWA UWAGA C12 Data faktury odrębna od okresu wykonania usługi Obciążenie: Dokument księgowy musi być wystawiony w okresie zadania, mimo dopuszczenia zapłaty do 14 dni po jego zakończeniu. Źródło wymogu: Ustawa ogranicza wykorzystanie dotacji i wymaga dowodów; dodatkowa tożsamość daty dokumentu z okresem wykonania zadania jest warunkiem regulaminowym. Proponowana zmiana: Zastąpić bezwzględny wymóg wystawienia dokumentu w okresie realizacji zasadą: „Koszt dotyczy dostawy lub usługi wykonanej w okresie zadania, jest ujęty w zatwierdzonym budżecie i udokumentowany zgodnie z prawem. Dokument wystawiony po zakończeniu zadania może potwierdzać taki koszt, jeżeli płatność następuje w terminie dopuszczonym umową i ustawą, nie później niż do końca właściwego roku budżetowego, o ile nie zachodzi ustawowy wyjątek. Dokument musi pozwalać ustalić okres wykonania świadczenia”. Zachować zakaz finansowania świadczeń spoza zadania, podwójnego finansowania i niedozwolonej refundacji. Ujednolicić regułę z dopuszczonymi 14 dniami na płatność po zakończeniu zadania.	Data wykonania usługi, wystawienia dokumentu i dokonania zapłaty mogą zgodnie z prawem być różne. Organizacja może odebrać świadczenie w ostatnim dniu projektu, a fakturę otrzymać kilka dni później. Projekt dopuszcza płatność do 14 dni po zakończeniu zadania, ale wymaga jednocześnie, aby dokument był wystawiony jeszcze w jego okresie. Powoduje to częściową niespójność: dopuszczalny termin zapłaty nie pomaga, jeżeli zwykły sposób fakturowania wyklucza dokument. NGO zależy wtedy od gotowości wykonawcy do wystawienia go wcześniej, choć świadczenie jest prawidłowo wykonane i odebrane. Ustawa o finansach publicznych wiąże dotację z przeznaczeniem, okresem i prawidłowym wykorzystaniem, a art. 168 ust. 4 ma znaczenie dla zapłaty. Ustawa o rachunkowości wymaga rzetelnego dowodu operacji i identyfikacji zdarzenia, nie utożsamiając zawsze daty dokumentu z datą usługi. Programy PROO i NOWEFIO nie narzucają takiej bezwzględnej tożsamości. Regulamin może określać okres kwalifikowalności, lecz powinien badać, kiedy wykonano finansowane świadczenie, czy było przewidziane oraz czy zapłacono w prawnie dopuszczalnym terminie. Samo przesunięcie wystawienia dokumentu o kilka dni nie dowodzi finansowania zadania po jego zakończeniu. Przykładowo usługa wykonana 30 września, udokumentowana 5 października i opłacona 10 października może mieścić się w przyjętym 14-dniowym okresie płatności, jeżeli spełnia pozostałe warunki umowy i prawa. To przykład postulowanej reguły, a nie stwierdzenie obecnej kwalifikowalności. Inaczej trzeba ocenić przekroczenie 31 grudnia: poprawka nie przedłuża samym regulaminem ustawowej możliwości wykorzystania środków na kolejny rok. Nie pozwala też opłacić usługi wykonanej dopiero po zadaniu, przedatować faktury albo uznać dowolnego zwrotu wcześniej poniesionego kosztu za wykorzystanie dotacji. NIW może obawiać się przenoszenia kosztów między okresami. Ryzyko ograniczają wskazanie daty wykonania, protokół odbioru lub inny adekwatny dowód oraz	Uwzględnienie

					powiązanie z budżetem i terminem zapłaty. Faktura wystawiona w okresie projektu również nie gwarantuje, że usługa została w nim wykonana, dlatego formalna data jest słabszym zabezpieczeniem niż weryfikacja operacji. Rozwiązanie ogranicza potrzebę sztucznego wydłużania projektów tylko na oczekiwanie na dokument i zmniejsza ryzyko zakwestionowania prawidłowo wykonanej pracy. Zachowuje roczność, przeznaczenie i kontrolę środków, a usuwa dodatkową barierę wynikającą wyłącznie z konstrukcji regulaminu.	

49	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Zasady ponoszenia kosztów	49	UZUPEŁNIONA UWAGA C18 Uznanie UEPiK w dokumentacji dotacji oraz w audycie Obciążenie: Ogólne odesłania do pełnej rachunkowości, ksiąg i art. 21–22 uor; w PROO także publikacja sprawozdań finansowych bez alternatywy dla UEPiK. Źródło wymogu: Art. 10a UoDPPiW i art. 2 ust. 5–6 uor dopuszczają UEPiK przy spełnieniu warunków. Obowiązują rozporządzenia Dz.U. 2025 poz. 1880 i 1879, w tym wyodrębnienie danych dotacji. Proponowana zmiana: Dodać: „Beneficjent prowadzi dokumentację i ewidencję zgodnie z właściwym dla niego reżimem prawnym. Dopuszcza się UEPiK wybraną zgodnie z art. 10a ustawy o działalności pożytku publicznego albo przepisami o kołach gospodyń wiejskich. Sam udział w konkursie lub otrzymanie dotacji nie nakłada obowiązku przejścia na pełne księgi ani ich równoległego prowadzenia, jeżeli nadal spełnione są warunki UEPiK. Ewidencja i dowody muszą odpowiadać właściwemu rozporządzeniu oraz pozwalać wyodrębnić dotację; w NGO służy temu także zestawienie uzupełniające z § 4 rozporządzenia Dz.U. 2025 poz. 1880. Audyt i kontrola badają UEPiK, jej zestawienia, dowody i powiązania, zamiast wymagać ksiąg, dekretacji lub sprawozdania finansowego, których dany podmiot nie ma obowiązku sporządzać. Przy badaniu dowodów stosuje się właściwe przepisy UEPiK, w tym § 7 ust. 11 o KSeF; nie wymaga się polityki rachunkowości i planu kont właściwych pełnym księgom. Wykaz środków trwałych i WNiP oraz opis zasad UEPiK przedstawia się według rozporządzenia, bez wymuszania przejścia na pełną rachunkowość. Nie ustanawia się negatywnej oceny wyłącznie z powodu zgodnego z prawem wyboru tej ewidencji”. W PROO 1a ścieżka 3 dostosować warunek publikacji dwóch sprawozdań finansowych: za lata prawidłowego prowadzenia UEPiK wystarczają opublikowane zagregowane dane przychodów i kosztów z tej ewidencji, bez danych osobowych, pozwalające zweryfikować wymagany przychód. Ujednolicić kryterium formalne, formularz i instrukcję audytu. Utrata	Projekty wymagają dokumentacji i ewidencji zgodnych z ustawą o rachunkowości, a wytyczne audytu PROO odwołują się do ksiąg oraz art. 21–22 tej ustawy. Brakuje jasnego rozróżnienia pełnej rachunkowości i UEPiK. Organizacja prawidłowo korzystająca z uproszczenia może zostać wezwana do okazania ksiąg, dekretacji albo sprawozdania finansowego, których nie prowadzi. W PROO 1a ścieżka 3 ryzyko powstaje już przy udziale: warunek publikacji dwóch sprawozdań finansowych nie przewiduje równoważnej informacji z UEPiK. Próg przychodów tej ścieżki może osiągnąć organizacja nadal uprawniona do uproszczenia. Nie chodzi zatem tylko o słownictwo audytu, ale o dostęp do konkursu. Art. 10a ustawy o działalności pożytku publicznego, w brzmieniu obowiązującym od 2026 r., przewiduje limit 1 000 000 zł przychodów roku poprzedzającego wybór, bez wartości darowizn rzeczowych przeznaczonych na działalność statutową. Sam limit nie wystarcza: znaczenie mają m.in. brak działalności gospodarczej i statusu OPP, właściwa decyzja oraz zawiadomienie. Art. 2 ust. 5–6 ustawy o rachunkowości uznaje odrębny reżim UEPiK, także dla KGW według ich ustawy. Regulamin musi uwzględniać ten wybór; nie należy deklarować, że każda organizacja o przychodzie do miliona automatycznie może prowadzić UEPiK. Przekroczenie warunków ocenia się według ustawy. Od 1 stycznia 2026 r. dla NGO obowiązuje rozporządzenie z 22 grudnia 2025 r., Dz.U. poz. 1880, a dla KGW odrębne rozporządzenie, poz. 1879. W NGO § 4 przewiduje zestawienie uzupełniające obejmujące dane służące także wymogom wyodrębnienia dokumentacji dotacji. UEPiK nie jest więc zwolnieniem z wykazania przychodów, kosztów i finansowania zadania. Pozwala kontrolować tę samą dotację na podstawie innego, ustawowo uznanego rodzaju ewidencji. Audyt powinien badać właściwe zestawienia i dowody, a nie pozorny brak księgi głównej. Zakres kontroli pozostaje niezależny od wybranego reżimu ewidencji. W P09 postulujemy usunięcie obowiązku kupowania audytu przez NGO i organizację kontroli przez NIW; jeżeli audyt	Częściowe uwzględnienie Dodano proponowane sformułowanie. Regulamin nie zakazuje Beneficjentom stosowania UEPiK. Natomiast, ścieżka 3 adresowana jest do organizacji o wysokim potencjale, budżecie rocznym min. 500 tys zł, prowadzącym działalność w sposób transparentny. Potwierdzeniem transparentności, a także powszechną praktyką wielu organizacji, jak i wymogiem w wielu konkursach jest publikowanie sprawozdań finansowych na stronie Beneficjenta.

				uprawnienia do UEPiK powoduje skutki przewidziane ustawą; dotacja nie gwarantuje zachowania uprawnienia. Skoordynować z P08, P09, C16 i C17.	pozostanie, musi uwzględniać UEPiK. Przepis o publikacji sprawozdań finansowych należy skoordynować z tą alternatywą. Organizacja nie powinna tworzyć pełnego sprawozdania tylko po to, aby dostać się do konkursu, jeżeli prawo dla danego roku go nie wymagało. Jawność można zachować przez zagregowane przychody i koszty, bez publikowania danych osobowych kontrahentów lub wolontariuszy. NIW nadal weryfikuje próg przychodów, spełnienie pozostałych warunków i dokumenty źródłowe. Poprawka nie ukrywa sytuacji finansowej; dopasowuje dowód do rzeczywistego, legalnego sposobu ewidencji. P08 dotycząca błędnego linku i P09 dotycząca zakresu audytu wymagają wspólnego zastosowania z C18. Równocześnie trzeba zachować szczególne obowiązki UEPiK, w tym wykaz środków trwałych i WNiP z § 2 pkt 3 i § 3 oraz opis zasad z § 6 ust. 2. Przechowywanie faktur w KSeF uznaje § 7 ust. 11. Rozporządzenie reguluje ewidencję elektroniczną, dowody i niektóre opisy, w tym powiązanie dostawy z później otrzymaną fakturą KSeF.Nie można usuwać tych wymogów regulaminem NIW. C16 usuwa wyłącznie dodatkowe opisy dotacyjne i dublowanie archiwum, a C17 uznaje własne procedury w granicach prawa. Programy PROO i NOWEFIO wymagają rozliczenia i kontroli, lecz nie ustanawiają powszechnego przejścia na pełne księgi. Wyraźne uznanie UEPiK usuwa barierę i pozwala audytowi badać właściwy materiał zamiast dokumentów, których prawo od beneficjenta nie wymaga.	

50	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Zmiany w realizacji zadania publicznego	52	Proponuje się zastąpienie zasady, zgodnie z którą 'wszystkie pozostałe zmiany' wymagają uzgodnienia z NIW, katalogiem zmian istotnych wymagających akceptacji. Należy również zdefiniować pojęcie 'stosownego wyprzedzenia' poprzez wskazanie konkretnego terminu albo minimalnego terminu na zgłoszenie zmiany.	Aktualna konstrukcja powoduje, że każda zmiana niewymieniona w Regulaminie może zostać uznana za wymagającą uprzedniego uzgodnienia. Dodatkowo nie wiadomo, ile czasu oznacza 'stosowne wyprzedzenie'. Prowadzi to do niepewności po stronie Beneficjenta i umożliwia odmienne interpretacje podobnych przypadków przez NIW.	Wyjaśnienie Każda zmiana w realizacji zadania w stosunku do treści wnioski, niewymieniona w Regulaminie wymaga zgłoszenia przez Beneficjenta i uzyskania zgody na jej wprowadzenie przez NIW. Beneficjent ma obowiązek realizować zadanie zgodnie z treścią wniosku i umowy. Sformułowanie "stosowne wyprzedzenie" jest rozwiązaniem korzystnym dla Beneficjentów, gdyż nie nakłada na nich formalnego, technicznego terminu zgłaszania zmian.

51	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Zmiany w realziacji zadania publicznego	52	NOWA UWAGA C08 Prostsze zmiany operacyjne i brak blokady w pierwszym kwartale Obciążenie: Akceptacja zmian ceny, jednostek, terminów wewnętrznych i personelu; oczekiwanie ze zmianami do zatwierdzenia raportu za poprzedni rok. Źródło wymogu: Ustawa wymaga realizacji zgodnie z umową; szczegółowy katalog zgód i blokada pierwszego kwartału są rozwiązaniem regulaminowym. Proponowana zmiana: Drobne zmiany, które nie zmieniają celu, zakresu, kwoty dotacji, granic okresu, wartości rezultatów, limitów kategorii ani źródeł finansowania, dopuścić bez uprzedniej akceptacji: zmianę terminów wewnętrznych, ceny i liczby jednostek przy zachowaniu przeznaczenia oraz zastępstwo osoby przez osobę o równoważnych kwalifikacjach. Istotne informacje zgłaszać w SOD, a odchylenia budżetowe wykazywać zbiorczo w sprawozdaniu. Aneks zachować dla zmian wymagających go prawem lub treścią umowy. Usunąć uzależnienie rozpatrzenia zmian w pierwszym kwartale od zatwierdzenia poprzedniego sprawozdania. Dla zgód ustalić termin odpowiedzi NIW, co do zasady 14 dni, oraz tryb pilny. Milczenie nie zastępuje wymaganego aneksu. W NOWEFIO P1 poprawić błędne odesłanie do sprawozdań za 2028/2029 przy zmianach w pierwszym kwartale tych samych lat.	Zarządzanie projektem wymaga reagowania na dostępność uczestników, wykonawców i pracowników. Zmiana terminu spotkania w granicach zadania, ceny jednostkowej przy zachowaniu przeznaczenia kosztu lub zastępstwo osoby o równoważnych kompetencjach nie musi zmieniać istoty oferty. Obowiązek uprzedniej akceptacji każdej takiej czynności tworzy kolejkę spraw i ryzyko przestoju. Organizacja odpowiada za wykonanie zadania, ale nie ma pełnej swobody dostosowania narzędzi do rzeczywistości. Koszt administracyjny ponoszą obie strony, również gdy zmiana nie wpływa na cel, dotację ani rezultat. Art. 16 ustawy o działalności pożytku publicznego oraz art. 150–151 ustawy o finansach publicznych wymagają umowy określającej realizację i finansowanie. Nie ustanawiają jednak identycznego katalogu uprzednich zgód dla każdej zmiany operacyjnej. Art. 30 ustawy o NIW pozwala opisać elastyczność w regulaminie i powiązać ją z umową od początku. Należy zachować formę i zgodę wymagane dla zmiany istotnych postanowień; nie wystarczy nazwać aneksu „zgłoszeniem”. Bezpieczne uproszczenie polega na uprzednim określeniu zakresu dopuszczalnych dostosowań, przy zachowaniu celu, limitów, źródeł i odpowiedzialności. Szczególnie obciążająca jest blokada rozpatrywania zmian w pierwszym kwartale do czasu akceptacji sprawozdania za poprzedni rok. Czas weryfikacji zależy także od NIW, a potrzeba korekty harmonogramu może powstać już w styczniu. Nie ma związku między każdą zmianą bieżącego zadania a zakończeniem oceny wszystkich wydatków roku poprzedniego. W NOWEFIO P1 zapis wskazuje dodatkowo sprawozdanie za ten sam rok, w którego pierwszym kwartale zgłaszana jest zmiana, co wymaga korekty. Wątpliwości dotyczące konkretnej pozycji należy badać indywidualnie, zamiast wstrzymywać wszystkie dostosowania całego projektu. Operator może obawiać się utraty kontroli i późniejszego usprawiedliwiania zmian. Propozycja zachowuje dokumentowanie, zgłoszenie istotnych informacji i aneks tam, gdzie jest konieczny. Nie pozwala obniżyć rezultatów	Wyjaśnienie Aktualna treść regulaminu dopuszcza wprowadzanie zmian w realizacji zadania bez konieczności aneksowania umowy, czy otrzymania zgody NIW-CRSO. Propozycja zawiera się w treści projektu Regulaminu. Częściowo zaś dotyczy Regulaminu konkursu NOWEFIO. Brak jest zasadności akceptacji zgłaszanych zmian w projekcie wieloletnim do momentu akceptacji i momentu rozliczenia dotacji za rok poprzedzający.

					ani zmienić przeznaczenia środków pod pozorem korekty ceny. Termin odpowiedzi i tryb pilny zmniejszają ryzyko, lecz milczenie NIW nie jest zgodą zastępującą wymaganą formę. Programy zakładają wykonalność i efektywność, czemu służy koncentracja kontroli na zmianach istotnych. Zbiorcze wyjaśnienie odchyleń bez znaczenia dla celu jest bardziej użyteczne niż wielokrotna korespondencja o każdej jednostce kosztowej.	

52	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Zmiany w realizacji zadania publicznego	53	Proponuje się doprecyzowanie, że odstępstwa od wniosku, które zgodnie z Regulaminem nie wymagały uprzedniej zgody lub aneksu i zostały prawidłowo opisane w sprawozdaniu, nie mogą same w sobie stanowić podstawy do zakwestionowania prawidłowości realizacji zadania.	Regulamin nakazuje opisanie w sprawozdaniu każdego odstępstwa od wniosku, również w sytuacji, gdy na etapie realizacji nie wymagało ono zgody. Należy wykluczyć możliwość późniejszego sankcjonowania zmian, które Regulamin wcześniej dopuszczał bez aneksu lub uprzedniej akceptacji.	Odrzucenie Rozliczenie dotacji nie ma charakteru rozstrzygającego, a każde sprawozdanie analizowane jest indywidualnie. Nie można wykluczyć sytuacji, w której wprowadzenie wielu niewielkich zmian w realizacji zadania spowoduje jego nieracjonalność.

53	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Koszty niekwalifikowane	53	NOWA UWAGA C15 Dopuszczenie uzasadnionej współwłasności wyposażenia Obciążenie: Całkowity zakaz zakupów we współwłasności z podmiotem trzecim. Źródło wymogu: Prawo wymaga celu, kontroli i prawidłowego finansowania; nie ustanawia ogólnego zakazu współwłasności rzeczy nabywanej do zadania NGO. Proponowana zmiana: Usunąć bezwzględne wyłączenie zakupów we współwłasności. Dodać: „Zakup udziału we współwłasności może być kwalifikowalny, jeżeli jest niezbędny i bardziej racjonalny niż nabycie całej rzeczy lub najem. Umowa współwłaścicieli określa udział finansowany z dotacji, zasady użytkowania, odpowiedzialność, trwałość oraz postępowanie przy zbyciu lub zniesieniu współwłasności. Dotacja finansuje wyłącznie część przypisaną beneficjentowi, bez podwójnego pokrycia. Zapewnia się możliwość kontroli i dostęp do rzeczy potrzebny do zadania". Zachować właściwe wymagania majątkowe, źródła finansowania i ograniczenia rozporządzania wynikające z prawa oraz wzoru umowy. W NOWEFIO stosować po równoległym dopuszczeniu właściwych wydatków majątkowych.	Wspólne korzystanie z zasobów może ograniczać koszty NGO, szczególnie gdy pojedyncza organizacja potrzebuje urządzenia tylko przez część czasu. Całkowity zakaz nabycia udziału we współwłasności wymusza wybór między zakupem całej rzeczy, najmem i rezygnacją, bez porównania ich kosztów i przydatności. Może utrudniać współpracę organizacji, choć programy ją wspierają. Nie oznacza to, że współwłasność zawsze jest korzystna: brak jasnych zasad dostępu, odpowiedzialności i późniejszego rozporządzania może rzeczywiście zagrozić wykonaniu zadania. Właściwa ocena powinna dotyczyć tych ryzyk. Kodeks cywilny dopuszcza współwłasność i reguluje związane z nią prawa. Ustawa o finansach publicznych oraz ustawa o NIW wymagają przeznaczenia dotacji, kontroli i racjonalności kosztów, lecz nie ustanawiają powszechnego zakazu takiej konstrukcji w zadaniach NGO. Programy PROO i NOWEFIO również nie określają bezwzględnego zakazu każdego zakupu wspólnego. Warunek regulaminowy można więc zastąpić oceną udokumentowanego przypadku, zachowując ograniczenia właściwe dotacji i umowie. W NOWEFIO nie wystarczy samodzielne skreślenie zakazu współwłasności, jeżeli zakup nadal podlegałby ogólnemu wyłączeniu majątkowemu; obie poprawki wymagają spójnego wdrożenia. Finansowany udział i przypisana mu część ceny muszą być jednoznaczne. Nie można pokryć z dwóch grantów pełnej wartości tej samej rzeczy ani zapłacić za udział, którego beneficjent faktycznie nie uzyskuje. Umowa powinna zapewnić dostęp w terminach potrzebnych do zadania, określić przechowywanie, koszty eksploatacji, ubezpieczenie stosownie do ryzyka oraz zasady zniesienia współwłasności. Trzeba uwzględnić możliwość żądania jej zniesienia i zabezpieczyć interes projektu w dopuszczalny prawem sposób. Postanowienia o zbyciu nie mogą omijać wymagań wzoru umowy dotacyjnej lub obowiązku uzyskania zgody. Współwłasność musi pozostawać rzeczywistym, możliwym do skontrolowania tytułem do zasobu.	Odrzucenie Ideą Programu PROO jest udzielenie dotacji na rozwój instytucjonalny konkretnego, uprawnionego do udziału w konkursie Beneficjenta. Tym samym, w ramach konkursu nie przewiduje się oferty wspólnej czy grup partnerskich. Całkowity brak jest zasadności, co zostało również wskazane w raporcie NIK z 2023 roku, dokonywania zakupów w ramach współwłasności, które w sposób faktyczny przyczyniają się do wsparcia podmiotów trzecich, niebędących stroną umowy dotacyjnej.

					Operator może wskazywać na trudniejszą kontrolę niż przy wyłącznej własności. Dlatego propozycja wymaga porównania alternatyw i umowy regulującej dostęp, zamiast automatycznej kwalifikowalności. Gdy nie da się zapewnić trwałego używania lub identyfikacji finansowania, koszt powinien zostać odrzucony z konkretnym uzasadnieniem. Jeżeli wspólny zakup jest tańszy i bezpieczny, jego wykluczenie nie służy oszczędności. Korzyścią dla NGO jest możliwość dzielenia infrastruktury i ograniczenia wydatków własnych; dla Programu możliwość osiągnięcia efektu bez finansowania kilku podobnych rzeczy. Rozwiązanie zachowuje kontrolę przeznaczenia, a pozwala ocenić ekonomiczny sens współpracy.	

54	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Rozliczenie zadania	56	C04 Rozliczenie rezultatów i proporcjonalne skutki uchybień Proponowana zmiana: Zastąpić wymóg zrealizowania i „utrzymania" wszystkich działań zasadą oceny wykonania zadania, osiągnięcia rezultatów i prawidłowości wydatków według umowy. Dodać: „Przy rozbieżnościach NIW bada ich przyczyny, wpływ na cel zadania i związek z wydatkami oraz umożliwia wyjaśnienia i zgodne z prawem działania naprawcze. Samo opóźnienie sprawozdania lub nieosiągnięcie pojedynczego wskaźnika nie przesądza automatycznie o wykorzystaniu całej dotacji niezgodnie z przeznaczeniem. Ewentualny zwrot ustala się według przesłanek i zakresu wynikających z ustawy o finansach publicznych; postanowienie nie uchyla obowiązku zwrotu w przypadkach ustawowych".	Działanie, produkt, rezultat i trwałość są różnymi elementami zadania. Spotkanie lub szkolenie zostaje wykonane w określonym terminie; nie można dosłownie „utrzymywać" go po zakończeniu. Trwałe mogą być kompetencje, relacje, procedury albo dostępność wypracowanego narzędzia, jeżeli tak przewidziano w umowie. Wymóg wykonania i utrzymania wszystkich działań bez rozróżnienia tych kategorii rodzi niepewność co do zakresu odpowiedzialności NGO. Może też prowadzić do pozornej sprawozdawczości, w której organizacja potwierdza trwałość zdarzeń jednorazowych zamiast przedstawiać dowody rzeczywistych efektów. Art. 30 ust. 4 ustawy o NIW nakazuje uwzględniać wpływ i trwałość rezultatów, a nie ustanawiać jednakowy obowiązek bez względu na charakter zadania. Zasady horyzontalne NOWEFIO odnoszą trwałość do specyfiki przedsięwzięcia, natomiast PROO akcentuje rozwój zdolności organizacji. Rozliczenie powinno zatem oceniać wykonanie uzgodnionych działań, osiągnięcie rezultatów i prawidłowość wydatków jako powiązane, lecz odrębne kwestie. Nieosiągnięcie jednego wskaźnika może być istotne, jeśli podważa cel całego zadania, albo mieć ograniczone znaczenie, jeśli cel osiągnięto inną zgodną z umową metodą. W obu sytuacjach potrzebne są ustalenia i dowody, a nie automatyczna kwalifikacja. Art. 168–169 ustawy o finansach publicznych określa ustawowe przesłanki i zakres zwrotu dotacji. Regulamin nie może ich ani rozszerzać przez fikcję, że każde uchybienie oznacza niewłaściwe wykorzystanie całości, ani uchylać przez obietnicę dowolnego odstąpienia od zwrotu. Trzeba zbadać przeznaczenie wydatków, zakres niewykonania, pobranie w nadmiernej wysokości i pozostałe przesłanki właściwe konkretnej sprawie. Samo opóźnienie złożenia raportu nie dowodzi jeszcze, że wszystkie płatności były niezgodne z przeznaczeniem. Również proporcjonalność nie oznacza mechanicznego przeliczenia każdego wskaźnika na procent zwrotu, gdy brak podstawy do takiej operacji.	Odrzucenie Uwaga niezgodna z obowiązującym prawem. Regulamin nie może dopuszczać rozwiązań niezgodnych z treścią wzoru umowy, a także dopuszczać z założenia możliwości rozliczenia dotacji w przypadku nieprawidłowej lub niepełnej realizacji zadania.

					Możliwa obawa Operatora przed osłabieniem dyscypliny jest uzasadniona, dlatego poprawka zachowuje obowiązek dokumentowania, wyjaśnień i zwrotu tam, gdzie wymaga go ustawa. Działania naprawcze są dopuszczalne wyłącznie w granicach prawa i umowy; nie służą zalegalizowaniu wydatku po fakcie ani ukryciu niewykonania zadania. Jasne rozróżnienia pomagają NGO wcześniej zgłaszać ryzyko i uzgadniać dopuszczalne zmiany zamiast koncentrować się na formalnym unikaniu odpowiedzialności. NIW otrzymuje podstawę do uzasadnionej oceny przyczyn i skutków uchybienia. Dzięki temu sankcja odpowiada stwierdzonej nieprawidłowości, a prawidłowo wykonana część działalności społecznej nie jest kwestionowana bez związku z ustawową podstawą zwrotu.	

55	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Zasady rozliczenia dotacji	56	Proponuje się zmianę zapisu stanowiącego, że dotacja jest rozliczona, jeżeli 'wszystkie działania zostały zrealizowane i utrzymane'. Należy wprowadzić zasadę istotności i proporcjonalności oraz możliwość uznania zadania za prawidłowo wykonane pomimo nieznacznych odstępstw niemających istotnego wpływu na cel i zasadnicze rezultaty projektu.	Obecna konstrukcja jest bardzo kategoryczna. W projekcie wieloletnim niewykonanie jednego marginalnego działania mogłoby literalnie prowadzić do uznania, że przesłanki rozliczenia dotacji nie zostały spełnione mimo prawidłowego wykonania zasadniczej części zadania. Rozliczenie powinno uwzględniać rzeczywisty stopień osiągnięcia celu zadania.	Odrzucenie W obecnym stanie prawnym, w szczególności w ustawie o finansach publicznych, nie ma przewidzianej możliwości automatycznego rozliczenia dotacji ze środków publicznych pomimo realizacji zadania niezgodnie z treścią umowy.

56	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Raport z trwałości	57	UZUPEŁNIONA UWAGA P11 Proporcjonalny raport trwałości po zakończeniu zadania Obciążenie: Dodatkowy raport rok po zadaniu, obejmujący utrzymanie poziomu wszystkich założonych wskaźników. Źródło wymogu: Program wymaga ankiety monitorującej i oceny trwałości; roczny termin i dodatkowy zakres raportu są konkretyzacją regulaminową. Proponowana zmiana: Zastąpić odrębny rozbudowany raport po roku krótką informacją monitoringową według wzoru opublikowanego przed naborem. Ograniczyć ją do 3–5 pytań o rezultaty, których dalsze utrzymanie przewidziano w umowie, wykorzystanie zasobów oraz przyczyny zmian. Nie wymagać odtwarzania danych już przekazanych NIW ani utrzymywania liczbowego poziomu wskaźników jednorazowych działań. Zachować ankietę monitorującą wymaganą Programem i ustawowe uprawnienia kontroli. Nie ustanawiać automatycznej sankcji zwrotu za samo pogorszenie wskaźnika po zakończeniu zadania; ewentualne skutki oceniać według ustawy i rzeczywistego zobowiązania. Wyraźnie ograniczyć obowiązek do PROO 1a ścieżek 2 i 3.	Badanie trwałości ma znaczenie dla oceny rozwoju instytucjonalnego, lecz nie każdy wskaźnik projektu opisuje stan, który powinien pozostać liczbowo niezmienny rok później. Liczba szkoleń, uczestników jednorazowego wydarzenia lub przygotowanych dokumentów jest miarą wykonania określonych działań. Utrzymywane mogą być kompetencje, stosowanie procedury lub używanie wyposażenia, jeżeli tak określono zobowiązanie. Wymaganie utrzymania całego zestawu wartości bez tego rozróżnienia tworzy niepewność odpowiedzialności i zachęca do wskaźników łatwych do formalnego powtórzenia zamiast użytecznych dla misji organizacji. Rozdział 6.2 Programu PROO wymaga ankiety monitorującej po zakończeniu działań, a art. 30 ust. 4 ustawy o NIW wskazuje trwałość jako element oceny. Nie należy zatem proponować zniesienia całego monitoringu jako obowiązku niewynikającego z Programu. Dodatkowy raport dokładnie po roku, jego zakres i wymaganie utrzymania poziomu wskaźników są natomiast rozwiązaniem regulaminowym. Można nadać mu prostą formę odpowiadającą rzeczywistym potrzebom danych, przy zachowaniu ustawowej kontroli. Projekt ogranicza ten obowiązek przypisem do PROO 1a w ścieżkach 2 i 3; nie należy rozszerzać go interpretacyjnie na pozostałe priorytety ani na projekty NOWEFIO. Po zakończeniu dotacji organizacja może nie mieć już opłaconego koordynatora ani środków na nowy pomiar. Żądanie odtworzenia pełnej dokumentacji, ponownego kontaktowania się ze wszystkimi uczestnikami lub odrębnej analizy generuje koszt niewsparty bieżącym budżetem zadania. Nie można go automatycznie uznać za wydatek dawnej dotacji po upływie okresu kwalifikowalności. Krótki formularz z wcześniej znanymi pytaniami pozwala zaplanować monitoring i wykorzystać dokumentację zwykłej działalności. NIW powinien korzystać z informacji już otrzymanych, żądając uzupełnienia tylko tam, gdzie potrzebny jest aktualny stan konkretnego rezultatu. Operator może argumentować, że brak pełnego raportu utrudni ocenę skuteczności Programu.	Odrzucenie Założeniem Programu jest udzielanie dotacji, które w sposób trwały wpłyną na rozwój Beneficjentów. Trwałość ta mierzona jest poprzez raport z trwałości. Jednocześnie, brak zachowania trwałości rezultatów nie powoduje sankcji związanych ze zwrotem dotacji, natomiast pozwala na ewaluację działań realizowanych w ramach programu.

					Liczba pytań nie przesądza o jakości badania; trafne pytanie o rzeczywiście trwałą zmianę może dostarczyć więcej wiedzy niż powtórzenie całej tabeli działań. Należy uwzględniać przyczyny zmian, w tym zakończenie jednorazowego zadania i okoliczności niezależne od organizacji. Sama niższa wartość po roku nie dowodzi niezgodnego wykorzystania dotacji; skutki wymagają podstawy prawnej i odniesienia do umowy. Poprawka zachowuje wiedzę o efektach, zmniejsza koszt administracyjny i nie zwalnia z utrzymywania zasobów lub rozwiązań, do których beneficjent rzeczywiście się zobowiązał.	

57	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Raport z trwałości	57	Proponuje się określenie dopuszczalnego zakresu zmian wartości wskaźników w okresie trwałości oraz skutków ich częściowego obniżenia. Obowiązek utrzymania rezultatu powinien uwzględniać okoliczności niezależne od Beneficjenta i zasadę proporcjonalności.	Beneficjent PROO 1a w ścieżkach 2 i 3 ma po roku przedstawić raport z trwałości obejmujący utrzymanie poziomu wskaźników. Regulamin nie określa jednak, jakie konsekwencje wywołuje częściowe obniżenie wskaźnika i w jakich okolicznościach jest ono dopuszczalne. Powinno być jasne, czy i kiedy spadek wskaźnika może rodzić konsekwencje finansowe.	Wyjaśnienie Zarówno Regulamin, jak i obowiązujące prawo nie przewidują sankcji za brak zachowania trwałości rezultatów zadań publicznych.

58	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Sprawozdanie z wykonania zadania	57	UZUPEŁNIONA UWAGA C07 Elektroniczne sprawozdanie z podpisem kwalifikowanym bez papierowej kopii Obciążenie: Sprzeczność między SOD, nakazem papierowej wysyłki i dopuszczeniem podpisu elektronicznego; brak reguły terminu elektronicznego doręczenia; sztywne 7 dni na wyjaśnienia. Źródło wymogu: Prawo wymaga sprawozdania i dopuszcza drogę elektroniczną z potwierdzeniem odbioru; nie nakazuje ogólnego dublowania podpisanego pliku papierem. Proponowana zmiana: Ujednolicić zapisy: „Sprawozdanie częściowe i końcowe można skutecznie złożyć jako dokument elektroniczny podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym przez osoby uprawnione do reprezentacji. Nie wymaga się jego wydruku, odręcznego podpisu, papierowej kopii ani ponownej wysyłki pocztowej. Dokument przekazuje się przez SOD, jeżeli zapewnia obsługę i weryfikację podpisu, albo przez wskazany przez NIW prawnie dopuszczalny kanał elektroniczny, do czasu wdrożenia tej funkcji w SOD. Dane w SOD i podpisany dokument muszą odpowiadać tej samej wersji sprawozdania. NIW wskazuje kanał, formaty plików, sposób dołączenia podpisu i potwierdzenie odbioru przed zawarciem umowy. O zachowaniu terminu dla drogi elektronicznej decyduje skuteczne wniesienie dokumentu do wskazanego systemu, potwierdzone datą i godziną odbioru oraz identyfikacją przekazanych plików. Samo wprowadzenie danych do SOD albo skan podpisu nie zastępują wymaganego podpisania. Inne rodzaje podpisu można stosować, jeżeli dopuszczają je przepisy właściwe dla tej czynności. Pozostaje możliwość podpisu własnoręcznego i doręczenia papierowego. Na uzupełnienia i wyjaśnienia do sprawozdania już złożonego przewiduje się 14 dni od doręczenia wezwania, z możliwością uzasadnionego przedłużenia, jeżeli nie narusza to terminu ustawowego”. Usunąć sprzeczne nakazy papierowej wysyłki po skutecznym złożeniu	Projekty dopuszczają podpis elektroniczny, lecz równocześnie nakazują złożenie sprawozdania w SOD i przesłanie wersji papierowej. W kolejnym zapisie łączą formę papierową z alternatywą podpisania elektronicznego, a regułę zachowania terminu opisują przez stempel pocztowy albo wpływ przesyłki kurierskiej. Nie jest zatem trafny zarzut całkowitego pominięcia podpisu elektronicznego. Problemem jest brak jednoznacznej, kompletnej drogi elektronicznego złożenia dokumentu: beneficjent nie wie, czy podpisany plik zwalnia go z wysyłki papieru, gdzie go skutecznie przekazać i jak wykazać zachowanie terminu. Koszt tej niepewności obejmuje druk, uzyskanie kolejnych podpisów, przesyłkę oraz ryzyko zakwestionowania terminowego sprawozdania. Art. 18 ustawy o działalności pożytku publicznego ustanawia obowiązek sprawozdawczy, a art. 17 zachowuje kontrolę zadania. Nie wynika z nich powszechny nakaz dublowania prawidłowo podpisanego dokumentu elektronicznego. Art. 78[1] Kodeksu cywilnego potwierdza równoważność kwalifikowanej formy elektronicznej z pisemną. Pouczenie wzoru sprawozdania z rozporządzenia z 24 października 2018 r. przewiduje drogę elektroniczną z potwierdzeniem odbioru. W regulaminie należy więc wprost dopuścić kwalifikowany podpis i skuteczne elektroniczne doręczenie, a następnie skoordynować z tym umowę oraz instrukcję SOD. Podpis zaufany lub inny podpis wymaga osobnego ustalenia dopuszczalności; nie należy automatycznie utożsamiać wszystkich podpisów elektronicznych z kwalifikowanym. Prawo do elektronicznego podpisania nie będzie użyteczne bez działającego kanału przekazania. Propozycja określa obowiązek wskazania sposobu doręczenia, formatów i potwierdzenia daty, godziny oraz przekazanych plików. Jeżeli SOD służy tylko do wpisania danych, musi istnieć drugi, wyraźnie opisany kanał wniesienia podpisanego dokumentu. Jego użycie nie powinno wymagać papierowej kopii. Należy zachować tożsamość wersji zapisanej w SOD i objętej podpisem oraz możliwość weryfikacji reprezentacji. Sam skan	Częściowe uwzględnienie Przeformułowano, by usunąć niejednoznaczność Regulamin nie ogranicza możliwości złożenia sprawozdania jedynie w formie papierowej. Nie wskazuje obowiązku dostarczenia sprawozdania w formie papierowej do siedziby NIW-CRSO. Wręcz przeciwnie, w Regulaminie wprost jest wskazane, iż "Sprawozdanie może zostać podpisane odręcznie lub podpisem elektronicznym".

				elektronicznym. Zachować termin sprawozdania końcowego oraz 7-dniowy termin wezwania do złożenia zaległego sprawozdania, przewidziany we wzorze umowy.	podpisu ani niepodpisany zapis w generatorze nie otrzymują przez tę poprawkę skutku prawidłowo podpisanego sprawozdania. Papier pozostaje dostępną drogą dla organizacji, które z niej korzystają. Odrębnym obciążeniem jest nieprzekraczalny termin 7 dni na wszelkie wyjaśnienia. Odtworzenie dokumentacji partnera, korekta faktury lub odpowiedź wykonawcy zależą także od osób trzecich. Proponowane 14 dni i uzasadnione przedłużenie dotyczą wyjaśnień do dokumentu już złożonego. Ramowy wzór umowy rozróżnia dodatkowe informacje do sprawozdania (§ 9 ust. 6) oraz wezwanie do złożenia sprawozdania zaległego (§ 9 ust. 7); terminu drugiej czynności nie zmienia się samym regulaminem. Zachowuje się także ustawowy termin raportu końcowego. Programy PROO i NOWEFIO wymagają monitorowania i rozliczenia, a służy im sprawdzalna informacja oraz skuteczne doręczenie. Liczba egzemplarzy nie zwiększa jakości danych. Jednoznaczna droga elektroniczna ogranicza koszty obsługi po obu stronach, pozwala odtworzyć przebieg przekazania dokumentów i usuwa spory o znaczenie daty stempla pocztowego przy wysyłce elektronicznej. NIW zachowuje prawo do sprawdzenia podpisów, wezwania do wyjaśnień i kontroli kosztów. Poprawka nie znosi obowiązku sprawozdania, lecz zapewnia rzeczywistą możliwość jego wykonania w formie dopuszczonej przez prawo.	

59	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Rozliczenie podróży służbowych	58	Proponuje się zastąpienie sformułowania 'zadania, dofinansowanego ze środków Programu NOWEFIO' prawidłowym odniesieniem do Programu PROO.	W Regulaminie PROO znajduje się odniesienie do NOWEFIO. Jest to najprawdopodobniej błąd redakcyjny wynikający z przeniesienia treści z innego dokumentu. Błąd powinien zostać usunięty przed przyjęciem ostatecznej wersji Regulaminu, aby nie budzić wątpliwości co do zakresu stosowania wskazanych zasad.	Uwzględnienie

60	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Rozliczenie podróży służbowych	58	NOWA UWAGA C17 Uznanie zgodnych z prawem zasad NGO przy rozliczeniu pracy i przejazdów Obciążenie: Jednolity sposób dokumentowania pracy społecznej i szerokie odesłanie do reguł podróży pracowników sfery budżetowej także przy innych statusach osób. Źródło wymogu: NGO ma swobodę organizacji dokumentacji i część uprawnień pracodawcy. Pozostają art. 77^5 Kodeksu pracy, art. 44–46 UoDPPiW oraz właściwe przepisy o kosztach pojazdów. Proponowana zmiana: Zastąpić jednolite nakazy zasadą: „NIW uznaje zgodne z prawem, stosowane w sposób spójny zasady wewnętrzne beneficjenta dotyczące dokumentowania i wyceny wkładu osobowego, pracy społecznej członków, podróży i dojazdów. Nie wymaga się dodatkowego formularza, oświadczenia ani podpisu wyłącznie dlatego, że dokumentacja ma inną postać, jeżeli pozwala ustalić osobę, rzeczywisty zakres świadczenia lub cel przejazdu, okres, podstawę i kwotę wyceny lub zwrotu oraz wymagane zatwierdzenie. Wycena pracy opiera się na sprawdzalnej metodzie adekwatnej do rodzaju i ilości świadczenia, bez podwójnego wykazania pracy opłaconej. Wkład osobowy nie jest wynagrodzeniem do wypłaty. Zasady podróży ustala się według statusu osoby: pracownika, wolontariusza, wykonawcy albo uczestnika. Stosuje się przepisy bezwzględnie obowiązujące, w tym art. 77^5 Kodeksu pracy, art. 44–46 ustawy o działalności pożytku publicznego oraz właściwe przepisy o używaniu pojazdów. Nie rozszerza się automatycznie reguł sfery budżetowej na każdy przejazd. Dokumenty mogą być elektroniczne, jeżeli prawo nie wymaga innej formy. Odmowa uznania rozliczenia wymaga wskazania konkretnego naruszenia; sam równoważny dowód lub własny standard nie uzasadnia odrzucenia kosztu”. Zachować zatwierdzony budżet, ustawowe uprawnienia osób i wymaganą formę zwolnienia z kosztów podróży wolontariusza. Dodatkowe ograniczenia dotacyjne ogłaszać przed naborem i uzasadniać. W PROO poprawić błędne	Organizacja może prowadzić spójną dokumentację pracy społecznej i przejazdów, pozwalającą odtworzyć zdarzenia, sprawdzić obliczenia i ustalić osoby zatwierdzające. Żądanie przepisania tych samych danych na dodatkowy formularz tworzy drugi obieg bez poprawy kontroli. Projekty wskazują treść oświadczeń członków oraz nakazują stosowanie rozporządzenia o podróżach pracowników sfery budżetowej do szeroko określonych osób zatrudnionych i dojazdów. Nie rozróżniają dostatecznie statusu podróżującego. W PROO występuje też błędne odwołanie do zadania NOWEFIO. Poprawka zastępuje te nakazy oceną rzeczywistego, zgodnego z prawem rozliczenia. Art. 77^5 § 3 Kodeksu pracy pozwala pracodawcy spoza sfery budżetowej określać należności podróżne w przewidzianych prawem źródłach. Nie oznacza to dowolności: § 4 chroni minimalną dietę, a § 5 przewiduje reguły budżetowe przy braku odpowiednich postanowień własnych. Notatka zarządu nie zastąpi wymaganej formy ustalenia warunków zatrudnienia. Art. 45 ust. 1 pkt 3 ustawy o działalności pożytku publicznego chroni pokrycie podróży i diet wolontariusza, a ust. 4 wymaga pisemnego zwolnienia z tego obowiązku pod rygorem nieważności. Własna procedura musi respektować te przepisy oraz art. 44–46. Przejazd uczestnika szkolenia lub wykonawcy umowy cywilnoprawnej nie staje się przez finansowanie dotacją podróżą służbową pracownika. Trzeba ustalić podstawę zwrotu, cel, trasę lub wydatek, racjonalny środek transportu i sposób obliczenia należności. Gdy mają zastosowanie szczególne przepisy i limity używania pojazdów, pozostają wiążące. Nie należy jednak przedstawiać jednego modelu jako ustawowo obowiązkowego dla wszystkich osób. Różne prawidłowe dowody mogą zapewnić porównywalną kontrolę, jeżeli operacja i kalkulacja są możliwe do odtworzenia. Zachowuje się właściwe skutki podatkowe; uznanie kosztu dotacyjnego nie oznacza zwolnienia podatkowego. Wycena pracy wolontariusza służy wykazaniu wkładu osobowego, a nie tworzy roszczenia o	Uwzględnienie

				odesłanie do NOWEFIO. Skoordynować z C13, C16 i C18.	wynagrodzenie. Powinna odpowiadać rodzajowi i ilości wykonanej pracy oraz dawać się sprawdzić, np. przez udokumentowane stawki porównywalnych świadczeń. Nie wystarczy arbitralna kwota we własnym regulaminie. Dowodem może być istniejąca ewidencja, potwierdzony zakres czynności, metoda wyceny i akceptacja, bez mnożenia papierowych oświadczeń. Tej samej pracy nie wykazuje się równocześnie jako opłaconej i wkładu niepieniężnego. C13 reguluje formę porozumienia, C17 uznawanie równoważnych standardów, a C18 właściwe wymagania UEPiK. Nie jest trafne twierdzenie, że NIW nie ma żadnej podstawy do określania warunków: art. 30 ustawy o NIW przyznaje kompetencję konkursową, a środki publiczne wymagają kontroli. Dodatkowe warunki muszą jednak odpowiadać prawu, celom Programów i zasadom partnerstwa oraz suwerenności stron z art. 5 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego. PROO i NOWEFIO nie narzucają jednego obiegu dokumentów każdej NGO. Zachowując budżet i obowiązek wykazania kosztu, NIW powinien uznać wystarczający dowód, a odrzucenie uzasadnić konkretnymi ustaleniami. Takie rozwiązanie chroni autonomię organizacji i ogranicza administrację bez rezygnacji ze sprawdzalności.	

61	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Rozliczenie wkładu osobowego	58	NOWA UWAGA C13 Prostsze dowody krótkiego wolontariatu Obciążenie: Pisemne porozumienie z każdym wolontariuszem niezależnie od czasu świadczenia. Źródło wymogu: Art. 44 UoDPPiW wymaga pisma przy świadczeniu dłuższym niż 30 dni oraz potwierdzenia na żądanie; dowody wkładu pozostają konieczne. Proponowana zmiana: Dodać: „Porozumienie z wolontariuszem zachowuje formę wymaganą art. 44 ustawy o działalności pożytku publicznego. Przy świadczeniu nie dłuższym niż 30 dni, gdy prawo nie wymaga formy pisemnej, wkład można udokumentować ewidencją lub potwierdzeniem pozwalającym ustalić osobę, uzgodniony zakres, czas, wykonanie i metodę wyceny, także w dopuszczalnej formie elektronicznej. Nie wymaga się dodatkowej umowy papierowej wyłącznie na potrzeby dotacji”. Zachować prawa wolontariusza do pisemnego potwierdzenia, obowiązki informacyjne, bezpieczeństwa i ubezpieczenia oraz obowiązek rzetelnej wyceny. Nie dzielić sztucznie dłuższej współpracy na krótkie porozumienia.	Wkład osobowy jest ważnym zasobem NGO, a po nowelizacji przepisów dotyczących wspierania zadań jego czytelne dokumentowanie ma dodatkowe znaczenie. Rzetelność dowodu nie wymaga jednak zawsze osobnej umowy papierowej, jeżeli dla danego okresu ustawa nie narzuca takiej formy. Jednodniowa inicjatywa może angażować wiele osób do jasno opisanych czynności. Powielanie umów, ewidencji i oświadczeń dotyczących tej samej pracy zwiększa obsługę administracyjną i może zniechęcać do krótkiego zaangażowania. Celem rozliczenia powinno być potwierdzenie rzeczywiście wykonanych świadczeń i ich prawidłowej wartości. Art. 44 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego wymaga porozumienia określającego zakres, sposób i czas oraz możliwość rozwiązania. Ustęp 4 ustanawia pisemną formę przy świadczeniach wykonywanych przez okres dłuższy niż 30 dni, a ustęp 2 chroni prawo wolontariusza do pisemnego potwierdzenia na żądanie. Nie wolno usuwać tych gwarancji. Projekt rozszerza natomiast obowiązek formy na każdy przypadek rozliczania wkładu. To dodatkowe wymaganie dowodowe NIW, które można zastąpić mniej uciążliwym sposobem, gdy zapewnia on porównywalną możliwość kontroli. Ewidencja powinna umożliwiać ustalenie osoby, uzgodnionych czynności, okresu i rzeczywistego wykonania. Jeżeli wykazuje się wartość finansową pracy, potrzebna jest metoda wyceny adekwatna do rodzaju świadczenia, bez zawyżania godzin i stawek. Dopuszczalny dokument elektroniczny musi zachowywać wiarygodność i możliwość identyfikacji; nie każda anonimowa lista będzie wystarczająca. Nie można również dzielić faktycznie dłuższej relacji na serię krótkich okresów, aby ominąć ustawową formę. Dodatkowe uproszczenie dotyczy liczby dokumentów, a nie pozorności wkładu lub zniesienia porozumienia. Operator może obawiać się fikcyjnego wolontariatu. Osobna papierowa umowa sama nie dowodzi wykonania pracy; odpowiednia ewidencja czynności i czasu bywa bardziej	Odrzucenie 1. Wkład własny osobowy w ramach konkursu nie jest wymagany. 2. W przypadku deklaracji wniesienia wkładu osobowego, wymagane jest posiadanie przez Beneficjenta dokumentów umożliwiających weryfikację prawidłowości wniesienia wkładu osobowego.

					użyteczna. Poprawka zachowuje możliwość sprawdzenia dowodów oraz wszystkie ustawowe obowiązki, w tym właściwe ubezpieczenie przy krótkim wolontariacie, bezpieczeństwo i informowanie o prawach. Uproszczenie nie ogranicza uprawnień wolontariusza ani nie zmienia zasad pracy społecznej członków stowarzyszenia, którą trzeba odrębnie poprawnie wykazać. Wsparcie zaangażowania społecznego i ograniczanie barier dla małych podmiotów odpowiada celom obu Programów. Jasny standard pozwala skupić wysiłek na organizacji pracy i jej rzeczywistych rezultatach, przy zachowaniu dowodów potrzebnych do rozliczenia.	

62	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	PROO 1b - sprawozdawczość	58	P04 Sprawozdawczość partnerów bez zależności od terminów grantodawcy Proponowana zmiana: Dodać: „Jeżeli instytucja finansująca projekt podstawowy nie zatwierdziła jeszcze sprawozdania, Wnioskodawca przedstawia ostatnie sprawozdanie złożone, potwierdzenie jego przekazania oraz dokumentację dotyczącą swojej części wkładu. Partner przedstawia dokumenty obejmujące jego udział, a sprawozdanie zbiorcze – o ile jest mu dostępne. Dokument zatwierdzony przekazuje w terminie 30 dni od jego otrzymania. Brak zatwierdzenia przez instytucję zagraniczną, niezawiniony przez Wnioskodawcę, nie stanowi samodzielnej podstawy odmowy rozliczenia prawidłowo udokumentowanych wydatków PROO”.	Krajowy termin sprawozdania z dotacji i termin zatwierdzenia raportu przez zagranicznego grantodawcę odnoszą się do różnych procedur. Partner może terminowo przekazać własną dokumentację koordynatorowi, a następnie oczekiwać na zebranie danych całego konsorcjum, wyjaśnienia innych partnerów i ocenę raportu zbiorczego. Nie ma bezpośredniego wpływu na zakończenie tych czynności. Uzależnienie rozliczenia PROO wyłącznie od dokumentu już zatwierdzonego przez instytucję zagraniczną przenosiłoby na NGO ryzyko cudzej zwłoki, także wtedy, gdy wszystkie finansowane przez NIW koszty zostały prawidłowo poniesione i udokumentowane. Program PROO 1b wspiera udział organizacji w projektach zagranicznych. Warunki krajowej sprawozdawczości powinny uwzględniać tę cechę, a nie zakładać pełną zbieżność kalendarzy administracyjnych. Rozdział 6 Programu przewiduje kontrolę i rozliczenie, natomiast nie wymaga zastąpienia własnej oceny NIW wyłącznie uprzednią akceptacją grantodawcy zagranicznego. Art. 152 ustawy o finansach publicznych pozwala oprzeć kontrolę na wyodrębnionej ewidencji i dokumentach konkretnego zadania. Istotne jest wykazanie przeznaczenia środków, okresu poniesienia kosztów, związku z własnym wkładem i braku pokrycia tej samej części z innego źródła. Proponowana procedura zachowuje kontrolę następczą. W pierwszym etapie organizacja składa raport już przekazany właściwej instytucji, potwierdzenie złożenia oraz dokumentację swojej części projektu. W drugim przekazuje zatwierdzony raport w ciągu 30 dni od otrzymania. NIW może porównać dokumenty i zbadać ewentualne korekty kosztów. Jeżeli zagraniczny grantodawca zakwestionuje wydatek wpływający na wymagany wkład, konieczna pozostaje ocena skutków dla dotacji PROO według umowy i ustawy. Poprawka nie nadaje raportowi złożonemu waloru ostatecznego potwierdzenia kwalifikowalności i nie zwalnia z przedstawienia dokumentów dostępnych Wnioskodawcy. Obawa przed zbyt długim oczekiwaniem może być	Wyjaśnienie Zgodnie z Regulaminem: Beneficjent jest zobowiązany do przekazania do NIW-CRSO, na etapie sprawozdania częściowego oraz końcowego, ostatniego zatwierdzonego sprawozdania z realizacji projektu, do którego wkład własny stanowi przedmiot dotacji, które przedkłada do instytucji finansującej projekt. Jest to obowiązek Beneficjenta dotacji w PROO 1b. Rolą NIW-CRSO nie jest analiza przyczyn braku zatwierdzenia ww. sprawozdania oraz ustalenia czy i przez, która stronę jest ono zawinione. Regulamin nie wskazuje również, iż brak zatwierdzenia sprawozdania stanowi podstawę do rozliczenia dotacji udzielonej w ramach PROO.

					rozwiązana przez obowiązek informowania o stanie oceny zagranicznej i przekazywania istotnych ustaleń, a nie automatyczną odmowę rozliczenia. W przypadku partnera trzeba ponadto odróżnić dokumenty jego części od raportu całego konsorcjum, do którego nie zawsze ma pełny dostęp. Wymaganie nieosiągalnego dokumentu nie zwiększa bezpieczeństwa finansowania. Rozwiązanie ogranicza ryzyko utraty płynności i nieuzasadnionych zwrotów, a zarazem zapewnia NIW materiał do samodzielnej, udokumentowanej oceny. Dotyczy wyłącznie opóźnienia niezawinionego przez organizację; nie chroni beneficjenta, który sam nie sporządził lub nie przekazał wymaganej dokumentacji.	

63	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Konsekwencje uchybień	61	Proponuje się określenie zasad obliczania kwoty dotacji podlegającej zwrotowi oraz wprowadzenie wyraźnej zasady proporcjonalności. Zwrot całej dotacji powinien być możliwy wyłącznie wtedy, gdy charakter uchybienia lub stopień niewykonania zadania uzasadnia uznanie, że zasadniczy cel finansowania nie został osiągnięty.	Obecnie Dyrektor ustala kwotę zwrotu na podstawie analizy sprawozdania i działań monitorująco-kontrolnych, bez wskazania sposobu przeliczenia stopnia niewykonania rezultatów na wielkość zwrotu. Daje to bardzo dużą swobodę decyzyjną i utrudnia Beneficjentowi oszacowanie konsekwencji konkretnego uchybienia. Zasada proporcjonalności powinna wynikać wprost z Regulaminu.	Odrzucenie W obecnym stanie prawnym, w szczególności w ustawie o finansach publicznych, nie ma przewidzianej możliwości ustalenia odgórnych zasad opierających się na kryterium proporcjonalności w odniesieniu do ustalenia wysokości zwrotu dotacji.
64	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Konsekwencje uchybień	61	Proponuje się zdefiniowanie pojęcia 'rażącego uchybienia' oraz wskazanie przykładowego katalogu sytuacji, które mogą zostać za takie uznane.	Regulamin wiąże z 'rażącymi uchybieniami' możliwość zwrotu części albo całej dotacji, ale nie określa, czym takie uchybienie różni się od zwykłego uchybienia. Przy sankcji mogącej sięgać całej dotacji zakres zastosowania przepisu powinien być możliwie precyzyjny i przewidywalny.	Wyjaśnienie Rażące uchybienie to kwalifikowana, ciężka postać naruszenia określonych norm, przepisów, procedur lub obowiązków. Przymiotnik „rażący” oznacza, że błąd lub zaniedbanie jest oczywiste, wyraźne, bezsporne, a jego skutki są poważne. Pojęcie to występuje w różnych dziedzinach prawa oraz w języku potocznym, pełniąc kluczową rolę przy ocenie stopnia winy lub wadliwości danego działania.

65	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Wytyczne audytu zewnętrznego	85	UZUPEŁNIONA UWAGA C16 Usunięcie dodatkowych opisów na dowodach i dublowania archiwum KSeF Obciążenie: Ogólny nakaz dokumentacji i kontroli klauzul umownych bez wyraźnego uznania KSeF oraz elektronicznej ewidencji. Ryzyko żądania dodatkowych opisów i kopii. Źródło wymogu: Art. 73a uor uznaje przechowywanie w KSeF; art. 21 ust. 1a pkt 2 dopuszcza technikę dokumentowania bez dekretacji na dowodzie. Pozostają wymagania ustawowe i kontrola. Proponowana zmiana: Dodać: „NIW nie ustanawia ani nie egzekwuje dodatkowego obowiązku opisywania faktur lub innych dowodów księgowych bezpośrednio na dokumentach, ich wydrukach, wizualizacjach albo w odrębnych kartach tworzonych wyłącznie do dotacji. Nie wymaga się projektowych pieczątek, formuł ani ponawiania podpisów, gdy nie wynikają z prawa. Związek wydatku z zadaniem, przypisanie finansowania i wymagane zatwierdzenia wykazuje się w istniejącej, sprawdzalnej dokumentacji i ewidencji, w tym elektronicznej, jednoznacznie powiązanej z dowodem; nie powiela się tych danych na fakturze. W przypadku dowodów przechowywanych w KSeF na zasadach art. 112aa ustawy o VAT oraz, w zakresie zastosowania, art. 73a ustawy o rachunkowości, a przy UEPiK NGO także § 7 ust. 11 rozporządzenia Dz.U. 2025 poz. 1880, nie wymaga się dodatkowego pobierania do archiwum, drukowania, kopiowania ani przechowywania poza KSeF, jeżeli dostęp obejmuje cały wymagany okres. Beneficjent zachowuje numer KSeF oraz powiązanie z ewidencją i zapewnia udostępnienie dowodu na potrzeby kontroli, bez przekazywania danych uwierzytelniających. Zastrzeżenie nie uchyla ustawowych wyjątków wymagających dalszego przechowywania poza KSeF ani obowiązku zachowania innych dokumentów, których KSeF nie obejmuje. Nie wymaga się modyfikowania treści faktury KSeF ani wystawiania nowej faktury w celu naniesienia oznaczeń dotacyjnych. Brak dodatkowego opisu lub	Wnosimy o bezwzględne usunięcie dodatkowych wymagań NIW polegających na nanoszeniu opisów dotacyjnych bezpośrednio na fakturach i innych dowodach oraz na tworzeniu równoległego archiwum faktur prawidłowo przechowywanych w KSeF. Obecne projekty nie zawierają jednolitego wzoru takiego opisu, natomiast PROO przewiduje audyt klauzul wymaganych umową. Otwiera to pole do nakładania obowiązków w umowie lub instrukcji, mimo prowadzenia przez NGO sprawdzalnych ksiąg. Poprawka ma wykluczyć takie dodatkowe wymagania we wszystkich trzech konkursach, a nie przypisywać im nieistniejący obecnie katalog pieczątek. Przepisy o przechowywaniu trzeba uzupełnić o wyraźne uznanie KSeF. Podstawą są art. 13 ust. 2–3, art. 20 ust. 5, art. 21 ust. 1a pkt 2 i art. 72 ustawy o rachunkowości, dotyczące elektronicznych ksiąg, automatycznych zapisów oraz techniki dekretacji. Art. 73a ust. 1 wyłącza wobec dowodów przechowywanych w KSeF określone obowiązki z art. 71 i 73; ust. 2 zachowuje wyjątek przy dłuższym wymaganym okresie. Dla UEPiK NGO bezpośrednią podstawą jest ponadto § 7 ust. 11 rozporządzenia Dz.U. 2025 poz. 1880, który uznaje obowiązki przechowywania tych dowodów za spełnione przez KSeF. Art. 112aa ustawy o VAT przewiduje dziesięcioletnią retencję w KSeF i wyjątek związany z przedawnieniem. Nie istnieje natomiast wskazany roboczo art. 20 ust. 1a uor. KSeF nie przechowuje całej dokumentacji zadania: umowy, protokoły, dowody zapłaty i powiązania ewidencyjne pozostają odrębnymi dowodami. Uznanie KSeF nie oznacza ich likwidacji. Organizacja może wskazać numer KSeF, powiązany zapis księgowy, część kwoty finansowaną z dotacji i odpowiedni koszt zadania bez tworzenia kolejnej wersji faktury. Ta sama informacja w sprawdzalnej ewidencji umożliwia kontrolę celowości, kwoty i zakazu podwójnego finansowania. Wymuszanie jej ponownego przepisywania na wydruk nie zwiększa zakresu wiedzy kontrolera, a wymaga dodatkowej pracy, przechowywania kopii i uzgadniania różnych wersji. Koszt szczególnie obciąża małe NGO	Częściowe uwzględnienie Regulamin nie nakłada opisanego obowiązku. Sformułowanie znajdujące się w wytycznych audytu zewnętrznego dotyczące opisu weryfikacji opisu dokumentów księgowych zostało usunięte. Dodano proponowane zapisy.

				równoległego archiwum nie stanowi samodzielnej podstawy zakwestionowania kosztu, jeżeli wymagane informacje i dowody są dostępne zgodnie z prawem". Usunąć sprzeczne wymagania ze wzorów umów, wytycznych i list kontrolnych; w PROO zastąpić badanie klauzul na dowodzie badaniem powiązania z ewidencją. Wymogi opisu dokumentacji wynikające z ramowego wzoru umowy realizować zgodnie z ustawą, bez narzucania miejsca zapisu na fakturze.	korzystające z zewnętrznej księgowości i pracy społecznej. Dane księgowe muszą pozostać rzetelne i kompletne; zniesienie dodatkowego miejsca zapisu nie zwalnia z udokumentowania operacji ani zatwierdzeń rzeczywiście wymaganych prawem. Ryzyko podatkowe wymaga odróżnienia informacji wewnętrznej nabywcy od wystawienia odrębnej faktury. Art. 108 ust. 1 ustawy o VAT może zobowiązać wystawcę faktury z wykazanym podatkiem do jego zapłaty. KIS w interpretacji z 5 maja 2026 r., 0114-KDIP1- 2.4012.88.2026.1.RST, dopuściła takie ryzyko wobec wizualizacji różniącej się od danych KSeF; dotyczyło to opisanej sytuacji sprzedawcy. Nie wynika stąd podwójny VAT za każdy opis dotacyjny nabywcy. Informacja MF z 27 lipca 2026 r., ID 702560, wymaga spójności danych i zapowiada analizę interpretacji, nie ustanawiając zakazu wszystkich adnotacji. NIW powinien usuwać potrzebę ingerowania w fakturę, a nie wymuszać nową wersję dokumentu lub pozorną korektę. Związek z projektem wykazuje się obok niezmienionego dowodu. § 6 ust. 1 ramowego wzoru zwykłej umowy dotacyjnej wymaga opisywania dokumentacji zgodnie z ustawą; nie narzuca pieczęci na fakturze. Regulamin może usunąć wymagania dodane przez NIW, a nie obowiązki ustawowe. Przy kontroli zapewnia się dostęp do dowodu lub jego eksport, bez udostępniania hasła albo tokena. Dobrowolne kopie bezpieczeństwa pozostają dopuszczalne. Programy PROO i NOWEFIO nie narzucają opisów na dowodach ani drugiego archiwum KSeF. Zmiana obejmuje regulamin, umowę i instrukcje. Kontrola bada operację i finansowanie, niezależnie od miejsca zapisu danych. Szczególne obowiązki UEPiK zachowuje C18.	

Uwagi do projektu Regulaminu NOWEFIO Priorytet 1

L.p.	Podmiot zgłaszający uwagi	Dotyczy	Nr strony	Treść uwagi	Uzasadnienie	Rozstrzygnięcie
1	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Słowniczek	4	UWAGA: Ujednolicenie pojęć i korekta błędów redakcyjnych PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowany przepis końcowy: „Przez Oferenta rozumie się podmiot ubiegający się o dotację, przez Operatora (Zleceniobiorcę) – podmiot, z którym zawarto umowę dotacyjną w Priorytecie 1, zaś przez odbiorcę mikrodotacji – organizację albo grupę nieformalną otrzymującą wsparcie za pośrednictwem Operatora. Wszystkie odesłania do tych pojęć, nazw i numerów aktów prawnych należy dostosować do niniejszych definicji; usunąć powtórzenia i oczywiste omyłki redakcyjne.”	W dokumencie występuje naprzemienne użycie nazw „Beneficjent”, „Zleceniobiorca”, „Operator”, „Oferent”, a także pomyłki i niespójności numeracji. Jednolite definicje są potrzebne dla prawidłowego ustalenia, do którego podmiotu adresowany jest konkretny obowiązek.	Wyjaśnienie Pojęcia wyjaśnione zostały w słowniczku pojęć. Wskazane błędy redakcyjne zostały poprawione.
2	Federacja Polskich Banków Żywności	Słowniczek - przychód	4	Proponujemy zmianę definicji słowniczkowej „Przychodu” w obu Regulaminach NOWEFIO 2027 (analogiczną uwagę zgłaszamy do Regulaminu PROO 2027). Zapis obecny: „Przychód to wartość uzyskana przez organizację w ramach wszystkich działalności (nieodpłatnej i odpłatnej pożytku publicznego oraz działalności gospodarczej). Do przychodu wliczane są także dotacje uzyskane ze źródeł zewnętrznych.” Proponowany zapis: „Przychód to wartość uzyskana przez organizację w ramach wszystkich działalności (nieodpłatnej i odpłatnej pożytku publicznego oraz działalności gospodarczej), z wyłączeniem wartości darowizn rzeczowych przeznaczonych na prowadzenie działalności statutowej. Do przychodu wliczane są także dotacje uzyskane ze źródeł zewnętrznych.” Brzmienie według Regulaminu dla Priorytetu 1. W Regulaminie dla Priorytetów 2–4 – analogiczna zmiana (dodanie tego samego wyłączenia po słowach „oraz działalności gospodarczej)”).	Proponowany zapis przenosi do Regulaminów standard przyjęty już przez ustawodawcę. Zgodnie z art. 10a ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338) limit przychodów uprawniający do prowadzenia uproszczonej ewidencji przychodów i kosztów liczy się „nie wliczając wartości darowizn rzeczowych przeznaczonych na prowadzenie działalności statutowej”. Ustawodawca uznał więc, że wartość takich darowizn nie świadczy o skali ani o potencjale finansowym organizacji. Ta sama logika powinna obowiązywać w rządowych programach wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. W przypadku Banków Żywności skutki obecnej definicji są szczególnie widoczne. Związek Stowarzyszeń Federacja Polskich Banków Żywności zrzesza 31 regionalnych Banków Żywności. Banki nieodpłatnie pozyskują żywność i nieodpłatnie przekazują ją lokalnym organizacjom partnerskim oraz osobom potrzebującym. Wartość otrzymanej żywności ujmowana jest w księgach jako przychód, choć nie towarzyszy jej wpływ środków pieniężnych, a cała żywność jest przekazywana dalej. Skutki obecnej definicji w projektach Regulaminów	Uwzględnienie

					na 2027 r.: – NOWEFIO 2027 Priorytet 1 (limit 50 tys. zł rocznego przychodu młodej/lokalnej organizacji pozarządowej): lokalne organizacje partnerskie Banków Żywności, które wydają żywność mieszkańcom, przekraczają limit już po otrzymaniu kilku ton żywności, choć nie dysponują znaczącymi środkami pieniężnymi.	

2	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Słowniczek - przychód	6	NOWA UWAGA C19 Darowizny rzeczowe a miara potencjału finansowego NGO Proponowana zmiana: Rozdzielić przychód wykazywany zgodnie z właściwymi przepisami od przychodu obliczanego wyłącznie do progów konkursowych. Dodać: „Przy ustalaniu maksymalnego progu przychodowego uprawniającego do udziału nie uwzględnia się wartości darowizn rzeczowych przeznaczonych na działalność statutową. Dotacje i darowizny pieniężne pozostają w podstawie. Wyłączenie nie zmienia ustawowej ewidencji, sprawozdawczości ani wyceny. Wnioskodawca wskazuje przychód ogółem, wartość wyłączenia i wynik, na podstawie istniejących dokumentów, bez nowych ksiąg. Gdy próg minimalny lub limit dotacji ma mierzyć zdolność realizacji zadania, umożliwia się wykazanie równoważnego potencjału organizacyjnego związanego z obsługą darowizn rzeczowych; nie odmawia się dostępu wyłącznie z powodu wyłączenia ich wartości. Sposób oceny tego potencjału publikuje się przed naborem i stosuje jednakowo”. Dostosować wszystkie tabele, kryteria, formularze i walidacje; odrębnie oznaczyć ustawowy limitUEPiK z art. 10a ust. 1 pkt 5.	Organizacja rozdzielająca darowizny rzeczowe może wykazywać wysoką wartość przychodów, a jednocześnie dysponować niewielką kwotą pieniędzy na personel, transport, lokal i administrację. Wartość przekazywanych towarów opisuje skalę działania, lecz nie stanowi swobodnej rezerwy finansowej. Jeżeli regulamin traktuje taką wartość jako miernik dostępu do ścieżki przeznaczonej dla małych podmiotów, może wykluczyć organizację faktycznie potrzebującą wsparcia. Uwaga przekazana do RDPP trafnie ujawnia różnicę między skalą pomocy rzeczowej a płynnością. Nie należy jednak określać prawidłowo ujętego przychodu jako księgowo sztucznego tylko dlatego, że nie ma postaci pieniężnej. W korespondencji wskazano art. 10a ust. 1 pkt 4 ustawy o działalności pożytku publicznego. Aktualne wyłączenie wartości darowizn rzeczowych przeznaczonych na działalność statutową z limitu UEPiK znajduje się w pkt 5; pkt 4 został uchylony. Jest to szczególna reguła ustalania uprawnienia do uproszczonej ewidencji, a nie ogólna definicja przychodu obowiązująca w rachunkowości lub we wszystkich konkursach. Nie można zatem twierdzić, że NIW ma automatyczny ustawowy obowiązek zastosować identyczne wyłączenie. Może natomiast przyjąć je jako uzasadniony sposób badania sytuacji finansowej, w granicach Programów i swojej kompetencji do określania warunków konkursu. Poprawka powinna działać inaczej przy progu maksymalnym, a inaczej przy minimalnym. Odjęcie darowizn od maksymalnego progu ogranicza ryzyko wykluczenia NGO z powodu zasobu, którego nie może użyć do zapłaty własnych zobowiązań. Mechaniczne odjęcie tej samej wartości przy każdym progu minimalnym może jednak odebrać dostęp do większej dotacji organizacji prowadzącej duże i wymagające operacje logistyczne. Dlatego nie proponujemy jednego bezwarunkowego skreślenia we wszystkich miejscach. Przy badaniu potencjału potrzebna jest możliwość wykazania doświadczenia i zasobów związanych z rzeczywistą obsługą darowizn, według jawnych kryteriów. Weryfikacja powinna opierać się na już istniejącej ewidencji, dokumentach darowizny i zasadach wyceny właściwych dla organizacji. Wystarczy sprawdzalne	Uwzględnienie

					zestawienie przychodu ogółem, wyłączonej wartości i wyniku. Nie wolno odliczać ponownie tej samej darowizny ani utożsamiać darowizny rzeczowej z zakupem sfinansowanym z otrzymanej dotacji. Darowizna pieniężna pozostaje pieniężnym zasobem, nawet jeżeli jest celowa. Powiązanie z C18 zapewnia równoważną obsługę organizacji prowadzących pełne księgi i UEPiK bez wymuszania równoległej rachunkowości. Zmiana nie uprzywilejowuje konkretnej branży ani organizacji. Obejmuje wszystkie NGO otrzymujące rzeczowe wsparcie na cele statutowe, jeżeli potrafią wykazać jego charakter i wartość. Zachowuje ocenę wykonalności, gospodarności i zgodności zadania z Programem. Ryzyko zmniejszenia dostępu do większych grantów zostało uwzględnione poprzez alternatywną ocenę rzeczywistego potencjału, a nie przez dowolny wybór korzystniejszej liczby bez sprawdzenia. Konieczne jest równoczesne poprawienie słowniczka, progów i formularzy; pozostawienie niespójnych walidacji mogłoby utrzymać barierę mimo zmiany samej definicji.	

3	Opolskie Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych	Zmiany w Regulaminie	7	Usunąć zapisy pozwalające na jednostronne nakładanie nowych obowiązków na beneficjenta w oparciu o zalecenia organów nadzoru i kontroli kierowane do NIW oraz zlikwidować sprzeczności w klauzulach regulaminu. Zalecenia organów kontrolnych kierowane do NIW stanowią wytyczne wewnętrzne i nie mają charakteru powszechnie obowiązujących źródeł prawa, nie mogą więc nakładać na beneficjentów dodatkowych obciążeń. Wprowadzanie nowych wymagań po podpisaniu umowy narusza zasadę pewności prawa oraz trwałości umów. Zmiany formalne powinny dokonywać się wyłącznie w drodze aneksu i nie działać wstecz, gwarantując jednocześnie beneficjentowi dostosowanie budżetu oraz harmonogramu, jeśli nowelizacja przepisów wymaga dodatkowych nakładów.	Beneficjent buduje budżet i planuje działania na podstawie ogłoszonych zasad konkursu. Nakładanie dodatkowych wymogów w trakcie trwania umowy – pod pretekstem wniosków pokontrolnych kierowanych do NIW – przerzuca ryzyko zarządcze instytucji na organizację. Zalecenia kontrolne wiążą samą instytucję, a nie NGO, i nie stanowią źródła prawa powszechnie obowiązującego. Regulamin nie może zastępować ustaw. Zgodnie z art. 30 ustawy o NIW, § 4 ust. 4 rozporządzenia FWRSO (zakazującym dyskryminacji wnioskodawców) oraz art. 5 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego (zasada jawności i partnerstwa), zasady rozliczania dotacji muszą być znane od początku i zawarte w umowie. Następcza zmiana przepisów prawa wiąże beneficjenta wyłącznie w granicach odpowiednich przepisów przejściowych. Niedopuszczalne jest tworzenie nowych kryteriów kwalifikowalności poprzez materiały informacyjne (FAQ) lub aktualizacje wytycznych na stronie internetowej po rozstrzygnięciu konkursu. Dokumenty zewnętrzne mogą wiązać wyłącznie w wersji obowiązującej w momencie zawierania umowy. Należy również usunąć wewnętrzne sprzeczności w regulaminie, gdzie deklaracja braku obciążeń jest znoszona przez dalsze zapisy. Proponowana zmiana nie paraliżuje działań NIW ani nie wyłącza ustawowej kontroli. Wymaga jedynie, by nowe obowiązki nakładane na organizację były rzetelnie przeanalizowane pod kątem wykonalności i wpływu na budżet oraz wprowadzane oficjalnym aneksem, a nie ex post w drodze jednostronnych interpretacji. Ustabilizowanie reguł gry gwarantuje bezpieczne i efektywne wykorzystanie środków publicznych.	Częściowe uwzględnienie Jedyną sytuacją pozwalającą na nałożenie dodatkowych obowiązków na Beneficjentów jest konieczność wprowadzenia zmian z przepisów powszechnie obowiązującego prawa, lub w sytuacji zaleceń z kontroli, które NIW ma obowiązek wdrożyć. Uzupełniono o rekomendację KSM PROO w zakresie obowiązku przekazania informacji przez NIW Beneficjentom o wprowadzonych zmianach.

3	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Zmiany w Regulaminie	7	UWAGA: Jednostronne zmiany regulaminu i skutki dla zawartych umów PROPONOWANE BRZMIENIE: Postuluje się zastąpienie rozdziału VII przepisem: „Zmiany Regulaminu podczas naboru nie mogą naruszać równego traktowania Oferentów. Zmiany ogłoszone po zawarciu umowy nie wpływają na prawa i obowiązki stron wynikające z dotychczasowego brzmienia Regulaminu oraz umowy, chyba że jest to bezwzględnie wymagane przez przepisy prawa. Każda zmiana wpływająca na przedmiot, zakres, finansowanie, terminy lub odpowiedzialność stron wymaga zachowania formy przewidzianej prawem i umową, w tym aneksu, jeżeli jest wymagany. NIW publikuje tekst porównawczy i uzasadnienie zmian.”	Projekt przyznaje NIW uprawnienie do zmieniania regulaminu także w trakcie trzyletniej realizacji oraz przewiduje brak konieczności aneksów. W dodatku rozdział VII rozszerza wyjątki na obowiązki nakładane przez organy kontroli. Taki model osłabia stabilność warunków umownych i może prowadzić do sporów o zmianę zasad wstecz.	Częściowe uwzględnienie Jedyną sytuacją pozwalającą na nałożenie dodatkowych obowiązków na Beneficjentów jest konieczność wprowadzenia zmian z przepisów powszechnie obowiązującego prawa, lub w sytuacji zaleceń z kontroli, które NIW ma obowiązek wdrożyć. Uzupełniono o rekomendację KSM PROO w zakresie obowiązku przekazania informacji przez NIW Beneficjentom o wprowadzonych zmianach.

3	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Wprowadzanie zmian w Regulaminie	8	UZUPEŁNIONA UWAGA C09 Ochrona przed nowymi obowiązkami w trakcie umowy Obciążenie: Dodatkowe obowiązki po zaleceniach organów nadzoru i kontroli; zmiana regulaminu bez aneksu; odesłania do wytycznych na stronie. Źródło wymogu: Prawo obowiązuje zgodnie z przepisami przejściowymi; zalecenie dla NIW nie jest samoistną normą powszechnie obowiązującą NGO. Proponowana zmiana: Usunąć samodzielną przesłankę nakładania nowych obciążeń na beneficjenta z powodu obowiązków nałożonych na NIW przez organy nadzoru i kontroli. Dodać: „Nowe obowiązki wynikające z prawa stosuje się zgodnie z tym prawem i przepisami przejściowymi. Zalecenia kierowane do NIW nie zmieniają automatycznie umowy beneficjenta. Dokumenty zewnętrzne wiążą w zakresie i wersji wskazanej przy ogłoszeniu konkursu lub w umowie; rekomendacje i FAQ nie ustanawiają nowych warunków kwalifikowalności. Zmiany umowy wymagają właściwej formy i nie działają wstecz. Zmiana korzystna dla beneficjenta może być przyjęta w dopuszczalnym prawem trybie". Ujednolicić sprzeczne klauzule z początku i końca regulaminu. W razie obowiązkowej zmiany prawa określić jej wpływ na budżet, terminy i dostępne sposoby dostosowania. Poradnik dla Regranterów pozostaje rekomendacją. Wymagania obowiązkowe przenieść do regulaminu lub umowy we wskazanej wersji, skonsultować i ogłosić przed naborem. Wspólne odpowiedzi interpretacyjne publikować dla wszystkich operatorów, z datą i oznaczeniem wersji; nie stosować nowych wymagań wstecz. Równoważny sposób wykonania obowiązku nie może być odrzucony tylko z powodu odstępstwa od przykładowego formularza.	Organizacja przyjmuje zobowiązania, kalkuluje koszty i angażuje osoby na podstawie warunków konkursu oraz umowy. Klauzula pozwalająca zwiększać obowiązki w toku realizacji z powodu zaleceń nadzorczych dotyczących NIW przenosi na beneficjenta ryzyko relacji między instytucją a jej organem kontrolnym. Zalecenie może dotyczyć sposobu pracy NIW, dokumentowania lub wewnętrznego nadzoru i nie musi ustanawiać obowiązku po stronie NGO. Automatyczna zmiana warunków bez aneksu utrudnia organizacji ustalenie, według której wersji oceniany będzie wydatek już zaplanowany lub poniesiony. Art. 30 ustawy o NIW daje szeroką kompetencję regulaminową, lecz nie pozwala regulaminem zastępować powszechnie obowiązującego prawa. § 4 ust. 4 rozporządzenia FWRSO zakazuje zmian skutkujących nierównym traktowaniem wnioskodawców. Zasady partnerstwa i jawności z art. 5 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego przemawiają za przewidywalnym zakresem zobowiązań. Ustawa o finansach publicznych wymaga określenia warunków wykorzystania dotacji w umowie. Obowiązującą zmianę prawa należy stosować według jej zakresu i przepisów przejściowych; nie można jej utożsamić z dowolnym późniejszym stanowiskiem instytucji lub nową wersją poradnika. Szczególne znaczenie mają odesłania do wytycznych publikowanych na stronie. Jeżeli dokument zawiera wiążące warunki, powinien mieć wskazaną wersję i być dostępny przed przyjęciem zobowiązania. FAQ może objaśniać istniejącą regułę, lecz nie powinno dopiero po konkursie tworzyć zakazu kosztu albo nowego obowiązku dowodowego. Rekomendowanych standardów nie należy następnie oceniać jak bezwzględnego warunku finansowania. Konieczne jest również ujednolicenie klauzul w obrębie regulaminu: początkowe zapewnienie o braku dodatkowych obciążeń nie może być osłabiane szerszym wyjątkiem zamieszczonym w dalszym rozdziale. NIW może argumentować, że musi wdrażać zalecenia kontroli i usuwać wykryte ryzyka. Propozycja nie blokuje zgodnego z prawem działania ani ustawowego żądania dokumentów w konkretnej	Częściowe uwzględnienie Jedyną sytuacją pozwalającą na nałożenie dodatkowych obowiązków na Beneficjentów jest konieczność wprowadzenia zmian z przepisów powszechnie obowiązującego prawa, lub w sytuacji zaleceń z kontroli, które NIW ma obowiązek wdrożyć. Uzupełniono o rekomendację KSM PROO w zakresie obowiązku przekazania informacji przez NIW Beneficjentom o wprowadzonych zmianach.

					kontroli. Wymaga ustalenia, czy zalecenie dotyczy beneficjenta, czy instytucji, oraz zastosowania właściwego trybu zmiany warunków. Jeżeli konieczne jest nowe działanie NGO, trzeba ocenić jego koszt i wykonalność, zamiast karać za niespełnienie warunku nieznanego przy realizacji. Ochrona przewidywalności służy celom PROO i NOWEFIO: pozwala organizacjom planować działalność i rzetelnie zarządzać środkami. Nie ogranicza odpowiedzialności za obowiązki wynikające bezpośrednio z ustawy. Uwagi RDPP dotyczące poradnika regrantingu należy wykorzystać jako argument za przewidywalnością. Samo rekomendowanie poradnika nie czyni wszystkich jego elementów obowiązkowymi. Dlatego propozycja jednolitych wytycznych wymaga korekty: pomocne wzory nie powinny automatycznie stawać się kolejnymi warunkami kwalifikowalności. NIW powinien wyraźnie oddzielać obowiązek od przykładu i zapewniać wspólny dostęp do odpowiedzi, bez wstecznego stosowania nowych formularzy. W ten sposób jednolitość interpretacji ogranicza obciążenia, zamiast poszerzać je pod nazwą standaryzacji.	

4	Fundacja Pokolenia i partnerzy	Wysokość środków na Priorytet 1	10	Rekomendowane znaczące zwiększenie środków na realizację zadania regrantingowego NOWEFIO: rekomendowane + 100% względem edycji 2024.	Konieczne jest zdecydowanie zwiększenie środków na realizację zadania NOWEFIO w priorytecie 1 (najlepiej + 100% względem edycji 2024). Praktycznie wszystkie koszty merytoryczne i obsługi znacząco wzrosły na przestrzeni lat. /Tutaj poza mikrodotacjami oczywiście ważne są także koszty obsługi merytorycznej (animacja, szkolenia, sieciowanie, materiały, generator itp.) i administracyjno-księgowej. Niestety od 6 lat w ogóle nie zwiększono środków na realizację zadania. Ostanie 2 lata to działania „po kosztach". Nie można było zwiększyć liczby dofinansowanych inicjatyw ani jednostkowego wsparcia w konkursach. Animatorzy pracują za symboliczne kwoty (z których opłacają jeszcze dojazdy do grup i organizacji). Część zadania realizowana jest bezkosztowo (poza i tak realizowanymi działaniami w ramach wkładu wolontariackiego), z innych środków np. spotkania sieciujące.	Wyjaśnienie Brak przedmiotowej zmiany na poziomie Regulaminu konkursu - zmiana wymaga zmiany treści Programu.

5	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Kryteria formalne - doświadczenie w regrantingu	11	UZUPEŁNIONA UWAGA N02 Doświadczenie każdego podmiotu udzielającego mikrograntów Proponowana zmiana: Zachować wymagania dotyczące dat rejestracji wszystkich oferentów. W przypisie 4 zastąpić warunek doświadczenia co najmniej jednego oferenta zasadą: „W ofercie wspólnej każdy oferent, któremu przypisano udzielanie mikrograntów, w tym prowadzenie konkursu na realizatorów i rozdzielanie środków, musi samodzielnie posiadać wymagane doświadczenie w regrantingu. Oferent bez tego doświadczenia może wykonywać zadania animacyjne, edukacyjne, doradcze lub organizacyjne, lecz nie może samodzielnie pełnić funkcji podmiotu udzielającego mikrograntów. Oferta i umowa między oferentami jednoznacznie określają podział czynności, środków i odpowiedzialności. Samo doświadczenie innego oferenta albo osób współpracujących nie zastępuje doświadczenia podmiotu rozdzielającego granty". Zachować istniejącą możliwość wykazania doświadczenia w konkursie regrantingowym o zbliżonym trybie; weryfikować rzeczywisty zakres wykonywanych wcześniej czynności.	Projekt NOWEFIO P1 wymaga doświadczenia w co najmniej jednym konkursie z art. 16a ustawy o działalności pożytku publicznego albo w regrantingu o zbliżonym trybie. Przypis 4 na stronie 11 uznaje jednak warunek za spełniony w ofercie wspólnej, gdy doświadczenie posiada co najmniej jeden oferent. Nie wiąże tego warunku wyraźnie z podziałem obowiązków. Pozwala to na interpretację, według której doświadczony uczestnik wykonuje jedynie animację, a środki rozdziela inna organizacja bez doświadczenia. Proponowane doprecyzowanie usuwa tę lukę. Nie przedstawiamy go jako obowiązku już jednoznacznie zapisanego w projekcie. Udzielanie mikrograntów wymaga umiejętności przygotowania naboru, oceny ofert, zawierania umów, monitorowania wydatków i reagowania na nieprawidłowości. Są to czynności bezpośrednio związane z ochroną publicznych środków i prawami małych organizacji oraz grup nieformalnych. Doświadczenie powinno należeć do podmiotu, który rzeczywiście podejmuje te decyzje. Nie jest wystarczające wskazanie w konsorcjum organizacji mającej odpowiednią historię, jeżeli nie odpowiada ona za ten zakres. Ocena potencjału oferty wspólnej powinna badać zasoby każdego oferenta w relacji do jego konkretnych obowiązków. Art. 5 ust. 3 ustawy ustanawia zasady pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności. Partnerstwo nie polega na dowolnym przenoszeniu kwalifikacji między samodzielnymi podmiotami. Współpraca powinna umożliwiać wykorzystanie komplementarnych kompetencji: jedna organizacja może zapewniać jakość regrantingu, inna docierać do lokalnych inicjatyw i prowadzić doradztwo. Takie rozwiązanie otwiera przestrzeń współdziałania bez obniżania standardu bezpieczeństwa finansowego. Nie wyklucza organizacji bez doświadczenia z całej oferty wspólnej, lecz ogranicza powierzanie jej czynności, do których nie wykazała przygotowania. Zasady regrantingu z art. 16 i 16a wymagają określenia wyboru realizatorów, monitorowania oraz oceny projektów. Program NOWEFIO w Priorytecie 1 zakłada dostępne wsparcie lokalnej aktywności, a nie dowolny	Częściowe uwzględnienie Dodano przypis dolny wskazujący na wymagane doświadczenie.

					transfer środków między oferentami. Wyraźne przypisanie zadań i odpowiedzialności pozwala NIW ocenić wykonalność według art. 30 ust. 4 ustawy o NIW oraz później skontrolować wykonanie. Zmiana podmiotu udzielającego grantów podczas realizacji również musi respektować wymagania doświadczenia i zasady zmiany umowy. Wcześniejszy postulat złagodzenia dat rejestracji zostaje wycofany. Wszystkich oferentów nadal obowiązuje data wskazana przez NIW, zgodnie z przypisem 3. Pozostawienie warunku wieku i przypisanie doświadczenia do rzeczywistego dysponenta mikrograntów są odrębnymi zabezpieczeniami. Nie należy zastępować jednego drugim. Utrzymujemy także obecne dopuszczenie doświadczenia ze zbliżonych konkursów, aby nie tworzyć zamkniętego kręgu wykonawców mających historię wyłącznie w jednym programie. Równoważność musi być sprawdzalna i odnosić się do faktycznie wykonanego regrantingu.	

6	Stowarzyszenie Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich PISOP	Kryteria formalne - doświadczenie w regrantingu	11	Podmiot posiada doświadczenie w realizacji co najmniej jednego otwartego konkursu ofert realizowanego w trybie art. 16a UoDPPiW4 lub był operatorem innego konkursu regrantingowego realizowanego w zbliżonym trybie, w szczególności ze środków publicznych. **Rekomendowany zapis:** Podmiot posiada min. 3-letnie doświadczenie w realizacji co najmniej trzech otwartych konkursów ofert realizowanego w trybie art. 16a UoDPPiW4 lub był operatorem innego konkursu regrantingowego realizowanego w zbliżonym trybie, w szczególności ze środków publicznych, a zrealizowane działania obejmowały min. 60% wartości pozyskanej w ramach danego konkursu.	Rekomenduje się wprowadzenie zapisu dotyczącego większego doświadczenia podmiotów ubiegających się o pełnienie roli Operatora w ramach konkursu. Jest to uzasadnione krótkim czasem realizacji, szerokim zakresem zadań oraz koniecznością zapewnienia sprawnej, skutecznej i efektywnej realizacji projektu. Min. 3 letnie doświadczenie Operatora będzie miało kluczowe znaczenie dla prawidłowego przygotowania i przeprowadzenia konkursu, wsparcia Realizatorów projektów, monitorowania działań oraz terminowego rozliczenia środków. Wprowadzenie takiego wymogu ograniczy ryzyko opóźnień, błędów i problemów w trakcie realizacji projektu. Dodatkowo, zapis dotyczący doświadczenia w realizacji konkursów może odnosić się także do małych lokalnych konkursów - gdzie kwota na konkurs to np. 20 000 zł. Postuluje się więc takie doświadczenie, aby Operator potrafił zarządzać projektami i konkursami, gdzie kwoty odnoszą się do min. 60% kwoty pozyskiwanej w ramach danego konkursu.	Częściowe uwzględnienie Regulamin konkursu, a także procedury muszą być czytelne. Wprowadzanie dodatkowego warunku w ramach oceny formalnej skomplikuje regulamin konkursu, a także wysłuży czas weryfikacji formalnej ofert. Zwiększono wymóg do 3 konkursów.
7	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Kryteria formalne - doświadczenie w regrantingu	11	UWAGA: Warunki udziału i doświadczenie operatorskie PROPONOWANE BRZMIENIE: Postuluje się zastąpienie warunku doświadczenia następującym przepisem: „Warunek doświadczenia spełnia Oferent, który wykaże należyte przeprowadzenie co najmniej jednego naboru regrantingowego, konkursu mikrodotacji albo projektu obejmującego otwarty wybór i wsparcie inicjatyw lokalnych, wraz z opisem zastosowanej procedury oceny i rozliczenia. W ofercie wspólnej wystarczy spełnienie warunku przez co najmniej jednego Oferenta. NIW-CRSO publikuje zamknięty katalog dokumentów pozwalających potwierdzić doświadczenie.”	Zwrot „w zbliżonym trybie” nie wyznacza obiektywnej granicy uznania doświadczenia. Możliwe jest odmienne traktowanie podmiotów prowadzących konkursy ze środków samorządowych, prywatnych czy składek. Ujednolicony sposób dokumentowania doświadczenia ograniczy arbitralną ocenę i ułatwi udział konsorcjom.	Częściowe uwzględnienie Dodano przypis dolny wskazujący na wymagane doświadczenie.

8	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Podmioty nieuprawnione - brak rozliczenia sprawozdania za rok 2025	11	UWAGA: Niezaakceptowane sprawozdania z wcześniejszych edycji PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie fragmentu dotyczącego wykluczenia: „Wykluczeniu podlega Oferent, który mimo upływu wymaganego terminu i bezskutecznego wezwania nie złożył wymaganego sprawozdania albo wobec którego istnieje ostateczne, niewykonane rozstrzygnięcie o zwrocie dotacji, jeżeli przewidują to właściwe przepisy. Za brak rozliczenia nie uznaje się oczekiwania na weryfikację lub akceptację sprawozdania złożonego w terminie; NIW-CRSO wskazuje Oferentowi konkretną podstawę wykluczenia.”	Obecne sformułowanie „nie rozliczyły zadań” łączy niewykonanie obowiązku przez organizację z samym brakiem akceptacji ze strony NIW. Instytut nie powinien decydować o dostępie do nowego konkursu poprzez nieograniczone czasowo procedowanie poprzednich sprawozdań.	Częściowe uwzględnienie Przeformułowano, tak by zapis był jasny. Regulamin nie wskazuje, iż oczekiwanie na weryfikację lub zatwierdzenie prawidłowo i terminowo złożonego sprawozdania oznacza brak rozliczenia zadania i wyklucza z konkursu. Wykluczenie dotyczy jedynie "dotyczy zadań zakończonych oraz sprawozdań częściowych za rok 2025 oraz za lata wcześniejsze". Termin rozliczenia zadań za rok 2025 upływał w pierwszym kwartale 2026 roku. Jeżeli organizacja do października 2026 nie rozliczyła zadania za rok 2025, oznacza to, że obowiązek sprawozdawczy nie został prawidłowo zrealizowany.

8	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Podmioty nieuprawnione - brak rozliczenia sprawozdania za rok 2025	11	UZUPEŁNIONA UWAGA C02 Brak sankcji za oczekiwanie na rozliczenie przez NIW Proponowana zmiana: Doprecyzować: „Samo oczekiwanie na weryfikację lub zatwierdzenie prawidłowo i terminowo złożonego sprawozdania przez NIW nie oznacza nierozliczenia zadania przez organizację i nie wyklucza z konkursu. Przed zastosowaniem wykluczenia NIW wskazuje niewykonany obowiązek i umożliwia wyjaśnienie lub uzupełnienie dokumentacji, z uwzględnieniem terminów i przesłanek wynikających z prawa”. Zasadę stosować także do zawarcia umowy: usunąć samodzielną przesłankę odmowy polegającą na tym, że sprawozdanie nie zostało jeszcze zaakceptowane przez NIW, mimo terminowego wykonania obowiązków przez organizację.	Sformułowanie wykluczające organizacje, które „nie rozliczyły” wcześniejszego zadania, może obejmować dwie zasadniczo różne sytuacje: niewykonanie obowiązku przez beneficjenta oraz oczekiwanie na zakończenie weryfikacji przez NIW. NGO może terminowo złożyć kompletne sprawozdanie, odpowiedzieć na wszystkie wezwania i nadal nie dysponować formalną akceptacją. Nie kontroluje kolejności ani czasu pracy instytucji. Jeżeli taki stan byłby samodzielną przesłanką wykluczenia, dostęp do nowego konkursu zależałby od okoliczności administracyjnej niezwiązanej z rzetelnością organizacji. Zasady realizacji i kontroli w Programach PROO oraz NOWEFIO uzasadniają badanie prawidłowości wcześniejszych dotacji, ale nie zrównanie braku zatwierdzenia z naruszeniem umowy. Art. 30 ustawy o NIW pozwala określać warunki udziału; powinny one jednak służyć identyfikacji realnego ryzyka. Zasady uczciwej konkurencji, jawności i partnerstwa z art. 5 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego przemawiają za wskazaniem konkretnego niewykonanego obowiązku. Organizacje znajdujące się w porównywalnej sytuacji merytorycznej nie powinny być traktowane odmiennie tylko dlatego, że ich sprawozdania trafiły do weryfikacji w różnym czasie. Poprawka nie oznacza automatycznego dopuszczenia podmiotu z rzeczywistymi nieprawidłowościami. NIW zachowuje kontrolę, może wskazać brakujące dokumenty, nieudzielone wyjaśnienia, niewykonane obowiązki albo istniejącą ustawową przeszkodę. Organizacja powinna otrzymać informację, co dokładnie uniemożliwia udział, oraz możliwość wykazania wykonania obowiązku lub usunięcia braku tam, gdzie prawo na to pozwala. Nie należy przez regulamin uchylać obowiązku zwrotu środków ani innych skutków wynikających z ustawy. Przedmiotem zmiany jest wyłącznie niedopuszczenie do tego, by samo pozostawanie sprawy w toku zastępowało ustalenie naruszenia. W praktyce wymaga to rozdzielenia w rejestrach statusów „sprawozdanie niezłożone”, „oczekiwanie na uzupełnienie przez organizację” i „weryfikacja po stronie NIW”. Taki podział ułatwia również pracę	Częściowe uwzględnienie Przeformułowano, tak by zapis był jasny. Regulamin nie wskazuje, iż oczekiwanie na weryfikację lub zatwierdzenie prawidłowo i terminowo złożonego sprawozdania oznacza brak rozliczenia zadania i wyklucza z konkursu. Wykluczenie dotyczy jedynie "dotyczy zadań zakończonych oraz sprawozdań częściowych za rok 2025 oraz za lata wcześniejsze". Termin rozliczenia zadań za rok 2025 upływał w pierwszym kwartale 2026 roku. Jeżeli organizacja do października 2026 nie rozliczyła zadania za rok 2025, oznacza to, że obowiązek sprawozdawczy nie został prawidłowo zrealizowany.

					Operatora: ogranicza automatyczne błędy i potrzebę późniejszego wyjaśniania wykluczeń. Argument, że zatwierdzenie jest najprostszym dowodem rozliczenia, nie wystarcza, gdy jego brak może wynikać wyłącznie z działania instytucji. Można sprawdzić daty złożenia i odpowiedzi bez rezygnacji z kontroli treści. Stabilny dostęp do kolejnych konkursów jest ważny dla ciągłości zespołów, usług społecznych i planowania wieloletniego. Zabezpieczenie chroni organizacje wykonujące obowiązki, a nie nierzetelnych beneficjentów, mi usuwa ryzyko sankcji oderwanej od ich własnego działania.	

9	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Oferta wspólna	13	UWAGA: Oferta wspólna i rozliczenia finansowe PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie: „Podział zadań, kwot i odpowiedzialności pomiędzy współrealizatorami określa oferta wspólna i umowa o wspólnej realizacji zadania. Środki przeznaczone na działania poszczególnych współrealizatorów są przekazywane i rozliczane w sposób wskazany w umowie dotacyjnej oraz zgodny z obowiązującymi przepisami. Niedopuszczalne jest nieuzgodnione dalsze powierzanie zadania; zakaz ten nie obejmuje przepływów przewidzianych w zatwierdzonej konstrukcji oferty wspólnej, jeżeli są prawnie dopuszczalne.”	Blankietowy zakaz „przepływów finansowych” utrudnia partnerstwo podmiotów o różnych kompetencjach. Należy rozdzielić niedozwolone dalsze powierzanie zadania od uzgodnionego finansowania kosztów wykonywanych przez strony umowy wspólnej i zapobiec uznaniowemu kwestionowaniu kosztów.	Wyjaśnienie Zakaz przepływów finansowych pomiędzy oferentami oznacza brak możliwości przekazywania dotacji między oferentami, a także brak możliwości zamawiania towarów i usług pomiędzy oferentami. Zakaz dotyczy wszystkich przepływów finansowych, nie zaś powierzenia realizacji zadania podmiotowi trzeciemu.
10	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Partnerstwo	13	UWAGA: Partner formalny i zakupy usług PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie: „Oferent nie może przekazywać dotacji Partnerowi w celu dalszego powierzania mu zadania z naruszeniem przepisów. Zakup towarów lub usług od Partnera jest dopuszczalny tylko wtedy, gdy nie stanowi obejścia zasad partnerstwa, został wyraźnie wskazany w ofercie, przeprowadzony zgodnie z wymogami konkurencyjności i zaakceptowany przed zawarciem umowy; w pozostałych przypadkach zakup od Partnera jest niedopuszczalny.”	Obecny całkowity zakaz zakupów od partnera formalnego wyklucza również usługi faktycznie odrębne od roli partnera. Jeśli NIW chce utrzymać zakaz bez wyjątków, powinien co najmniej uzasadnić jego zakres i doprecyzować, jak traktować świadczenia nieodpłatne oraz koszty ponoszone bezpośrednio przez partnera.	Wyjaśnienie Założeniem partnerstwa jest nieodpłatne wsparcie Oferenta w realizacji projektu. Niedozwolone są wszelkie przepływy finansowe od oferenta do partnera.

10	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Partnerstwo	13	NOWA UWAGA C14 Warunkowe dopuszczenie zakupów od partnera formalnego Obciążenie: Bezwzględne wyłączenie zakupów towarów lub usług od partnerów formalnych. Źródło wymogu: Prawo ogranicza dalsze powierzanie zadania i podwójne finansowanie; nie ustanawia ogólnego zakazu każdego zakupu pomocniczego od partnera. Proponowana zmiana: Zastąpić bezwzględne wyłączenie zasadą: „Sam status partnera formalnego nie wyklucza zakupu towaru lub pomocniczej usługi, jeżeli zakup jest niezbędny, gospodarny, prawidłowo zaplanowany, a odpłatne świadczenie wyraźnie oddzielono od nieodpłatnego wkładu partnera. Cena i wybór wymagają obiektywnego uzasadnienia, z wyłączeniem osób zainteresowanych z decyzji i przy zachowaniu PZP, jeżeli ma zastosowanie. Nie finansuje się ponownie świadczenia wykazanego jako wkład ani nie przekazuje dotacji partnerowi pod pozorem zakupu”. Dalsze powierzenie części zadania nadal podlega art. 16 ust. 4 i właściwej zgodzie; poprawka nie zastępuje oferty wspólnej ani regrantingu.	Formalny partner może dysponować lokalem, wyposażeniem lub usługą potrzebną do wykonania zadania, a jednocześnie nie mieć możliwości udostępnienia wszystkiego nieodpłatnie. Bezwzględny zakaz zakupów od takiego podmiotu może skłaniać do wyboru droższego wykonawcy albo do rezygnacji z formalnego opisania rzeczywistej współpracy. Sama rola partnera nie przesądza, że każda płatność jest pozorna, zawyżona lub stanowi przekazanie mu dotacji. Trzeba jednak szczególnie wyraźnie oddzielić odpłatne świadczenie od zobowiązań partnerskich, aby współpraca nie służyła obchodzeniu zasad konkursu. Art. 16 ust. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego ogranicza wykonanie zadania przez podmiot niebędący stroną umowy i wymaga właściwego uregulowania takiej sytuacji. Nie wynika z niego automatyczny zakaz każdego zakupu towaru lub czynności pomocniczej od podmiotu nazwanego partnerem. Należy zachować rozróżnienie między zakupem wspierającym własną realizację a dalszym powierzeniem meritum zadania. Zakaz podwójnego finansowania oznacza natomiast, że świadczenia zadeklarowanego jako wkład nie można ponownie opłacić z dotacji. Program NOWEFIO wspiera partnerstwo, a szczegółowa bezwzględna bariera zakupowa nie jest niezmiennym elementem jego treści. Propozycja wymaga uprzedniego określenia zakresu odpłatności, rynkowego uzasadnienia ceny i bezstronnego wyboru. Jeżeli partner zobowiązał się nieodpłatnie udostępnić salę, nie może równocześnie wystawić za to faktury finansowanej z projektu. Jeżeli odpłatna usługa jest odrębna, trzeba wykazać jej niezbędność i brak uprzywilejowania wykonawcy. Osoby zainteresowane wynikiem nie powinny podejmować decyzji o wyborze. PZP pozostaje obowiązkowe, gdy zachodzą jego przesłanki, a dalsze zlecenie części zadania wymaga właściwej podstawy i zgody. Sama zmiana katalogu kosztów nie legalizuje transferu środków na partnera ani zmiany roli podmiotów po rozstrzygnięciu. Obawa Operatora przed konfliktem interesów jest uzasadniona. Można ją ograniczyć dowodami porównania, jawnym podziałem ról i kontrolą konkretnej transakcji, zamiast wyłączać	Wyjaśnienie Założeniem partnerstwa jest nieodpłatne wsparcie Oferenta w realizacji projektu. Niedozwolone są wszelkie przepływy finansowe od oferenta do partnera.

					wszystkie potencjalnie racjonalne zakupy. Zakaz oparty wyłącznie na etykiecie partnerstwa może paradoksalnie zachęcać do jego nieujawniania, co osłabia przejrzystość. Proponowane rozwiązanie daje korzyść szczególnie tam, gdzie liczba dostępnych lokali lub specjalistów jest niewielka, bez zakładania, że taki rynek występuje w każdym projekcie. Współpraca staje się opisana zgodnie z rzeczywistością, a wydatki pozostają oceniane według niezbędności, ceny i legalności. Uwaga dotyczy dwóch regulaminów NOWEFIO; nie przypisuje takiego samego zakazu projektowi PROO.	
11	Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS	Czas realizacji zadań	14	Proponujemy zmianę zapisu dotyczącego okresu realizacji na następujący: „W konkursie przewiduje się możliwość dofinansowania projektów realizowanych w terminie od 1 stycznia 2027 do 31 grudnia 2029 r.”	Rozwiązanie to umożliwi operatorom sprawniejsze planowanie i prowadzenie konkursów grantowych w całym roku kalendarzowym oraz zapewni ciągłość działań wspierających lokalne inicjatywy. Jednocześnie zachowanie zasady kwalifikowalności wydatków od momentu podpisania umowy jest wystarczającym zabezpieczeniem środków publicznych. Dzięki temu Operatorzy mogliby podejmować niezbędne działania organizacyjne i przygotowawcze już od 1 stycznia, bez ponoszenia kosztów ze środków dotacji przed zawarciem umowy.	Wyjaśnienie Rozstrzygnięcie konkursu planowane jest w styczniu 2027.NIW-CRSO nie chce dopuścić do sytuacji, w którym data rozpoczęcia realizacji zadania jest wcześniejsza niż data rozstrzygnięcia konkursu.

11	Spotkanie konsultacyjne	Czas realizacji zadań	14	Zorganizowanie ogłoszenia konkursu na lata 27-30 - cztery lata, do końca trwania Programu NOWEFIO – natomiast konkursy są zaplanowane w perspektywie 3-letniej.	Uniknięcie konieczności ponownego ogłoszenia konkursu na 1 rok w 2030 roku.	Wyjaśnienie Brak formalnej możliwości wdrożenia rozwiązania. NIW-CRSO nie może zaciągnąć dłuższego zobowiązania finansowego niż wynikającego z wieloletniego planu finansowego (na trzy lata).
11	Spotkanie konsultacyjne	Czas realizacji zadań	14	Zmiana terminu rozpoczęcia realizacji projektów: od stycznia 2027 r.	Umozliwi to ciągłość realizacji konkursów grantowych.	Wyjaśnienie Rozstrzygnięcie konkursu planowane jest w styczniu 2027.NIW-CRSO nie chce dopuścić do sytuacji, w którym data rozpoczęcia realizacji zadania jest wcześniejsza niż data rozstrzygnięcia konkursu.
11	Stowarzyszenie Bielskie Centrum Przedsiębiorczości	Czas realizacji zadań	14	Proponujemy zmianę daty rozpoczęcia realizacji projektów w określonego w Regulaminie dla Priorytetu 1 z 1 marca 2027r. na 1 stycznia 2027r., przy czym faktyczny termin rozpoczęcia realizacji zadania oraz harmonogram działań byłyby określone w umowie, z uwzględnieniem terminu rozstrzygnięcia konkursu.	Wskazanie 1 marca 2027r. jako najwcześniejszej daty rozpoczęcia realizacji zadań w Priorytecie 1 może ograniczać elastyczność Operatorów w planowaniu działań, zwłaszcza w przypadku wcześniejszego rozstrzygnięcia konkursu przez NIW. Wprowadzenie możliwości rozpoczęcia realizacji zadań od 1 stycznia 2027r. pozwoliłoby dostosować harmonogram do rzeczywistego terminu przyznania dofinansowania, ograniczyć ryzyko przerw w realizacji działań oraz ułatwić zachowanie ciągłości wdrażania Priorytetu 1 w 2027r. Faktyczny termin rozpoczęcia zadania byłby określany indywidualnie w umowie, co pozwoliłoby uwzględnić zarówno termin rozstrzygnięcia konkursu, jak i realne możliwości organizacyjne Operatora.	Wyjaśnienie Rozstrzygnięcie konkursu planowane jest w styczniu 2027.NIW-CRSO nie chce dopuścić do sytuacji, w którym data rozpoczęcia realizacji zadania jest wcześniejsza niż data rozstrzygnięcia konkursu.
11	Opolskie Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych	Czas realizacji zadań - rozpoczęcie realizacji zadania	14	W konkursie przewiduje się możliwość dofinansowania projektów realizowanych w terminie od 1 marca 2027 do 31 grudnia 2029 r.” Rozstrzygnięcie konkursu planowane jest w pierwszym kwartale 2027 r. Dotychczasowi operatorzy muszą zakończyć poprzednie projekty 31 grudnia 2026 r., a nowe zadania rozpocząć dopiero 1 marca 2027 r. Powstaje co najmniej dwumiesięczna luka w finansowaniu kosztów zespołu, w szczególności koordynatorów, animatorów, doradców i pracowników obsługujących regranting. Organizacje mogą być zmuszone do ograniczenia zatrudnienia, rozwiązania umów lub finansowania pracowników z nieograniczonych środków własnych. Utrata doświadczonego zespołu może osłabić ciągłość współpracy z lokalnymi organizacjami,	Wprowadzenie zapisów gwarantujących ciągłość realizacji zadań i finansowania w Priorytecie 1 poprzez zaplanowanie rozpoczęcia nowej edycji bezpośrednio po zakończeniu poprzedniej lub wdrożenie mechanizmu pomostowe. Obecny brak płynnego przejścia pomiędzy kolejnymi edycjami Programu stwarza poważne ryzyko utraty wykwalifikowanej kadry oraz przerwania ciągłości operacyjnej po stronie operatorów. Przerwy w finansowaniu kosztów osobowych i stałych kosztów utrzymania infrastruktury (m.in. systemów IT) wymuszają reorganizację zespołów, co negatywnie wpływa na jakość oraz sprawność późniejszej obsługi wnioskodawców. Wprowadzenie rozwiązań pomostowych oraz publikacja przewidywalnego, wiążącego harmonogramu z odpowiednim wyprzedzeniem pozwoli operatorom na racjonalne zarządzanie zasobami ludzkimi i technicznymi. Zapewni to	Wyjaśnienie Rozstrzygnięcie konkursu planowane jest w styczniu 2027.NIW-CRSO nie chce dopuścić do sytuacji, w którym data rozpoczęcia realizacji zadania jest wcześniejsza niż data rozstrzygnięcia konkursu.

				znajomość środowiska i sprawność uruchomienia nowych konkursów.	stabilność instytucjonalną, wyeliminuje opóźnienia w uruchamianiu naborów oraz zagwarantuje ciągłe wsparcie merytoryczne i organizacyjne dla beneficjentów końcowych.	
12	Opolskie Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych	Czas realizacji zadań - długość realizacji zadania	14	Wprowadzenie zmiany w zakresie okresu realizacji Priorytetu 1 programu NOWEFIO poprzez ogłoszenie go na okres 4 lat (od 2027 do 2030 roku) zamiast na okres krótszy/jednoroczny, co powiąże wybór operatorów z wieloletnią perspektywą finansowania.	Dotychczasowa praktyka ewaluacyjna i wykonawcza wskazuje, że funkcja operatorów w Priorytecie 1 powierzana jest podmiotom o zweryfikowanym potencjale instytucjonalnym i technicznym. Roczny cykl powierzania zadań generuje istotne ryzyka operacyjne, związane z koniecznością ciągłego ponawiania procedur wyboru podwykonawców oraz wyłaniania dostawców kluczowej infrastruktury teleinformatycznej (m.in. systemów i generatorów wniosków). Wprowadzenie czteroletniej perspektywy finansowania (2027–2030) umożliwi optymalizację kosztów obsługi poprzez wynegocjowanie korzystniejszych, długoterminowych warunków ze świadczeniodawcami technologicznymi, zapewniając przy tym bezawaryjność i ciągłość działania systemów IT. Zmiana ta znacząco redukuje obciążenia administracyjne po stronie dysponenta środków i operatorów, eliminując stan corocznej niepewności prawnej i organizacyjnej, co wprost przełoży się na płynność uruchamiania kolejnych edycji wsparcia oraz wyższą jakość wsparcia merytorycznego dla beneficjentów końcowych.	Wyjaśnienie Brak formalnej możliwości wdrożenia rozwiązania. NIW-CRSO nie może zaciągnąć dłuższego zobowiązania finansowego niż wynikającego z wieloletniego planu finansowego (na trzy lata).

13	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Czas realizacji zadań - długość realizacji zadania	14	NOWA UWAGA N09 Czteroletni okres i ciągłość finansowania operatorów Proponowana zmiana: Zastąpić okres realizacji zakresem od 1 stycznia 2027 r. do 31 grudnia 2030 r. i dostosować minimalny termin zakończenia, alokację, maksymalną łączną dotację, formularz oraz wzór umowy do czterech lat. Zachować limity roczne i roczne rozliczenie środków. Ogłosić harmonogram umożliwiający wybór operatorów, zawarcie umów i przekazanie pierwszej transzy przed rozpoczęciem finansowanych działań. Koszty przygotowania i obsługi mikrograntów od stycznia muszą być niezbędne, zatwierdzone i przypisane wyłącznie do nowego zadania. W razie opóźnienia naboru opublikować zgodny z prawem plan zapewnienia ciągłości obsługi odbiorców i dostosować harmonogram; nie ustanawiać automatycznego przedłużenia umów dotychczasowych operatorów ani refundacji kosztów poniesionych przed dopuszczalnym terminem płatności. Nowi i dotychczasowi operatorzy podlegają tym samym warunkom konkursu.	Ciągłość regrantingu zależy od przygotowania naborów, dostępności animatorów i doradców oraz sprawnej obsługi lokalnych inicjatyw. Projekt regulaminu przewiduje rozpoczęcie zadania 1 marca 2027 r., chociaż konkurs ma być rozstrzygnięty dopiero w pierwszym kwartale. Taki układ nie zapewnia spójnego przejścia między edycjami. Uwagi przesłane do zespołu RDPP wskazują ponadto, że zakończenie poprzednich zadań w grudniu może wymusić przerwę w zatrudnieniu i obsłudze odbiorców. Jest to argument praktyczny przemawiający za zmianą kalendarza, a nie dowód ustawowego prawa dotychczasowego operatora do kontynuacji dotacji. Program NOWEFIO obejmuje lata 2021–2030. Jego opis Priorytetu 1 i rozdziały 8–9 nie ustanawiają powszechnego trzyletniego maksimum dla umowy operatora. Art. 16 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego dopuszcza umowy na okres do pięciu lat. Czteroletnie zadanie mieszczące się w okresie Programu jest zatem rozwiązaniem dopuszczalnym co do długości. Wymaga jednak rzeczywistego zabezpieczenia zobowiązań i rocznych środków według przepisów finansowych. Samo skreślenie daty 2029 nie tworzy upoważnienia do wydania pieniędzy ani do przekroczenia alokacji. Należy równocześnie zmienić tabelę finansowania, łączny limit dotacji i dokumenty obejmujące rok 2030. Dłuższy okres pozwala rozłożyć koszty przygotowania procedur, utrzymania generatora i szkolenia zespołu na większą liczbę lokalnych konkursów. Ułatwia zawieranie umów potrzebnych do obsługi mikrograntów oraz planowanie pracy doradczej po zakończeniu pojedynczej inicjatywy. Nie oznacza, że każda taka usługa powinna być zlecana na cztery lata bez możliwości zmiany wykonawcy. Nadal trzeba badać gospodarność, jakość i rzeczywiste potrzeby. Roczne transze, sprawozdania i kontrola pozwalają reagować na problemy bez ponownego organizowania całego wyboru operatorów wyłącznie na ostatni rok Programu. Rozpoczęcie zadania w styczniu wymaga wcześniejszego zakończenia procedur. Nie rozwiąże luki finansowej, jeżeli umowa i środki nadejdą w marcu, a regulamin nadal zabrania wcześniejszych	Wyjaśnienie Rozstrzygnięcie konkursu planowane jest w styczniu 2027.NIW-CRSO nie chce dopuścić do sytuacji, w którym data rozpoczęcia realizacji zadania jest wcześniejsza niż data rozstrzygnięcia konkursu. Brak formalnej możliwości wdrożenia rozwiązania. NIW-CRSO nie może zaciągnąć dłuższego zobowiązania finansowego niż wynikającego z wieloletniego planu finansowego (na trzy lata).

					płatności. Dlatego propozycja wiąże zmianę okresu z harmonogramem kontraktowania i uwagą C01. Nie zaleca ponownego rozliczenia wydatku z własnych pieniędzy jako wykorzystania dotacji bez właściwej podstawy prawnej. Koszty pomiędzy edycjami mogą być objęte nowym zadaniem tylko wtedy, gdy służą jego przygotowaniu lub realizacji i są ponoszone na zasadach dopuszczonych dla tego finansowania. Wykluczone jest podwójne finansowanie personelu. Ochrona ciągłości musi obejmować odbiorców, a nie utrwalać zamknięty krąg operatorów. Przyjęcie nowych wykonawców również wymaga okresu przygotowania, przekazania informacji i uruchomienia kontaktu z lokalnymi NGO. Nie należy zatem uzasadniać poprawki twierdzeniem, że operatorami zawsze są te same podmioty. Jawny konkurs, równe warunki i kontrola zdolności wykonania zadania pozostają konieczne. W razie opóźnienia potrzebny jest publiczny plan działania mieszczący się w prawie, a nie blankietowa obietnica finansowania poza umową.	
14	Spotkanie konsultacyjne	Kwalifikowalność środków	15	Ustalenie możliwości ponoszenia wydatków kwalifikowalnych w projekcie od daty wskazanej w samym projekcie - od 01.03, a nie daty podpisania umowy.	Organizacja nie może zaplanować terminu realizacji działań, jeżeli nie jest znany jej termin podpisania umowy.	Odrzucenie Obecnie funkcjonująca w NIW-CRSO interpretacja prawna nie daje takiej możliwości. Koszty są kwalifikowalne od dnia realizacji zadania wskazanego we wniosku (1.03) natomiast wydatek od dnia podpisania umowy.

14	Stowarzyszenie Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich PISOP	Kwalifikowalność środków	15	W konkursie przewiduje się możliwość dofinansowania projektów realizowanych w terminie od 1 marca 2027 do 31 grudnia 2029 r. Wydatki (dokonywanie płatności) będą wydatkami kwalifikowalnymi od daty podpisania umowy dotacyjnej. Wydatki mogą być ponoszone wyłącznie ze środków przekazanych przez Instytucję na rachunek bankowy Beneficjenta. **Rekomendowany zapis:** W konkursie przewiduje się możliwość dofinansowania projektów realizowanych w terminie od 1 marca 2027 do 31 grudnia 2029 r. Wydatki (dokonywanie płatności) będą wydatkami kwalifikowalnymi od daty 01.03.2027 r. Wydatki mogą być ponoszone wyłącznie ze środków przekazanych przez Instytucję na rachunek bankowy Beneficjenta.	Postuluje się umożliwienie ponoszenia wydatków od dnia rozpoczęcia realizacji projektu, tj. od 1 marca 2027 r., a nie od daty podpisania umowy. Potrzeba wprowadzenia takiego rozwiązania wynika przede wszystkim ze specyfiki organizacji konkursów mikrodotacji, które planowane są w I kwartale każdego roku, co jest najbardziej efektywne. Takie rozwiązanie pozwoli na zapewnienie odpowiedniego czasu na przeprowadzenie naboru, ocenę złożonych ofert oraz przygotowanie projektów do realizacji w okresie wakacyjnym, który jest szczególnie istotny dla wielu Realizatorów planujących w tym czasie swoje działania. Jednocześnie okres naboru obejmuje szereg dodatkowych działań wspierających potencjalnych Oferentów, takich jak spotkania informacyjne i animacyjne, warsztaty oraz konsultacje. Ich odpowiednie zaplanowanie i przeprowadzenie wymaga czasu oraz umożliwienia ponoszenia wydatków już na początkowym etapie realizacji projektu. Możliwość rozpoczęcia realizacji działań od marca 2027 r. pozwoli zatem na właściwe zaplanowanie i przeprowadzenie wszystkich działań przewidzianych w projekcie, a także zapewnienie kompleksowego i adekwatnego wsparcia wszystkim zainteresowanym Oferentom.	Odrzucenie Obecnie funkcjonująca w NIW-CRSO interpretacja prawna nie daje takiej możliwości. Koszty są kwalifikowalne od dnia realizacji zadania wskazanego we wniosku (1.03) natomiast wydatek od dnia podpisania umowy.
15	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Kwalifikowalność środków	15	UWAGA: Koszty zaciągnięte przed rozstrzygnięciem i płatności PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie: „Koszt wynikający ze zobowiązania zaciągniętego od daty rozpoczęcia zadania wskazanej w umowie, także przed ogłoszeniem wyników konkursu, może zostać uznany za kwalifikowalny wyłącznie po przyznaniu dotacji i na ryzyko Oferenta. Płatność finansowana z dotacji następuje po zawarciu umowy i otrzymaniu środków, z zachowaniem zasad dopuszczalnego terminu zapłaty. Regulamin określa odrębnie datę powstania kosztu, datę wystawienia dokumentu i datę płatności.”	Strony 14–15 dopuszczają pewne zobowiązania sprzed wyniku konkursu, a rozdział V.3 wiąże kwalifikowalność z umową i terminem zapłaty. Brak jednej czytelnej definicji może skutkować odmiennym traktowaniem kosztów poniesionych w okresie przejściowym.	Wyjaśnienie Regulamin określa tę kwestię wprost: *Koszty (zaciągnięcie zobowiązań) w ramach dofinansowanych projektów poniesione przed ogłoszeniem wyników konkursu będą kosztami kwalifikowalnymi zgodnie z terminem realizacji zadania.* *Wydatki (dokonywanie płatności) będą wydatkami kwalifikowalnymi od daty podpisania umowy dotacyjnej. Wydatki mogą być ponoszone wyłącznie ze środków przekazanych przez Instytucję na rachunek bankowy Beneficjenta.*

16	Federacja Mazowia	Podział środków na województwa	15	Konieczne jest zmniejszenie dysporoporcji wartości dotacji dla poszczególnych województw.	Proponowany podział środków wprowadza rażącą niesprawiedliwość między miekszańcami poszczególnych województw, w szczególności pomiędzy woj. opolskim i mazowieckim. Przy proponowanym podziale środków i założeniu, że podobna liczba wniosków zostanie złożona do poprzedniego roku to w przypadku województwa opolskiego: na aktywizację 1 mieszkańca województwa przypada 92 groszę rocznie, a na obsługę administracyjną 1 dofinansowanego projektu przypada 3148 PLN, a przypadku mazowsza jest to odpowiendio 21 groszy oraz 1846 PLN. Jest to rażąca niesprawiedliwość w traktowaniu mieszkańców poszczególnych województw.	Wyjaśnienie Podział środków na województwa wynika z doświadczeń realizacji Programu w latach 2014-2026. Przyjęty podział nie ma charakteru równościowego, jednakże pozwala on odpowiadać adekwatnie na poziom zainteresowania konkursem w poszczególnych województwach.
17	Stowarzyszenie Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich PISOP	Kwota mikrodotacji	16	Kwota mikrodotacji w ramach konkursów dotacyjnych ustalana jest przez Oferenta, nie może być jednak wyższa niż 10.000,00 zł. Rekomendowany zapis: Kwota mikrodotacji w ramach konkursów dotacyjnych ustalana jest przez Oferenta, nie może być jednak wyższa niż 12.0000,00 zł - 15.000,00 zł	Postuluje się zwiększenie maksymalnej kwoty mikrodotacji do poziomu 12 000–15 000 zł. Propozycja ta wynika z rosnących kosztów życia, utrzymującej się inflacji oraz wzrostu cen towarów i usług, które bezpośrednio wpływają na koszty realizacji inicjatyw lokalnych. Podwyższenie limitu mikrodotacji pozwoliłoby lepiej dostosować wysokość wsparcia do aktualnych realiów ekonomicznych, a tym samym zwiększyć możliwości realizacji wartościowych inicjatyw odpowiadających na potrzeby lokalnych społeczności.	Odrzucenie Ustalenie wysokości mikrograntu na poziomie 10.000 zł ma na celu standaryzację działań realizowanych w ramach Programów NIW-CRSO, tak, aby w każdym z Programów mikrodotacja była rozumiana jako grant w wysokości do 10.000 zł
17	Opolskie Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych	Kwota mikrodotacji	16	„Kwota mikrodotacji w ramach konkursów dotacyjnych ustalana jest przez Oferenta, nie może być jednak wyższa niż 10.000,00 zł.” Maksymalna kwota 10 tys. zł ogranicza zakres przedsięwzięć, które mogą zostać zrealizowane, szczególnie gdy inicjatywa wymaga zakupu materiałów, wynajmu przestrzeni, usług specjalistycznych, transportu lub angażowania większej liczby mieszkańców. Jednocześnie organizacja może ubiegać się w trybie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie o realizację zadania publicznego o wartości do 20 tys. zł, przy spełnieniu pozostałych warunków tego trybu. Oznacza to, że w niektórych przypadkach lokalna organizacja może uzyskać w uproszczonym trybie kwotę dwukrotnie wyższą niż maksymalna mikrodotacja w NOWEFIO.	Podnieść możliwość limitu do 20 000 zł.	Odrzucenie Ustalenie wysokości mikrograntu na poziomie 10.000 zł ma na celu standaryzację działań realizowanych w ramach Programów NIW-CRSO, tak, aby w każdym z Programów mikrodotacja była rozumiana jako grant w wysokości do 10.000 zł

17	Stowarzyszenie Bielskie Centrum Przedsiębiorczości	Kwota mikrodotacji	16	Proponujemy podwyższenie limitu rocznego przychodu organizacji pozarządowych uprawnionych do ubiegania się o mikrograntу z 50 tys. zł do 70 tys. zł.	Podwyższenie limitu pozwoli objąć wsparciem większą grupę małych/lokalnych organizacji, które mimo przekroczenia progu 50 tys. zł nadal funkcjonują na niewielką skalę i mają ograniczone możliwości finansowe. Dotychczasowy limit został podwyższony z 30 tys. zł do 50 tys. zł w edycji NOWEFIO 2024. Zasadne jest ponowne przeanalizowanie tego kryterium i dostosowanie go do aktualnych realiów funkcjonowania organizacji pozarządowych. Podwyższenie limitu do 70 tys. zł pozwoli ograniczyć ryzyko wykluczania z możliwości uzyskania mikrodotacji niewielkich organizacji, które prowadzą działalność lokalną, lecz nieznacznie przekraczają obowiązujący próg przychodów.	Odrzucenie Ustalenie wysokości mikrograntu na poziomie 10.000 zł ma na celu standaryzację działań realizowanych w ramach Programów NIW-CRSO, tak, aby w każdym z Programów mikrodotacja była rozumiana jako grant w wysokości do 10.000 zł
17	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Kwota mikrodotacji	16	N08 Mikrodotacje do 20 tysięcy złotych Proponowana zmiana: Podwyższyć maksymalną kwotę mikrodotacji z 10 000 zł do 20 000 zł, pozostawiając Operatorowi możliwość wyznaczenia niższego limitu i zróżnicowania go według uzasadnionych rodzajów inicjatyw. Zachować uproszczony wniosek i sprawozdanie. Wyraźnie wskazać, że podstawą wyboru realizatorów jest regranting z art. 16a ustawy o działalności pożytku publicznego; wykorzystanie uproszczonego wzoru sprawozdania nie czyni go trybem zlecania zadania przez JST z art. 19a.	Mikrodotacja powinna pozwalać wykonać spójną lokalną inicjatywę, a nie jedynie finansować pojedynczy fragment koniecznych działań. Niektóre zadania wymagają łącznie dostępnego miejsca, transportu odbiorców, specjalistycznego wsparcia i niezbędnego wyposażenia. Sztywny pułap 10 tys. zł może skłaniać do rezygnacji z istotnego elementu albo do oparcia go na zasobach, którymi dysponują tylko zamożniejsze organizacje. Nie trzeba przy tym zakładać, że każda inicjatywa wymaga większej kwoty. Celem poprawki jest możliwość adekwatnego finansowania uzasadnionego zadania, a nie automatyczne podwojenie wszystkich mikrograntów. Program NOWEFIO w rozdziale 5, Priorytet 1, przewiduje małe granty i wsparcie oddolnych działań, ale nie ustanawia kwoty 10 tys. zł jako niezmiennej granicy. Art. 30 ustawy o NIW pozostawia regulaminowi określanie wysokości dofinansowania. Proponowane 20 tys. zł jest decyzją dotyczącą skali instrumentu, którą należy ocenić przez pryzmat celów, budżetu i potrzeb odbiorców. Operator zachowuje możliwość niższego limitu oraz jego zróżnicowania według jawnych, uzasadnionych rodzajów inicjatyw. Pozwala to uwzględnić lokalną diagnozę bez narzucania każdemu regionowi identycznej struktury wydatków. Należy wyraźnie rozdzielić regranting z art. 16a ustawy o działalności pożytku publicznego od uproszczonego trybu zlecania zadania przez JST z art. 19a. Po nowelizacji Dz.U. 2026 poz. 1040 ten drugi przepis przewiduje kwotę 20 tys. zł, ale nie	Odrzucenie Ustalenie wysokości mikrograntu na poziomie 10.000 zł ma na celu standaryzację działań realizowanych w ramach Programów NIW-CRSO, tak, aby w każdym z Programów mikrodotacja była rozumiana jako grant w wysokości do 10.000 zł

					przenosi jej automatycznie na NOWEFIO ani nie stanowi podstawy selekcji realizatorów mikrograntów przez Operatora. Użycie uproszczonego wzoru sprawozdania nie zmienia właściwej podstawy prawnej. Nowy limit JST może być jedynie pomocniczym punktem odniesienia pokazującym akceptowaną skalę małego zadania, a nie dowodem obowiązku podniesienia mikrograntów. Najpoważniejszy argument przeciw poprawce dotyczy możliwego zmniejszenia liczby wspartych inicjatyw przy tej samej puli. Wymaga on rozważenia, dlatego większa kwota ma być uzasadniana zakresem i rezultatami, a nie przyznawana standardowo. Operator powinien analizować zarówno liczbę grantów, jak i możliwość rzeczywistego wykonania zadań, zasięg społeczny oraz bariery uczestnictwa. Zachowanie uproszczonego wniosku i sprawozdania zapobiega sytuacji, w której większy pułap powoduje nadmierną biurokrację dla wszystkich. Kontrolę zapewniają ocena celowości, racjonalności kosztów i dokumentowanie wykorzystania. Rozwiązanie zwiększa elastyczność narzędzia bez zwiększania całkowitej dotacji Operatora i bez rezygnacji ze wsparcia inicjatyw wymagających mniejszych kwot.	
18	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Wkład własny	16	UWAGA: Utrzymanie zasady braku wkładu własnego PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie: „Wniesienie wkładu własnego finansowego lub niefinansowego nie jest warunkiem udziału w konkursie ani zawarcia umowy. Deklarowana wysokość wkładu własnego nie stanowi kryterium punktowego, nie może służyć jako kryterium rozstrzygające przy równej punktacji i nie może być podstawą preferowania jednego Oferenta względem innego.”	Obowiązujący projekt słusznie nie wymaga wkładu własnego i wyłącza jego ocenę merytoryczną. Warto wyraźnie zabezpieczyć tę zasadę również na etapie wyboru oferty i negocjowania warunków finansowania.	Wyjaśnienie Regulamin określa tę kwestię wprost: *Wniesienie wkładu własnego w ramach składanych ofert nie jest wymagane.* *Wniesienie wkładu własnego nie podlega ocenie merytorycznej.*

19	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Wkład własny	16	UZUPEŁNIONA UWAGA C06 Rozdzielenie powierzenia i wsparcia oraz ustawowego wkładu Proponowana zmiana: Zastąpić ogólne zwolnienia z wkładu zasadą: „Przy powierzeniu zadania regulamin nie wymaga wkładu własnego. Przy wspieraniu zadania organizacja zapewnia wkład osobowy lub rzeczowy, zgodnie z art. 5 ust. 4a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie; nie ustanawia się dodatkowego obowiązkowego minimalnego wkładu pieniężnego. Dopuszcza się zastąpienie całości lub części wkładu osobowego lub rzeczowego środkami własnymi lub z innych źródeł. Możliwość tę wskazuje się w ogłoszeniu, a wybór i wkład w ofercie”. Dostosować odpowiednie formularze, instrukcje i umowy z zachowaniem wzorów wynikających z prawa.	Ogólne zapewnienie, że wkład własny nie jest wymagany, musi zostać dostosowane do przepisów obowiązujących dla konkursów ogłaszanych po wejściu w życie nowelizacji z 19 czerwca 2026 r., Dz.U. poz. 1040. Od 1 września 2026 r. art. 5 ust. 4a ustawy o działalności pożytku publicznego przewiduje przy wspieraniu zadania wkłady rzeczowe lub osobowe. Dopuszcza zastąpienie ich w całości lub części środkami finansowymi, jeżeli organ przewidzi taką możliwość. Nie można więc zachować bezwarunkowego zwolnienia ze wszystkich form wkładu i jednocześnie określać zlecenia jako wspierania. Nieprecyzyjna informacja naraża NGO na przygotowanie oferty niezgodnej z konstrukcją ustawową. Powierzenie zadania należy odróżnić od wspierania. Przy powierzeniu regulamin może nie wymagać wkładu własnego. Przy wspieraniu powinien wskazać ustawowy wkład niepieniężny, bez dodawania automatycznie minimalnego progu gotówki. Dla małych organizacji ma to zasadnicze znaczenie: dysponują one często czasem wolontariuszy, sprzętem lub nieodpłatnie udostępnionym lokalem, a nie środkami, które można dowolnie przeznaczyć na nowe zadanie. Wkład powinien służyć temu zadaniu i być odpowiednio udokumentowany; samo ogólne powołanie się na działalność wolontariacką nie wystarcza. Wycena i sposób wykazania muszą być znane przed złożeniem oferty. Możliwość zastąpienia wkładu finansowym wymaga spójności ogłoszenia i formularza. Wynika to z nowego art. 13 ust. 2b oraz zmian art. 14–15 ustawy. Pozostawienie takiej decyzji dopiero do negocjacji umowy prowadziłoby do nierównego traktowania oferentów, którzy różnie rozumieli wymagania konkursu. Nie należy zarazem przenosić na wszystkie dotacje NIW art. 5 ust. 4b dotyczącego inwestycji dofinansowywanych przez JST. Przepis ten ma odrębny zakres. Ogólna reguła współpracy nie znosi odrębnych wymagań szczególnych źródeł finansowania, jeżeli rzeczywiście znajdują zastosowanie. Z perspektywy Operatora konieczność dostosowania dokumentów może wydawać się formalnym obciążeniem. W rzeczywistości wcześniejsze uporządkowanie regulaminu, ogłoszenia, instrukcji i umowy	Wyjaśnienie Regulamin jest czytelny w przedmiotowym zakresie: Wniesienie wkładu własnego NIE JEST wymagane.

					ogranicza późniejsze spory o prawidłowość wkładu i rozliczenie. Art. 28 ustawy o NIW nakazuje stosowanie ustawy o działalności pożytku publicznego w zakresie nieuregulowanym szczególnie, dlatego zgodność z Programem nie wystarcza do pominięcia nowelizacji. Dostosowując formularze, trzeba respektować wzory wynikające z obowiązujących rozporządzeń. Propozycja chroni dostęp NGO przez usunięcie dodatkowych barier pieniężnych, a jednocześnie nie obiecuje zwolnienia z obowiązku ustawowego. Jest to warunek przewidywalnego finansowania i prawidłowego porównywania ofert w edycji 2027.	
20	Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS	Młoda/lokalna organizacja pozarządowa	17	Proponujemy zmianę zapisu dotyczącego przychodów organizacji na następujący: „roczny przychód takiej organizacji za poprzedni zakończony rok obrotowy jej funkcjonowania nie może przekraczać 100 tys. zł.”	Wnosimy o podniesienie limitu rocznego przychodu uprawniającego do ubiegania się o mikrodotację przez młode i lokalne organizacje pozarządowe. Obowiązujący próg 50 tys. zł funkcjonuje od 2024 r. i nie był dostosowywany do zmian warunków ekonomicznych oraz wzrostu kosztów działalności organizacji. Jego utrzymanie na niezmienionym poziomie ogranicza krąg potencjalnych wnioskodawców i wyklucza część aktywnych lokalnie organizacji, które mimo nieznacznie wyższych przychodów nadal posiadają niewielki	Odrzucenie Priorytet 1 adresowany jest do najmniejszych i najmłodszych organizacji, które nie mogą ubiegać się o wsparcie w ramach innych Priorytetów NOWEFIO. Organizacje o przychodzie powyżej 30.000 zł mogą ubiegać się o dotację w wysokości 100.000 zł w ramach Priorytetów 2-4.

					potencjał instytucjonalny i potrzebują wsparcia rozwojowego.	
20	Stowarzyszenie Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich PISOP	Młoda/lokalna organizacja pozarządowa	17	Młoda/lokalna organizacja pozarządowa to organizacja pozarządowa lub podmiot wymieniony w art. 3 ust. 3 UoDPPiW, mająca siedzibę w województwie objętym projektem lub/oraz która została wpisana do KRS lub właściwego rejestru nie wcześniej niż 60 miesięcy od dnia złożenia wniosku o mikrodotację. Ponadto, roczny przychód takiej organizacji za poprzedni zakończony rok obrotowy jej funkcjonowania nie może przekraczać 50 tys. zł. Rekomendowany zapis: Młoda/lokalna organizacja pozarządowa to organizacja pozarządowa lub podmiot wymieniony w art. 3 ust. 3 UoDPPiW, mająca siedzibę w województwie objętym projektem lub/oraz która została wpisana do KRS lub właściwego rejestru nie wcześniej niż 60 miesięcy od dnia złożenia wniosku o mikrodotację. Ponadto, roczny przychód takiej organizacji za poprzedni zakończony rok obrotowy jej funkcjonowania nie może przekraczać 100 tys. zł.	Podwyższenie limitu rocznego przychodu z 50 000 zł do 100 000 zł jest zasadne, ponieważ obecny próg może nadmiernie ograniczać dostęp do wsparcia organizacjom, które nadal mają charakter młodych lub lokalnych podmiotów, ale zaczynają się rozwijać i skuteczniej pozyskiwać środki na swoje działania. W praktyce osiągnięcie przychodu powyżej 50 000 zł nie oznacza jeszcze, że organizacja posiada stabilną sytuację finansową, duże zasoby kadrowe czy znaczące doświadczenie instytucjonalne. Często jest to efekt realizacji jednego lub dwóch niewielkich projektów, pozyskania dotacji celowej albo organizacji działań lokalnych wymagających większego budżetu. Takie organizacje nadal potrzebują wsparcia w budowaniu potencjału, rozwijaniu kompetencji, wzmacnianiu struktur oraz profesjonalizacji działań. Podwyższenie limitu do 100 000 zł pozwoli objąć wsparciem szerszą grupę organizacji, które są aktywne, rozwijają się i podejmują pierwsze większe działania na rzecz społeczności lokalnych, ale nadal nie można ich traktować na równi z dużymi, stabilnymi organizacjami o ugruntowanej pozycji. Dzięki temu wsparcie będzie lepiej dostosowane do realiów funkcjonowania sektora pozarządowego, w którym koszty działań, usług, wynagrodzeń, materiałów i obsługi organizacyjnej znacząco wzrosły. Zwiększenie limitu przychodu do 100 000 zł sprzyjać będzie rozwojowi młodych i lokalnych organizacji, umożliwi im dalsze wzmacnianie potencjału oraz zachęci do większej aktywności bez ryzyka utraty możliwości ubiegania się o wsparcie już na bardzo wczesnym etapie rozwoju.	Odrzucenie Priorytet 1 adresowany jest do najmniejszych i najmłodszych organizacji, które nie mogą ubiegać się o wsparcie w ramach innych Priorytetów NOWEFIO. Organizacje o przychodzie powyżej 30.000 zł mogą ubiegać się o dotację w wysokości 100.000 zł w ramach Priorytetów 2-4.

20	Stowarzyszenie Bielskie Centrum Przedsiębiorczości	Młoda/lokalna organizacja pozarządowa	17	Proponujemy wyłączenie z przychodów uwzględnianych przy ustalaniu limitu uprawniającego organizację do ubiegania się o mikrodotację wartości darów rzeczowych, które są przeznaczone do dalszej dystrybucji na rzecz osób potrzebujących.	Uwzględnianie w limitach przychodach wartości darów rzeczowych przeznaczonych do dalszej dystrybucji może powodować, że organizacje prowadzące działalność pomocową, takie jak np. banki żywności, czy organizacje wspierające potrzebujących w trudnej sytuacji życiowej, przekroczą określony limit przychodów, mimo że wartość tych darowizn nie odzwierciedla środków finansowych pozostających w ich dyspozycji. Podobne rozwiązanie zostało przyjęte przez NIW w programie Moc Małych Społeczności, gdzie przy ustalaniu przychodów wyłączono wartość pozyskanych darowizn rzeczowych przeznaczonych na prowadzenie działalności statutowej. Proponowana przez nas zmiana w Regulaminie NOWEFIO dotyczyłaby węższej kategorii darowizn, tj. darowizn rzeczowych przeznaczonych do dalszej dystrybucji na rzecz osób potrzebujących. Wprowadzenie tego rozwiązania pozwoliłoby uwzględnić specyfikę działalności organizacji pomocowych i ograniczyć ryzyko wykluczenia ich z możliwości ubiegania się o mikrodotację wyłącznie ze względu na wartość przekazywanych przez nie produktów.	Odrzucenie Priorytet 1 adresowany jest do najmniejszych i najmłodszych organizacji, które nie mogą ubiegać się o wsparcie w ramach innych Priorytetów NOWEFIO. Organizacje o przychodzie powyżej 30.000 zł mogą ubiegać się o dotację w wysokości 100.000 zł w ramach Priorytetów 2-4.
20	Fundacja Pokolenia i partnerzy	Młoda/lokalna organizacja pozarządowa	17	Zmiana w treści – definicji na „(…) roczny przychód takiej organizacji za poprzedni zakończony rok obrotowy jej funkcjonowania nie może przekraczać 100 tys. zł.”	Konieczne jest podniesienie limitu przychodów dla młodych i lokalnych organizacji (niezmienianego od 6 lat!).	Odrzucenie Priorytet 1 adresowany jest do najmniejszych i najmłodszych organizacji, które nie mogą ubiegać się o wsparcie w ramach innych Priorytetów NOWEFIO. Organizacje o przychodzie powyżej 30.000 zł mogą ubiegać się o dotację w wysokości 100.000 zł w ramach Priorytetów 2-4.
21	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Młoda/lokalna organizacja pozarządowa	17	UWAGA: Definicja młodej lub lokalnej organizacji PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie: „Za organizację uprawnioną do mikrodotacji uznaje się: a) organizację lokalną mającą siedzibę w województwie objętym projektem albo b) organizację młodą wpisaną do właściwego rejestru nie wcześniej niż 60 miesięcy przed złożeniem wniosku, jeżeli realizuje inicjatywę na terenie danego województwa. Warunek przychodu określony w Regulaminie stosuje się w sposób jednakowy do każdej z tych grup.	Użycie połączenia „lub/oraz” nie pozwala jednoznacznie ustalić, czy wystarczy siedziba, młody wiek organizacji, czy trzeba spełnić oba warunki. Niedookreślenie może prowadzić do różnych regulaminów operatorskich i nierównego dostępu do 10 tys. zł mikrodotacji.	Częściowo uwzględniona Usunięto "oraz".

				Operator podaje przed naborem dokumenty wymagane do wykazania uprawnienia.”		
21	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Młoda/lokalna organizacja pozarządowa	17	N03 Jasna definicja młodej lub lokalnej organizacji Proponowana zmiana: Zastąpić niejednoznaczne „lub/oraz” definicją: „O mikrodotację może ubiegać się organizacja mająca siedzibę w województwie objętym projektem, której przychód za poprzedni zakończony rok obrotowy nie przekracza 50 tys. zł. W tej grupie wsparcie obejmuje organizacje młode, zarejestrowane nie wcześniej niż 60 miesięcy przed złożeniem wniosku, oraz starsze organizacje lokalne. Dla organizacji bez zakończonego roku obrotowego stosuje się przychód uzyskany od rejestracji do dnia złożenia wniosku”.	Definicja uprawnionego odbiorcy mikrodotacji musi pozwalać na jednoznaczne ustalenie, kto może złożyć wniosek. Połączenie warunków siedziby i wieku określeniem „lub/oraz” tworzy więcej niż jedną możliwą interpretację: można odczytać je jako konieczność łącznego spełnienia warunków albo jako alternatywę. Skutkiem może być wykluczenie starszej, małej organizacji lokalnej lub dopuszczenie organizacji bez związku z województwem, zależnie od praktyki Operatora. Rozbieżność dotyczy samego prawa udziału, dlatego nie powinna być rozstrzygana dopiero w odpowiedziach na indywidualne pytania. Priorytet 1 Programu NOWEFIO obejmuje rozwój lokalnej aktywności i wsparcie młodych organizacji. Cele te nie uzasadniają utożsamienia „lokalności” z krótkim okresem istnienia. Starsze stowarzyszenie może nadal działać na niewielką skalę, w oparciu o wolontariat i mały budżet, a jednocześnie mieć dobry kontakt ze społecznością. Proponowana definicja zachowuje wspólny limit przychodu 50 tys. zł oraz związek terytorialny z województwem, jasno wskazując, że w tej grupie wsparcie jest dostępne również dla starszych małych organizacji lokalnych. Wiek służy opisaniu podgrupy młodych podmiotów, nie automatycznemu pozbawieniu innych dostępu. Potrzebna jest również reguła dla organizacji, która nie zakończyła jeszcze pierwszego roku obrotowego. Brak sprawozdania za taki rok nie powinien być utożsamiany z przekroczeniem limitu lub niespełnieniem warunku. Weryfikacja przychodu od rejestracji do dnia złożenia wniosku zapewnia mierzalny punkt odniesienia i umożliwia udział	Częściowe uwzględnienie Usunięto słowo "oraz".

					podmiotów, do których wsparcie młodych NGO jest kierowane. Operator powinien wskazać dokumenty potwierdzające wielkość przychodu i daty, zachowując proporcjonalność wymagań. Kryterium finansowe nie może zależeć od nieujawnionej praktyki jednego oceniającego ani od tego, czy organizacja miała dostęp do indywidualnej konsultacji. Argumentem za restrykcyjną definicją może być ograniczona pula mikrograntów. Niedobór środków uzasadnia ranking jakości i dopuszczalne, jawne preferencje zgodne z Programem, a nie niejasną alternatywę w warunku formalnym. Art. 5 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego wymaga jawności i uczciwej konkurencji, a art. 30 ustawy o NIW pozwala ustalić precyzyjne zasady. Jasność definicji zmniejsza liczbę bezskutecznie przygotowanych wniosków, sporów i korekt, a Operatorowi ułatwia stosowanie jednolitych reguł w całym województwie. Poprawka zachowuje ukierunkowanie środków na małe podmioty; nie daje dostępu każdej organizacji bez względu na przychód i nie zastępuje merytorycznej oceny inicjatywy.	
22	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Młoda/lokalna organizacja pozarządowa	17	UWAGA: Przychód organizacji nowo utworzonej PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponuje się dodać: „Jeżeli organizacja nie zakończyła jeszcze pierwszego roku obrotowego, warunek przychodowy uważa się za spełniony na podstawie oświadczenia o przychodach osiągniętych od dnia rejestracji do dnia złożenia wniosku. Do przychodu nie wlicza się przepływów, które zgodnie z przepisami rachunkowymi nie stanowią przychodu organizacji. Sposób weryfikacji ustala się przed	Projekt określa limit 50 tys. zł dla poprzedniego zakończonego roku, lecz nie rozstrzyga sytuacji podmiotu, który takiego roku jeszcze nie ma. Może to wykluczyć część organizacji, których wspieranie stanowi cel Priorytetu 1.	Wyjaśnienie Jeżeli organizacja nie ma zamkniętego roku budżetowego, jej przychód wynosi 0 zł.

				naborem i stosuje jednakowo wobec wszystkich.”		
23	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Organizacja pozarządowa (tzw. patron)	17	UWAGA: Konflikt interesów i nieostre powiązania polityczne PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie: „Osoba uczestnicząca w przygotowaniu, ocenie albo rozstrzygnięciu naboru jest wyłączana od czynności dotyczących wniosku, w którym występuje konflikt interesów wynikający z powiązania rodzinnego, majątkowego, osobistego lub organizacyjnego mogącego obiektywnie podważać jej bezstronność. Samo posiadanie poglądów politycznych lub udział w legalnej działalności obywatelskiej nie stanowi konfliktu interesów. Każde wyłączenie dokumentuje się wraz z uzasadnieniem.”	Ogólne określenie „powiązania polityczne” i zwrot „inne sytuacje” mogą być stosowane zbyt szeroko i prowadzić do wykluczeń na podstawie opinii lub aktywności obywatelskiej. Celem przepisu powinno być zapobieganie faktycznemu konfliktowi interesów, a nie ocena przekonań uczestników.	Wyjaśnienie Proponowana definicja zawiera się w aktualnej treści Regulaminu. Jest jednak dużo mniej czytelna i subiektywna.

24	Stowarzyszenie Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich PISOP	Organizacja pozarządowa (tzw. patron)	18	Organizacja pozarządowa (tzw. patron) - to organizacja pozarządowa lub podmiot wymieniony w art. 3 ust. 3 UoDPPiW, mający siedzibę lub jednostkę organizacyjną w województwie objętym projektem lub/i prowadzi działania statutowe na rzecz wspierania grup nieformalnych na terenie całego kraju, która może ubiegać się o przyznanie mikrodotacji na realizację projektu, dzięki któremu konkretna grupa nieformalna (osoby wchodzące w jej skład muszą być wskazane we wniosku o mikrodotację) będzie miała możliwość realizacji lokalnego przedsięwzięcia. Rekomendowany zapis: Organizacja pozarządowa (tzw. patron) - to organizacja pozarządowa lub podmiot wymieniony w art. 3 ust. 3 UoDPPiW, mający siedzibę lub jednostkę organizacyjną w województwie objętym projektem, która może ubiegać się o przyznanie mikrodotacji na realizację projektu, dzięki któremu konkretna grupa nieformalna (osoby wchodzące w jej skład muszą być wskazane we wniosku o mikrodotację) będzie miała możliwość realizacji lokalnego przedsięwzięcia.	Wprowadzenie takiego zapisu pozwoli zapewnić, że Patron będzie podmiotem rzeczywiście osadzonym w lokalnym środowisku, znającym specyfikę danego województwa, potrzeby lokalnych społeczności oraz uwarunkowania funkcjonowania grup nieformalnych na tym terenie. Rola Patrona nie powinna mieć wyłącznie charakteru formalnego. Patron powinien posiadać realne doświadczenie w pracy z lokalnymi inicjatywami, znać lokalne środowisko oraz mieć możliwość bieżącego wspierania grup nieformalnych w sposób praktyczny i dostępny. Podmiot działający lokalnie lub regionalnie będzie lepiej przygotowany do udzielania wsparcia merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego, a także do reagowania na problemy pojawiające się w trakcie realizacji inicjatyw. Zawężenie wymogu do podmiotów posiadających siedzibę, jednostkę organizacyjną lub udokumentowaną działalność na rzecz grup nieformalnych w danym województwie ograniczy ryzyko angażowania Patronów przypadkowych, niezwiązanych z lokalnym środowiskiem. Przyczyni się to do większej jakości wsparcia, lepszej komunikacji z grupami nieformalnymi oraz większej skuteczności realizowanych inicjatyw.	Uwzględnienie uwagi
25	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Organizacja pozarządowa (tzw. patron)	17	UWAGA: Patron grupy nieformalnej PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie: „Organizacja pełniąca rolę patrona grupy nieformalnej może posiadać siedzibę lub jednostkę organizacyjną na obszarze danego województwa albo wykazać rzeczywiste działania na rzecz grup nieformalnych na tym obszarze. Wniosek określa podział odpowiedzialności patrona i członków grupy, sposób udokumentowania ich zgody oraz zasady rozliczenia przedsięwzięcia. Sam status patrona nie może być podstawą odmowy wsparcia przy spełnieniu opublikowanych kryteriów.”	Aktualna definicja posługuje się „lub/i” i dopuszcza organizacje wspierające grupy w całym kraju, co utrudnia jednolitą ocenę związków z województwem. Brakuje także jasnego rozdzielenia obowiązków patrona i uczestników grupy nieformalnej.	Odrzucenie Odrzucenie uwagi w związku z uwzględnieniem uwagi 24.

26	Opolskie Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych	Poradnik dla Regranterów	19	„NIW-CRSO rekomenduje wykorzystanie przez Operatorów standardów opisanych w Poradniku dla Regranterów, który opublikowany jest na stronie NIW-CRSO.” Samo odesłanie do poradnika nie rozstrzyga, które standardy są obowiązkowe, a które jedynie zalecane. Nie określa również, jak postępować w przypadku rozbieżności między zaleceniami a warunkami lokalnego konkursu lub specyfiką przyjętego modelu regrantingu. Brakuje procedury uzgadniania rekomendacji, konsultowania zmian i wyjaśniania wątpliwości interpretacyjnych. Może to powodować różnice w sposobie prowadzenia konkursów przez poszczególnych operatorów, a następnie odmienne oczekiwania kontrolne wobec ich realizacji.	NIW-CRSO zapewnia Operatorom jednolite wytyczne dotyczące realizacji regrantingu, obejmujące w szczególności przygotowanie i przeprowadzanie konkursów, ocenę wniosków, zawieranie umów z grantobiorcami, monitorowanie realizacji inicjatyw oraz ich rozliczanie. Wytyczne i ich zmiany są konsultowane z przedstawicielami Operatorów, publikowane z odpowiednim wyprzedzeniem oraz jednoznacznie oznaczane jako obowiązkowe albo rekomendowane. Wątpliwości interpretacyjne rozstrzygane są w jednolitym trybie, a stanowiska NIW-CRSO udostępnia się wszystkim Operatorom.	Częściowe uwzględnienie Usunięto zapis z Regulaminu. W Regulaminie wpisane jest wprost, iż „NIW-CRSO rekomenduje wykorzystanie przez Operatorów standardów opisanych w Poradniku dla Regranterów, który opublikowany jest na stronie NIW-CRSO.” "Rekomendacja" nie oznacza obowiązku stosowania.
27	Spotkanie konsultacyjne	Promocja konkursów	19	Co z markami programu które już wypracowaliśmy przez wcześniejsze lata, logotypami do których są przyzwyczajeni nasi Wnioskodawcy? Czy nie lepiej na tym etapie po prostu przed nazwą używaną do tej pory dodawać NOWEFIO?	Żarówka i opis finansowania konkursu jest i tak obowiązkowym elementem dla wszystkich Realizatorów projektów.	Wyjaśnienie Wprowadzenie zmiany jest ma na celu standaryzacje marki regrantingu NOWEFIO w całej Polsce, tak by była rozpoznawalna i nie prowadziła do dezinformacji. Przed rozstrzygnięciem konkursu nie jest pewne, które organizacje zostaną Operatorami i czy dotychczasowi Operatorzy będą kontynuowali realizację zadań.
27	Fundacja Pokolenia i partnerzy	Promocja konkursów	19	Rezygnacja z wymogów co do nazwy i logotypów konkursów ogłaszanych przez Operatorów.	Wskazywanie nazwy czy logotypu dla regionalnych konkursów to zbyt duża ingerencja IZ. To kwestie, które powinny być w gestii danych Operatorów (znających specyfikę regionu i bardzo często mających już sprawdzone rozwiązania). Co więcej zmiana ta (względem wcześniejszych edycji) prowadzi do zaprzepaszczenia dotychczasowego dorobku, w przypadku Pomorza ponad dekady. Wypracowano materiały, stworzono rozpoznawalną markę funduszu regionalnego (oczywiście na każdym kroku komunikowanego o współfinansowaniu NOWEFIO), zainwestowano spore nakłady (w tym z dotacji z NIW) na ewaluacje, strategie, wdrożenia narzędzi, rozwój produktu, czy wytworzenie elementów identyfikacji wizualnej. Rezygnacja czy ograniczenie tego będzie swego rodzaju marnotrawstwem środków publicznych przekazanych w poprzednich edycjach. I może	Wyjaśnienie Wprowadzenie zmiany jest ma na celu standaryzacje marki regrantingu NOWEFIO w całej Polsce, tak by była rozpoznawalna i nie prowadziła do dezinformacji. Przed rozstrzygnięciem konkursu nie jest pewne, które organizacje zostaną Operatorami i czy dotychczasowi Operatorzy będą kontynuowali realizację zadań.

					niekorzystnie wpłynąć na realizację zadania regrantingowego w kolejnych latach, m.in. w zakresie współpracy partnerskiej z innymi podmiotami i pozyskiwaniem dodatkowych zasobów (udało się wypracować lokalne rozwiązania grantowe na bazie doświadczeń naszego funduszu oraz dzięki silnej marce pozyskiwać znaczące środki do puli mikrodotacji). Ewentualnie można rekomendować (a nie wymagać) stosowania danej nazwy i/lub logotypu.	

27	Fundacja Biuro Inicjatyw Społecznych	Promocja konkursów	19	Proponujemy pozostawienie Operatorom możliwości korzystania z dotychczasowych nazw i logotypów konkursów regionalnych, bez obowiązku rozpoczynania nazwy od słów „NOWEFIO nazwa województwa" i zastępowania logotypu konkursu logotypem Programu NOWEFIO z nazwą województwa. Informacja o źródle finansowania oraz wymagane oznaczenia nadal byłyby zamieszczane zgodnie z zasadami promocji Programu.	Rozumiemy potrzebę zwiększania rozpoznawalności Programu NOWEFIO i ujednolicenia jego promocji. Uważamy jednak, że proponowana zmiana powinna uwzględniać dorobek Operatorów, którzy od wielu lat budują rozpoznawalność konkursów w swoich regionach. W naszym przypadku jest to marka „Małopolska Lokalnie". Pod tą nazwą organizacje, grupy nieformalne i partnerzy lokalni znają konkurs, szukają informacji o naborach i polecają go innym. Na początku realizacji programu z własnej inicjatywy wykorzystywaliśmy nazwę i logotyp programu ogólnopolskiego obok nazwy „Małopolska Lokalnie". Częste zmiany logotypów oraz zasad promocji skłoniły nas jednak do skupienia się na budowaniu trwałej marki regionalnej, która zapewnia ciągłość komunikacji między kolejnymi edycjami. Z tą marką związana jest również domena malopolskalokalnie.pl. Strona była od początku budowana pod „Małopolskę Lokalnie" i służy do publikowania informacji o konkursach. Jej adres pozostanie bez zmian. Wprowadzenie nowej nazwy i logotypu spowoduje więc niespójność informacyjną: odbiorcy będą trafiać na stronę „Małopolska Lokalnie", ale znajdą na niej konkurs promowany pod inną nazwą i z innymi oznaczeniami graficznymi. Będzie to wymagało dodatkowego wyjaśniania, jak nowa nazwa wiąże się z konkursem, który już znają. Samo pozostawienie „Małopolski Lokalnie" jako dodatkowego członu nazwy nie rozwiąże w pełni tego problemu. Istotne są także koszty proponowanej zmiany. Niedawno dokupiliśmy materiały promocyjne marki „Małopolska Lokalnie", w tym ścianki i roll-upy. Są one przeznaczone do wielokrotnego wykorzystania i nadal mogą służyć podczas spotkań, szkoleń oraz wydarzeń. Konieczność ich wymiany lub dostosowania wyłącznie z powodu zmiany wymogów dotyczących nazwy i grafiki oznaczałaby kolejne wydatki, mimo że posiadane materiały są sprawne i spełniają swoją funkcję. Przy wydatkowaniu środków publicznych warto zadbać o to, by takie zakupy służyły przez lata. Zmiana oznacza również pracę nad dostosowaniem strony internetowej, szablonów dokumentów, prezentacji, materiałów szkoleniowych i grafik oraz	Wyjaśnienie Wprowadzenie zmiany jest ma na celu standaryzacje marki regrantingu NOWEFIO w całej Polsce, tak by była rozpoznawalna i nie prowadziła do dezinformacji. Przed rozstrzygnięciem konkursu nie jest pewne, które organizacje zostaną Operatorami i czy dotychczasowi Operatorzy będą kontynuowali realizację zadań.

					poinformowania partnerów i uczestników. To dodatkowe koszty i czas zespołów Operatorów, które można przeznaczyć na wsparcie lokalnych organizacji i grup nieformalnych. Wymiana nadal użytecznych materiałów będzie też wiązała się z niepotrzebnym zużyciem zasobów i powstawaniem odpadów. Po wielu latach realizacji programu zmiana utrwalonych nazw i logotypów może zatem przynieść więcej zamieszania i kosztów niż korzyści promocyjnych. Rozpoznawalność NOWEFIO można wzmacniać przez czytelne oznaczenia i konsekwentne informowanie o źródle finansowania, przy zachowaniu marek regionalnych. Proponujemy wykorzystać ich dotychczasową rozpoznawalność i wprowadzić wspólne zasady pokazywania związku konkursów z NOWEFIO, bez konieczności zmiany ich nazw i logotypów.	
28	Ogólnopolska Federacja Stowarzyszeń Uniwersytetów Trzeciego Wieku	Realizacja konkursów dotacyjnych przez Operatorów	19	W przypadku Priorytetu 1 Operator powinien wykazać sposób dotarcia z informacją, doradztwem i mikrograntami do różnych części województwa, nie tylko do organizacji funkcjonujących w największych ośrodkach.		Wyjaśnienie Opis działań promocyjnych oraz sposób realizacji konkursu oceniany jest w ramach oceny merytorycznej oferty.

29	Ogólnopolska Federacja Stowarzyszeń Uniwersytetów Trzeciego Wieku	Realizacja konkursów dotacyjnych przez Operatorów	19	Utrzymanie i rozwinięcie preferencji dla współpracy lokalnej w Priorytecie 1. Pozytywnie należy ocenić propozycję przyznawania dodatkowych punktów Operatorowi zarejestrowanemu w województwie, w którym ma prowadzić działania, oraz za ofertę wspólną.	Warto uzupełnić ten mechanizm o oczekiwanie współpracy Operatorów z lokalnymi i sektorowymi sieciami organizacji, w tym organizacjami seniorskimi, co może ułatwić dotarcie do mniej sformalizowanych inicjatyw i nowych liderów.	Wyjaśnienie Opis realizacji konkursu, w tym zaangażowanie partnerów oceniany jest w ramach oceny merytorycznej oferty.
28	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Realizacja konkursów dotacyjnych przez Operatorów	19	UWAGA: Zasięg terytorialny i równość dostępu w województwie PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponuje się dopisać: „Objęcie projektem całego województwa oznacza zapewnienie rzeczywistej możliwości udziału w naborach i działaniach animacyjnych organizacjom oraz grupom nieformalnym z każdego powiatu. Operator określa publicznie plan dotarcia do obszarów o niskiej aktywności obywatelskiej i corocznie publikuje zbiorcze dane o terytorialnym rozkładzie zgłoszeń i przyznanych mikrodotacji, bez ujawniania danych chronionych.”	Przyznanie jednego zadania na województwo i wymóg zasięgu regionalnego nie gwarantują dostępu do wsparcia na obszarach peryferyjnych. Jawne, porównywalne dane umożliwią identyfikację „białych plam” i ocenę skuteczności działań operatora bez narzucania sztywnych kwot na każdy powiat.	Wyjaśnienie Opis działań promocyjnych oraz sposób realizacji konkursu oceniany jest w ramach oceny merytorycznej oferty.

28	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Realizacja konkursów dotacyjnych przez Operatorów	19	N04 Dostępność jednego Operatora w całym województwie Proponowana zmiana: Przy zasadzie jednej oferty na województwo zobowiązać Operatora do opisania i realizacji planu dotarcia do wszystkich powiatów, obejmującego dostępne konsultacje, wsparcie dla osób wykluczonych cyfrowo i publikację zasad naboru. Wprowadzić jawne uzasadnienia ocen, deklaracje bezstronności komisji mikrograntowej i procedurę zgłaszania błędów oceny przed ostatecznym rozstrzygnięciem. Corocznie analizować rozkład terytorialny wsparcia i uzupełniać działania animacyjne w miejscach bez zgłoszeń. Nie ustanawiać automatycznych parytetów kosztem jakości inicjatyw.	Wybór jednej oferty obsługującej województwo może uprościć komunikację i zapewnić jednolite reguły mikrograntów. Jednocześnie skupia dostęp do wsparcia w jednym układzie organizacyjnym. Jeżeli animacja i konsultacje koncentrują się w siedzibie Operatora, organizacje z dalszych miejscowości mogą formalnie być uprawnione, lecz praktycznie nie otrzymać informacji lub pomocy. Brak alternatywnego Operatora zwiększa także znaczenie błędu oceny, konfliktu interesów albo niedostępnego sposobu kontaktu. Sama deklaracja zasięgu wojewódzkiego nie pozwala ustalić, czy wsparcie rzeczywiście dociera do społeczności poza głównymi ośrodkami. Zasady horyzontalne w rozdziale 5 Programu NOWEFIO akcentują wyrównywanie dostępu, uwzględnienie zróżnicowania regionalnego i rozwój małych organizacji. Dlatego regionalna koncentracja obsługi powinna mieć równoważące zabezpieczenia dostępności. Plan dotarcia do wszystkich powiatów może obejmować współpracę z lokalnymi podmiotami, dyżury, konsultacje zdalne i terenowe oraz działania dostosowane do osób wykluczonych cyfrowo. Nie oznacza obowiązku otwierania stałej siedziby w każdym powiecie. Ważne są realne kanały kontaktu, terminy i przypisanie odpowiedzialności, które można sprawdzić w toku realizacji. Jawne uzasadnienia ocen i deklaracje bezstronności chronią zarówno wnioskodawców mikrograntowych, jak i Operatora. Art. 5 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego ustanawia zasady jawności i uczciwej konkurencji, a art. 16a reguluje regranting. Procedura zgłoszenia błędu przed ostatecznym rozstrzygnięciem powinna pozwalać skorygować pomyłkę rachunkową, pominięcie informacji lub naruszenie przyjętej reguły. Nie musi tworzyć nieograniczonego, wieloinstancyjnego sporu o każdą ocenę merytoryczną. Zakres i termin powinny być ogłoszone wcześniej i stosowane jednakowo, z zachowaniem właściwych przepisów. Operator może obawiać się kosztów obsługi terenowej i dodatkowych procedur. Są one jednak częścią odpowiedzialności za cały region i powinny być planowane w budżecie, proporcjonalnie do jego	Wyjaśnienie Opis działań promocyjnych oraz sposób realizacji konkursu oceniany jest w ramach oceny merytorycznej oferty.

					potrzeb. Coroczna analiza rozkładu zgłoszeń i dotacji pozwala ustalić, gdzie potrzebne jest lepsze dotarcie; brak wniosków nie musi oznaczać braku inicjatyw, lecz może sygnalizować barierę informacyjną. Nie proponuje się automatycznych parytetów przyznawania dotacji kosztem jakości. Działania animacyjne mają zwiększać możliwość udziału, a wyboru nadal dokonuje się według celów i kryteriów konkursu. Takie uzupełnienie czyni model jednego Operatora bardziej odpornym na wykluczenie terytorialne i ogranicza ryzyko, że konsorcjum będzie służyło wyłącznie uzyskaniu premii punktowej.	

30	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Realizacja konkursów dotacyjnych przez Operatorów	19	NOWA UWAGA N10 Proporcjonalna dokumentacja mikrograntów i ochrona operatora Proponowana zmiana: Przed naborem opublikować zamknięty zakres dodatkowych informacji wymaganych do rozliczenia mikrograntów, z zachowaniem wzoru uproszczonego sprawozdania oraz obowiązków ustawowych. Standard obejmuje potwierdzenie przekazania mikrodotacji, przyjęcie sprawozdania, identyfikację wykonanych działań i kosztów oraz udokumentowanie adekwatnej weryfikacji. Nie wymaga się rutynowego kopiowania wszystkich dowodów, gdy zgodny z prawem dostęp do nich i kontrola według ryzyka zapewniają sprawdzalność. Dopuścić równoważne dokumenty i procedury operatora. Wzorcowa umowa, lista kontrolna i protokół NIW mają charakter pomocniczy. Minimalne zasady bezstronności, wyłączenia konfliktu interesów i uzasadnienia oceny określić przed konkursem; sposób ich wykonania pozostawić operatorowi. W kontroli uwzględniać dochowanie ogłoszonego standardu, nie żądać wstecz nowych formularzy ani metod. Nie ustanawiać automatycznej odpowiedzialności operatora za sam brak dokumentu niewymaganego prawem lub umową. Zachować ustawowe przesłanki zwrotu, kontrolę i odzyskiwanie środków od realizatora.	Operator regrantingu odpowiada za własną dotację, a jednocześnie finansuje wiele niewielkich przedsięwzięć realizowanych przez małe NGO i grupy nieformalne. Regulamin wymaga uproszczonego sprawozdania mikrodotacji, lecz nie wyjaśnia dostatecznie, jaka dokumentacja wystarczy do wykazania prawidłowego monitorowania całego portfela. Ta niepewność sprzyja ostrożności polegającej na żądaniu od każdego realizatora pełnego zestawu kopii, oświadczeń i podpisów. W rezultacie ustawowy i programowy cel upraszczania dostępu może zostać ograniczony przez praktykę powstającą dopiero podczas wykonania zadania. Art. 16a ustawy o działalności pożytku publicznego określa regranting i wymaga uregulowania wyboru realizatorów, monitorowania oraz oceny ich projektów. Nie należy utożsamiać tego mechanizmu z małym grantem udzielanym przez JST na podstawie art. 19a. Wykorzystanie uproszczonego wzoru sprawozdania nie zmienia podstawy prawnej konkursu i nie przenosi automatycznie wszystkich ograniczeń art. 19a. Program NOWEFIO w Priorytecie 1 zakłada ułatwianie aktywności małych podmiotów; odpowiedzialność operatora i kontrola wydatków muszą być z tym celem pogodzone. Nie ma potrzeby ustanawiania identycznego zestawu formalności dla każdej inicjatywy niezależnie od jej wartości i ryzyka. Uwaga przekazana zespołowi RDPP trafnie identyfikuje asymetrię między uproszczonym raportem realizatora a pełnym rozliczeniem operatora. Rozwiązaniem powinien być znany wcześniej, wystarczający standard dowodowy. Nie powinien on zamieniać poradnika ani pakietu wzorów w kolejną obowiązkową instrukcję, której każdy detal warunkuje kwalifikowalność. Wzory NIW mogą ograniczać koszty przygotowania dokumentów, jeżeli są dobrowolne i dopuszczają rozwiązania równoważne. Informacje trzeba zbierać raz i wykorzystywać w ocenie, monitorowaniu oraz sprawozdaniu, bez przepisywania tych samych danych do kilku odrębnych protokołów. Minimalny standard pozwala sprawdzić, kto otrzymał pieniądze, co wykonał, jak rozliczył koszty i jak zareagowano na zidentyfikowane nieprawidłowości. Operator powinien stosować	Wyjaśnienie Opis realizacji konkursu oceniany jest w ramach oceny merytorycznej oferty.

					głębszą kontrolę tam, gdzie pojawiają się sygnały ryzyka, brak wyjaśnień lub nietypowe transakcje. Dostęp do dokumentów nie wymaga zawsze tworzenia ich kolejnego archiwum u każdego uczestnika łańcucha finansowania. Forma elektroniczna i sprawdzalne powiązanie danych mogą zapewnić odpowiednią kontrolę, z zachowaniem ustawowych okresów przechowywania oraz ochrony danych. Poprawka jest spójna z C16–C18, w tym z zasadami KSeF i UEPiK. Dochowanie ogłoszonego standardu powinno być istotną okolicznością oceny staranności operatora, ale regulamin nie może zwolnić go z ustawowego zwrotu środków wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem. Trzeba odróżnić nieprawidłowość wydatku od brakującej dodatkowej formuły, której wcześniej nie wymagano. Jasne reguły bezstronności i dokumentowania rozstrzygnięć chronią także realizatorów przed uznaniowością. NIW nadal może kontrolować zadanie i żądać wyjaśnienia konkretnego ryzyka; nie powinien natomiast podczas kontroli tworzyć z mocą wsteczną nowego warunku prawidłowości każdego mikrograntu.	

31	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Realizacja konkursów dotacyjnych przez Operatorów - AI	19	UWAGA: Informacja o użyciu AI PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie: „Formularz mikrodotacji może zawierać dobrowolne pytanie informacyjne o wykorzystanie narzędzi sztucznej inteligencji podczas przygotowania wniosku. Udzielona odpowiedź ani brak korzystania z takich narzędzi nie mogą wpływać na punktację lub kwalifikowalność, nie mogą być samodzielną podstawą wykluczenia i nie powodują obowiązku ujawniania treści zapytań lub danych wprowadzonych do narzędzi. Oferent odpowiada za treść złożonego wniosku.”	Projekt zakłada pytanie niepodlegające ocenie, ale nie wyjaśnia celu zbierania odpowiedzi ani ich dalszego wykorzystania. Wymaga doprecyzowania, by deklaracja technologiczna nie przekształciła się w ukryte kryterium oceny czy źródło zbędnych danych.	Wyjaśnienie Proponowana definicja zawiera się w aktualnej treści Regulaminu. Jest jednak dużo mniej czytelna.
32	Stowarzyszenie Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich PISOP	Realizacja konkursów dotacyjnych przez Operatorów - dodatkowe wytyczne	19	NIW-CRSO zastrzega sobie możliwość wskazania Operatorom w trakcie realizacji zadań priorytetowych obszarów tematycznych, które powinny zostać uwzględnione w trakcie przeprowadzanych przez Operatorów konkursów dotacyjnych. Rekomendowany zapis: NIW-CRSO zastrzega sobie możliwość wskazania Operatorom w trakcie realizacji zadań priorytetowych obszarów tematycznych, które powinny zostać uwzględnione w trakcie przeprowadzanych przez Operatorów konkursów dotacyjnych – na początku każdego roku realizacji projektu.	Postuluje się przekazywanie informacji o obowiązujących obszarach tematycznych na początku każdego roku realizacji projektu. Pozwoli to Operatorom na odpowiednio wczesne zaplanowanie harmonogramu konkursów oraz uwzględnienie specyfiki lokalnych potrzeb.	Wyjaśnienie Intencją zapisu jest przekazywanie informacji na początku roku - przed ogłoszeniem przez Operatorów konkursów na mikrogranty. Nie można jednak wykluczyć wystąpienia sytuacji nagłej, niemożliwej do przewidzenia (np. powódź), gdzie takie wskazanie by miało miejsce w trakcie trwania roku.

32	Opolskie Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych	Realizacja konkursów dotacyjnych przez Operatorów - dodatkowe wytyczne	19	„NIW-CRSO zastrzega sobie możliwość wskazania Operatorom w trakcie realizacji zadań priorytetowych obszarów tematycznych, które powinny zostać uwzględnione w trakcie przeprowadzanych przez Operatorów konkursów dotacyjnych.” Problem i zagrożenie Nie wskazano, w jakim trybie, z jakim wyprzedzeniem i na jakich zasadach NIW może wskazać nowe obszary tematyczne. Nie określono również, czy operator będzie musiał zmienić już przygotowany regulamin konkursu, harmonogram, kryteria oceny lub sposób podziału środków. Może to prowadzić do konieczności zmiany dokumentacji konkursowej po rozpoczęciu naboru, nierównego traktowania wnioskodawców, jeżeli zmiany wpłyną na trwający konkurs, opóźnień w udzielaniu mikrodotacji czy tez konieczności przeprowadzenia dodatkowych działań bez odpowiednich środków i czasu, wzrostu kosztów związanych z generatorem.	NIW-CRSO może rekomendować Operatorom uwzględnienie określonych obszarów tematycznych w konkursach dotacyjnych, z odpowiednim wyprzedzeniem oraz z uwzględnieniem celów Programu, lokalnej diagnozy potrzeb i przyjętych harmonogramów. Wskazanie nowych obszarów tematycznych nie może powodować obowiązku zmiany warunków trwającego naboru ani nakładać na Operatora dodatkowych zadań bez zapewnienia odpowiedniego czasu i środków na ich realizację. Zmiany dotyczące kolejnych naborów uzgadniane są z Operatorem i nie mogą naruszać zasad równego traktowania wnioskodawców.	Wyjaśnienie Intencją zapisu jest przekazywanie informacji na początku roku - przed ogłoszeniem przez Operatorów konkursów na mikrogranty. Nie można jednak wykluczyć wystąpienia sytuacji nagłej, niemożliwej do przewidzenia (np. powódź), gdzie takie wskazanie by miało miejsce w trakcie trwania roku.
33	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Realizacja konkursów dotacyjnych przez Operatorów - dodatkowe wytyczne	19	UWAGA: Zmiana obszarów tematycznych przez NIW w trakcie projektu PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie: „NIW-CRSO może przedstawiać Operatorom rekomendowane obszary tematyczne kolejnych naborów mikrodotacji. Rekomendacje wydane po zawarciu umowy nie są wiążące i nie mogą prowadzić do zmiany celu, grup odbiorców, harmonogramu, budżetu ani kryteriów wyboru przedsięwzięć bez uzgodnionego aneksu, jeżeli jest on prawnie wymagany.”	Uprawnienie do wskazywania priorytetowych obszarów podczas realizacji stwarza ryzyko zmiany pierwotnej koncepcji regrantingu. Operator nie powinien ponosić odpowiedzialności za nieprzyjęcie jednostronnie zaproponowanego priorytetu, którego nie znał przy składaniu oferty.	Odrzucenie Intencją zapisu jest przekazywanie informacji na początku roku - przed ogłoszeniem przez Operatorów konkursów na mikrogranty. Zgodnie z Regulaminem konkursu wskazanie takie powinno zostać uwzględnione przez Beneficjenta. Brak zasadności dodawania zapisów fakultatywnych do Regulaminu, które mogą być realizowane bez wskazania w treści regulaminu.

30	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Realizacja konkursów dotacyjnych przez Operatorów - dodatkowe wytyczne	19	N05 Ochrona przed zmianą tematów w toku realizacji Proponowana zmiana: Zastąpić uprawnienie do jednostronnego wskazywania nowych priorytetowych tematów zapisem: „Po zawarciu umowy NIW może rekomendować obszary tematyczne. Ich uwzględnienie wymaga zgodności z Programem, diagnozą potrzeb i umową Operatora. Rekomendacja nie może ograniczać dostępu inicjatyw mieszczących się w celach Programu, narzucać nieprzewidzianych obowiązków ani zmieniać ogłoszonego naboru mikrograntów. Zmiany obowiązkowe wynikające z prawa wdraża się według właściwych przepisów i z odpowiednim dostosowaniem warunków realizacji”.	Mikrodotacje służą inicjatywom wynikającym z potrzeb lokalnych społeczności. Operator przygotowuje ofertę na podstawie diagnozy, planuje animację i zobowiązuje się do określonego sposobu prowadzenia konkursów. Uprawnienie NIW do jednostronnego wskazywania nowych priorytetowych tematów już w toku zadania może zmienić faktyczny krąg dostępnych inicjatyw i zakres pracy Operatora. Organizacje, które przygotowały działania zgodne z ogłoszonymi celami, mogą zostać zaskoczone nowym ukierunkowaniem. Ryzyko dotyczy więc jednocześnie autonomii sektora, przewidywalności umowy i uczciwego traktowania przyszłych realizatorów mikrograntów. Program NOWEFIO obejmuje różne sfery pożytku publicznego, a Priorytet 1 opiera się na wzmacnianiu oddolnej aktywności. Rekomendowanie przez NIW tematów może być użyteczne, jeżeli odpowiada rozpoznanym potrzebom i mieści się w Programie. Nie powinno jednak zastępować lokalnej diagnozy ani stawać się nieprzewidzianym warunkiem dostępu do środków. Zasady pomocniczości, suwerenności stron i partnerstwa z art. 5 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego przemawiają za dialogiem i zgodnymi z umową zmianami. Organizacja społeczna nie jest wyłącznie wykonawcą dowolnie zmienianych instrukcji tematycznych. Art. 30 ustawy o NIW pozwala określać warunki konkursu, ale ich wcześniejsze ogłoszenie ma znaczenie dla porównywalności ofert. Jeżeli obowiązkowy temat wpływałby na budżet, zespół lub metody pracy, powinien być znany przed wyborem Operatora. Wprowadzanie go później bez uzgodnienia może premiować podmiot, który przypadkowo dysponuje odpowiednimi zasobami, i obciążać tego, który rzetelnie zaplanował inne dopuszczalne działania. Tym bardziej nie należy zmieniać zasad już ogłoszonego naboru mikrograntów: uczestnicy muszą mieć wspólny i stabilny punkt odniesienia. Odmiennie trzeba traktować konieczne dostosowanie do nowego prawa, które wymaga zastosowania właściwych przepisów, a nie ogólnej klauzuli dowolnej zmiany. Możliwy argument NIW dotyczy potrzeby reagowania na nowe problemy społeczne.	Odrzucenie Intencją zapisu jest przekazywanie informacji na początku roku - przed ogłoszeniem przez Operatorów konkursów na mikrogranty. Zgodnie z Regulaminem konkursu wskazanie takie powinno zostać uwzględnione przez Beneficjenta. Brak zasadności dodawania zapisów fakultatywnych do Regulaminu, które mogą być realizowane bez wskazania w treści regulaminu.

					Propozycja zachowuje taką możliwość w formie rekomendacji oraz uzgodnionych zmian zgodnych z Programem, diagnozą i umową. Pozwala reagować bez automatycznego zamykania dostępu innym potrzebnym inicjatywom. Jeżeli zmiana zwiększa obowiązki, należy zbadać jej wpływ na terminy, koszty i rezultaty. To warunek wykonalności, nie uprzywilejowanie Operatora. Rozwiązanie chroni NGO przed ryzykiem finansowania zadania ocenianego według zmienionych oczekiwań i zapewnia NIW przejrzysty sposób kierowania wsparcia. Wzmacnia też zaufanie grup lokalnych, które powinny móc planować działania społeczne na podstawie opublikowanych reguł, bez konieczności przewidywania przyszłych decyzji tematycznych instytucji.	

30	Opolskie Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych	Realizacja konkursów dotacyjnych przez Operatorów - minimalne standardy	19	Procedura konkursu musi przewidywać komisję konkursową, ocenę merytoryczną opartą na kryteriach wskazanych w art. 30 ust. 4 ustawy o NIW oraz możliwość otrzymania przez każdego uczestnika karty oceny z uzasadnieniem Są to ważne wymagania, ale nie wystarczają do zapewnienia jednolitego standardu. Regulamin nie rozstrzyga w tym miejscu szczegółowo m.in. minimalnych wymagań wobec członków komisji, procedury wyłączenia osób powiązanych z wnioskodawcą, postępowania w razie konfliktu interesów, zasad dokumentowania posiedzeń ani trybu wyjaśniania rozbieżności interpretacyjnych.	NIW-CRSO opracuje i udostępni Operatorom minimalne standardy prowadzenia konkursów dotacyjnych, obejmujące zasady bezstronności i wyłączania osób pozostających w konflikcie interesów, dokumentowania przebiegu oceny, sporządzania uzasadnień ocen, ochrony danych oraz archiwizacji dokumentacji konkursowej. Operator może rozszerzyć te standardy, z uwzględnieniem specyfiki lokalnej, pod warunkiem zachowania przejrzystości, równego traktowania wnioskodawców i zgodności z obowiązującymi przepisami. Uzasadnienie: standardy powinny być znane przed ogłoszeniem konkursu, aby operator nie ponosił ryzyka wynikającego z późniejszej zmiany interpretacji wymagań.	Odrzucenie Doceniając zróżnicowanie praktyk realizowanych przez Operatorów w latach 2014-2026 NIW-CRSO nie chce narzucać sztywnych wytycznych i minimalnych standardów prowadzenia konkursów dotacyjnych. Otwarty konkurs ofert polega na tym, że organizacja składa ofertę, która zawiera opis planowanego do przeprowadzenia konkursu dotacyjnego, co jest przedmiotem oceny merytorycznej oferty.
30	Opolskie Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych	Realizacja konkursów dotacyjnych przez Operatorów - minimalne standardy	19	„W celu rozliczenia udzielonych mikrodotacji Operatorzy zobowiązani są do stosowania uproszczonego wzoru sprawozdania z realizacji zadania publicznego, którym mowa w art. 19a ust. 1 UoDPPiW.” Jednocześnie część B Regulaminu przewiduje rozliczenie dotacji operatora na podstawie sprawozdania merytoryczno-finansowego, dokumentacji wydatków oraz stopnia osiągnięcia wskaźników. Zatem tworzy się nam asymetria grantobiorca przedstawia uproszczone sprawozdanie, natomiast operator odpowiada wobec NIW za całość otrzymanej dotacji, realizację zadania i udokumentowanie wydatków. Samo zastosowanie uproszczonego wzoru nie przesądza o tym, czy dokumentacja otrzymana od grantobiorcy będzie wystarczająca do zweryfikowania zgodności wydatków z umową potwierdzenia realizacji działań i osiągnięcia rezultatów, przeprowadzenia kontroli mikrodotacji, udzielenia wyjaśnień NIW-CRSO w przypadku zastrzeżeń, wykazania, że operator dochował należytej staranności przy przyznawaniu, monitorowaniu i rozliczaniu wsparcia.	NIW-CRSO opracuje jednolity minimalny standard dokumentacji niezbędnej do monitorowania i rozliczania mikrodotacji, uwzględniający uproszczony wzór sprawozdania z realizacji zadania publicznego, o którym mowa w art. 19a ust. 1 UoDPPiW, oraz obowiązki Operatora wynikające z umowy dotacyjnej. Standard określi zakres informacji i dokumentów wymaganych od grantobiorców, zasady weryfikacji realizacji działań i wydatków, dokumentowanie kontroli oraz sposób postępowania w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości. Zakres wymaganej dokumentacji powinien być proporcjonalny do wysokości mikrodotacji, rodzaju inicjatywy i zidentyfikowanego ryzyka. Operator powinien otrzymać wzorcowy pakiet dokumentów: umowę z grantobiorcą, uproszczone sprawozdanie, listę kontrolną, protokół weryfikacji, wzór wezwania do uzupełnień oraz procedurę odzyskiwania środków.	Odrzucenie Doceniając zróżnicowanie praktyk realizowanych przez Operatorów w latach 2014-2026 NIW-CRSO nie chce narzucać sztywnych wytycznych i minimalnych standardów prowadzenia konkursów dotacyjnych. Otwarty konkurs ofert polega na tym, że organizacja składa ofertę, która zawiera opis planowanego do przeprowadzenia konkursu dotacyjnego, co jest przedmiotem oceny merytorycznej oferty.

30	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Realizacja konkursów dotacyjnych przez Operatorów - udostępnienie kart oceny	19	UWAGA: Standardy konkursów i środki ochrony mikrownioskodawców PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponuje się dodać: „Regulamin naboru operatora określa przed jego rozpoczęciem kryteria i wagi punktowe, skład lub zasady powołania komisji, wyłączenia z powodu konfliktu interesów, minimalny zakres uzasadnienia oceny, sposób i termin udostępnienia karty oceny oraz procedurę zgłaszania oczywistych błędów. Zmiana kryteriów po rozpoczęciu naboru jest niedopuszczalna, poza zmianami koniecznymi z mocy prawa i jednakowo stosowanymi do wszystkich wniosków.”	Sama możliwość otrzymania karty oceny nie zapewnia jednakowego standardu postępowania u 16 operatorów. Określenie minimalnych gwarancji chroni małe organizacje, które mają słabsze możliwości kwestionowania negatywnych wyników konkursu.	Odrzucenie NIW nie ingeruje w treść Regulaminów konkursów ogłaszanych przez Operatorów. W Regulaminie wskazane są jedynie minimalne wymogi realizacji konkursów.
34	Spotkanie konsultacyjne	Wzór sprawozdania z mikrograntu	19	Uelastycznienie zapisów dotyczących stosowania uproszczonego wzoru sprawozdania z realizacji zadania publicznego, którym mowa w art. 19a ust. 1 UoDPPiW w celu rozliczenia mikrodotacji.	Wprowadzenie możliwości edycji wzoru, tak by był on spójny z wzorem ofety, który każdy Operator przygotowuje indywidualnie.	Uwzględnienie uwagi
34	Stowarzyszenie Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich PISOP	Wzór sprawozdania z mikrograntu	19	Operatorzy zobowiązani są do stosowania uproszczonego wzoru sprawozdania z realizacji zadania publicznego, którym mowa w art. 19a ust. 1 UoDPPiW. Rekomendowany zapis: Operatorzy zobowiązani są do stosowania uproszczonego wzoru sprawozdania, który uwzględniać będzie elementy sprawozdania z realizacji zadania publicznego, o którym mowa w art. 19a ust. 1 UoDPPiW.	Postuluje się wprowadzenie uproszczonego wzoru sprawozdania z realizacji projektu, uwzględniającego elementy sprawozdania z realizacji zadania publicznego, o którym mowa w art. 19a ust. 1 UoDPPiW. Operatorzy posiadają już wypracowane wzory dokumentów, w tym sprawozdań, które są znane Realizatorom i dostosowane do specyfiki realizowanych działań. Wykorzystanie tych rozwiązań pozwoliłoby zachować spójność dokumentacji, ograniczyć obciążenia administracyjne oraz ułatwić proces sprawozdawczy. Jednocześnie Operatorzy ponoszą odpowiedzialność za prawidłowe rozliczenie realizowanych projektów, co wymaga zapewnienia możliwości rzetelnej weryfikacji sposobu wydatkowania środków publicznych, w szczególności pod kątem ich zgodności z przeznaczeniem. W związku z tym uproszczenie wzoru sprawozdania powinno uwzględniać zarówno potrzebę ograniczenia formalności, jak i konieczność zachowania odpowiednich mechanizmów kontroli i rozliczalności.	Uwzględnienie uwagi

34	Stowarzyszenie Bielskie Centrum Przedsiębiorczości	Wzór sprawozdania z mikrograntu	19	Proponujemy doprecyzowanie zasad rozliczania poprzez określenie minimalnego zakresu informacji, które powinno zawierać sprawozdanie z realizacji zadania, tak aby umożliwiało ono weryfikację realizacji istotnych założeń projektu uwzględnianych podczas oceny merytorycznej wniosku.	Regulamin określa wymagania odnoszące się do kryteriów oceny merytorycznej wniosków -zgodnie z art. 30 ust. 4 ustawy o NIW. Jednocześnie zobowiązuje Operatorów do stosowania uproszczonego wzoru sprawozdania, o którym mowa w art. 19a UoDPPiW, obejmującego opis wykonania zadania oraz zestawienie wydatków finansowanych z dotacji. Wątpliwości budzi brak jednoznacznego wskazania, w jaki sposób w ramach tak określonego sposobu rozliczania należy zapewnić weryfikację realizacji istotnych założeń projektów, które podlegały ocenie merytorycznej i miały wpływ na przyznanie mikrodotacji. Sam opis zrealizowanych działań i zestawienie wydatków mogą nie zapewniać wystarczających informacji do oceny wszystkich tych elementów, w szczególności w zakresie osiągniętych rezultatów i zgodności realizacji zadania z założeniami przedstawionymi we wniosku. Zasadne jest zatem doprecyzowanie minimalnego zakresu informacji wymaganych w sprawozdaniu, z zachowaniem uproszczonego charakteru rozliczania mikrodotacji. Pozwoli to Operatorom na spójną weryfikację realizacji dofinansowanych inicjatyw, a jednocześnie zapewni przejrzystość i porównywalność zasad rozliczania.	Uwzględnienie uwagi
34	Fundacja Pokolenia i partnerzy	Wzór sprawozdania z mikrograntu	19	Rezygnacja z wymogu stosowania uproszczonego wzoru sprawozdania z realizacji zadania publicznego do rozliczenia grantów.	Kwestia formy rozliczenia powinna być w gestii Operatorów. Ewentualnie można rekomendować (a nie wymagać) stosowania wzorów jak do zadań publicznych. Bardzo często podmioty zajmujące się regrantingiem mają już wypracowane procedury i formularze, łatwiejsze niż te dotyczące otwartych konkursów ofert czy trybu 19a Uodppiow.	Uwzględnienie uwagi

34	Fundacja Biuro Inicjatyw Społecznych	Wzór sprawozdania z mikrograntu	19	Proponujemy zmianę zapisu „W celu rozliczenia udzielonych mikrodotacji Operatorzy zobowiązani są do stosowania uproszczonego wzoru sprawozdania z realizacji zadania publicznego, którym mowa w art. 19a ust. 1 UoDPPiW.” na „W celu rozliczenia udzielonych mikrodotacji rekomendowane jest stosowanie przez Operatorów uproszczonego wzoru sprawozdania z realizacji zadania publicznego, którym mowa w art. 19a ust. 1 UoDPPiW.	W projekcie regulaminu przewidziano obowiązek stosowania przez Operatorów uproszczonego wzoru sprawozdania z realizacji zadania publicznego, o którym mowa w art. 19a ust. 1 UoDPPiW. Warto rozważyć zmianę tego zapisu poprzez wskazanie, że wzór ten ma charakter rekomendowany, a nie obligatoryjny. W formule regrantingu istotą jest przekazanie Operatorom odpowiedzialności za projektowanie i wdrażanie narzędzi najlepiej dostosowanych do specyfiki regionalnej oraz potrzeb lokalnych społeczności. Sam regulamin pozostawia Operatorom znaczną swobodę w kształtowaniu procedur konkursowych, natomiast w tym przypadku tę autonomię niepotrzebnie ogranicza. Ponadto wielu potencjalnych Operatorów realizuje projekty regrantingowe od wielu lat i posiada wypracowane, sprawdzone w praktyce wzory wniosków, umów i sprawozdań, dostosowane do specyfiki prowadzonych konkursów, odbiorców wsparcia oraz stosowanych generatorów wniosków. Wprowadzenie obowiązku stosowania jednego wzoru sprawozdania mogłoby wymuszać rezygnację z funkcjonujących rozwiązań organizacyjnych, generować dodatkowe koszty i obciążenia administracyjne, nie przynosząc jednocześnie istotnej wartości dodanej dla jakości rozliczania mikrodotacji. Zasadne wydaje się zatem pozostawienie Operatorom możliwości stosowania własnych wzorów sprawozdań, pod warunkiem, że zapewniają one pozyskanie informacji niezbędnych do rozliczenia środków publicznych oraz monitorowania osiągniętych rezultatów.	Uwzględnienie uwagi

35	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Koszty kwalifikowane	20	UWAGA: Racjonalność kosztów i ochrona zaakceptowanego budżetu PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie: „Koszt jest kwalifikowalny, jeżeli pozostaje związany z zadaniem, jest przewidziany w zatwierdzonym budżecie lub prawidłowo wprowadzony w toku realizacji, rzeczywiście poniesiony i udokumentowany oraz zgodny z prawem. Ocena racjonalności wydatku dokonywana jest z uwzględnieniem warunków rynkowych w dniu zakupu. Zatwierdzonej pozycji budżetowej nie kwestionuje się wyłącznie na podstawie odmiennej późniejszej oceny celowości, bez wykazania konkretnej nieprawidłowości.”	Katalog kosztów jest otwarty, ale używane pojęcia „bezpośredniego związku” i „racjonalności” mają znaczną pojemność interpretacyjną. Postulowane przesłanki zapewnią elastyczność, a zarazem wzmocnią pewność prawa przy kontroli zgodności z zaakceptowaną ofertą.	Wyjaśnienie Zasady ponoszenia kosztów opisane są w rozdziale: Zasady ponoszenia kosztów.
36	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Koszty niekwalifikowane	20	UWAGA: Koszty procesów sądowych i błędy redakcyjne PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie pozycji 10 wykazu: „Koszty postępowań sądowych niezwiązanych bezpośrednio z realizacją zadania; dopuszcza się koszty takich postępowań, jeżeli ich prowadzenie stanowi wyraźnie wskazane i prawnie dopuszczalne działanie merytoryczne zatwierdzone w ofercie.” Pozycję 11, będącą powtórzeniem pozycji 10, należy skreślić i uporządkować numerację kolejnych pozycji.	Dwukrotne wymienienie tego samego rodzaju kosztu świadczy o niedostatecznej kontroli redakcyjnej. Należy też doprecyzować wyjątek dotyczący spraw prowadzonych „w ramach realizowanego zadania”, aby uniknąć kwestionowania legalnych działań obywatelskich i rzeczniczych.	Częściowo uwzględniona Usunięto punkt 11. Punkt 10 w obecnym brzmieniu pozwala na szerszą, bardziej korzystną dla Beneficjentów interpretację.

37	Opolskie Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych	Koszty niekwalifikowane	20	Proponowana zmiana: Usunąć z katalogu kosztów niekwalifikowalnych pkt 1 wyłączający wydatki majątkowe. Dodać do kosztów kwalifikowalnych: „Dopuszcza się niezbędne, racjonalne i proporcjonalne do zadania wydatki na nabycie, wytworzenie lub ulepszenie składników majątku, w tym niskocennego wyposażenia. Zakwalifikowanie wydatku jako majątkowego samo w sobie nie wyłącza jego finansowania. Zakup służy celowi zadania lub dopuszczonemu rozwojowi instytucjonalnemu i mieści się w odpowiednim limicie budżetowym. Klasyfikacja budżetowa nie jest tożsama z oceną kwalifikowalności. NIW zapewnia odpowiednie środki i kategorię finansowania przed naborem”. Zasada obejmuje Operatora i realizatorów mikrodotacji. Przy inicjatywie grupy nieformalnej regulamin mikrograntów określa właściciela rzeczy, sposób udostępnienia grupie i przeznaczenie po zakończeniu inicjatywy.	Priorytet 1 NOWEFIO ma aktywizować małe, młode organizacje i grupy nieformalne, które często nie posiadają podstawowego wyposażenia. Całkowity zakaz wydatków majątkowych dyskryminuje najmniej zasobne podmioty i premiuje te już wyposażone, wpływając bezpośrednio na to, kto może skorzystać z mikrodotacji. Zgodnie ze zmianami w ustawie o finansach publicznych (Dz.U. 2026 poz. 426 oraz poz. 582), odejście od progu 10 tys. zł sprawia, że nawet niskocenne przedmioty (np. krzesło czy komputer) mogą formalnie stanowić środek trwały. Przepisy te klasyfikują jedynie wydatki (art. 124 dotyczy budżetu państwa, art. 236 – JST) i nie wprowadzają powszechnego zakazu finansowania takich zakupów dla NGO. Utrzymanie tego wyłączenia w regulaminie jest sztuczną barierą, a wybór droższego najmu zamiast zakupu narusza zasadę gospodarności (art. 44 ust. 3 u.f.p.). Rozwój aktywności społecznej wymaga oceny merytorycznej funkcji zakupu, a nie wyłącznie jego kwalifikacji księgowej. Zakup sprzętu musi być celowy, racjonalny i proporcjonalny do zadania. W regrantingu zasada ta powinna objąć zarówno Operatora, jak i realizatorów mikrograntów. W przypadku grup nieformalnych regulamin lokalny musi z góry określać właściciela sprzętu, zasady jego udostępniania i przeznaczenie po projekcie, aby zapobiec prywatyzacji majątku. NIW powinien zapewnić odpowiednie kategorie finansowania przed naborem, a Operator jasne reguły konkursowe. Poprawka usuwa bariery dla najsłabszych podmiotów przy pełnym zachowaniu kontroli nad celowością wydatków.	Odrzucenie Program NOWEFIO nie przewiduje możliwości finansowania inwestycji i wydatków majątkowych. Operatorzy muszą mieć potencjał do realizacji zadania, posiadać niezbędne zasoby - w tym rzeczowe, co jest przedmiotem oceny merytorycznej.

38	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Koszty niekwalifikowane	20	N01 Wydatki majątkowe także w mikrograntach Proponowana zmiana: Usunąć z katalogu kosztów niekwalifikowalnych pkt 1 wyłączający wydatki majątkowe. Dodać do kosztów kwalifikowalnych: „Dopuszcza się niezbędne, racjonalne i proporcjonalne do zadania wydatki na nabycie, wytworzenie lub ulepszenie składników majątku, w tym niskocennego wyposażenia. Zakwalifikowanie wydatku jako majątkowego samo w sobie nie wyłącza jego finansowania. Zakup służy celowi zadania lub dopuszczonemu rozwojowi instytucjonalnemu i mieści się w odpowiednim limicie budżetowym. Klasyfikacja budżetowa nie jest tożsama z oceną kwalifikowalności. NIW zapewnia odpowiednie środki i kategorię finansowania przed naborem". Zasada obejmuje Operatora i realizatorów mikrodotacji. Przy inicjatywie grupy nieformalnej regulamin mikrograntów określa właściciela rzeczy, sposób udostępnienia grupie i przeznaczenie po zakończeniu inicjatywy.	Priorytet 1 NOWEFIO ma umożliwiać podejmowanie lokalnych inicjatyw przez młode i małe organizacje oraz grupy nieformalne. Podmioty te mogą nie posiadać podstawowego wyposażenia, a brak nawet jednego potrzebnego narzędzia blokować zaplanowane działanie. Zakaz wszystkich wydatków majątkowych premiuje zatem organizacje już wyposażone albo mające dostęp do cudzych zasobów. Nie jest neutralnym ograniczeniem technicznym: wpływa na to, kto może praktycznie skorzystać z mikrodotacji i jakie inicjatywy da się wykonać. Rozwój aktywności obywatelskiej wymaga oceny funkcji zakupu, a nie wyłącznie jego kategorii budżetowej. Zmiany art. 124 i 236 ustawy o finansach publicznych, wprowadzone ustawą Dz.U. 2026 poz. 426, oraz klasyfikacja z Dz.U. 2026 poz. 582 mają znaczenie dla planowania na 2027 r. Odejście od kryterium wartości 10 tys. zł zwiększa ryzyko objęcia zakazem także niskocennych składników. Krzesło za 300 zł lub laptop za 1000 zł może być środkiem trwałym, jeżeli spełnia właściwe przesłanki i jest tak ujmowany; nie wynika to automatycznie z nazwy rzeczy. Art. 124 odnosi się do budżetu państwa, natomiast art. 236 do JST. Przepisy klasyfikują wydatki i nie ustanawiają powszechnego zakazu finansowania takich zakupów NGO. Utrzymanie szerokiego wyłączenia jest decyzją konkursową wymagającą uzasadnienia jej skutkami. Rozdział 5 Programu NOWEFIO łączy lokalną aktywność z rozwojem potencjału organizacji, współpracą i ograniczaniem barier dostępu. Zakup służący konkretnej inicjatywie lub dopuszczonemu rozwojowi instytucjonalnemu może realizować te cele. Musi jednak pozostać niezbędny, racjonalny cenowo i proporcjonalny do zadania oraz mieścić się w właściwym limicie budżetowym. Najem nie zawsze jest tańszy od zakupu; należy porównać realne alternatywy, czas wykorzystania i dostępność rzeczy. Zasada oszczędności z art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych nie uzasadnia z góry wyboru droższej usługi tylko dlatego, że pozwala uniknąć kategorii majątkowej. W regrantingu konieczne jest objęcie poprawką zarówno Operatora, jak i realizatorów mikrograntów. Przy grupie nieformalnej trzeba z	Odrzucenie Program NOWEFIO nie przewiduje możliwości finansowania inwestycji i wydatków majątkowych. Zupełny brak jest zasadności udzielania mikrodotacji na zakup środków trwałych.

					góry określić podmiot będący właścicielem rzeczy, zasady korzystania przez grupę i przeznaczenie po inicjatywie. Nie należy tworzyć fikcji własności grupy bez odpowiedniej podmiotowości ani pozostawiać urządzenia do prywatnego wykorzystania bez kontroli. Obawę przed przekształceniem mikrodotacji w zakup wyposażenia dla samego zakupu ograniczają ocena związku z celem, dokumentacja i zasady dalszego użytkowania. NIW musi przed naborem zapewnić właściwą kategorię finansowania, a Operator jasne reguły w konkursie lokalnym. Poprawka usuwa barierę dla najmniej zasobnych uczestników, zachowując przeznaczenie środków na aktywność społeczną.	

39	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Koszty niekwalifikowane	20	NOWA UWAGA C15 Dopuszczenie uzasadnionej współwłasności wyposażenia Obciążenie: Całkowity zakaz zakupów we współwłasności z podmiotem trzecim. Źródło wymogu: Prawo wymaga celu, kontroli i prawidłowego finansowania; nie ustanawia ogólnego zakazu współwłasności rzeczy nabywanej do zadania NGO. Proponowana zmiana: Usunąć bezwzględne wyłączenie zakupów we współwłasności. Dodać: „Zakup udziału we współwłasności może być kwalifikowalny, jeżeli jest niezbędny i bardziej racjonalny niż nabycie całej rzeczy lub najem. Umowa współwłaścicieli określa udział finansowany z dotacji, zasady użytkowania, odpowiedzialność, trwałość oraz postępowanie przy zbyciu lub zniesieniu współwłasności. Dotacja finansuje wyłącznie część przypisaną beneficjentowi, bez podwójnego pokrycia. Zapewnia się możliwość kontroli i dostęp do rzeczy potrzebny do zadania". Zachować właściwe wymagania majątkowe, źródła finansowania i ograniczenia rozporządzania wynikające z prawa oraz wzoru umowy. W NOWEFIO stosować po równoległym dopuszczeniu właściwych wydatków majątkowych.	Wspólne korzystanie z zasobów może ograniczać koszty NGO, szczególnie gdy pojedyncza organizacja potrzebuje urządzenia tylko przez część czasu. Całkowity zakaz nabycia udziału we współwłasności wymusza wybór między zakupem całej rzeczy, najmem i rezygnacją, bez porównania ich kosztów i przydatności. Może utrudniać współpracę organizacji, choć programy ją wspierają. Nie oznacza to, że współwłasność zawsze jest korzystna: brak jasnych zasad dostępu, odpowiedzialności i późniejszego rozporządzania może rzeczywiście zagrozić wykonaniu zadania. Właściwa ocena powinna dotyczyć tych ryzyk. Kodeks cywilny dopuszcza współwłasność i reguluje związane z nią prawa. Ustawa o finansach publicznych oraz ustawa o NIW wymagają przeznaczenia dotacji, kontroli i racjonalności kosztów, lecz nie ustanawiają powszechnego zakazu takiej konstrukcji w zadaniach NGO. Programy PROO i NOWEFIO również nie określają bezwzględnego zakazu każdego zakupu wspólnego. Warunek regulaminowy można więc zastąpić oceną udokumentowanego przypadku, zachowując ograniczenia właściwe dotacji i umowie. W NOWEFIO nie wystarczy samodzielne skreślenie zakazu współwłasności, jeżeli zakup nadal podlegałby ogólnemu wyłączeniu majątkowemu; obie poprawki wymagają spójnego wdrożenia. Finansowany udział i przypisana mu część ceny muszą być jednoznaczne. Nie można pokryć z dwóch grantów pełnej wartości tej samej rzeczy ani zapłacić za udział, którego beneficjent faktycznie nie uzyskuje. Umowa powinna zapewnić dostęp w terminach potrzebnych do zadania, określić przechowywanie, koszty eksploatacji, ubezpieczenie stosownie do ryzyka oraz zasady zniesienia współwłasności. Trzeba uwzględnić możliwość żądania jej zniesienia i zabezpieczyć interes projektu w dopuszczalny prawem sposób. Postanowienia o zbyciu nie mogą omijać wymagań wzoru umowy dotacyjnej lub obowiązku uzyskania zgody. Współwłasność musi pozostawać rzeczywistym, możliwym do skontrolowania tytułem do zasobu. Operator może wskazywać na trudniejszą kontrolę niż przy wyłącznej własności. Dlatego propozycja wymaga porównania alternatyw i umowy	Wyjaśnienie W ramach NOWEFIO wydatki majątkowe są niekwalifikowalne.

					regulującej dostęp, zamiast automatycznej kwalifikowalności. Gdy nie da się zapewnić trwałego używania lub identyfikacji finansowania, koszt powinien zostać odrzucony z konkretnym uzasadnieniem. Jeżeli wspólny zakup jest tańszy i bezpieczny, jego wykluczenie nie służy oszczędności. Korzyścią dla NGO jest możliwość dzielenia infrastruktury i ograniczenia wydatków własnych; dla Programu możliwość osiągnięcia efektu bez finansowania kilku podobnych rzeczy. Rozwiązanie zachowuje kontrolę przeznaczenia, a pozwala ocenić ekonomiczny sens współpracy.	

40	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Budżet projektu	21	N06 Jednoznaczne limity kosztów i proporcjonalna ewaluacja Proponowana zmiana: Ujednolicić zasady: koszty obsługi do 20% dotacji przekazanej w danym roku; rozwój instytucjonalny do 5% dotacji przekazanej na kategorię I w danym roku; minimum 60% kategorii I na mikrodotacje i inicjatywy grup. Podać wzór i przykład obliczenia oraz usunąć sprzeczne wskazanie podstawy limitu rozwoju instytucjonalnego. Wyraźnie dopuścić koszty obowiązkowej ewaluacji i wsparcia w przygotowaniu oraz rozliczeniu mikrograntów, przypisując je według rzeczywistego charakteru. Ewaluacja roczna może być wewnętrzna; raport końcowy może łączyć podsumowanie ostatniego roku i całości zadania.	Limity budżetowe muszą wskazywać zarówno procent, jak i jednoznaczną podstawę jego obliczenia. Tabela projektu wiąże rozwój instytucjonalny z kategorią I, natomiast kolejny akapit odwołuje się do wysokości dotacji. Nie są to te same wielkości, ponieważ część środków może być przeznaczona na obsługę. Organizacja stosująca jedno z brzmień może przygotować budżet oceniony później jako przekraczający limit na podstawie drugiego. Tego ryzyka nie powinna ponosić NGO, skoro źródłem rozbieżności jest dokumentacja konkursowa. Doprecyzowanie przed naborem zapobiega korektom, sporom i potencjalnym żądaniom zwrotu. Przykład pokazuje materialne znaczenie różnicy. Przy rocznej dotacji 1 mln zł i kosztach obsługi 200 tys. zł kategoria I wynosi 800 tys. zł. Limit 5% kategorii I oznacza 40 tys. zł, podczas gdy 5% całej dotacji oznaczałoby 50 tys. zł. Minimum 60% kategorii I na mikrogranty i inicjatywy grup wynosi w tym przykładzie 480 tys. zł. Są to obliczenia ilustracyjne, a nie obowiązek wykorzystania maksymalnej obsługi. Regulamin powinien podać wzór i określić sposób rozliczenia zmian budżetu oraz wysokości środków w danym roku, aby ta sama reguła była stosowana przy ocenie, umowie i sprawozdaniu. Nowy obowiązek corocznej ewaluacji ma sens, jeżeli służy poprawie dostępności regrantingu, jakości wsparcia i efektów lokalnych inicjatyw. Rozdział 9 Programu NOWEFIO przewiduje monitorowanie i ocenę realizacji; nie wymaga to jednak mnożenia identycznych raportów. Należy wyraźnie dopuścić racjonalne koszty zbierania danych i analizy oraz przypisać je według rzeczywistego charakteru. Podobnie pomoc w przygotowaniu i rozliczeniu mikrograntów jest elementem funkcji Operatora, a nie dowolnym kosztem administracyjnym. Jasne zasady zapobiegają sztucznemu przesuwaniu pozycji między kategoriami tylko w celu zmieszczenia ich w limitach. Możliwa obawa NIW dotyczy ograniczenia puli przekazywanej bezpośrednio społecznościom. Dlatego propozycja zachowuje limit obsługi 20%, limit rozwoju instytucjonalnego 5% kategorii I i minimum 60% tej kategorii na inicjatywy. Nie podnosi ich arbitralnie bez analizy kosztów. Ewaluacja roczna może być	Częściowe uwzględnienie Poprawiono zapisy, które nie były spójne. Ewaluacja ma służyć podnoszeniu jakości realizowanego zadania oraz dostarczaniu informacji o efektach realizacji do NIW.

					wewnętrzna, jeżeli zapewnia rzetelność danych, a raport za ostatni rok może równocześnie zawierać podsumowanie całego zadania. Art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych oraz ocena racjonalności kosztów z art. 30 ust. 4 ustawy o NIW przemawiają za unikaniem powtarzania tej samej pracy. Poprawka zapewnia przejrzystą ochronę środków na mikrogranty i finansowanie niezbędnej obsługi jakościowej, zamiast przeciwstawiania obu celów.	

41	Stowarzyszenie Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich PISOP	Budżet projektu	22	Niemniej niż 60% kategorii I musi być przeznaczone na realizację inicjatyw grup nieformalnych oraz mikrodotacje. **Rekomendowany zapis:** Niemniej niż 50% kategorii I musi być przeznaczone na realizację inicjatyw grup nieformalnych oraz mikrodotacje.	Postuluje się zmniejszenie limitu do nie mniej niż 50% dotacji w ramach kategorii I musi być przeznaczone na realizację inicjatyw grup nieformalnych oraz mikrodotacje. Realizacja działań w ramach Priorytetu 1 wymaga nie tylko przekazania środków na mikrodotacje, ale również zapewnienia odpowiedniego zaplecza organizacyjnego, kadrowego i merytorycznego po stronie Operatora. Przeprowadzenie konkursu mikrodotacji, jego rozstrzygnięcie, bieżący monitoring realizowanych projektów, a następnie ich rozliczenie oraz weryfikacja sprawozdań wymagają zaangażowania kadry posiadającej odpowiednie doświadczenie w pracy z organizacjami pozarządowymi, grupami nieformalnymi i lokalnymi liderami. Istotne znaczenie mają również pozostałe działania, które muszą zostać zrealizowane - działania o charakterze animacyjnym i edukacyjnym, mające na celu profesjonalizację, zwiększenie potencjału i trwałości oddolnych inicjatyw w społecznościach lokalnych przez kompetencyjne i organizacyjne wzmocnienie liderów lokalnych i realizowanych przez nich działań. Aby działania te były skuteczne i realnie wspierały Oferentów i Realizatorów, konieczne jest zapewnienie odpowiednio zaplanowanych środków na ich realizację oraz zaangażowanie zespołu projektowego, który zrealizuje te zadania. Zwiększenie elastyczności w podziale budżetu poprzez obniżenie minimalnego poziomu środków przeznaczanych bezpośrednio na mikrodotacje do 50% pozwoli Operatorom lepiej zaplanować obsługę konkursu oraz działania merytoryczne. W efekcie przyczyni się to do sprawniejszej realizacji projektów, wyższej jakości wsparcia dla odbiorców oraz skuteczniejszego osiągania celów Priorytetu 1.	Odrzucenie Ideą priorytetu 1 Programu jest udzielenie mikrodotacji przez Operatorów. Zmniejszenie wysokości środków przeznaczanych na mikrodotacje do 50% wartości kategorii 1 spowoduje, iż na mikrodotacje przeznaczone zostanie mniej niż 50% udzielonej dotacji.

42	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Budżet projektu - kat. II - ryczałt	22	UWAGA: Ryczałt administracyjny i zakres dokumentowania PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponuje się dopisać: „Koszty kategorii II rozlicza się ryczałtowo w wysokości i na zasadach ustalonych w umowie. Obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz przechowywania dokumentów pozostaje bez zmian, lecz ocena wykorzystania ryczałtu nie polega na ponownej kwalifikacji każdego kosztu administracyjnego według zasad właściwych dla kosztów rozliczanych na podstawie dokumentów jednostkowych, z zastrzeżeniem przepisów bezwzględnie obowiązujących.”	Obecna redakcja dopuszcza ryczałt, a zarazem szeroko opisuje dokumentowanie operacji. Bez rozdzielenia zasad rachunkowości od trybu rozliczenia dofinansowania operator może zostać poddany podwójnej, nieprzewidzianej przy składaniu oferty weryfikacji.	Wyjaśnienie Proponowana definicja zawiera się w aktualnej treści Regulaminu. Jest jednak dużo mniej czytelna.
43	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Budżet projektu - mikrodotacje	22	UWAGA: Wymóg przeznaczenia 60% kategorii I na mikrodotacje PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie: „Co najmniej 60% kwoty zaplanowanej w kategorii I w danym roku należy przeznaczyć na mikrodotacje i wsparcie realizacji inicjatyw grup nieformalnych. Do limitu wlicza się wyłącznie środki rzeczywiście przekazane na te formy wsparcia i koszty wprost przypisane do realizowanych inicjatyw, wyszczególnione odrębnie w budżecie. Operator dokumentuje metodę obliczenia limitu w sprawozdaniu.”	Projekt wskazuje 60% kategorii I, a nie całej dotacji, ale nie definiuje precyzyjnie elementów sumowanych do limitu. Rozbieżności interpretacyjne mogłyby prowadzić do uznania budżetu za błędny dopiero przy rozliczeniu.	Wyjaśnienie Proponowana definicja zawiera się w aktualnej treści Regulaminu. Jest jednak dużo mniej czytelna.

44	Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS	Koszty administracyjne	22	Proponujemy utrzymanie limitu kosztów obsługi zadania publicznego na poziomie 25%	Wnosimy o utrzymanie maksymalnego limitu kosztów obsługi zadania publicznego na poziomie 25% przyznanej dotacji. Specyfika projektów realizowanych w formule regrantingu powoduje, że koszty administracyjne i finansowo-księgowe są istotnie wyższe niż w przypadku standardowych projektów grantowych. Szczególnie dotyczy to wsparcia kierowanego do grup nieformalnych, które nie posiadają osobowości prawnej ani własnej obsługi administracyjnej i finansowo-księgowej. W takich przypadkach to Operator przejmuje pełną odpowiedzialność za prawidłowe wydatkowanie środków publicznych oraz obsługę finansową i dokumentacyjną przedsięwzięć realizowanych przez grupy nieformalne. Oznacza to konieczność wykonywania przez Operatora dodatkowych czynności księgowych, administracyjnych, kadrowych i sprawozdawczych, których skala jest uzależniona przede wszystkim od liczby obsługiwanych grantobiorców, a nie od wartości pojedynczych grantów. Obniżenie limitu kosztów obsługi z 25% do 20% nie odpowiada rzeczywistym kosztom ponoszonym przez Operatorów realizujących zadania regrantingowe i utrudni zapewnienie prawidłowej obsługi finansowej, księgowej, kadrowej oraz administracyjnej powierzonych środków publicznych. Utrzymanie dotychczasowego limitu 25% pozwoli na zachowanie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa finansowego i jakości zarządzania środkami publicznymi przy jednoczesnym efektywnym wspieraniu lokalnych inicjatyw. Dodatkowo należy podkreślić, że w pozostałych priorytetach Programu NOWEFIO (Priorytety II-IV) nadal przewiduje się możliwość finansowania kosztów administracyjnych do poziomu 25% wartości dotacji. Brak jest zatem uzasadnienia dla wprowadzania bardziej restrykcyjnego limitu wyłącznie w odniesieniu do projektów regrantingowych, które ze względu na swoją specyfikę generują zazwyczaj większe, a nie mniejsze, obciążenia administracyjne	Uwzględnienie

44	Stowarzyszenie Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich PISOP	Koszty administracyjne	22	Koszty administracyjno – księgowe - do wysokości 20% przyznanej dotacji Rekomendowany zapis: Koszty administracyjno – księgowe - do wysokości 25% przyznanej dotacji.	Postuluje się zwiększenie Kategorii II Koszty obsługi zadania publicznego - do wysokości 25% przyznanej dotacji. Zwiększenie limitu kosztów obsługi zadania publicznego do 25% jest uzasadnione rosnącymi kosztami realizacji projektów, w tym wzrostem kosztów utrzymania, inflacją oraz koniecznością zapewnienia odpowiedniej kadry specjalistów zaangażowanych w realizację zadania. Dotyczy to w szczególności kosztów związanych z koordynacją projektu, księgowością, monitoringiem, administracją oraz bieżącym zarządzaniem działaniami. Należy również uwzględnić, że koszty związane z utrzymaniem biura, zakupem materiałów biurowych, obsługą organizacyjną i techniczną projektów są obecnie znacząco wyższe niż kilka lat temu, kiedy przygotowywane były wcześniejsze założenia programu. Utrzymanie limitu na poziomie 25% może ograniczać możliwość zapewnienia sprawnej, profesjonalnej i bezpiecznej realizacji zadań publicznych. Podniesienie limitu do 25% pozwoli Operatorom lepiej zaplanować koszty niezbędne do prawidłowej obsługi projektów, a tym samym przyczyni się do wyższej jakości realizowanych działań oraz skuteczniejszego osiągania zakładanych rezultatów.	Uwzględnienie
44	Stowarzyszenie Bielskie Centrum Przedsiębiorczości	Koszty administracyjne	22	Proponujemy przywrócenie limitu kosztów obsługi zadania do wysokości 25% przyznanej dotacji (Kategoria II Koszty obsługi zadania publicznego), zgodnie z rozwiązaniem przyjętym w programie NOWEFIO 2024-2026	Podwyższenie limitu jest uzasadnione rosnącymi kosztami administracyjno-księgowymi związanymi z obsługą realizacji zadań. Obniżenie limitu z 25% do 20% może ograniczyć możliwości pokrycia rzeczywistych kosztów niezbędnych do prawidłowej realizacji zadania, szczególnie w przypadku projektów obejmujących dużą liczbę mikrodotacji. Przywrócenie limitu 25% nie oznacza obowiązku ponoszenia kosztów obsługi na maksymalnym poziomie, ale umożliwia dostosowanie ich wysokości do rzeczywistych potrzeb, zakresu obowiązków i skali realizowanych działań. Pozwoli to zachować większą elastyczność finansową Operatorów oraz stworzyć odpowiednie warunki do sprawnej realizacji i rozliczania Priorytetu 1.	Uwzględnienie

44	Stowarzyszenie Kujawsko-Pomorski Ośrodek Wsparcia Inicjatyw Pozarządowych „TŁOK”	Koszty administracyjne	22	W Kategorii II „Koszty obsługi zadania publicznego” limit powinien zostać podniesiony do wysokości 25% przyznanej dotacji.	Obniżenie kosztów administracyjnych do 20% naraża skuteczną realizację zadania publicznego. Działania merytoryczne nie mogą być wzmacniane kosztem obniżania kosztów administracyjnych, bo te są kluczowe dla sprawnej realizacji projektu, zwłaszcza projektu regrantingowego, w którym księgowość, zarządzanie itp. wymagają wykwalifikowanej kadry i profesjonalnego podejścia. Zaproponowany budżet nie tylko nie uwzględnia kosztów inflacji, ale ogranicza koszty administracyjne, co może negatywnie wpłynąć na skuteczność działań Operatorów oraz zagrażać ich stabilności prawnej i finansowej i rodzić ryzyka związane z rotacją kadry i trudnością w realizacji zadania.	Uwzględnienie
44	Fundacja Pokolenia i partnerzy	Koszty administracyjne	22	Przywrócenie limitów kosztów (rozwojowych i administracyjnych) jak w konkursie 2024 (na lata 2024-2026) w ramach Priorytetu 1.	Rekomendowana maksymalna wysokość, jak w poprzedniej wieloletniej edycji Priorytetu 1 NOWEFIO (2024-2026). Niestety NIW nie zaplanował znaczącego zwiększenia dotacji dla Operatorów (ta była niezmienna od 6 lat!). A biorąc pod uwagę bardzo ważną rolę jaką odgrywają w regionie (często uzupełniając wsparcie infrastrukturalne sektora pozarządowego) i obowiązki podmiotów (w tym m.in. obsługa formalna i finansowa inicjatyw grup nieformalnych bez patronów) – dlatego należy przywrócić większe limity, jak w 2024.	Uwzględnienie
45	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Zasady rozliczania podatku VAT	23	UWAGA: Zmiana prawa do odliczenia VAT PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie: „VAT stanowi koszt kwalifikowalny wyłącznie w części, w jakiej Zleceniobiorcy nie przysługuje prawo do jego odzyskania zgodnie z obowiązującymi przepisami. Zleceniobiorca informuje NIW-CRSO o zmianie tego prawa, a strony odpowiednio aktualizują rozliczenie w zakresie podatku, który faktycznie stał się możliwy do odzyskania. Oświadczenie o VAT powinno odzwierciedlać stan faktyczny i prawny właściwy dla danego wydatku.”	Projekt zawiera niejednoznaczne sformułowanie o prawie do odzyskania VAT przy jednoczesnym oświadczeniu o braku takiej możliwości oraz odwołuje się do stanu z dnia podpisania umowy. Może to prowadzić do niespójnego rozliczenia, jeśli status podatkowy zmieni się w trakcie projektu.	Wyjaśnienie Proponowana definicja zawiera się w aktualnej treści Regulaminu. Jest jednak dużo mniej czytelna.

46	Fundacja Biuro Inicjatyw Społecznych	Zatrudnienie personelu w ramach projektu	23	Proponujemy zmianę zapisu poprzez nadanie mu nowego brzmienia: W przypadku kosztów wynagrodzenia personelu, w tym kosztów osobowych administracji i obsługi projektu oraz kosztów osobowych merytorycznych, kwalifikowalne są wszystkie stałe składniki wynagrodzenia pełne koszty wynagrodzenia (zarówno w przypadku stosunku pracy, jak i umów cywilnoprawnych) które są związane z danym stosunkiem pracy lub stosunkiem cywilnoprawnym, w szczególności wynagrodzenie brutto, składki na ubezpieczenia społeczne, składki na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz koszty ponoszone na Pracowniczy Program Emerytalny zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych. Kwalifikowalne są zarówno stałe składniki wynagrodzenia (wynagrodzenie zasadnicze oraz inne stałe składniki np. premie regulaminowe wypłacane w stałej wysokości, dodatek stażowy, dodatek funkcyjny, dodatek służbowy, dodatek za pracę w warunkach szkodliwych, uciążliwych i niebezpiecznych) oraz zmienne składniki wynagrodzenia (m. in. wynagrodzenie określone prowizyjnie, wynagrodzenie za godziny nadliczbowe, nagrody, premie w zmiennej wysokości) jeżeli wynikają z regulaminu pracy, wynagradzania bądź innych właściwych regulacji wewnątrzzakładowych, obowiązujących w instytucji od daty złożenia wniosku o dofinansowanie, obejmują pracowników na jednakowych zasadach oraz są przyznawane w ramach stosunku pracy w związku z realizacją zadań projektowych; W ramach realizowanych zadań rekomendowane jest odpowiedzialne podchodzenie do NGO jako miejsca pracy, poprzez zatrudnianie pracowników na umowy o pracę, a także umowy o pracę na czas nieokreślony, jeżeli obowiązek zawarcia takiej umowy wynika z Kodeksu Pracy.	W pierwotnej wersji zapisu sformułowanie "stałe składniki wynagrodzenia" użyte jest w sposób, który wskazuje, że dotyczy ono pełnych kosztów wynagrodzenia (tj. wymienione w zapisie wynagrodzenie brutto, składki na ubezpieczenia społeczne, składki na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz koszty ponoszone na Pracowniczy Program Emerytalny zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych). Równocześnie pojęcie "stałe składniki wynagrodzenia" w odniesieniu do pojęć standardowo stosowanych w kontekście stosunku pracy oznacza (za PIP: https://www.pip.gov.pl/dla-pracodawcow/porady-prawne/wynagrodzenie-za-prace/?tmpl=pdf?tmpl=pdf): m.in. wynagrodzenie zasadnicze, które jest podstawowym składnikiem pensji pracownika oraz inne stałe składniki, które mogą być wypłacane obok wynagrodzenia zasadniczego, określone w przepisach wewnątrzzakładowych to np. o premie regulaminowe wypłacane w stałej wysokości, o dodatek stażowy, o dodatek funkcyjny, o dodatek służbowy, o dodatek za pracę w warunkach szkodliwych, uciążliwych i niebezpiecznych. Natomiast jako zmienne składniki wynagrodzenia określa się m. in. wynagrodzenie określone prowizyjnie, wynagrodzenie za godziny nadliczbowe, nagrody, premie uznaniowe w zmiennej wysokości. Zatem zaproponowana zmiana doprecyzowuje wcześniejszy zapis, wprowadzając precyzyjniejsze pojęcie skierowane na koszty zatrudnienia, a nie charakter składników wynagrodzenia. Proponujemy także poszerzenie zapisu o odniesienie się do pojęcia stałych i zmiennych składników wynagrodzenia, które pojawia się także w Rozdziale 7. Koszty niekwalifikowalne i daje jasne wytyczne dotyczące sytuacji, gdy składniki wynagrodzenia nie są kwalifikowalne: "Do kosztów, które nie mogą zostać sfinansowane ze środków pochodzących z dotacji należą m.in.:… 1. nagrody, premie i inne formy gratyfikacji finansowej lub rzeczowej dla osób zajmujących się	Wyjaśnienie Regulamin musi być jasny i czytelny. Aktualna treść regulaminu wskazuje wprost kwalifikowalne składniki wynagrodzenia. W przypadku kosztów wynagrodzenia personelu, w tym kosztów osobowych administracji i obsługi projektu oraz kosztów osobowych merytorycznych, kwalifikowalne są wszystkie stałe składniki wynagrodzenia (zarówno w przypadku stosunku pracy, jak i umów cywilnoprawnych) które są związane z danym stosunkiem pracy lub stosunkiem cywilnoprawnym, w szczególności wynagrodzenie brutto, składki na ubezpieczenia społeczne, składki na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz koszty ponoszone na Pracowniczy Program Emerytalny zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych. W ramach realizowanych zadań rekomendowane jest odpowiedzialne podchodzenie do NGO jako miejsca pracy, poprzez zatrudnianie pracowników na umowy o pracę, a także umowy o pracę na czas nieokreślony, jeżeli obowiązek zawarcia takiej umowy wynika z Kodeksu Pracy.

					realizacją zadania publicznego, jeżeli nie wynikają z regulaminu pracy, wynagradzania bądź innych właściwych przepisów prawa pracy, obowiązują w instytucji od daty złożenia wniosku o dofinansowanie, nie obejmują pracowników na jednakowych zasadach oraz nie są przyznawane w ramach stosunku pracy w związku z realizacją zadań projektowych;" Równocześnie brak tego zapisu w części dotyczącej zasad kwalifikowalności kosztów wynagrodzeń zostawia przestrzeń do niejasności i konieczności dokonania samodzielnej interpretacji zapisów przez NGO. Dla pełnego ujęcia tematów proponujemy: o Uzupełnienie zapisu dotyczącego warunku kwalifikowalności wskazanych składników wynagrodzenia dodatkowo w rozdziale 9. Zatrudnienie personelu w ramach projektu o Doprecyzowanie pojęć stałe i zmienne składniki wynagrodzenia zgodnie z zapisami zaczerpniętymi z materiałów PIP o Analogicznie do zapisów o niekwalifikowalności kosztów wynagrodzeń, jasne podkreślenie warunku kwalifikowalności kosztów związanej z regulacjami wewnętrznymi dot. zasad ich przyznawania w NGO Zaproponowane nowe brzmienie zapisu precyzuje: o Wykorzystane pojęcia pełnych kosztów wynagrodzenia oraz stałych i zmiennych składników wynagrodzenia o Potwierdza kwalifikowalność stałych i zmiennych składników wynagrodzenia uspójniając zapis z zapisem dot. kosztów niekwalifikowalnych (7. Koszty niekwalifikowalne, pkt 5) Proponowana forma tworzy precyzyjny, zgodny z kodeksem pracy katalog składników wynagrodzenia, który daje NGO wskazówkę jakie warunki muszą spełnić aby móc wykorzystać je w budowaniu wynagrodzenia dla pracowników. Zapis ten zapewnia również zgodność wytycznych z obowiązującą Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/970 dotyczącą równości i przejrzystości wynagrodzeń oraz przygotowywaną ustawą wdrażającą ją w Polsce, która mimo opóźnienia we wdrażaniu zacznie obowiązywać w 2027 r.	

47	Fundacja Biuro Inicjatyw Społecznych	Kategoria II Koszty obsługi zadania publicznego	24	Proponujemy doprecyzowanie zapisu: „wynagrodzenia personelu obsługowego i zarządzającego organizacją (obsługa kadrowa, księgowa, finansowa, administracyjna, sekretariat, obsługa prawna, w tym ta dotycząca zamówień, zarząd i kadra zarządzająca) na potrzeby realizacji zadania publicznego;	Obecne brzmienie zapisu nie daje pełnej jasności i wskazówki dla NGO odnośnie możliwości kwalifikowania kosztów zarządu i innej kadry zarządzającej. Oznacza to w praktyce, że część organizacji nie uwzględnia realnie ponoszonych kosztów wynagrodzeń kadry zarządzającej (np. zarządów, dyrektorów, kierowników) faktycznie zaangażowanych w realizację zadania publicznego w ramach swoich codziennych zadań zarządczych. Należą do nich m.in. nadzór nad realizacją projektu, reprezentowanie organizacji w sprawach związanych z projektem, nadzór nad pracą zespołu projektowego i obsługowego, realizacja zadań formalnych (np. weryfikacja i podpisywanie umów, dokumentów rozliczeniowych). Jest to szczególnie ważne w większych organizacjach, w których role zarządcze i nadzorujące rozdzielone są od zadań koordynacyjnych i administracyjnych. Równocześnie jest to faktyczny czas pracy wykonywanej przez kadrę zarządzającą, który jest zgodny z logiką kosztów obsługi zadania publicznego, t.j. są niezbędny do jego realizacji, a jednocześnie nie powiązany wprost z zadaniami merytorycznymi.	Odrzucenie Koszty administracyjne mają służyć realizacji zadania, a nie finansować zarządzenia organizacji. Koszty związane z zarządzaniem organizacji można sfinansować w ramach rozwoju instytucjonalnego.
48	Fundacja Biuro Inicjatyw Społecznych	Kategoria II Koszty obsługi zadania publicznego	24	Proponujemy doprecyzowanie zapisu: „koszty paliwa/podróży dot. wyjazdów służbowych koordynatora oraz osób zaangażowanych do realizacji zadania”. Sformułowanie „osób zaangażowanych do realizacji zadania” jest bardzo szerokie i może oznaczać również osoby realizujące działania merytoryczne. Proponujemy wyraźne wskazanie, że do kategorii II należą koszty podróży związanych z zarządzaniem i obsługą administracyjną zadania, natomiast koszty podróży związanych bezpośrednio z realizacją działań merytorycznych należy ujmować w kategorii I. O przypisaniu wydatku do kategorii powinien decydować cel wyjazdu, a nie stanowisko osoby odbywającej podróż. Dotyczy to również koordynatora, jeżeli realizuje on konkretne działania merytoryczne.	Obecne brzmienie zapisu nie pozwala jednoznacznie ustalić, czy koszty podróży pracowników merytorycznych mogą być ujmowane w kategorii I. Określenie „osoby zaangażowane do realizacji zadania” obejmuje właściwie cały zespół projektu. Może więc prowadzić do interpretacji, że wszystkie delegacje powinny być finansowane z kategorii II, niezależnie od celu wyjazdu. W przypadku Operatorów działających na terenie całego województwa podróże są stałym i niezbędnym elementem pracy merytorycznej. Organizujemy spotkania z lokalnymi społecznościami, szkolenia, doradztwo, działania animacyjne oraz komisje konkursowe. Dotarcie do różnych części regionu wiąże się ze znacznymi kosztami przejazdów. Są to wydatki wynikające bezpośrednio z realizacji tych działań. Przypisanie wszystkich kosztów podróży do kategorii II, objętej limitem 20% dotacji, ograniczyłoby środki dostępne na zarządzanie, księgowość i pozostałą obsługę zadania. Szczególnie odczuliby to Operatorzy obsługujący rozległe obszary, gdzie dojazdy są dłuższe, a transport publiczny nie zawsze	Uwzględnienie uwagi

					pozwala dotrzeć na miejsce. Mogłoby to utrudnić organizowanie działań w mniejszych i bardziej oddalonych miejscowościach, choć właśnie tam bezpośredni kontakt i obecność zespołu są często najbardziej potrzebne. Koszt dojazdu osoby prowadzącej spotkanie, szkolenie czy doradztwo powinien być rozliczany w tej samej kategorii co działanie, którego dotyczy. Proponowany podział według celu podróży pozwoli zachować tę zasadę i jasno oddzielić koszty działań merytorycznych od kosztów obsługi zadania. Doprecyzowanie zapisu jest potrzebne już na etapie przygotowania ofert. Pozwoli Operatorom prawidłowo zaplanować budżety i ograniczy ryzyko różnego interpretowania tych samych wydatków podczas oceny oraz rozliczania projektów.	
49	Fundacja Biuro Inicjatyw Społecznych	Kategoria II Koszty obsługi zadania publicznego	24	Proponujemy doprecyzowanie zapisu: „koszty zakupu programów, licencji niezbędnych do obsługi administracyjnej zadania;”	Sformułowanie „koszty zakupu programów, licencji niezbędnych do obsługi zadania” jest niejednoznaczne i może oznaczać również koszty zakupu programów i licencji niezbędnych do realizacji zadań merytorycznych np. programów do obsługi kontaktu z odbiorcami, promocji działań. Proponujemy wyraźne wskazanie, że do kategorii II należą koszty oprogramowania związanego z zarządzaniem i obsługą administracyjną zadania, natomiast koszty związane bezpośrednio z realizacją działań merytorycznych należy ujmować w kategorii I. O przypisaniu wydatku do kategorii powinien decydować cel i sposób wykorzystania oprogramowania, a nie sam rodzaj kosztu.	Uwzględnienie uwagi

50	Fundacja Biuro Inicjatyw Społecznych	Kategoria II Koszty obsługi zadania publicznego	24	Proponujemy modyfikację zapisu: wynajmu pomieszczeń oraz opłat z nim związanych (np. opłaty za media, materiały eksploatacyjne, konserwacja/serwis sprzętów, usługi telekomunikacyjne) **bezpośrednio** związanych z obsługą realizacji zadania publicznego;	Zapis w obecnym kształcie może prowadzić do interpretacji iż koszty wynajmu pomieszczeń i opłat z tym związanych na działania merytoryczne realizowane w projekcie powinny być ujęte w II kategorii kosztów, która dedykowana jest obsłudze zadania publicznego. Może to prowadzić do nieadekwatnego przypisywania przez NGO kosztów np. wynajmu sal na warsztaty, zajęcia, spotkania do Kategorii II, zamiast do Kategorii I Koszty merytoryczne, w tym koszty promocji, która w tabeli na stronie 22 regulaminu definiowana jest jako „Koszty bezpośrednio związane z realizacją zadania." Zapis „…związanych z obsługą zadania publicznego" precyzyjniej odnosi się do kosztów związanych z realizacją zadania publicznego, ale w zakresie administracyjno-księgowym, tj. w odniesieniu do wynajmu lokalu przeznaczonego na biura organizacji, w których realizowane są te zadania administracyjno-księgowe dotyczące projektu.	Odrzucenie Propozycja nie doprecyzowuje zapisu, a sprawia, że staje się nieprecyzyjny i może spowodować trudności interpretacyjne.

51	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Ocena formalna	25	C05 Jednoznaczne doręczenia i skuteczne wniesienie odwołania Proponowana zmiana: Oddzielić uzupełnienie braków, wyjaśnienia i odwołanie. Dla uzupełnień oraz wyjaśnień ustalanych regulaminem przewidzieć co najmniej 7 dni od skutecznego doręczenia; w PROO 1b wydłużyć obecne 3 dni robocze na uzupełnienie załącznika. Jednoznacznie określić dopuszczone kanały i potwierdzenia doręczeń. W PROO 1a i 1b procedura formalnego odwołania musi odpowiadać § 9 w związku z § 18 ust. 2 rozporządzenia FWRSO: 3 dni robocze od publikacji informacji i złożenie przez generator. Usunąć sprzeczne pouczenia o 7 dniach i alternatywnych kanałach. W NOWEFIO terminy odwołania ustalane regulaminem powiązać z doręczeniem karty. Zapewnić obsługę udokumentowanej awarii systemu zgodną z prawem, w tym przedłużenie naboru tam, gdzie przepisy to dopuszczają.	Skuteczność ochrony proceduralnej zależy nie tylko od długości terminu, lecz także od jasnego wskazania jego początku, kanału wniesienia pisma i sposobu potwierdzenia odbioru. Organizacja musi wiedzieć, czy reaguje na wezwanie do uzupełnienia dokumentu, przedstawia wyjaśnienia, czy wnosi formalne odwołanie. Są to różne czynności, których nie należy łączyć pod jedną ogólną regułą. Krótki termin liczony od zdarzenia niewidocznego dla Wnioskodawcy albo sprzeczne pouczenia mogą pozbawić NGO możliwości skorzystania z procedury mimo rzeczywistej gotowości do usunięcia błędu. W PROO granicę swobody regulaminowej wyznacza rozporządzenie z 8 listopada 2018 r. dotyczące FWRSO, Dz.U. poz. 2149. § 9 ust. 3–4 przewiduje formalne odwołanie w ciągu 3 dni roboczych od publikacji informacji, składane przez generator; § 18 ust. 2 odsyła do tych reguł przy pominięciu etapu wstępnego. Projektowe pouczenie o 7 dniach kalendarzowych i alternatywnych kanałach wymaga zatem usunięcia rozbieżności. Nie można przedstawiać korzystniejszego terminu jako już dopuszczalnej zmiany samego regulaminu. Jego wydłużenie należy postulować odrębnie w akcie wykonawczym. Jest to przypadek, w którym ochrona NGO wymaga przede wszystkim zgodnego z prawem, jednoznacznego pouczenia. Odrębnie należy uregulować uzupełnienia i wyjaśnienia, których terminy pozostawiono Operatorowi, w tym uzupełnienie załącznika w PROO 1b. Co najmniej 7 dni od skutecznego doręczenia pozwala zebrać dokument zewnętrzny, uzyskać podpis osoby uprawnionej i sprawdzić treść odpowiedzi. Nie zmienia to terminu złożenia oferty ani nie pozwala stworzyć po czasie warunku udziału. W NOWEFIO reguły pozostawione regulaminowi mogą wiązać termin z doręczeniem karty i jasno określać skuteczność dopuszczonych kanałów. Nie należy mechanicznie przenosić szczególnego rozwiązania PROO do konkursu o innej podstawie. Nie zakłada się też, że każda czynność konkursowa podlega w całości procedurze administracyjnej właściwej decyzjom. Operator może wskazywać na konieczność sprawnego rozstrzygnięcia naboru. Jasne terminy i potwierdzenia sprzyjają temu bardziej niż spory o	Wyjaśnienie Procedura odwołań i uzupełnień wskazana z Regulaminie jest spójna, legalna i przejrzysta. Nigdy nie budziła zastrzeżeń jakiejkolwiek kontroli.

					datę publikacji, odbiór lub późniejsze wpisanie pisma do systemu przez pracownika. Trzeba także określić sposób udokumentowania awarii generatora i uruchomienia rozwiązania dozwolonego prawem, w szczególności przedłużenia naboru tam, gdzie przewidują je przepisy. Regulamin nie może sam dowolnie wydłużyć terminu narzuconego rozporządzeniem. Zasady jawności i uczciwej konkurencji wymagają jednak jednakowej informacji, dostępnego kanału i czytelnej historii zdarzeń. Poprawka wzmacnia możliwość obrony prawidłowej oferty, zachowując ustawowe i wykonawcze granice postępowania.	

52	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Przetwarzanie danych osobowych w związku z ubieganiem się o dotację	26	UWAGA: Publikacja informacji publicznej a ochrona danych osobowych PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponuje się zastąpić ogólny zapis następującym: „Udostępnianie ofert, umów i dokumentacji konkursowej następuje na zasadach ustawy o dostępie do informacji publicznej, z uwzględnieniem ustawowych ograniczeń jawności, w szczególności ochrony prywatności osób fizycznych i innych prawnie chronionych informacji. Przed publikacją NIW-CRSO dokonuje oceny potrzeby anonimizacji; sam udział osoby w projekcie nie oznacza automatycznej publikacji wszystkich jej danych.”	Na stronie 26 zapowiedziano obecność danych osobowych w BIP przez okres programu, podczas gdy strona 37 trafnie zastrzega ograniczenia z art. 5 ust. 2 ustawy. Warto zastosować jedną zasadę, aby nie utożsamiać jawności dokumentu z nieograniczoną publikacją danych osób trzecich.	Wyjaśnienie Treść Regulaminu w przedmiotowym zakresie stanowi jednakowy standard dla wszystkich konkursów realizowanych przez NIW.
53	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Ocena formalna - kryterium podobieństwa	28	UWAGA: Wskaźnik podobieństwa ofert powyżej 90% PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie przypisu 9: „Wynik narzędzia informatycznego wykrywającego podobieństwo ofert ma charakter pomocniczy i nie stanowi samodzielnej podstawy odrzucenia oferty. Przy wyniku przekraczającym 90% NIW-CRSO przekazuje Oferentowi informację o sposobie obliczenia wskaźnika i fragmentach uznanych za zbieżne oraz zapewnia możliwość złożenia wyjaśnień. Negatywna ocena wymaga indywidualnego ustalenia tożsamości treści istotnych dla projektu oraz pisemnego uzasadnienia.”	Automatyczny wskaźnik może reagować na identyczne elementy formularza, standardowe nazwy działań i zapisane prawem obowiązki. Brak informacji o narzędziu i weryfikacji ludzkiej oznacza ryzyko błędnych odrzuceń oraz niekontrolowanego zastosowania kryterium formalnego.	Odrzucenie Założeniem kryterium jest techniczna, obiektywna weryfikacja poziomu podobieństwa, a nie subiektywna niewystandaryzowana weryfikacja. Proponowana zmiana obniża istotnie transparentność procedury w ramach konkursu.

53	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Ocena formalna - kryterium podobieństwa	28	C03 Ocena podobieństwa tekstów przez człowieka Proponowana zmiana: Dodać: „Wynik narzędzia badającego podobieństwo stanowi przesłankę weryfikacji, a nie samodzielną podstawę odrzucenia. NIW wyłącza z porównania cytaty z prawa, treści formularza i dokumentacji konkursowej oraz inne standardowe opisy. Przed oceną negatywną udostępnia organizacji zakwestionowane fragmenty i umożliwia wyjaśnienie w terminie 7 dni. Rozstrzygnięcie zawiera ocenę rzeczywistej tożsamości koncepcji, działań i kosztów". Ujednolicić tę zasadę z progami narzędzia, bez utożsamiania podobieństwa językowego z podwójnym finansowaniem.	Podobieństwo językowe wniosków nie jest tożsame z tożsamością zadań ani z podwójnym finansowaniem. Organizacje posługują się tymi samymi nazwami działań, definicjami ustawowymi, standardami dostępności i opisami wymaganymi formularzem. Podmioty zrzeszone w federacji mogą korzystać ze wspólnie wypracowanego modelu pracy, realizując odrębne zadania dla innych odbiorców i na innym obszarze. Wysoki wynik narzędzia porównującego tekst może zatem wskazywać potrzebę sprawdzenia, ale sam nie ustala, czy powielono koncepcję, koszty i zobowiązania. Automatyczne odrzucenie na tej podstawie przenosi ciężar rozstrzygnięcia na miernik, który nie bada całego znaczenia projektu. Art. 30 ust. 4 ustawy o NIW wymaga oceny zgodności z celami, jakości, wpływu, wykonalności i racjonalności kosztów. Programy PROO i NOWEFIO nie zastępują tych kategorii procentem wspólnych sformułowań. Zasady jawności i uczciwej konkurencji z ustawy o działalności pożytku publicznego wymagają, aby organizacja wiedziała, jaka okoliczność prowadzi do negatywnej oceny. Należy więc przedstawić konkretne zakwestionowane fragmenty i rodzaj podejrzenia, z poszanowaniem praw innych oferentów. Wyjaśnienie nie może polegać na tworzeniu po terminie nowego zadania; ma służyć ustaleniu rzeczywistej odrębności już złożonej oferty. Proponowana procedura wyłącza z automatycznego porównania treści narzucone prawem, dokumentacją i formularzem oraz wymaga oceny człowieka. Oceniający powinien porównać odbiorców, terminy, miejsca, zakres działań, wykonawców i pozycje kosztowe, a w razie podejrzenia podwójnego finansowania także źródła pokrycia konkretnych wydatków. Dwa projekty o podobnym opisie mogą być odrębne finansowo, natomiast projekty zapisane innymi słowami mogą obejmować ten sam koszt. Skuteczna kontrola nie powinna nagradzać jedynie umiejętności przeredagowania tekstu. Powinna ustalać okoliczności mające znaczenie dla zgodności wsparcia. Operator może wskazywać na potrzebę sprawnego wykrywania masowo powielanych ofert. Propozycja	Odrzucenie Założeniem kryterium jest techniczna, obiektywna weryfikacja poziomu podobieństwa, a nie subiektywna niewystandaryzowana weryfikacja. Proponowana zmiana obniża istotnie transparentność procedury w ramach konkursu.

					zachowuje narzędzie i próg jako sygnał kontroli, lecz wymaga uzasadnienia ostatecznej decyzji. Termin 7 dni na wyjaśnienie oraz jednolita lista informacji ograniczają koszty obsługi. Udokumentowana ocena pozwala również odróżnić uczciwe upowszechnianie sprawdzonego rozwiązania od pozornego mnożenia tego samego zadania. Jest to istotne dla NGO, które współpracują i dzielą się wiedzą, co samo w sobie służy celom obu Programów. Poprawka wzmacnia ochronę środków publicznych przez koncentrację na rzeczywistym nadużyciu i zapewnia organizacji możliwość odniesienia się do dowodu, zamiast obrony przed nieujawnionym wskaźnikiem.	
54	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Ocena formalna - odwołanie	28	UWAGA: Zakres poprawy braków formalnych PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie: „NIW-CRSO wzywa Oferenta do uzupełnienia każdego usuwalnego braku formalnego, szczegółowo wskazując brak i sposób jego usunięcia. Termin wynosi co najmniej 7 dni od skutecznego doręczenia wezwania na adres wskazany przez Oferenta. Odmowa dopuszczenia uzupełnienia wymaga wskazania konkretnej podstawy regulaminowej i uzasadnienia. Uzupełnienie nie może	Projekt przewiduje wezwanie, lecz nie definiuje rodzajów braków możliwych do uzupełnienia. Powstaje ryzyko różnego traktowania podobnych omyłek. Precyzyjne wezwanie powinno pozwalać organizacji faktycznie usunąć uchybienie.	Wyjaśnienie W Regulaminie wprost jest wskazane: Jeżeli oferta nie spełnia kryteriów formalnych określonych w regulaminie, NIW wzywa Oferenta do uzupełnienia oferty w terminie 7 dni od wezwania. W przypadku nieuzupełnienia oferty w terminie, uznaje się ją za niespełniającą kryteriów formalnych. Oznacza to, iż organizacja może uzupełnić

				prowadzić do zmiany istoty zgłoszonego zadania.”		ofertę w przypadku braku spełnienia kryteriów formalnych.
55	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Odwołanie od oceny formalnej	29	UWAGA: Termin i sposób wnoszenia odwołania formalnego PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie: „Odwołanie od negatywnej oceny formalnej można złożyć w terminie 7 dni od dnia doręczenia Oferentowi karty oceny wraz z uzasadnieniem. Odwołanie wniesione elektronicznie uważa się za złożone w dniu jego skutecznego doręczenia na wskazany adres, a odwołanie nadane przesyłką rejestrowaną u operatora pocztowego w terminie uważa się za wniesione z zachowaniem terminu. W razie rozbieżności między publikacją listy a doręczeniem karty termin liczy się od doręczenia karty.”	Obecny termin liczony jest od publikacji listy, zaś przy liście poleconym decyduje wpływ do NIW. W praktyce ogranicza to realne 7 dni na sporządzenie odwołania, zwłaszcza w małych i oddalonych miejscowościach.	Wyjaśnienie Rozwiązanie nie ogranicza możliwości złożenia odwołania, a zachęca do złożenia go w formie elektronicznej.
56	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Ocena merytoryczna	30	UWAGA: Skala punktowa pierwszego kryterium i próg 80% PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie: „Ocena zgodności oferty z celem Programu i zakresem Priorytetu ma charakter dwuetapowy. W razie stwierdzenia niezgodności oceniający wskazuje konkretne elementy treści i uzasadnia ocenę. Oferta uznana za zgodną podlega ocenie jakościowej pozostałych kryteriów. Próg pozytywnej oceny oblicza się na podstawie opublikowanej, jednolitej skali, ze wskazaniem wyniku punktowego każdego eksperta i końcowego sposobu jego ustalenia.”	W tabeli kryterium nr 1 opisano jako „0 lub 28 pkt”, mimo że dotyczy ono dwóch pytań. Brak precyzji w relacji między oceną zgodności a sumą 100 punktów może generować rozbieżności, zwłaszcza przy progu 80%.	Wyjaśnienie W przypadku Priorytetu 1 w ofercie nie jest wymagane przedstawienie uzasadnienie potrzeby realizacji zadania. Oceniana jest zgodność oferty ze złożonym Priorytetem oraz celem Programu.

57	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Ocena merytoryczna	30	UWAGA: Nierównowaga wag oceny budżetu PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponuje się zmienić opis oceny kosztorysu: „Ocena zasadności kosztów obejmuje odrębne, uzasadnione badanie zgodności pozycji z działaniami, realistyczności stawek, kwalifikowalności i proporcji kosztów do rezultatów. Przed rozpoczęciem naboru NIW-CRSO publikuje instrukcję punktowania i przykładowe przesłanki przyznawania ocen skrajnych; każda ocena niższa od maksymalnej wymaga odwołania do konkretnej pozycji budżetowej.”	Projekt przeznacza tylko 4 ze 100 punktów na zasadność kosztów, mimo że chodzi o projekty wielomilionowe. Równocześnie oceniający może kwestionować pozycje i redukować dotację. Potrzebne są co najmniej szczegółowe standardy badania kosztorysu.	Wyjaśnienie Treść kryterium wynika z ustawy o NIW. Samo kryterium zostało szczegółowo, w punktach doprecyzowane w Regulaminie konkursu.
58	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Rozstrzygnięcie konkursu	32	UWAGA: Punkty strategiczne i reguły tworzenia rankingu PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponuje się dodać: „Wynik końcowy oferty oblicza się jako sumę punktów merytorycznych przyznanych zgodnie z zasadami oceny trzech ekspertów oraz punktów strategicznych uzyskanych według jednakowych zasad. W dokumentacji i na liście rankingowej prezentuje się oddzielnie wynik merytoryczny, wynik strategiczny i wynik łączny. W przypadku równej liczby punktów o kolejności rozstrzygają z góry wskazane i opublikowane kryteria porządkujące.”	Nie jest dość klarowne, jak premia strategiczna 5 lub 10 punktów współdziała z 300-punktową skalą oceny merytorycznej oraz z progiem 240 punktów. Ponadto brak twardej reguły rozstrzygania remisów może pozostawić komisji nadmierną swobodę.	Odrzucenie Uwaga niezgodna z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ograniczająca kompetencje ustawowe Komisji Konkursowej.
59	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Rozstrzygnięcie konkursu	32	UWAGA: Zmiana punktacji ekspertów przez komisję konkursową PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie: „Komisja Konkursowa ustala rekomendowaną punktację po analizie ocen trzech ekspertów. Odejście od wyniku wynikającego z ocen ekspertów jest dopuszczalne wyłącznie na podstawie wskazanych w protokole rozbieżności, błędów lub szczegółowo opisanych ustaleń dotyczących kryteriów konkursu. Protokół zawiera dotychczasowy wynik, wynik po zmianie, sposób podjęcia rozstrzygnięcia i odrębne uzasadnienie każdej zmiany. Informację tę udostępnia się Oferentowi wraz z kartą oceny.”	Regulamin pozostawia komisji możliwość kierowania się oceną własną, ale nie określa przesłanek i trybu zmiany wyników ekspertów. Bez śladu audytowego i indywidualnego uzasadnienia można zakwestionować porównywalność oraz przejrzystość rankingu.	Odrzucenie Uwaga niezgodna z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ograniczająca kompetencje ustawowe Komisji Konkursowej.

60	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Rozstrzygnięcie konkursu	32	UZUPEŁNIONA UWAGA N07 Sprawdzalny wynik trzech ocen wyłącznie w NOWEFIO P1 Proponowana zmiana: W NOWEFIO P1 pozostawić ocenę każdej oferty przez trzech ekspertów, zgodnie z s. 32, i jednoznacznie określić sposób ustalenia wyniku w skali 300 punktów. Zachować indywidualne karty, uzasadnienia i ślad zmian. Opisać relację opinii ekspertów do oceny ustalanej przez komisję z s. 34, tryb wyjaśniania rozbieżności i uzasadnienia odstąpienia od kart. Premię strategiczną dodawać jednokrotnie według ogłoszonej reguły. Publikować protokół i merytoryczne uzasadnienia zmian. Nie przenosić tej zasady na PROO 1a ani NOWEFIO P2–4, gdzie są dwie oceny podstawowe i warunkowo trzecia. Stosować zasady jawności z C21.	Wyłącznie w projekcie NOWEFIO P1 strona 32 wskazuje trzech ekspertów dla każdej oferty, a strona 33 skalę 300 punktów. Sposób połączenia tych ocen bezpośrednio wpływa na ranking i wybór oferty regionalnej. Suma trzech niezależnych ocen jest inną metodą niż jedna ocena wypracowana w dyskusji. Każda może być uzasadniona, ale wymaga wcześniejszego, jednoznacznego opisu. Dokument informujący o zmianach zapowiada ocenę kolegialną i uzgadnianie stanowisk, podczas gdy część główna operuje trzema ekspertami i skalą 300 punktów bez dostatecznego wyjaśnienia relacji tych elementów. Nie należy rozstrzygać tej rozbieżności domysłem ani dopiero po poznaniu wyników konkretnych ofert. Art. 30 ust. 4 ustawy o NIW określa kategorie merytoryczne oceny, a regulamin konkretyzuje ich stosowanie. Zasady jawności i uczciwej konkurencji z art. 5 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego wymagają, aby oferenci znali sposób uzyskania wyniku. Rozdział 9 Programu NOWEFIO przewiduje uporządkowany proces realizacji i wyboru zadań. Szczególnie przy jednej ofercie na województwo niejasna agregacja może mieć duże skutki dla całej regionalnej sieci wsparcia. Metoda powinna umożliwiać odtworzenie wyniku oraz stwierdzenie, czy wszyscy uczestnicy byli oceniani w ten sam sposób. Przy zachowaniu skali 300 punktów potrzebne są trzy indywidualne karty, opisana procedura wyjaśniania rozbieżności i udokumentowanie ewentualnej zmiany punktacji. Dyskusja ekspertów może poprawić ocenę, gdy jeden z nich przeoczył informację lub inaczej zrozumiał warunek. Nie powinna jednak prowadzić do niewidocznego zastąpienia ocen pierwotnych wynikiem, którego przyczyn nie można sprawdzić. Należy zachować ślad zmiany i uzasadnienie związane z kryteriami. Premia strategiczna musi być dodana zgodnie z jedną ujawnioną regułą; jej przypadkowe wielokrotne naliczenie może zmienić wagę kryterium i kolejność ofert. Operator może argumentować, że szczegółowy protokół utrudnia pracę komisji. Propozycja wymaga publikowania istotnych dla wyniku ustaleń; ograniczenia jawności mogą wynikać wyłącznie z	Wyjaśnienie Regulamin konkursu w przedmiotowym zakresie jest czytelny: W ramach oceny merytorycznej oferta może otrzymać maksymalnie 300 punktów. Zgodnie z ustawą Komisja Konkursowa opiniuje oferty - na podstawie kart ocen ekspertów. Protokół z posiedzenia Komisji Konkursowej publikowany jest wraz z rozstrzygnięciem konkursu.

					prawa, a nie z wygody organizacyjnej. Wymaga utrwalenia informacji istotnych dla wyniku, w tym powodów ingerencji komisji w rekomendacje ekspertów. To zarazem zabezpieczenie osób oceniających przed zarzutem arbitralności. Jawne uzasadnienie pozwala organizacji odróżnić słabą jakość własnej oferty od błędu procedury i wykorzystać ocenę przy dalszym rozwoju. Poprawka nie znosi ustawowych kryteriów, nie gwarantuje zgodności ekspertów i nie tworzy automatycznie nowej instancji odwoławczej. Zapewnia natomiast sprawdzalną metodę podejmowania decyzji o środkach publicznych i ogranicza ryzyko zmiany zasad oceny w trakcie konkursu. Odmienny mechanizm w PROO 1a i NOWEFIO P2–4 musi pozostać wyraźnie oddzielony. W tych projektach dwie oceny są zasadą, a trzecia pojawia się dopiero po spełnieniu warunków rozbieżności. Nie oznacza to trzech ocen każdego wniosku. W przekazanych projektach próg różnicy sum wynosi więcej niż 20 punktów, a nie co najmniej 30; występuje też alternatywna przesłanka różnicy kryterium oraz warunek jednej oceny wyższej niż 79 punktów.	

61	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Rozstrzygnięcie konkursu	32	UZUPEŁNIONA UWAGA C21 Jawność i zasady współpracy z art 5 ust 3 Proponowana zmiana: Dodać zasadę ogólną: „Przy ogłaszaniu konkursu, ocenie, kontraktowaniu, realizacji i kontroli stosuje się zasady pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności, określone w art. 5 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego. Obowiązki beneficjenta muszą służyć celowi Programu i pozostawać proporcjonalne do ryzyka. Publikuje się kryteria, metodę punktacji, karty i uzasadnienia ocen, protokoły, uzasadnienia zmian wyniku, wytyczne i odpowiedzi interpretacyjne, w prawnie dopuszczalnym zakresie. Usunąć generalną klauzulę nieujawniania danych ekspertów; zakres ujawnienia oceniać według ustawy, bez regulaminowej tajemnicy konkursowej. Nie ustanawia się dodatkowych ograniczeń jawności ani wyłączenia dokumentów tylko z powodu nieprzyznania dotacji. Ograniczenie dostępu może wynikać wyłącznie z konkretnego przepisu, wymaga uzasadnienia i nie obejmuje pozostałej jawnej części dokumentu. Zalecenia i dobrowolne wzory nie tworzą nowych obowiązków”. Zachować ustawową ochronę informacji, bez poszerzania jej umową lub FAQ.	Zasada jawności chroni organizacje ubiegające się o środki publiczne i umożliwia społeczną kontrolę konkursu. Projekty zawierają klauzulę, według której dane ekspertów oceniających konkretne wnioski lub oferty nie będą ujawniane, przywołując przejrzystość i niezależność ich pracy. W PROO zapis znajduje się na stronie 39, w NOWEFIO P1 na stronie 32, a w NOWEFIO P2–4 na stronie 35. Samo odwołanie do przejrzystości nie uzasadnia generalnej tajemnicy. Bez sprawdzalnych informacji o metodzie oceny, argumentach i zmianach punktacji NGO nie może ocenić równego traktowania ani skutecznie wskazać błędu. Art. 5 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego ustanawia sześć zasad współpracy: pomocniczość, suwerenność stron, partnerstwo, efektywność, uczciwą konkurencję i jawność. Powinny być rzeczywistymi dyrektywami stosowania regulaminów, a nie jedynie deklaracją wstępną. Pomocniczość i suwerenność przemawiają za uznawaniem zgodnych z prawem procedur NGO. Partnerstwo wymaga zrozumiałych uzgodnień i komunikacji. Efektywność oznacza ocenę kosztu obowiązków administracyjnych. Uczciwa konkurencja i jawność wymagają znanych wcześniej kryteriów oraz możliwości odtworzenia rozstrzygnięcia. Normy generalne ograniczają potrzebę mnożenia szczegółowych formularzy. Żądamy maksymalnej jawności. Nie wprowadzamy prawa organizacji do jednostronnego utajnienia opisu projektu ani ogólnego wyjątku opartego na prawach autorskich. Autorstwo tekstu nie znosi samo przez się ustawowego prawa do informacji publicznej. Nie ograniczamy dostępu tylko do ofert dofinansowanych, ponieważ również dokumentacja oceny i decyzji o odmowie może podlegać ustawie. Rozstrzygające są treść dokumentu, związek z zadaniem publicznym i przepisy, a nie wygoda instytucji albo życzenie oferenta. Regulamin nie może zarazem uchylić ustawowych ograniczeń jawności, w tym ochrony prywatności i tajemnic prawnie chronionych. Wymagamy wskazania konkretnej podstawy i zakresu, zamiast blankietowego powołania ochrony danych. Jeżeli ochronie podlega fragment, pozostała część	Wyjaśnienie Brak zasadności kopiowania treści aktualnie obowiązujących aktów prawnych do Regulaminu konkursu. Obniża to czytelność dokumentu. Dane ekspertów oceniających poszczególne wnioski nie są ujawniane, dla zapewnienia przejrzystości i niezależności pracy ekspertów, a także dla ograniczenia ryzyka korupcyjnego. Karty ocen wniosków są publikowane po jego rozstrzygnięciu, treść dofinansowanych wniosków stanowi informacje publiczną, dokumenty z posiedzeń panelu ekspertów publikowane są wraz z rozstrzygnięciem. Reasumując, większość postulatów jest obecnie realizowanych w ramach konkursu.

					powinna być dostępna. Dane osób uczestniczących w rozstrzyganiu o publicznych środkach trzeba oceniać według ich roli oraz właściwych przepisów; sam fakt posiadania danych osobowych nie tworzy bezwzględnej tajemnicy. Postulat usuwa dodatkową barierę regulaminową i wymusza ocenę ustawową, nie nakazuje ujawniania każdej danej niezależnie od prawa. Publikowanie kart, protokołów, powodów zmian i wspólnych odpowiedzi interpretacyjnych ogranicza uznaniowość oraz nierówny dostęp do informacji. Wymaga utrwalenia ustaleńwpływających na wynik. Nowe wymagania nie mogą wynikać z niejawnej instrukcji opiekuna. Rozszerza przejrzystość, zachowując wyłącznie ograniczenia rzeczywiście nakazane prawem.	

62	Fundacja Rozwoju Holistycznego, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Między Odrą a Bobrem	Rozstrzygnięcie konkursu	34	Postulujemy, aby na listach rankingowych publikowanych w ramach konkursu NOWEFIO uwzględniano nazwy wszystkich Oferentów składających ofertę wspólną, a nie – jak dotychczas – wyłącznie nazwę Oferenta nr 1.	Publikowanie na listach rankingowych wyłącznie nazwy Oferenta nr 1 nie odzwierciedla w pełni charakteru ofert wspólnych i może prowadzić do pomijania pozostałych organizacji, które na równych zasadach uczestniczą w przygotowaniu i realizacji przedsięwzięcia. Wskazanie wszystkich Oferentów jest istotne z punktu widzenia równego traktowania organizacji pozarządowych oraz właściwego prezentowania partnerstw realizujących zadania publiczne. Oferty wspólne są wyrazem współpracy organizacji pozarządowych, łączenia ich potencjałów, doświadczeń i zasobów. Każda organizacja uczestnicząca w takiej ofercie wnosi określony wkład w realizację projektu, dlatego uważamy, że powinna być odpowiednio identyfikowana również w oficjalnych wynikach konkursu. Proponowana zmiana ma charakter organizacyjno-informacyjny. Przyczyni się do zwiększenia transparentności wyników konkursu oraz właściwego uznania roli wszystkich organizacji uczestniczących w ofertach wspólnych.	Uwzględnienie uwagi
63	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Dysponowanie środkami uwolnionymi	35	UWAGA: Przydzielanie uwolnionych środków PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie: „Uwolnione środki przeznacza się w pierwszej kolejności na dofinansowanie kolejnych ofert z właściwej wojewódzkiej listy rezerwowej, o ile oferta może zostać zrealizowana w pozostałym terminie i przy dostępnej kwocie. Pominięcie wyżej ocenionej oferty wymaga indywidualnego, publicznego uzasadnienia. Dyrektor publikuje datę, kwotę, źródło uwolnienia środków, kolejność rozpatrzonych ofert oraz podstawę wyboru.”	Regulamin dopuszcza różne sposoby rozdysponowania środków, ale nie ustanawia wystarczająco sztywnej reguły pierwszeństwa ofert rezerwowych. Jawność danych i uzasadnień ograniczy ryzyko uznaniowego omijania listy rankingowej.	Wyjaśnienie Uwaga nieadekwatna do specyfiki Priorytetu 1, w ramach którego wyłaniana jest 1 oferta na województwo. W części województw składana jest tylko 1 oferta w ramach konkursu, w związku z czym nie ma listy rezerwowej dla województwa. Opisywana w uwadze sytuacja jest czysto hipotetyczna.

64	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Rozstrzygnięcie konkursu	35	UWAGA: Zmniejszenie dotacji i negocjacje zakresu zadania PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie: „Zmniejszenie rekomendowanej kwoty dotacji wymaga wskazania pozycji, zakresu redukcji i uzasadnienia. Oferent ma prawo przedstawić zmodyfikowany harmonogram, zakres działań i wskaźniki proporcjonalne do zmniejszonego finansowania; NIW-CRSO nie może wymagać zachowania pierwotnego zakresu rzeczowego bez zapewnienia odpowiednich środków. Brak porozumienia uprawnia Oferenta do wycofania oferty bez sankcji.”	Projekt wymaga dostosowania wniosku do uwag NIW, choć kwota dotacji może zostać obniżona. Konieczne jest wyeliminowanie sytuacji, w której organizacja musiałaby wykonywać zadanie pierwotnej skali przy istotnie zmniejszonym finansowaniu.	Odrzucenie Zmniejszenie dotacji nie pociąga za sobą zmniejszenia obowiązków Beneficjenta. Zmniejszenie dotacji wynika jedynie z zakwestionowania konkretnych kosztów/działań. W przypadku ich zakwestionowania, nie znajdują się one we wniosku po zakończeniu negocjacji. NIW nie przewiduje przyznawania dotacji niższej niż wnioskowana bez wskazania uzasadnienia przyznania niższej dotacji.
65	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Zgłoszenie ewidentnych błędów	35	UWAGA: Weryfikacja ocen merytorycznych i oczywistych błędów PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie: „W terminie 14 dni od udostępnienia ostatecznej karty oceny Oferent może złożyć umotywowany wniosek o weryfikację błędów rachunkowych, niezgodności oceny z kryteriami, braków uzasadnienia oraz omyłek w zastosowaniu punktacji strategicznej. Wniosek rozpatrują osoby, które nie dokonywały kwestionowanej oceny, w terminie 21 dni. Wynik weryfikacji wraz z uzasadnieniem i ewentualną korektą rankingu jest publikowany i doręczany Oferentowi.”	Obecnie opisano wyłącznie zgłaszanie „ewidentnych błędów”; nawet potwierdzenie błędu nie zapewnia jasnej procedury korekty listy. Postulowana weryfikacja ma działać wewnątrz konkursu, bez przesądzania o ustawowej dopuszczalności określonych środków prawnych.	Wyjaśnienie Procedura przyznania dotacji po rozstrzygnięciu konkursu opisana jest w części: Dysponowanie środkami uwolnionymi. Eksperci zewnętrzni nie rozpatrują zgłoszenia organizacji a NW, co wskazane jest wprost w Regulaminie.

66	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Zawarcie umowy	36	NOWA UWAGA C20 Termin zawarcia umowy i przewidywalne negocjacje Proponowana zmiana: Dodać: „NIW dąży do zawarcia umowy nie później niż w ciągu 60 dni od ogłoszenia wyników, a po złożeniu kompletnej wymaganej dokumentacji przekazuje umowę albo uzasadnione stanowisko w ciągu 30 dni. Lista dokumentów i zakres dopuszczalnej aktualizacji oferty są znane przed naborem. Wezwanie wskazuje konkretny brak i termin jego usunięcia. W razie zagrożenia terminu NIW podaje przyczynę, przewidywaną datę i wpływ opóźnienia na harmonogram. Kolejnych żądań nie wykorzystuje się do nieograniczonego odsuwania zawarcia umowy. Opóźnienie niezawinione przez organizację uwzględnia się przy uzgadnianiu realnych terminów działań i rezultatów, w granicach prawa i okresu finansowania”. Upływ terminu nie oznacza milczącego zawarcia umowy ani uprawnienia do płatności bez umowy. Zasadę stosować wraz z C01 i C02.	Ogłoszenie przyznania dotacji nie zapewnia jeszcze możliwości korzystania z pieniędzy. Organizacja musi ustalić treść umowy, przekazać dokumenty i często dostosować budżet do przyznanej kwoty. Jeżeli czas tych czynności jest nieograniczony, może pozostać niewielka część okresu przewidzianego na zadanie. NGO ma wówczas wybór między ponoszeniem ryzyka finansowego przed umową a realizacją działań w nadmiernym pośpiechu. Problem dotyczy zwłaszcza zatrudnienia, rezerwacji terminów i przedsięwzięć zależnych od kalendarza odbiorców. Jest odrębny od samego terminu wypłaty pierwszej transzy, dlatego wymaga osobnej poprawki. Uwaga przesłana do zespołu RDPP proponuje maksymalnie dwa miesiące od wyników. Przyjmujemy 60 dni jako postulowany standard organizacyjny, a nie termin już wynikający z prawa lub jednolitej praktyki funduszy europejskich. Art. 16 ustawy o działalności pożytku publicznego wiąże wykonanie zleconego zadania z umową, a art. 151 ustawy o finansach publicznych określa jej istotne elementy. Przepisy te nie uzasadniają bezterminowego oczekiwania na formalizację rozstrzygnięcia. Programy PROO i NOWEFIO pozostawiają regulaminowi procedury wykonania konkursu; określenie terminów obsługi mieści się w tej przestrzeni, z poszanowaniem właściwych przepisów. Termin powinien uwzględniać współdziałanie obu stron. Organizacja nie może oczekiwać zawarcia umowy mimo nieprzekazania wymaganych dokumentów, wad reprezentacji albo nierozstrzygniętej kwestii legalności finansowania. NIW powinien jednak podać kompletną listę wymagań odpowiednio wcześnie i wskazać konkretne braki, zamiast ponawiać ogólne prośby. Wewnętrzny termin 30 dni od kompletnej dokumentacji pozwala odróżnić czas potrzebny NGO od czasu pozostającego pod kontrolą instytucji. Powiadomienie o przeszkodzie musi określać przewidywaną datę i przyczynę, a nie jedynie informować, że sprawa trwa. Aktualizacja oferty do niższej dotacji nie może prowadzić do projektu niemożliwego do wykonania. Przed zawarciem umowy trzeba uzgodnić	Odrzucenie Propozycja mało konkretna, nie uwzględniająca złożoności procesu negocjacji i kontraktowania umowy, a także nie uwzględniająca bardzo dużej różnorodności sytuacji wpływających na zakończenie negocjacji i podpisanie umowy. Procesy te są dwustronne i nie zależą jedynie od NIWu, ale i od Beneficjenta. Uwaga zakłada złą wolę NIW "wykorzystuje się do nieograniczonego odsuwania zawarcia umowy", co w 8-letniej historii NIWu nigdy nie miało miejsca.

					adekwatny zakres, budżet i rezultaty zgodnie z zasadami konkursu. Organizacja powinna otrzymać czas na ich ocenę i decyzję, a nie ponosić odpowiedzialność za automatyczne pozostawienie pierwotnych zobowiązań przy krótszym okresie lub niższym finansowaniu. Zmiany nie mogą jednak naruszać równego traktowania ani przekształcać zwycięskiej oferty w inne przedsięwzięcie. Przewidywalna procedura negocjacji ogranicza to ryzyko po obu stronach. Przekroczenie proponowanego terminu nie tworzy umowy z mocy milczenia, nie zastępuje wymaganych podpisów i nie daje samoistnej podstawy refundacji wcześniejszych wydatków. Konsekwencją powinny być informacja oraz realne dostosowanie wykonania w dopuszczalnych granicach, a także możliwość monitorowania sprawności NIW. Gdy termin zakończenia jest sztywny ze względu na źródło środków, instytucja musi ocenić wykonalność przed kontraktowaniem. Sama obietnica późniejszego aneksu nie wystarczy. Poprawka uzupełnia C01 o płynności i C02 o braku sankcji za zwłokę NIW, tworząc spójny ciąg od wyników przez umowę do finansowania.	

67	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Odstąpienie od podpisania umowy	37	UWAGA: Odmowa podpisania umowy z powodu wcześniejszego sprawozdania PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie przesłanki nr 1: „Umowa może nie zostać zawarta, jeżeli Oferent pomimo wymaganego terminu i bezskutecznego wezwania nie złożył wymaganego sprawozdania za poprzednie zadanie. Sam brak akceptacji sprawozdania złożonego prawidłowo i w terminie, wynikający z trwającej oceny prowadzonej przez NIW-CRSO, nie stanowi podstawy odmowy zawarcia umowy.”	Brak rozróżnienia pomiędzy nieprzekazaniem sprawozdania a niewydaniem akceptacji uzależnia sytuację oferenta od szybkości działania Instytutu. Nie powinno to obciążać organizacji, która wywiązała się z własnych obowiązków.	Wyjaśnienie Dyrektor ma "możliwość" odstąpienia od podpisania umowy. Oznacza to, że przed podpisaniem umowy, jeżeli zachodzi którakolwiek z przesłanek sytuacja organizacji jest indywidualnie analizowana.
68	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Odstąpienie od podpisania umowy	37	UWAGA: Omyłki w oświadczeniach i brak procedury wyjaśniającej PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie: „Stwierdzenie niezgodności oświadczenia lub treści oferty ze stanem faktycznym może skutkować odmową zawarcia umowy tylko wówczas, gdy niezgodność jest istotna dla spełnienia kryteriów udziału, oceny lub legalności finansowania. Przed odmową NIW-CRSO przedstawia ustalenia i wyznacza Oferentowi co najmniej 7 dni na wyjaśnienia albo usunięcie oczywistej omyłki niemającej wpływu na wynik konkursu.”	Obecna przesłanka obejmuje każdą część oferty, więc nawet pomyłka pisarska może formalnie stworzyć ryzyko odmowy kontraktowania. Rozróżnienie istotnych nieprawdziwych danych i omyłek jest niezbędne dla proporcjonalności rozstrzygnięć.	Odrzucenie Zgodnie z art. 297 § 1. Kodeksu karnego: Kto, w celu uzyskania dla siebie lub kogo innego, od instytucji dysponujących środkami publicznymi - dotacji, przedkłada poświadczający nieprawdę albo nierzetelny dokument albo nierzetelne, pisemne oświadczenie dotyczące okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wymienionego wsparcia finansowego podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
69	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Przekazanie środków	39	UWAGA: Termin akceptacji sprawozdania i wypłaty kolejnej transzy PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie: „NIW-CRSO weryfikuje kompletne sprawozdanie częściowe w terminie 30 dni od jego otrzymania. Wezwanie do uzupełnienia zawiera pełen wykaz braków i zawiesza bieg terminu wyłącznie na okres oczekiwania na ich usunięcie. Po akceptacji sprawozdania NIW-CRSO przekazuje transzę na kolejny rok w terminie do 14 dni od dnia dostępności środków, niezwłocznie informując Zleceniobiorcę o ewentualnej obiektywnej przeszkodzie.”	Kolejne transze zależą od akceptacji sprawozdania za poprzedni rok, bez maksymalnego terminu rozpoznania dokumentów przez NIW. Powoduje to ryzyko utraty płynności operatora, przerw w naborach i niewykonania działań z przyczyn niezależnych od organizacji.	Wyjaśnienie Umowa dotacyjna określa terminy wypłaty dotacji na poszczególne lata. Termin zatwierdzenia sprawozdania określa ustawa o finansach publicznych.

70	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Przekazanie środków	39	UWAGA: Termin zapłaty i płatności po zakończeniu roku PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie: „Koszty odnoszące się do działań wykonanych w okresie realizacji zadania mogą zostać opłacone po dacie ich wykonania w terminie wynikającym z umowy i przepisów, z zachowaniem właściwych ograniczeń budżetowych i terminów rozliczenia rocznej transzy. Regulamin jednoznacznie wskazuje odrębne terminy poniesienia kosztu, wystawienia dokumentu i dokonania płatności oraz zasady postępowania, gdy dzień 31 grudnia poprzedza termin wymagalności prawidłowo zaciągniętego zobowiązania.”	Regulamin z jednej strony dopuszcza 14 dni na zapłatę po zakończeniu zadania, z drugiej ustanawia 31 grudnia jako bezwzględną granicę rocznych płatności. Przy wynagrodzeniach, fakturach wystawionych pod koniec roku i opóźnionych transzach powstaje ryzyko niezamierzonej niekwalifikowalności.	Wyjaśnienie Proponowana definicja zawiera się w aktualnej treści Regulaminu. Jest jednak dużo mniej czytelna.

71	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Przekazanie środków	39	UZUPEŁNIONA UWAGA C01 Terminowe zaliczki i ochrona płynności Proponowana zmiana: Dodać: „Umowa określa konkretny termin wypłaty pierwszej transzy, co do zasady nie później niż 14 dni od jej zawarcia, oraz terminy kolejnych transz zapewniające finansowanie zobowiązań zgodnie z harmonogramem. Jeżeli opóźnienie leży po stronie NIW, umożliwia się zgodne z prawem dostosowanie terminów działań i płatności bez negatywnej oceny Beneficjenta z tej przyczyny". Usunąć sprzeczność między dopuszczeniem zobowiązań przed rozstrzygnięciem a regułami płatności. Nie ustanawiać samego przeksięgowania wcześniejszego wydatku ze środków własnych jako wykorzystania dotacji. Refundację dopuścić wyłącznie przy wyraźnej podstawie prawnej właściwej danemu finansowaniu. W regrantingu zachować ustawowy termin przekazania środków realizatorowi. Weryfikację prawidłowo złożonego rocznego sprawozdania zakończyć co do zasady w 30 dni; konkretne wezwanie do uzupełnienia określa wpływ na bieg tego terminu. Kolejną transzę przekazać w ciągu 7 dni po akceptacji, nie później niż wymaga zatwierdzony harmonogram, przy zapewnieniu zgodnego z prawem finansowania. Nie uzależniać całego finansowania początku roku od czasu wewnętrznej obsługi NIW: dopuścić przewidzianą w umowie zaliczkę na kolejny rok po terminowym złożeniu sprawozdania, jeżeli ocena ryzyka i właściwe przepisy na to pozwalają. Milczenie NIW nie oznacza zatwierdzenia sprawozdania. Zsynchronizować z C20.	Brak konkretnego terminu wypłaty dotacji przenosi na organizację ryzyko finansowania zadania publicznego z własnej gotówki. NGO może mieć zaakceptowany harmonogram i zawartą umowę, lecz nie posiadać rezerw na wynagrodzenia, najem czy zakup usług przed otrzymaniem transzy. Oznacza to nierówność faktycznego dostępu: zadanie łatwiej wykona podmiot z dużą płynnością, nawet gdy oferta mniejszej organizacji jest równie wartościowa. Opóźnienie może ponadto wymusić zmianę terminów działań, utratę dostępności wykonawcy lub ograniczenie udziału odbiorców. Są to skutki dotyczące jakości zadania, a nie wyłącznie komfortu finansowego beneficjenta. Programy PROO i NOWEFIO zakładają skuteczną realizację celów społecznych oraz rozwój potencjału organizacji. Art. 150–151 ustawy o finansach publicznych przewiduje uregulowanie warunków przekazania dotacji w umowie. W PROO dodatkową podstawą jest § 22 rozporządzenia dotyczącego FWRSO, wymagający terminów zapewniających finansowanie zobowiązań związanych z zadaniem. W regrantingu art. 16a ust. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego ustanawia termin przekazania środków realizatorowi do 14 dni od umowy. Należy odróżnić ten ustawowy termin od proponowanego regulaminowego standardu pierwszej transzy NIW; nie są to identyczne podstawy prawne, choć wspólnym celem jest terminowe uruchomienie działań. Ochronę płynności trzeba oprzeć przede wszystkim na zaliczkach i harmonogramie transz dostosowanym do zobowiązań. Nie można rozwiązać problemu przez ogólną obietnicę, że każdy wydatek wcześniej opłacony własnymi środkami zostanie następnie uznany za wykorzystanie dotacji. Art. 168 ust. 4 ustawy o finansach publicznych wiąże jej wykorzystanie z zapłatą za zrealizowane zadanie; samo przeksięgowanie nie zastępuje ustawowych przesłanek. Refundacja wymaga właściwej podstawy prawnej dla konkretnego finansowania. Regulamin powinien też usunąć sprzeczności między dopuszczeniem wcześniejszego zaciągania zobowiązań a zasadami terminów płatności, aby NGO mogła realnie ocenić swoje ryzyko. Operator może powoływać się na zależność od otrzymania	Wyjaśnienie Umowa dotacyjna określa terminy wypłaty dotacji na poszczególne lata. Pozostała część uwagi nie dotyczy treści regulaminu, a realizacji działań przez NIW-CRSO.

					środków i obsługi wielu umów. Uzasadnia to przejrzysty plan wypłat oraz informowanie o przeszkodach, ale nie pozostawienie beneficjenta z nieograniczonym ryzykiem zwłoki. Proponowany termin co do zasady 14 dni wymaga przygotowania przepływów przed podpisaniem umów; nie tworzy prawa do wydatkowania bez właściwej podstawy finansowej. Jeżeli opóźnienie leży po stronie NIW, powinien istnieć szybki tryb zgodnego z prawem dostosowania działań i płatności. Organizacja nie może być negatywnie oceniana za skutek tej zwłoki, o ile właściwie udokumentowała sytuację i ograniczała jej następstwa. Rozwiązanie wzmacnia wykonalność zadania i odpowiedzialność obu stron, zachowując reguły finansów publicznych. Uwagi zespołu RDPP wskazują dodatkowo na blokowanie kolejnego roku przez oczekiwanie na akceptację sprawozdania. Sam termin pierwszej wypłaty nie usuwa tego ryzyka. Potrzebny jest odrębny termin weryfikacji, termin transzy po akceptacji i zgodny z prawem mechanizm finansowania początku następnego roku. Proponowane 30 i 7 dni są standardami do przyjęcia w regulaminie, nie opisem terminów już obowiązujących. Zaliczka nie oznacza milczącej akceptacji rozliczenia ani odstąpienia od kontroli; jej warunki i ograniczenia muszą być znane przed zawarciem umowy.	

	Opolskie Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych	Przekazanie środków - 2027	39	Obecny zapis: Termin przekazania środków na rachunek Zleceniobiorcy uzależniony będzie od wpływu środków przeznaczonych na dofinansowanie zadań [...] przekazanych na wyodrębniony rachunek NIW-CRSO przez KPRM. Zapis nie określa maksymalnego terminu wypłaty dotacji operatorowi. W praktyce oznacza to, że nawet po podpisaniu umowy organizacja nie ma pewności, kiedy otrzyma pieniądze. To tworzy kilka wiele ryzyk w tym 1) brak płynności - brak środków na wynagrodzenia, ZUS, księgowość, lokal i inne koszty niezbędne do funkcjonowania projektu; 2) pracownicze – obowiązki wynikające z umów o pracę i innych zobowiązań nie znikają z powodu opóźnienia dotacji; 3) realizacyjne – przesunięcie konkursu, oceny wniosków, podpisywania umów z grantobiorcami i realizacji lokalnych inicjatyw; 4)finansowe – konieczność zaciągania zobowiązań, korzystania z kredytu lub angażowania środków własnych, przy braku gwarancji ich odzyskania w określonym terminie. Istotne jest również to, że zgodnie z projektem wydatki mogą być ponoszone wyłącznie ze środków przekazanych przez Instytucję na rachunek beneficjenta. Operator nie powinien zatem być stawiany przed koniecznością finansowania zadania z własnych środków, jeśli Regulamin nie daje mu jednoznacznej podstawy i realnej możliwości takiego działania.	Środki finansowe na realizację zadania przekazywane są na rachunek bankowy Zleceniobiorcy w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia podpisania umowy przez obie strony, z zastrzeżeniem zapewnienia środków w planie finansowym Programu. W przypadku ryzyka niedotrzymania tego terminu Instytucja Zarządzająca niezwłocznie informuje Zleceniobiorcę o przewidywanym terminie przekazania środków oraz uzgadnia z nim odpowiednie dostosowanie harmonogramu realizacji zadania. Opóźnienie w przekazaniu środków, niezawinione przez Zleceniobiorcę, nie może samo w sobie stanowić podstawy do przypisania mu odpowiedzialności za niezrealizowanie działań w pierwotnych terminach.	Wyjaśnienie Termin przekazania środków po podpisaniu umowy reguluje treść umowy dotacyjnej, a nie regulamin. Umowa wskazuje wprost, że przekazanie środków następuje w ciągu 30 dni od dnia podpisania umowy. Nigdy ten termin nie został naruszony przez NIW.
73	Opolskie Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych	Przekazanie środków - 2028 i 2029	39	Środki na 2028 r. będą przekazywane po akceptacji przez NIW-CRSO sprawozdania za 2027 r., analogicznie środki na 2029 r. po akceptacji sprawozdania za 2028 r. Całość środków rocznej transzy przekazywana jest jednorazowo. Zapis nie określa terminu, w którym NIW ma zatwierdzić sprawozdanie ani przekazać następną transzę po jego zatwierdzeniu. Jeżeli weryfikacja potrwa dłużej, operator może wejść w kolejny rok realizacji bez pieniędzy,	Wprowadzić termin na weryfikację sprawozdania, możliwość szybkiego uzupełnienia dokumentacji i termin wypłaty kolejnej transzy po akceptacji. Należy też rozważyć zaliczkowe finansowanie początku kolejnego roku, z późniejszym rozliczeniem, tak aby nie uzależniać bieżącej działalności od długotrwałej weryfikacji.	Wyjaśnienie 1. Zgodnie z ustawą o finansach publicznych termin na zatwierdzenie sprawozdania wynosi 30 dni. 2. Terminy dotyczące uzupełnienia sprawozdania oraz wypłaty kolejnej dotacji określa wzór umowy dotacyjnej. 3. Regulamin nie zabrania finansowania realizacji zadania w kolejnych jego latach (ponoszenia kosztów i wydatków) przed otrzymaniem dotacji na rok 2028 czy 2029.

				choć musi prowadzić konkursy i utrzymywać personel.		
74	Opolskie Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych	Zasady ponoszenia kosztów	39	Wnosi się o zastąpienie bezwzględnego wymogu wystawienia dowodu księgowego w okresie realizacji zadania zapisem w brzmieniu: „Koszt uważa się za kwalifikowalny, jeżeli dotyczy dostawy lub usługi faktycznie wykonanej w okresie realizacji zadania, został ujęty w zatwierdzonym budżecie oraz prawidłowo udokumentowany zgodnie z przepisami prawa. Dowód księgowy wystawiony po zakończeniu okresu realizacji zadania może potwierdzać taki koszt, pod warunkiem że umożliwia jednoznaczne ustalenie okresu wykonania świadczenia, a płatność nastąpi w terminie określonym w umowie i przepisach prawa – nie później niż do końca danego roku budżetowego, chyba że zastosowanie ma ustawowy wyjątek.” Propozycja zachowuje zakaz finansowania świadczeń wykonanych poza okresem zadania, podwójnego finansowania oraz niedozwolonej refundacji, ujednolicając zarazem reguły z dopuszczonym 14-dniowym terminem na dokonywanie płatności po zakończeniu projektu. W praktyce obrotu gospodarczego faktury za media, usługi telekomunikacyjne czy księgowe są powszechnie wystawiane po zakończeniu okresu rozliczeniowego. O kwalifikowalności wydatku powinien decydować faktyczny termin wykonania świadczenia, a nie sama data wygenerowania dokumentu przez dostawcę. Zmiana eliminuje sztuczne bariery rozliczeniowe przy zachowaniu pełnej kontroli nad dyscypliną finansową.	Prawo dopuszcza rozejście się dat wykonania usługi, wystawienia dokumentu i zapłaty. Wykonanie świadczenia w ostatnim dniu projektu przy dopuszczalnym 14-dniowym terminie na płatność tworzy spójność operacyjną tylko wtedy, gdy faktura może zostać wystawiona po zakończeniu zadania. Przepisy ustawy o finansach publicznych oraz ustawy o rachunkowości wiążą kwalifikowalność z terminem i faktycznym wykonaniem świadczenia, a nie z datą fizycznego wygenerowania dokumentu przez dostawcę. Przykładowo usługa wykonana 30 września, z fakturą z 5 października i opłacona 10 października mieści się w dopuszczalnym terminie płatności. Data na dokumencie nie dowodzi czasu wykonania usługi – nawet faktura z okresu projektu nie gwarantuje, że świadczenie wykonano w terminie. Dlatego kluczowa jest weryfikacja faktycznego wykonania (np. protokołem odbioru). Poprawka nie narusza zasady roczności budżetu (granicy 31 grudnia), nie pozwala na finansowanie usług wykonanych po projekcie ani na podwójne finansowanie. Usuwa jedynie sztuczne wymuszanie wydłużania projektów i ogranicza ryzyko kwestionowania prawidłowo zrealizowanych zadań.	Odrzucenie Wystawienie dokumentu księgowego w terminie realizacji zadania jest formalnym wymogiem uznania kosztu za kwalifikowalny. Dokumenty księgowe wystawione po terminie realizacji zadania nie są kwalifikowalne w ramach konkursu.

74	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Zasady ponoszenia kosztów	39	NOWA UWAGA C12 Data faktury odrębna od okresu wykonania usługi Obciążenie: Dokument księgowy musi być wystawiony w okresie zadania, mimo dopuszczenia zapłaty do 14 dni po jego zakończeniu. Źródło wymogu: Ustawa ogranicza wykorzystanie dotacji i wymaga dowodów; dodatkowa tożsamość daty dokumentu z okresem wykonania zadania jest warunkiem regulaminowym. Proponowana zmiana: Zastąpić bezwzględny wymóg wystawienia dokumentu w okresie realizacji zasadą: „Koszt dotyczy dostawy lub usługi wykonanej w okresie zadania, jest ujęty w zatwierdzonym budżecie i udokumentowany zgodnie z prawem. Dokument wystawiony po zakończeniu zadania może potwierdzać taki koszt, jeżeli płatność następuje w terminie dopuszczonym umową i ustawą, nie później niż do końca właściwego roku budżetowego, o ile nie zachodzi ustawowy wyjątek. Dokument musi pozwalać ustalić okres wykonania świadczenia". Zachować zakaz finansowania świadczeń spoza zadania, podwójnego finansowania i niedozwolonej refundacji. Ujednolicić regułę z dopuszczonymi 14 dniami na płatność po zakończeniu zadania.	Data wykonania usługi, wystawienia dokumentu i dokonania zapłaty mogą zgodnie z prawem być różne. Organizacja może odebrać świadczenie w ostatnim dniu projektu, a fakturę otrzymać kilka dni później. Projekt dopuszcza płatność do 14 dni po zakończeniu zadania, ale wymaga jednocześnie, aby dokument był wystawiony jeszcze w jego okresie. Powoduje to częściową niespójność: dopuszczalny termin zapłaty nie pomaga, jeżeli zwykły sposób fakturowania wyklucza dokument. NGO zależy wtedy od gotowości wykonawcy do wystawienia go wcześniej, choć świadczenie jest prawidłowo wykonane i odebrane. Ustawa o finansach publicznych wiąże dotację z przeznaczeniem, okresem i prawidłowym wykorzystaniem, a art. 168 ust. 4 ma znaczenie dla zapłaty. Ustawa o rachunkowości wymaga rzetelnego dowodu operacji i identyfikacji zdarzenia, nie utożsamiając zawsze daty dokumentu z datą usługi. Programy PROO i NOWEFIO nie narzucają takiej bezwzględnej tożsamości. Regulamin może określać okres kwalifikowalności, lecz powinien badać, kiedy wykonano finansowane świadczenie, czy było przewidziane oraz czy zapłacono w prawnie dopuszczalnym terminie. Samo przesunięcie wystawienia dokumentu o kilka dni nie dowodzi finansowania zadania po jego zakończeniu. Przykładowo usługa wykonana 30 września, udokumentowana 5 października i opłacona 10 października może mieścić się w przyjętym 14-dniowym okresie płatności, jeżeli spełnia pozostałe warunki umowy i prawa. To przykład postulowanej reguły, a nie stwierdzenie obecnej kwalifikowalności. Inaczej trzeba ocenić przekroczenie 31 grudnia: poprawka nie przedłuża samym regulaminem ustawowej możliwości wykorzystania środków na kolejny rok. Nie pozwala też opłacić usługi wykonanej dopiero po zadaniu, przedatować faktury albo uznać dowolnego zwrotu wcześniej poniesionego kosztu za wykorzystanie dotacji. NIW może obawiać się przenoszenia kosztów między okresami. Ryzyko ograniczają wskazanie daty wykonania, protokół odbioru lub inny adekwatny dowód oraz powiązanie z budżetem i terminem zapłaty. Faktura wystawiona w okresie projektu również nie gwarantuje, że	Uwzględnienie

					usługa została w nim wykonana, dlatego formalna data jest słabszym zabezpieczeniem niż weryfikacja operacji. Rozwiązanie ogranicza potrzebę sztucznego wydłużania projektów tylko na oczekiwanie na dokument i zmniejsza ryzyko zakwestionowania prawidłowo wykonanej pracy. Zachowuje roczność, przeznaczenie i kontrolę środków, a usuwa dodatkową barierę wynikającą wyłącznie z konstrukcji regulaminu.	

75	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Zasady ponoszenia kosztów	39	UZUPEŁNIONA UWAGA C16 Usunięcie dodatkowych opisów na dowodach i dublowania archiwum KSeF Obciążenie: Ogólny nakaz dokumentacji i kontroli klauzul umownych bez wyraźnego uznania KSeF oraz elektronicznej ewidencji. Ryzyko żądania dodatkowych opisów i kopii. Źródło wymogu: Art. 73a uor uznaje przechowywanie w KSeF; art. 21 ust. 1a pkt 2 dopuszcza technikę dokumentowania bez dekretacji na dowodzie. Pozostają wymagania ustawowe i kontrola. Proponowana zmiana: Dodać: „NIW nie ustanawia ani nie egzekwuje dodatkowego obowiązku opisywania faktur lub innych dowodów księgowych bezpośrednio na dokumentach, ich wydrukach, wizualizacjach albo w odrębnych kartach tworzonych wyłącznie do dotacji. Nie wymaga się projektowych pieczątek, formuł ani ponawiania podpisów, gdy nie wynikają z prawa. Związek wydatku z zadaniem, przypisanie finansowania i wymagane zatwierdzenia wykazuje się w istniejącej, sprawdzalnej dokumentacji i ewidencji, w tym elektronicznej, jednoznacznie powiązanej z dowodem; nie powiela się tych danych na fakturze. W przypadku dowodów przechowywanych w KSeF na zasadach art. 112aa ustawy o VAT oraz, w zakresie zastosowania, art. 73a ustawy o rachunkowości, a przy UEPiK NGO także § 7 ust. 11 rozporządzenia Dz.U. 2025 poz. 1880, nie wymaga się dodatkowego pobierania do archiwum, drukowania, kopiowania ani przechowywania poza KSeF, jeżeli dostęp obejmuje cały wymagany okres. Beneficjent zachowuje numer KSeF oraz powiązanie z ewidencją i zapewnia udostępnienie dowodu na potrzeby kontroli, bez przekazywania danych uwierzytelniających. Zastrzeżenie nie uchyla ustawowych wyjątków wymagających dalszego przechowywania poza KSeF ani obowiązku zachowania innych dokumentów, których KSeF nie obejmuje. Nie wymaga się modyfikowania treści faktury KSeF ani wystawiania nowej faktury w celu naniesienia oznaczeń dotacyjnych. Brak dodatkowego	Wnosimy o bezwzględne usunięcie dodatkowych wymagań NIW polegających na nanoszeniu opisów dotacyjnych bezpośrednio na fakturach i innych dowodach oraz na tworzeniu równoległego archiwum faktur prawidłowo przechowywanych w KSeF. Obecne projekty nie zawierają jednolitego wzoru takiego opisu, natomiast PROO przewiduje audyt klauzul wymaganych umową. Otwiera to pole do nakładania obowiązków w umowie lub instrukcji, mimo prowadzenia przez NGO sprawdzalnych ksiąg. Poprawka ma wykluczyć takie dodatkowe wymagania we wszystkich trzech konkursach, a nie przypisywać im nieistniejący obecnie katalog pieczątek. Przepisy o przechowywaniu trzeba uzupełnić o wyraźne uznanie KSeF. Podstawą są art. 13 ust. 2–3, art. 20 ust. 5, art. 21 ust. 1a pkt 2 i art. 72 ustawy o rachunkowości, dotyczące elektronicznych ksiąg, automatycznych zapisów oraz techniki dekretacji. Art. 73a ust. 1 wyłącza wobec dowodów przechowywanych w KSeF określone obowiązki z art. 71 i 73; ust. 2 zachowuje wyjątek przy dłuższym wymaganym okresie. Dla UEPiK NGO bezpośrednią podstawą jest ponadto § 7 ust. 11 rozporządzenia Dz.U. 2025 poz. 1880, który uznaje obowiązki przechowywania tych dowodów za spełnione przez KSeF. Art. 112aa ustawy o VAT przewiduje dziesięcioletnią retencję w KSeF i wyjątek związany z przedawnieniem. Nie istnieje natomiast wskazany roboczo art. 20 ust. 1a uor. KSeF nie przechowuje całej dokumentacji zadania: umowy, protokoły, dowody zapłaty i powiązania ewidencyjne pozostają odrębnymi dowodami. Uznanie KSeF nie oznacza ich likwidacji. Organizacja może wskazać numer KSeF, powiązany zapis księgowy, część kwoty finansowaną z dotacji i odpowiedni koszt zadania bez tworzenia kolejnej wersji faktury. Ta sama informacja w sprawdzalnej ewidencji umożliwia kontrolę celowości, kwoty i zakazu podwójnego finansowania. Wymuszanie jej ponownego przepisywania na wydruk nie zwiększa zakresu wiedzy kontrolera, a wymaga dodatkowej pracy, przechowywania kopii i uzgadniania różnych wersji. Koszt szczególnie obciąża małe NGO korzystające z zewnętrznej księgowości i pracy społecznej. Dane księgowe muszą pozostać rzetelne i kompletne; zniesienie dodatkowego miejsca zapisu	Uwaga uwzględniona

				opisu lub równoległego archiwum nie stanowi samodzielnej podstawy zakwestionowania kosztu, jeżeli wymagane informacje i dowody są dostępne zgodnie z prawem". Usunąć sprzeczne wymagania ze wzorów umów, wytycznych i list kontrolnych; w PROO zastąpić badanie klauzul na dowodzie badaniem powiązania z ewidencją. Wymogi opisu dokumentacji wynikające z ramowego wzoru umowy realizować zgodnie z ustawą, bez narzucania miejsca zapisu na fakturze.	nie zwalnia z udokumentowania operacji ani zatwierdzeń rzeczywiście wymaganych prawem. Ryzyko podatkowe wymaga odróżnienia informacji wewnętrznej nabywcy od wystawienia odrębnej faktury. Art. 108 ust. 1 ustawy o VAT może zobowiązać wystawcę faktury z wykazanym podatkiem do jego zapłaty. KIS w interpretacji z 5 maja 2026 r., 0114-KDIP1- 2.4012.88.2026.1.RST, dopuściła takie ryzyko wobec wizualizacji różniącej się od danych KSeF; dotyczyło to opisanej sytuacji sprzedawcy. Nie wynika stąd podwójny VAT za każdy opis dotacyjny nabywcy. Informacja MF z 27 lipca 2026 r., ID 702560, wymaga spójności danych i zapowiada analizę interpretacji, nie ustanawiając zakazu wszystkich adnotacji. NIW powinien usuwać potrzebę ingerowania w fakturę, a nie wymuszać nową wersję dokumentu lub pozorną korektę. Związek z projektem wykazuje się obok niezmienionego dowodu. § 6 ust. 1 ramowego wzoru zwykłej umowy dotacyjnej wymaga opisywania dokumentacji zgodnie z ustawą; nie narzuca pieczęci na fakturze. Regulamin może usunąć wymagania dodane przez NIW, a nie obowiązki ustawowe. Przy kontroli zapewnia się dostęp do dowodu lub jego eksport, bez udostępniania hasła albo tokena. Dobrowolne kopie bezpieczeństwa pozostają dopuszczalne. Programy PROO i NOWEFIO nie narzucają opisów na dowodach ani drugiego archiwum KSeF. Zmiana obejmuje regulamin, umowę i instrukcje. Kontrola bada operację i finansowanie, niezależnie od miejsca zapisu danych. Szczególne obowiązki UEPiK zachowuje C18.	

76	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Zasady ponoszenia kosztów	39	UZUPEŁNIONA UWAGA C18 Uznanie UEPiK w dokumentacji dotacji oraz w audycie Obciążenie: Ogólne odesłania do pełnej rachunkowości, ksiąg i art. 21–22 uor; w PROO także publikacja sprawozdań finansowych bez alternatywy dla UEPiK. Źródło wymogu: Art. 10a UoDPPiW i art. 2 ust. 5–6 uor dopuszczają UEPiK przy spełnieniu warunków. Obowiązują rozporządzenia Dz.U. 2025 poz. 1880 i 1879, w tym wyodrębnienie danych dotacji. Proponowana zmiana: Dodać: „Beneficjent prowadzi dokumentację i ewidencję zgodnie z właściwym dla niego reżimem prawnym. Dopuszcza się UEPiK wybraną zgodnie z art. 10a ustawy o działalności pożytku publicznego albo przepisami o kołach gospodyń wiejskich. Sam udział w konkursie lub otrzymanie dotacji nie nakłada obowiązku przejścia na pełne księgi ani ich równoległego prowadzenia, jeżeli nadal spełnione są warunki UEPiK. Ewidencja i dowody muszą odpowiadać właściwemu rozporządzeniu oraz pozwalać wyodrębnić dotację; w NGO służy temu także zestawienie uzupełniające z § 4 rozporządzenia Dz.U. 2025 poz. 1880. Audyt i kontrola badają UEPiK, jej zestawienia, dowody i powiązania, zamiast wymagać ksiąg, dekretacji lub sprawozdania finansowego, których dany podmiot nie ma obowiązku sporządzać. Przy badaniu dowodów stosuje się właściwe przepisy UEPiK, w tym § 7 ust. 11 o KSeF; nie wymaga się polityki rachunkowości i planu kont właściwych pełnym księgom. Wykaz środków trwałych i WNiP oraz opis zasad UEPiK przedstawia się według rozporządzenia, bez wymuszania przejścia na pełną rachunkowość. Nie ustanawia się negatywnej oceny wyłącznie z powodu zgodnego z prawem wyboru tej ewidencji”. W PROO 1a ścieżka 3 dostosować warunek publikacji dwóch sprawozdań finansowych: za lata prawidłowego prowadzenia UEPiK wystarczają opublikowane zagregowane dane przychodów i kosztów z tej ewidencji, bez danych osobowych, pozwalające zweryfikować wymagany przychód. Ujednolicić kryterium	Projekty wymagają dokumentacji i ewidencji zgodnych z ustawą o rachunkowości, a wytyczne audytu PROO odwołują się do ksiąg oraz art. 21–22 tej ustawy. Brakuje jasnego rozróżnienia pełnej rachunkowości i UEPiK. Organizacja prawidłowo korzystająca z uproszczenia może zostać wezwana do okazania ksiąg, dekretacji albo sprawozdania finansowego, których nie prowadzi. W PROO 1a ścieżka 3 ryzyko powstaje już przy udziale: warunek publikacji dwóch sprawozdań finansowych nie przewiduje równoważnej informacji z UEPiK. Próg przychodów tej ścieżki może osiągnąć organizacja nadal uprawniona do uproszczenia. Nie chodzi zatem tylko o słownictwo audytu, ale o dostęp do konkursu. Art. 10a ustawy o działalności pożytku publicznego, w brzmieniu obowiązującym od 2026 r., przewiduje limit 1 000 000 zł przychodów roku poprzedzającego wybór, bez wartości darowizn rzeczowych przeznaczonych na działalność statutową. Sam limit nie wystarcza: znaczenie mają m.in. brak działalności gospodarczej i statusu OPP, właściwa decyzja oraz zawiadomienie. Art. 2 ust. 5–6 ustawy o rachunkowości uznaje odrębny reżim UEPiK, także dla KGW według ich ustawy. Regulamin musi uwzględniać ten wybór; nie należy deklarować, że każda organizacja o przychodzie do miliona automatycznie może prowadzić UEPiK. Przekroczenie warunków ocenia się według ustawy. Od 1 stycznia 2026 r. dla NGO obowiązuje rozporządzenie z 22 grudnia 2025 r., Dz.U. poz. 1880, a dla KGW odrębne rozporządzenie, poz. 1879. W NGO § 4 przewiduje zestawienie uzupełniające obejmujące dane służące także wymogom wyodrębnienia dokumentacji dotacji. UEPiK nie jest więc zwolnieniem z wykazania przychodów, kosztów i finansowania zadania. Pozwala kontrolować tę samą dotację na podstawie innego, ustawowo uznanego rodzaju ewidencji. Audyt powinien badać właściwe zestawienia i dowody, a nie pozorny brak księgi głównej. Zakres kontroli pozostaje niezależny od wybranego reżimu ewidencji. W P09 postulujemy usunięcie obowiązku kupowania audytu przez NGO i organizację kontroli przez NIW; jeżeli audyt pozostanie, musi uwzględniać UEPiK. Przepis o publikacji sprawozdań	Częściowe uwzględnienie Dodano proponowane sformułowanie. Natomiast w większości województw kwoty dotacji są wyższe niż 1.000.000 zł.

				formalne, formularz i instrukcję audytu. Utrata uprawnienia do UEPiK powoduje skutki przewidziane ustawą; dotacja nie gwarantuje zachowania uprawnienia. Skoordynować z P08, P09, C16 i C17.	finansowych należy skoordynować z tą alternatywą. Organizacja nie powinna tworzyć pełnego sprawozdania tylko po to, aby dostać się do konkursu, jeżeli prawo dla danego roku go nie wymagało. Jawność można zachować przez zagregowane przychody i koszty, bez publikowania danych osobowych kontrahentów lub wolontariuszy. NIW nadal weryfikuje próg przychodów, spełnienie pozostałych warunków i dokumenty źródłowe. Poprawka nie ukrywa sytuacji finansowej; dopasowuje dowód do rzeczywistego, legalnego sposobu ewidencji. P08 dotycząca błędnego linku i P09 dotycząca zakresu audytu wymagają wspólnego zastosowania z C18. Równocześnie trzeba zachować szczególne obowiązki UEPiK, w tym wykaz środków trwałych i WNiP z § 2 pkt 3 i § 3 oraz opis zasad z § 6 ust. 2. Przechowywanie faktur w KSeF uznaje § 7 ust. 11. Rozporządzenie reguluje ewidencję elektroniczną, dowody i niektóre opisy, w tym powiązanie dostawy z później otrzymaną fakturą KSeF.Nie można usuwać tych wymogów regulaminem NIW. C16 usuwa wyłącznie dodatkowe opisy dotacyjne i dublowanie archiwum, a C17 uznaje własne procedury w granicach prawa. Programy PROO i NOWEFIO wymagają rozliczenia i kontroli, lecz nie ustanawiają powszechnego przejścia na pełne księgi. Wyraźne uznanie UEPiK usuwa barierę i pozwala audytowi badać właściwy materiał zamiast dokumentów, których prawo od beneficjenta nie wymaga.	

77	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Zasady ponoszenia kosztów - konkurencyjność	39	NOWA UWAGA C11 Zakupy proporcjonalne do wartości i rzeczywistego ryzyka Obciążenie: Ogólny obowiązek zapewnienia konkurencyjności bez określenia proporcjonalnych dowodów i wyjątków. Źródło wymogu: Gospodarność pozostaje obowiązkiem; PZP stosuje się po spełnieniu przesłanek ustawy, a nie do każdej NGO z racji otrzymania dotacji. Proponowana zmiana: Dodać: „Beneficjent stosuje PZP wyłącznie, gdy jest do tego zobowiązany właściwymi przepisami. W pozostałych zakupach dokumentuje racjonalność wyboru proporcjonalnie do wartości i ryzyka. Przy zakupie do 10 000 zł netto wystarczają dowód zakupu oraz możliwe do sprawdzenia uzasadnienie ceny, np. dostępny cennik lub porównanie internetowe, bez odrębnego regulaminu zakupów i obowiązku pozyskania trzech ofert. Przy większym zakupie sposób porównania dostosowuje się do rynku. Dopuszcza się uzasadniony wybór jedynego dostępnego wykonawcy oraz zakup pilny, z udokumentowaniem przyczyn i konfliktu interesów. NIW nie stosuje wstecz dodatkowych procedur zakupowych”. Próg jest proponowanym uproszczeniem dowodowym i nie dotyczy klasyfikacji majątkowej.	Obowiązek oszczędnego wyboru wykonawcy jest uzasadniony, ale jego dokumentowanie powinno odpowiadać skali zakupu. Projekt wymienia przykładowo wewnętrzny regulamin, PZP i rozeznanie rynku, nie wyjaśniając, kiedy wystarcza prosta informacja o cenie. Nie ustanawia wprost obowiązku trzech ofert dla każdego wydatku; takiego wymogu nie należy mu przypisywać. Ryzykiem jest natomiast późniejsza interpretacja ogólnego zapisu jako konieczności wykonania rozbudowanej procedury także przy niewielkim, standardowym zakupie. NGO nie powinna poznawać wymaganych dowodów dopiero podczas kontroli. Art. 30 ust. 4 ustawy o NIW wymaga badania zasadności kosztów, a art. 44 ust. 3 ufp wyraża zasadę celowości i oszczędności. Nie wynika z nich jedna procedura porównania ofert dla wszystkich podmiotów i wartości. Zakres Prawa zamówień publicznych określa ta ustawa, w szczególności przepisy o zamawiających publicznych i subsydiowanych. Sam status stowarzyszenia lub otrzymanie dotacji nie wystarcza do automatycznego uznania, że każdy zakup podlega PZP; zarazem nie można z góry zwolnić NGO spełniającej ustawowe przesłanki. Regulamin powinien jasno rozdzielić wymóg ustawowy i dodatkowy standard dowodowy NIW. Proponowany próg 10 tys. zł netto służy jedynie uproszczeniu dokumentowania racjonalnej ceny. Nie przywraca dawnego progu wydatków majątkowych i nie uchyla zasad rachunkowości. Przy typowym drobnym zakupie dowód i sprawdzalny cennik mogą dostarczyć wystarczających informacji bez zbierania indywidualnych ofert. Przy większym lub nietypowym zamówieniu zakres porównania powinien uwzględniać rynek, jakość i koszt całkowity, a nie wyłącznie najniższą cenę. Obowiązek uzyskania odpowiedzi od kilku podmiotów może być niewykonalny przy niszowej usłudze albo jedynym dostępnym wykonawcy. Należy wtedy wyjaśnić sytuację, zamiast tworzyć pozorną konkurencję. Operator może obawiać się zawyżania cen i preferowania podmiotów powiązanych. Uproszczenie nie usuwa kontroli konfliktu interesów, celowości ani dowodu zapłaty.	Wyjaśnienie Przedmiotowa kwestia doprecyzowana jest w treści umowy dotacyjnej, nie zaś w Regulaminie ponieważ dotyczy jedynie podmiotów, które zawarły umowę i realizują zadanie.

					Zakup pilny lub od jedynego wykonawcy wymaga uzasadnienia, które można zakwestionować na podstawie ustaleń. Rozwiązanie zmniejsza koszt obsługi po stronie NGO i pozwala kontroli skupić się na wydatkach istotnych. PROO i NOWEFIO mają wzmacniać zdolność do działania, a nie wymuszać procedury droższe niż korzyść z ich wykonania. Jasny standard przed naborem zapewnia porównywalne traktowanie beneficjentów i ogranicza uznaniowe wymagania dowodowe, zachowując odpowiedzialność za rzeczywistą gospodarność.	
78	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Zasady ponoszenia kosztów - konkurencyjność	40	UWAGA: Dokumentowanie konkurencyjności zakupów PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponuje się dodać: „Zleceniobiorca stosuje przepisy dotyczące zamówień publicznych wtedy, gdy mają do niego zastosowanie. W pozostałych przypadkach zapewnia gospodarność i możliwość wykazania racjonalności ceny z uwzględnieniem wartości, rodzaju i dostępności świadczenia. NIW-CRSO publikuje przed naborem minimalne wymagania dokumentacyjne dla przedziałów wartości zamówień; wymogów tych nie zmienia się ze skutkiem wstecznym.”	Ogólne odwołanie do konkurencyjności i „np. rozeznania rynku” nie pozwala przewidzieć liczby ofert, dowodów czy wyjątków wymaganych podczas kontroli. Organizacjom potrzebne są jednoznaczne reguły proporcjonalne do wartości zakupu.	Wyjaśnienie Kwestie związane z zasadą konkurencyjności wskazane są w umowie dotacyjnej.

79	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Promocja wsparcia w ramach Programu	41	UWAGA: Sankcja za brak oznaczeń promocyjnych PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie: „W przypadku braku lub nieprawidłowości oznaczenia źródeł finansowania NIW-CRSO w pierwszej kolejności wzywa Zleceniobiorcę do usunięcia uchybienia w odpowiednim terminie, o ile jest to technicznie możliwe. Uznanie kosztu za niekwalifikowalny może nastąpić wyłącznie po indywidualnej ocenie stopnia i skutków naruszenia oraz z uwzględnieniem proporcjonalności i właściwych przepisów. Wymogi graficzne muszą być dostępne od chwili rozpoczęcia realizacji zadania.”	Obecny zapis dopuszcza zakwestionowanie pełnego kosztu materiału wskutek błędu w logotypie. W szczególności przy wysokich nakładach może być to sankcja nieproporcjonalna do uchybienia, nawet jeśli promocja finansowania została zapewniona w inny sposób.	Odrzucenie Obowiązkiem Beneficjenta jest realizacja zadania zgodnie z Regulaminem i umową.
80	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Promocja wsparcia w ramach Programu	41	NOWA UWAGA C10 Proporcjonalna promocja i możliwość poprawienia oznaczeń Obciążenie: Oznakowanie wszystkich materiałów, także list obecności i formularzy; możliwość niekwalifikowalności kosztu materiału za brak zestawu znaków. Źródło wymogu: Część informacji wynika z ufp i rozporządzenia; szczegółowy zestaw znaków na każdym materiale oraz dodatkowe skutki kosztowe są warunkami NIW. Proponowana zmiana: Zachować obowiązki informacyjne wynikające z art. 35a–35d ufp i właściwego rozporządzenia. Dodatkowe oznaczenia NIW ograniczyć do materiałów kierowanych do odbiorców lub publiczności i wyposażenia, na którym są technicznie zasadne. Zwolnić wyłącznie wewnętrzne dokumenty pomocnicze, jeżeli prawo nie wymaga ich oznaczania. Dopuścić informację zbiorczą przy przedmiotach małych lub nietrwałych. Przed zakwestionowaniem kosztu za uchybienie dodatkowym wytycznym wezwać do poprawy, np. naklejki, erraty lub uzupełnienia wersji cyfrowej, w terminie 14 dni. Skutek finansowy ustalać po ocenie wagi i wpływu uchybienia, z zachowaniem ustawy. Nie uzależniać kosztu całego zadania od samego braku logo. Wymagania i wersję wytycznych podać przed naborem.	Informacja o publicznym finansowaniu jest potrzebna dla jawności i rozpoznawalności Programu. Nie każda forma oznakowania wnosi jednak taką samą wartość. Zestaw kilku znaków na wewnętrznej liście obecności, formularzu roboczym lub drobnym przedmiocie może wymagać dodatkowego przygotowania i kontroli bez zwiększenia wiedzy odbiorców. Przy małych NGO zadanie techniczne powtarza się na wielu dokumentach i konkuruje z czasem przeznaczonym na działania społeczne. Istotne jest wskazanie źródła wsparcia w sposób czytelny i dostępny, a nie maksymalna liczba identycznie oznaczonych nośników. Trzeba rozdzielić obowiązki z art. 35a–35d ustawy o finansach publicznych i rozporządzenia Rady Ministrów z 7 maja 2021 r. od dodatkowych wytycznych identyfikacji NIW. Rozporządzenie określa formy informacji oraz zakres stosowania i wyłączenia; nie ustanawia ogólnego wymogu kilku logo na każdej liście obecności. Takiego szczegółu nie narzucają również Programy PROO i NOWEFIO. NIW może ustanowić uzasadnione wymagania umowne, ale powinien wykazać ich funkcję i stosować je proporcjonalnie. Propozycja nie zwalnia z ustawowej tablicy, plakatu lub informacji internetowej tam, gdzie są obowiązkowe, i nie pozwala zastąpić ich dowolnym oznaczeniem zbiorczym. Możliwość uznania kosztu materiału za niekwalifikowalny wyłącznie z powodu braku	Odrzucenie Zasady promocji określają Wytyczne promocji zadań publicznych finansowanych lub dofinansowanych z NIW-CRSO i są one jednolite dla wszystkich Programów. Uwaga odnosi się do zewnętrznego dokumentu, nie zaś konsultowanego projektu Regulaminu.

					zestawu znaków wymaga procedury oceny i naprawy. Brak naklejki na prawidłowo kupionym urządzeniu lub informacji w pliku może być usuwalny bez ponownego zakupu lub druku. Automatyczna sankcja ekonomiczna nie zawsze odpowiada wadze naruszenia i nie musi służyć efektywności środków. Należy ustalić, co konkretnie nie zostało wykonane, czy informację można uzupełnić i jakie skutki przewiduje ustawa oraz umowa. Art. 168–169 ufp pozostaje granicą rozstrzygnięcia o zwrocie; regulamin nie może ani uchylić obowiązku ustawowego, ani dowolnie go rozszerzyć. Operator może obawiać się, że możliwość korekty osłabi przestrzeganie zasad. Rozwiązanie zachowuje obowiązek, termin usunięcia braku i ocenę poważnego lub powtarzalnego naruszenia. Umożliwia natomiast naklejkę, erratę, informację zbiorczą lub korektę cyfrową, jeżeli prawnie i technicznie realizują cel. Jawna wersja wytycznych ogranicza dodatkowo ryzyko oceny według standardu zmienionego po wytworzeniu materiału. Korzyścią dla NGO jest mniejsze ryzyko nieproporcjonalnego kosztu za uchybienie techniczne, a dla NIW skuteczniejsza promocja tam, gdzie jest widoczna. Zmiana zachowuje przejrzystość finansowania i upraszcza sposób jej osiągania.	
81	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Zapewnienie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami	42	UWAGA: Dostępność osób ze szczególnymi potrzebami PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie: „Zleceniobiorca planuje i zapewnia dostępność adekwatną do charakteru i odbiorców zadania w granicach obowiązków wynikających z właściwych przepisów. W ofercie wskazuje przewidziane środki dostępności oraz koszty. Jeżeli pełne zapewnienie określonej formy dostępności jest obiektywnie niemożliwe z przyczyn technicznych lub prawnych, zapewnia rozwiązanie alternatywne w zakresie dopuszczonym prawem, dokumentując przyczyny i wybrane środki.”	Projekt przywołuje rozbudowany katalog wymagań dotyczących podmiotów publicznych, a jednocześnie zobowiązuje NGO do „dążenia” do dostępności. Brak jasnego rozróżnienia może prowadzić do żądania standardów nieadekwatnych do rozmiaru projektu lub bez uprzedniego zaplanowania finansowania.	Wyjaśnienie Treść Regulaminu wynika z obowiązku wskazanego w umowie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

82	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Zmiany w realizacji zadania	44	UWAGA: Jednoznaczne obliczanie limitu rozwoju instytucjonalnego PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie tabeli i objaśnienia: „Na rozwój instytucjonalny Operatora można przeznaczyć do 5% kwoty dotacji przyznanej na dany rok realizacji zadania. Limit oblicza się od kwoty dotacji przyznanej na ten rok, a nie od kwoty kategorii I ani faktycznie wykorzystanej kwoty. We wszystkich rozdziałach Regulaminu stosuje się tę samą podstawę wyliczenia.”	Na stronie 22 tabela odnosi 5% do kategorii I, a objaśnienie i tabela zmian na stronie 44 do dotacji. Przy dotacji 1 mln zł i kategorii I 800 tys. zł prowadzi to do różnicy 10 tys. zł. Niezgodność powinna zostać wyeliminowana przed ogłoszeniem naboru.	Uwzględnienie uwagi
83	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Zmiany w realizacji zadania	44	UWAGA: Zmiany w projekcie i terminy zgód NIW PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponuje się dodać: „NIW-CRSO potwierdza otrzymanie kompletnego zgłoszenia zmiany w terminie 3 dni roboczych i rozpatruje wniosek wymagający akceptacji lub aneksu w terminie 14 dni roboczych, chyba że wskaże na piśmie uzasadnioną potrzebę przedłużenia o kolejnych 14 dni. Odpowiedź zawiera zgodę, odmowę z uzasadnieniem lub pełny katalog koniecznych uzupełnień. Niezawinione przez Zleceniobiorcę opóźnienie w rozpatrzeniu wniosku uwzględnia się przy ocenie terminowości zadania.”	Projekt wymaga „stosownego wyprzedzenia”, ale nie podaje czasu, w którym NIW powinien zająć stanowisko. W projektach realizowanych w sztywnych terminach zwłoka może uniemożliwić wykonanie działań, szczególnie gdy zmiana wymaga aneksu.	Wyjaśnienie Każda zmiana w realizacji zadania w stosunku do treści wnioski, niewymieniona w Regulaminie wymaga zgłoszenia przez Beneficjenta i uzyskania zgody na jej wprowadzenie przez NIW. Beneficjent ma obowiązek realizować zadanie zgodnie z treścią wniosku i umowy. Sformułowanie "stosowne wyprzedzenie" jest rozwiązaniem korzystnym dla Beneficjentów, gdyż nie nakłada na nich formalnego, technicznego terminu zgłaszania zmian.
84	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Zmiany w realizacji zadania	44	UWAGA: Sprzeczne tryby zmiany nazwy organizacji PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie: „Zmiana nazwy, siedziby lub reprezentacji Zleceniobiorcy, niewpływająca na jego tożsamość prawną i warunki realizacji zadania, wymaga zgłoszenia i przedstawienia dokumentu potwierdzającego zmianę. Aneks jest sporządzany wyłącznie w razie konieczności aktualizacji danych identyfikujących stronę umowy lub innych elementów, których zmiany wymagają formy aneksu zgodnie z prawem albo umową.”	Zmiana nazwy została wskazana w projekcie zarówno wśród zmian wymagających akceptacji, jak i zmian wymagających aneksu. Takie rozbieżności powinny zostać wyeliminowane, aby operator nie był obciążany różnymi obowiązkami w zależności od interpretacji osoby obsługującej projekt.	Częściowo uwzględniona Usunięto obowiązek wyłącznie otrzymania akceptacji na zmianę nazwy organizacji.

85	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Zmiany w realziacji zadania publicznego	44	NOWA UWAGA C08 Prostsze zmiany operacyjne i brak blokady w pierwszym kwartale Obciążenie: Akceptacja zmian ceny, jednostek, terminów wewnętrznych i personelu; oczekiwanie ze zmianami do zatwierdzenia raportu za poprzedni rok. Źródło wymogu: Ustawa wymaga realizacji zgodnie z umową; szczegółowy katalog zgód i blokada pierwszego kwartału są rozwiązaniem regulaminowym. Proponowana zmiana: Drobne zmiany, które nie zmieniają celu, zakresu, kwoty dotacji, granic okresu, wartości rezultatów, limitów kategorii ani źródeł finansowania, dopuścić bez uprzedniej akceptacji: zmianę terminów wewnętrznych, ceny i liczby jednostek przy zachowaniu przeznaczenia oraz zastępstwo osoby przez osobę o równoważnych kwalifikacjach. Istotne informacje zgłaszać w SOD, a odchylenia budżetowe wykazywać zbiorczo w sprawozdaniu. Aneks zachować dla zmian wymagających go prawem lub treścią umowy. Usunąć uzależnienie rozpatrzenia zmian w pierwszym kwartale od zatwierdzenia poprzedniego sprawozdania. Dla zgód ustalić termin odpowiedzi NIW, co do zasady 14 dni, oraz tryb pilny. Milczenie nie zastępuje wymaganego aneksu. W NOWEFIO P1 poprawić błędne odesłanie do sprawozdań za 2028/2029 przy zmianach w pierwszym kwartale tych samych lat.	Zarządzanie projektem wymaga reagowania na dostępność uczestników, wykonawców i pracowników. Zmiana terminu spotkania w granicach zadania, ceny jednostkowej przy zachowaniu przeznaczenia kosztu lub zastępstwo osoby o równoważnych kompetencjach nie musi zmieniać istoty oferty. Obowiązek uprzedniej akceptacji każdej takiej czynności tworzy kolejkę spraw i ryzyko przestoju. Organizacja odpowiada za wykonanie zadania, ale nie ma pełnej swobody dostosowania narzędzi do rzeczywistości. Koszt administracyjny ponoszą obie strony, również gdy zmiana nie wpływa na cel, dotację ani rezultat. Art. 16 ustawy o działalności pożytku publicznego oraz art. 150–151 ustawy o finansach publicznych wymagają umowy określającej realizację i finansowanie. Nie ustanawiają jednak identycznego katalogu uprzednich zgód dla każdej zmiany operacyjnej. Art. 30 ustawy o NIW pozwala opisać elastyczność w regulaminie i powiązać ją z umową od początku. Należy zachować formę i zgodę wymagane dla zmiany istotnych postanowień; nie wystarczy nazwać aneksu „zgłoszeniem”. Bezpieczne uproszczenie polega na uprzednim określeniu zakresu dopuszczalnych dostosowań, przy zachowaniu celu, limitów, źródeł i odpowiedzialności. Szczególnie obciążająca jest blokada rozpatrywania zmian w pierwszym kwartale do czasu akceptacji sprawozdania za poprzedni rok. Czas weryfikacji zależy także od NIW, a potrzeba korekty harmonogramu może powstać już w styczniu. Nie ma związku między każdą zmianą bieżącego zadania a zakończeniem oceny wszystkich wydatków roku poprzedniego. W NOWEFIO P1 zapis wskazuje dodatkowo sprawozdanie za ten sam rok, w którego pierwszym kwartale zgłaszana jest zmiana, co wymaga korekty. Wątpliwości dotyczące konkretnej pozycji należy badać indywidualnie, zamiast wstrzymywać wszystkie dostosowania całego projektu. Operator może obawiać się utraty kontroli i późniejszego usprawiedliwiania zmian. Propozycja zachowuje dokumentowanie, zgłoszenie istotnych informacji i aneks tam, gdzie jest konieczny. Nie pozwala obniżyć rezultatów ani zmienić przeznaczenia środków pod pozorem korekty ceny. Termin	Częściowe uwzględnienie Aktualna treść regulaminu dopuszcza wprowadzanie zmian w realizacji zadania bez konieczności aneksowania umowy, czy otrzymania zgody NIW-CRSO. Brak jest zasadności akceptacji zgłaszanych zmian w projekcie wieloletnim do momentu akceptacji i momentu rozliczenia dotacji za rok poprzedzający. Poprawiono błędy redakcyjne.

					odpowiedzi i tryb pilny zmniejszają ryzyko, lecz milczenie NIW nie jest zgodą zastępującą wymaganą formę. Programy zakładają wykonalność i efektywność, czemu służy koncentracja kontroli na zmianach istotnych. Zbiorcze wyjaśnienie odchyleń bez znaczenia dla celu jest bardziej użyteczne niż wielokrotna korespondencja o każdej jednostce kosztowej.	
86	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Forma i sposób udzielania wyjaśnień w kwestiach dot. Konkursu	46	UWAGA: Publiczne i jednolite wyjaśnienia zasad konkursu PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponuje się dopisać: „NIW-CRSO publikuje w jednym ogólnodostępnym miejscu odpowiedzi na pytania dotyczące interpretacji Regulaminu, usuwając dane pytających. Wyjaśnienia stosuje się jednolicie wobec wszystkich Oferentów i nie mogą one samodzielnie wprowadzać nowych kryteriów, sankcji ani obowiązków. W przypadku zmiany wykładni NIW-CRSO podaje datę publikacji wyjaśnienia i wskazuje, do jakich stanów faktycznych może ono mieć zastosowanie.”	Praktyka udzielania indywidualnych odpowiedzi mailowych bez jednolitego rejestru zwiększa ryzyko nierówności informacyjnej. Publiczny zbiór pytań i odpowiedzi sprzyja równości szans i przewidywalności oceny oraz rozliczeń.	Wyjaśnienie NIW realizuje taką praktykę publikując informację na stronie internetowej www.niw.gov.pl W Regulaminie wskazana jest forma przedstawiania indywidualnych wyjaśnień.

85	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Zmiany w realizacji zadania	46	UWAGA: Błąd chronologiczny w rozpoznaniu aneksów wieloletnich PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie ostatniego zdania podrozdziału: „Wnioski dotyczące zmian w zadaniach wieloletnich, złożone w pierwszym kwartale 2028 r., są rozpatrywane z uwzględnieniem stanu weryfikacji sprawozdania częściowego za 2027 r., a wnioski złożone w pierwszym kwartale 2029 r. – sprawozdania za 2028 r. Sama trwająca weryfikacja sprawozdania nie wstrzymuje rozpoznania pilnego wniosku o zmianę, jeżeli nie dotyczy on nierozliczonych kosztów.”	Obecny tekst odsyła do akceptacji sprawozdania za 2028/2029 przy wnioskach składanych w pierwszym kwartale tych samych lat, co jest chronologicznie niemożliwe. Konieczna jest korekta roku oraz zabezpieczenie ciągłości działań.	Uwzględniono
87	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Rozliczenie przez rezultat	48	UWAGA: Rozliczanie przez rezultat i pojęcie trwałości PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie: „Zadanie rozlicza się na podstawie wykonania działań i osiągnięcia rezultatów określonych w umowie oraz prawidłowego wykorzystania środków. Obowiązek zachowania trwałości dotyczy wyłącznie tych rezultatów, dla których w ofercie i umowie wskazano rodzaj, wymagany okres i sposób pomiaru. Niewykonanie pojedynczego wskaźnika wymaga analizy jego znaczenia, przyczyn i wpływu na realizację celu; nie przesądza samo przez się o obowiązku zwrotu całej dotacji.”	Zwrot „wszystkie działania zostały zrealizowane i utrzymane” jest niejasny: działanie jednorazowe nie może być „utrzymywane” tak jak zakupione wyposażenie lub wytworzony rezultat. Sformułowanie pozwala na nieprzewidywalne stosowanie sankcji w rozliczaniu projektów.	Wyjaśnienie Sprawozdanie składane jest do 30 dni od zakończenia okresu sprawozdawczego. W celu umożliwienia weryfikacji realizacji działania, niezbędne jest utrzymanie dowodów realizacji działania do czasu rozliczenia dotacji.

88	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Rozliczenie zadania	48	C04 Rozliczenie rezultatów i proporcjonalne skutki uchybień Proponowana zmiana: Zastąpić wymóg zrealizowania i „utrzymania" wszystkich działań zasadą oceny wykonania zadania, osiągnięcia rezultatów i prawidłowości wydatków według umowy. Dodać: „Przy rozbieżnościach NIW bada ich przyczyny, wpływ na cel zadania i związek z wydatkami oraz umożliwia wyjaśnienia i zgodne z prawem działania naprawcze. Samo opóźnienie sprawozdania lub nieosiągnięcie pojedynczego wskaźnika nie przesądza automatycznie o wykorzystaniu całej dotacji niezgodnie z przeznaczeniem. Ewentualny zwrot ustala się według przesłanek i zakresu wynikających z ustawy o finansach publicznych; postanowienie nie uchyla obowiązku zwrotu w przypadkach ustawowych".	Działanie, produkt, rezultat i trwałość są różnymi elementami zadania. Spotkanie lub szkolenie zostaje wykonane w określonym terminie; nie można dosłownie „utrzymywać" go po zakończeniu. Trwałe mogą być kompetencje, relacje, procedury albo dostępność wypracowanego narzędzia, jeżeli tak przewidziano w umowie. Wymóg wykonania i utrzymania wszystkich działań bez rozróżnienia tych kategorii rodzi niepewność co do zakresu odpowiedzialności NGO. Może też prowadzić do pozornej sprawozdawczości, w której organizacja potwierdza trwałość zdarzeń jednorazowych zamiast przedstawiać dowody rzeczywistych efektów. Art. 30 ust. 4 ustawy o NIW nakazuje uwzględniać wpływ i trwałość rezultatów, a nie ustanawiać jednakowy obowiązek bez względu na charakter zadania. Zasady horyzontalne NOWEFIO odnoszą trwałość do specyfiki przedsięwzięcia, natomiast PROO akcentuje rozwój zdolności organizacji. Rozliczenie powinno zatem oceniać wykonanie uzgodnionych działań, osiągnięcie rezultatów i prawidłowość wydatków jako powiązane, lecz odrębne kwestie. Nieosiągnięcie jednego wskaźnika może być istotne, jeśli podważa cel całego zadania, albo mieć ograniczone znaczenie, jeśli cel osiągnięto inną zgodną z umową metodą. W obu sytuacjach potrzebne są ustalenia i dowody, a nie automatyczna kwalifikacja. Art. 168–169 ustawy o finansach publicznych określa ustawowe przesłanki i zakres zwrotu dotacji. Regulamin nie może ich ani rozszerzać przez fikcję, że każde uchybienie oznacza niewłaściwe wykorzystanie całości, ani uchylać przez obietnicę dowolnego odstąpienia od zwrotu. Trzeba zbadać przeznaczenie wydatków, zakres niewykonania, pobranie w nadmiernej wysokości i pozostałe przesłanki właściwe konkretnej sprawie. Samo opóźnienie złożenia raportu nie dowodzi jeszcze, że wszystkie płatności były niezgodne z przeznaczeniem. Również proporcjonalność nie oznacza mechanicznego przeliczenia każdego wskaźnika na procent zwrotu, gdy brak podstawy do takiej operacji. Możliwa obawa Operatora przed osłabieniem dyscypliny jest uzasadniona, dlatego poprawka	Odrzucenie Uwaga niezgodna z obowiązującym prawem. Regulamin nie może dopuszczać rozwiązań niezgodnych z treścią wzoru umowy, a także dopuszczać z założenia możliwości rozliczenia dotacji w przypadku nieprawidłowej lub niepełnej realizacji zadania.

					zachowuje obowiązek dokumentowania, wyjaśnień i zwrotu tam, gdzie wymaga go ustawa. Działania naprawcze są dopuszczalne wyłącznie w granicach prawa i umowy; nie służą zalegalizowaniu wydatku po fakcie ani ukryciu niewykonania zadania. Jasne rozróżnienia pomagają NGO wcześniej zgłaszać ryzyko i uzgadniać dopuszczalne zmiany zamiast koncentrować się na formalnym unikaniu odpowiedzialności. NIW otrzymuje podstawę do uzasadnionej oceny przyczyn i skutków uchybienia. Dzięki temu sankcja odpowiada stwierdzonej nieprawidłowości, a prawidłowo wykonana część działalności społecznej nie jest kwestionowana bez związku z ustawową podstawą zwrotu.	

89	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Sprawozdanie z wykonania zadania	48	UWAGA: Forma sprawozdania i terminy uzupełnień PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie: „Sprawozdanie składa się w Systemie Obsługi Dotacji i opatruje podpisem elektronicznym dopuszczonym przez obowiązujące przepisy albo składa podpisany egzemplarz papierowy; nie wymaga się równoczesnego powielenia tych samych dokumentów. Termin dostarczenia uzupełnień wynosi 14 dni od skutecznego doręczenia wezwania i może zostać przedłużony na uzasadniony wniosek, zwłaszcza gdy wyjaśnienie wymaga pozyskania dokumentów od osób trzecich.”	Projekt niejednolicie opisuje obowiązek przekazywania dokumentów elektronicznie oraz papierowo i przewiduje rygorystyczny, nieprzekraczalny termin 7 dni na uzupełnienia. Powstaje nadmierne obciążenie administracyjne i ryzyko sankcji z powodów niezależnych od organizacji.	Częściowe uwzględnienie Przeformułowano, by usunąć niejednoznaczność Regulamin stanowi wprost: Sprawozdania składane są jednocześnie w Systemie Obsługi Dotacji w formie elektronicznej oraz formie papierowej lub podpisane elektronicznie przez osoby uprawnione do reprezentowania Zleceniobiorcy. O zachowaniu terminu decyduje data stempla pocztowego lub data wpływu dokumentów do NIW-CRSO (w przypadku przesyłki kurierskiej).

90	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Rozliczenie wkładu osobowego	49	NOWA UWAGA C13 Prostsze dowody krótkiego wolontariatu Obciążenie: Pisemne porozumienie z każdym wolontariuszem niezależnie od czasu świadczenia. Źródło wymogu: Art. 44 UoDPPiW wymaga pisma przy świadczeniu dłuższym niż 30 dni oraz potwierdzenia na żądanie; dowody wkładu pozostają konieczne. Proponowana zmiana: Dodać: „Porozumienie z wolontariuszem zachowuje formę wymaganą art. 44 ustawy o działalności pożytku publicznego. Przy świadczeniu nie dłuższym niż 30 dni, gdy prawo nie wymaga formy pisemnej, wkład można udokumentować ewidencją lub potwierdzeniem pozwalającym ustalić osobę, uzgodniony zakres, czas, wykonanie i metodę wyceny, także w dopuszczalnej formie elektronicznej. Nie wymaga się dodatkowej umowy papierowej wyłącznie na potrzeby dotacji”. Zachować prawa wolontariusza do pisemnego potwierdzenia, obowiązki informacyjne, bezpieczeństwa i ubezpieczenia oraz obowiązek rzetelnej wyceny. Nie dzielić sztucznie dłuższej współpracy na krótkie porozumienia.	Wkład osobowy jest ważnym zasobem NGO, a po nowelizacji przepisów dotyczących wspierania zadań jego czytelne dokumentowanie ma dodatkowe znaczenie. Rzetelność dowodu nie wymaga jednak zawsze osobnej umowy papierowej, jeżeli dla danego okresu ustawa nie narzuca takiej formy. Jednodniowa inicjatywa może angażować wiele osób do jasno opisanych czynności. Powielanie umów, ewidencji i oświadczeń dotyczących tej samej pracy zwiększa obsługę administracyjną i może zniechęcać do krótkiego zaangażowania. Celem rozliczenia powinno być potwierdzenie rzeczywiście wykonanych świadczeń i ich prawidłowej wartości. Art. 44 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego wymaga porozumienia określającego zakres, sposób i czas oraz możliwość rozwiązania. Ustęp 4 ustanawia pisemną formę przy świadczeniach wykonywanych przez okres dłuższy niż 30 dni, a ustęp 2 chroni prawo wolontariusza do pisemnego potwierdzenia na żądanie. Nie wolno usuwać tych gwarancji. Projekt rozszerza natomiast obowiązek formy na każdy przypadek rozliczania wkładu. To dodatkowe wymaganie dowodowe NIW, które można zastąpić mniej uciążliwym sposobem, gdy zapewnia on porównywalną możliwość kontroli. Ewidencja powinna umożliwiać ustalenie osoby, uzgodnionych czynności, okresu i rzeczywistego wykonania. Jeżeli wykazuje się wartość finansową pracy, potrzebna jest metoda wyceny adekwatna do rodzaju świadczenia, bez zawyżania godzin i stawek. Dopuszczalny dokument elektroniczny musi zachowywać wiarygodność i możliwość identyfikacji; nie każda anonimowa lista będzie wystarczająca. Nie można również dzielić faktycznie dłuższej relacji na serię krótkich okresów, aby ominąć ustawową formę. Dodatkowe uproszczenie dotyczy liczby dokumentów, a nie pozorności wkładu lub zniesienia porozumienia. Operator może obawiać się fikcyjnego wolontariatu. Osobna papierowa umowa sama nie dowodzi wykonania pracy; odpowiednia ewidencja czynności i czasu bywa bardziej użyteczna. Poprawka zachowuje możliwość sprawdzenia dowodów oraz wszystkie ustawowe obowiązki, w tym właściwe ubezpieczenie przy krótkim wolontariacie,	Uwzględnienie

					bezpieczeństwo i informowanie o prawach. Uproszczenie nie ogranicza uprawnień wolontariusza ani nie zmienia zasad pracy społecznej członków stowarzyszenia, którą trzeba odrębnie poprawnie wykazać. Wsparcie zaangażowania społecznego i ograniczanie barier dla małych podmiotów odpowiada celom obu Programów. Jasny standard pozwala skupić wysiłek na organizacji pracy i jej rzeczywistych rezultatach, przy zachowaniu dowodów potrzebnych do rozliczenia.	

90	Opolskie Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych	Rozlicznie wkładu własnego	49	Wnosi się o zastąpienie bezwzględnego wymogu posiadania pisemnego porozumienia z każdym wolontariuszem zapisem w brzmieniu: „Porozumienie z wolontariuszem zachowuje formę określoną w art. 44 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Przy świadczeniach trwających do 30 dni, gdy przepis prawa nie wymaga formy pisemnej, wkład pracy wolontariusza można udokumentować ewidencją lub potwierdzeniem pozwalającym ustalić tożsamość osoby, zakres, czas i fakt wykonania świadczenia oraz metodę wyceny (w tym w dopuszczalnej formie elektronicznej). Nie wymaga się sporządzania odrębnej umowy pisemnej wyłącznie na potrzeby rozliczenia dotacji.” Zmiana zachowuje prawa wolontariusza do uzyskania pisemnego potwierdzenia, obowiązki w zakresie BHP i ubezpieczenia, zasady rzetelnej wyceny oraz zakaz sztucznego dzielenia długiej współpracy na krótkie odcinki. Art. 44 u.d.p.p.o.w. nakłada obowiązek pisemnego porozumienia dopiero przy współpracy przekraczającej 30 dni. Wymóg podpisania papierowej umowy z każdym wolontariuszem przy jednodniowych lub kilkugodzinnych akcjach tworzy nadmierne obciążenie biurokratyczne, nie dostarczając przy tym większej wartości dowodowej niż czytelna ewidencja czy potwierdzenie elektroniczne. Proponowana zmiana harmonizuje regulamin z ustawą, zachowując pełną kontrolę nad wyceną i realizacją wkładu osobowego.	Prawidłowe udokumentowanie wkładu osobowego nie wymaga sporządzania papierowej umowy, jeśli ustawa nie narzuca takiej formy. Art. 44 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wymaga pisemnego porozumienia dopiero przy współpracy przekraczającej 30 dni (zachowując prawo wolontariusza do pisemnego potwierdzenia na żądanie). Wymaganie odrębnej umowy przy jednodniowych wydarzeniach angażujących wielu wolontariuszy generuje niepotrzebną biurokrację, nie podnosząc wartości dowodowej rozliczenia. Sam papierowy dokument nie gwarantuje bowiem faktycznego wykonania pracy. Rzetelna ewidencja (w tym w formie elektronicznej) zawierająca tożsamość wolontariusza, zakres zadań, czas pracy i adekwatną metodę wyceny stanowi w pełni wystarczający materiał kontrolny. Proponowane uproszczenie dotyczy wyłącznie formy dokumentowania krótkich świadczeń – nie zwalnia z obowiązków BHP, ubezpieczenia, zakazu sztucznego dzielenia długiej współpracy ani z wymogu wykazania realnego wykonania pracy. Zastąpienie umów czytelną ewidencją zmniejsza obciążenia administracyjne małych NGO i wspiera zaangażowanie społeczne, przy pełnym zachowaniu wymogów rozliczalności dotacji.	Odrzucenie 1. Wkład własny osobowy w ramach konkursu nie jest wymagany. 2. W przypadku deklaracji wniesienia wkładu osobowego, wymagane jest posiadanie przez Beneficjenta dokumentów umożliwiających weryfikację prawidłowości wniesienia wkładu osobowego.

91	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Sprawozdanie z wykonania zadania	49	UZUPEŁNIONA UWAGA C07 Elektroniczne sprawozdanie z podpisem kwalifikowanym bez papierowej kopii Obciążenie: Sprzeczność między SOD, nakazem papierowej wysyłki i dopuszczeniem podpisu elektronicznego; brak reguły terminu elektronicznego doręczenia; sztywne 7 dni na wyjaśnienia. Źródło wymogu: Prawo wymaga sprawozdania i dopuszcza drogę elektroniczną z potwierdzeniem odbioru; nie nakazuje ogólnego dublowania podpisanego pliku papierem. Proponowana zmiana: Ujednolicić zapisy: „Sprawozdanie częściowe i końcowe można skutecznie złożyć jako dokument elektroniczny podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym przez osoby uprawnione do reprezentacji. Nie wymaga się jego wydruku, odręcznego podpisu, papierowej kopii ani ponownej wysyłki pocztowej. Dokument przekazuje się przez SOD, jeżeli zapewnia obsługę i weryfikację podpisu, albo przez wskazany przez NIW prawnie dopuszczalny kanał elektroniczny, do czasu wdrożenia tej funkcji w SOD. Dane w SOD i podpisany dokument muszą odpowiadać tej samej wersji sprawozdania. NIW wskazuje kanał, formaty plików, sposób dołączenia podpisu i potwierdzenie odbioru przed zawarciem umowy. O zachowaniu terminu dla drogi elektronicznej decyduje skuteczne wniesienie dokumentu do wskazanego systemu, potwierdzone datą i godziną odbioru oraz identyfikacją przekazanych plików. Samo wprowadzenie danych do SOD albo skan podpisu nie zastępują wymaganego podpisania. Inne rodzaje podpisu można stosować, jeżeli dopuszczają je przepisy właściwe dla tej czynności. Pozostaje możliwość podpisu własnoręcznego i doręczenia papierowego. Na uzupełnienia i wyjaśnienia do sprawozdania już złożonego przewiduje się 14 dni od doręczenia wezwania, z możliwością uzasadnionego przedłużenia, jeżeli nie narusza to terminu ustawowego”.	Projekty dopuszczają podpis elektroniczny, lecz równocześnie nakazują złożenie sprawozdania w SOD i przesłanie wersji papierowej. W kolejnym zapisie łączą formę papierową z alternatywą podpisania elektronicznego, a regułę zachowania terminu opisują przez stempel pocztowy albo wpływ przesyłki kurierskiej. Nie jest zatem trafny zarzut całkowitego pominięcia podpisu elektronicznego. Problemem jest brak jednoznacznej, kompletnej drogi elektronicznego złożenia dokumentu: beneficjent nie wie, czy podpisany plik zwalnia go z wysyłki papieru, gdzie go skutecznie przekazać i jak wykazać zachowanie terminu. Koszt tej niepewności obejmuje druk, uzyskanie kolejnych podpisów, przesyłkę oraz ryzyko zakwestionowania terminowego sprawozdania. Art. 18 ustawy o działalności pożytku publicznego ustanawia obowiązek sprawozdawczy, a art. 17 zachowuje kontrolę zadania. Nie wynika z nich powszechny nakaz dublowania prawidłowo podpisanego dokumentu elektronicznego. Art. 78[1] Kodeksu cywilnego potwierdza równoważność kwalifikowanej formy elektronicznej z pisemną. Pouczenie wzoru sprawozdania z rozporządzenia z 24 października 2018 r. przewiduje drogę elektroniczną z potwierdzeniem odbioru. W regulaminie należy więc wprost dopuścić kwalifikowany podpis i skuteczne elektroniczne doręczenie, a następnie skoordynować z tym umowę oraz instrukcję SOD. Podpis zaufany lub inny podpis wymaga osobnego ustalenia dopuszczalności; nie należy automatycznie utożsamiać wszystkich podpisów elektronicznych z kwalifikowanym. Prawo do elektronicznego podpisania nie będzie użyteczne bez działającego kanału przekazania. Propozycja określa obowiązek wskazania sposobu doręczenia, formatów i potwierdzenia daty, godziny oraz przekazanych plików. Jeżeli SOD służy tylko do wpisania danych, musi istnieć drugi, wyraźnie opisany kanał wniesienia podpisanego dokumentu. Jego użycie nie powinno wymagać papierowej kopii. Należy zachować tożsamość wersji zapisanej w SOD i objętej podpisem oraz możliwość weryfikacji reprezentacji. Sam skan podpisu ani niepodpisany zapis w generatorze nie otrzymują przez tę	Częściowe uwzględnienie Przeformułowano, by usunąć niejednoznaczność Regulamin nie ogranicza możliwości złożenia sprawozdania jedynie w formie papierowej. Nie wskazuje obowiązku dostarczenia sprawozdania w formie papierowej do siedziby NIW-CRSO. Wręcz przeciwnie, w Regulaminie wprost jest wskazane, iż "Sprawozdanie może zostać podpisane odręcznie lub podpisem elektronicznym".

				Usunąć sprzeczne nakazy papierowej wysyłki po skutecznym złożeniu elektronicznym. Zachować termin sprawozdania końcowego oraz 7-dniowy termin wezwania do złożenia zaległego sprawozdania, przewidziany we wzorze umowy.	poprawkę skutku prawidłowo podpisanego sprawozdania. Papier pozostaje dostępną drogą dla organizacji, które z niej korzystają. Odrębnym obciążeniem jest nieprzekraczalny termin 7 dni na wszelkie wyjaśnienia. Odtworzenie dokumentacji partnera, korekta faktury lub odpowiedź wykonawcy zależą także od osób trzecich. Proponowane 14 dni i uzasadnione przedłużenie dotyczą wyjaśnień do dokumentu już złożonego. Ramowy wzór umowy rozróżnia dodatkowe informacje do sprawozdania (§ 9 ust. 6) oraz wezwanie do złożenia sprawozdania zaległego (§ 9 ust. 7); terminu drugiej czynności nie zmienia się samym regulaminem. Zachowuje się także ustawowy termin raportu końcowego. Programy PROO i NOWEFIO wymagają monitorowania i rozliczenia, a służy im sprawdzalna informacja oraz skuteczne doręczenie. Liczba egzemplarzy nie zwiększa jakości danych. Jednoznaczna droga elektroniczna ogranicza koszty obsługi po obu stronach, pozwala odtworzyć przebieg przekazania dokumentów i usuwa spory o znaczenie daty stempla pocztowego przy wysyłce elektronicznej. NIW zachowuje prawo do sprawdzenia podpisów, wezwania do wyjaśnień i kontroli kosztów. Poprawka nie znosi obowiązku sprawozdania, lecz zapewnia rzeczywistą możliwość jego wykonania w formie dopuszczonej przez prawo.	

92	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Sprawozdanie z wykonania zadania	49	UWAGA: Niezłożenie sprawozdania a wykorzystanie dotacji PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponuje się zastąpić zdanie dotyczące braku sprawozdania: „Niezłożenie sprawozdania w terminie stanowi naruszenie obowiązku sprawozdawczego i może skutkować konsekwencjami przewidzianymi we właściwych przepisach oraz umowie. Samo uchybienie terminowi nie przesądza, że całość dotacji została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem; ustalenie takiego sposobu wykorzystania wymaga odrębnej oceny faktycznego wydatkowania środków.”	Projekt dopuszcza utożsamienie braku sprawozdania z niezgodnym z przeznaczeniem wydatkowaniem dotacji. Są to odrębne okoliczności, które wymagają odrębnych ustaleń i właściwych podstaw prawnych. Postulat nie wyłącza sankcji wynikających z ustawy.	Wyjaśnienie Uchybieniami w świetle ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 104) są (...) nierozliczenie w terminie otrzymanej dotacji (niezłożenie sprawozdania lub niezłożenie sprawozdania w terminie), Konsekwencją uchybień w rozliczaniu dotacji, w szczególności nieosiągnięcia wskaźników określonych we wniosku, może być zwrot części lub całości kwoty przyznanej dotacji (na podstawie przepisów o finansach publicznych i odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych).

93	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Rozliczenie podróży służbowych	50	NOWA UWAGA C17 Uznanie zgodnych z prawem zasad NGO przy rozliczeniu pracy i przejazdów Obciążenie: Jednolity sposób dokumentowania pracy społecznej i szerokie odesłanie do reguł podróży pracowników sfery budżetowej także przy innych statusach osób. Źródło wymogu: NGO ma swobodę organizacji dokumentacji i część uprawnień pracodawcy. Pozostają art. 77^5 Kodeksu pracy, art. 44–46 UoDPPiW oraz właściwe przepisy o kosztach pojazdów. Proponowana zmiana: Zastąpić jednolite nakazy zasadą: „NIW uznaje zgodne z prawem, stosowane w sposób spójny zasady wewnętrzne beneficjenta dotyczące dokumentowania i wyceny wkładu osobowego, pracy społecznej członków, podróży i dojazdów. Nie wymaga się dodatkowego formularza, oświadczenia ani podpisu wyłącznie dlatego, że dokumentacja ma inną postać, jeżeli pozwala ustalić osobę, rzeczywisty zakres świadczenia lub cel przejazdu, okres, podstawę i kwotę wyceny lub zwrotu oraz wymagane zatwierdzenie. Wycena pracy opiera się na sprawdzalnej metodzie adekwatnej do rodzaju i ilości świadczenia, bez podwójnego wykazania pracy opłaconej. Wkład osobowy nie jest wynagrodzeniem do wypłaty. Zasady podróży ustala się według statusu osoby: pracownika, wolontariusza, wykonawcy albo uczestnika. Stosuje się przepisy bezwzględnie obowiązujące, w tym art. 77^5 Kodeksu pracy, art. 44–46 ustawy o działalności pożytku publicznego oraz właściwe przepisy o używaniu pojazdów. Nie rozszerza się automatycznie reguł sfery budżetowej na każdy przejazd. Dokumenty mogą być elektroniczne, jeżeli prawo nie wymaga innej formy. Odmowa uznania rozliczenia wymaga wskazania konkretnego naruszenia; sam równoważny dowód lub własny standard nie uzasadnia odrzucenia kosztu”. Zachować zatwierdzony budżet, ustawowe uprawnienia osób i wymaganą formę zwolnienia z kosztów podróży wolontariusza. Dodatkowe	Organizacja może prowadzić spójną dokumentację pracy społecznej i przejazdów, pozwalającą odtworzyć zdarzenia, sprawdzić obliczenia i ustalić osoby zatwierdzające. Żądanie przepisania tych samych danych na dodatkowy formularz tworzy drugi obieg bez poprawy kontroli. Projekty wskazują treść oświadczeń członków oraz nakazują stosowanie rozporządzenia o podróżach pracowników sfery budżetowej do szeroko określonych osób zatrudnionych i dojazdów. Nie rozróżniają dostatecznie statusu podróżującego. W PROO występuje też błędne odwołanie do zadania NOWEFIO. Poprawka zastępuje te nakazy oceną rzeczywistego, zgodnego z prawem rozliczenia. Art. 77^5 § 3 Kodeksu pracy pozwala pracodawcy spoza sfery budżetowej określać należności podróżne w przewidzianych prawem źródłach. Nie oznacza to dowolności: § 4 chroni minimalną dietę, a § 5 przewiduje reguły budżetowe przy braku odpowiednich postanowień własnych. Notatka zarządu nie zastąpi wymaganej formy ustalenia warunków zatrudnienia. Art. 45 ust. 1 pkt 3 ustawy o działalności pożytku publicznego chroni pokrycie podróży i diet wolontariusza, a ust. 4 wymaga pisemnego zwolnienia z tego obowiązku pod rygorem nieważności. Własna procedura musi respektować te przepisy oraz art. 44–46. Przejazd uczestnika szkolenia lub wykonawcy umowy cywilnoprawnej nie staje się przez finansowanie dotacją podróżą służbową pracownika. Trzeba ustalić podstawę zwrotu, cel, trasę lub wydatek, racjonalny środek transportu i sposób obliczenia należności. Gdy mają zastosowanie szczególne przepisy i limity używania pojazdów, pozostają wiążące. Nie należy jednak przedstawiać jednego modelu jako ustawowo obowiązkowego dla wszystkich osób. Różne prawidłowe dowody mogą zapewnić porównywalną kontrolę, jeżeli operacja i kalkulacja są możliwe do odtworzenia. Zachowuje się właściwe skutki podatkowe; uznanie kosztu dotacyjnego nie oznacza zwolnienia podatkowego. Wycena pracy wolontariusza służy wykazaniu wkładu osobowego, a nie tworzy roszczenia o wynagrodzenie. Powinna odpowiadać rodzajowi i ilości wykonanej pracy oraz dawać się sprawdzić, np. przez udokumentowane stawki porównywalnych	Odrzucenie Regulamin musi określać konkretne, wystandaryzowane rozwiązania pozwalające na rzetelne rozliczenie dotacji i weryfikację prawidłowości poniesionych kosztów. Brak zasadności dla pozostawienia dowolności w tym zakresie Beneficjentom.

				ograniczenia dotacyjne ogłaszać przed naborem i uzasadniać. W PROO poprawić błędne odesłanie do NOWEFIO. Skoordynować z C13, C16 i C18.	świadczeń. Nie wystarczy arbitralna kwota we własnym regulaminie. Dowodem może być istniejąca ewidencja, potwierdzony zakres czynności, metoda wyceny i akceptacja, bez mnożenia papierowych oświadczeń. Tej samej pracy nie wykazuje się równocześnie jako opłaconej i wkładu niepieniężnego. C13 reguluje formę porozumienia, C17 uznawanie równoważnych standardów, a C18 właściwe wymagania UEPiK. Nie jest trafne twierdzenie, że NIW nie ma żadnej podstawy do określania warunków: art. 30 ustawy o NIW przyznaje kompetencję konkursową, a środki publiczne wymagają kontroli. Dodatkowe warunki muszą jednak odpowiadać prawu, celom Programów i zasadom partnerstwa oraz suwerenności stron z art. 5 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego. PROO i NOWEFIO nie narzucają jednego obiegu dokumentów każdej NGO. Zachowując budżet i obowiązek wykazania kosztu, NIW powinien uznać wystarczający dowód, a odrzucenie uzasadnić konkretnymi ustaleniami. Takie rozwiązanie chroni autonomię organizacji i ogranicza administrację bez rezygnacji ze sprawdzalności.	

94	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Rozliczenie przychodów uzyskanych przy realizacji zadania publicznego	50	UWAGA: Przychody z projektu i kwalifikacja ich wykorzystania PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie: „Przychody powstałe w związku z realizacją zadania ujawnia się w sprawozdaniu i rozlicza zgodnie z umową oraz właściwymi przepisami. Sposób ich wykorzystania lub zwrotu określa się indywidualnie na podstawie ich źródła, charakteru i treści umowy. Nieprawidłowe wydatkowanie przychodu nie jest automatycznie utożsamiane z pobraniem dotacji w nadmiernej wysokości bez wykazania podstawy ustawowej i odpowiedniego wyliczenia.”	Sformułowanie, że niewłaściwe wydatkowanie przychodów „uznaje się” za dotację pobraną w nadmiernej wysokości, może prowadzić do automatycznej kwalifikacji prawnej bez pełnej analizy. Rozliczenie powinno wynikać z przepisów i udokumentowanych ustaleń.	Wyjaśnienie Wydatkowanie osiągniętych przychodów niezgodnie z przeznaczeniem uznaje się za dotację pobraną w nadmiernej wysokości i podlega dochodzeniu w trybie postępowania administracyjnego.

95	Opolskie Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych	Dokumentacja finansowo-księgowa	51	Wnosi się o dodanie do regulaminu zapisu w brzmieniu: „NIW nie ustanawia ani nie egzekwuje dodatkowego obowiązku opisywania faktur lub innych dowodów księgowych bezpośrednio na dokumentach, ich wydrukach, wizualizacjach albo w odrębnych kartach tworzonych wyłącznie na potrzeby dotacji. Nie wymaga się umieszczania projektowych pieczątek, odrębnych formuł ani ponawiania podpisów, jeśli nie wynikają one wprost z przepisów prawa. Związek wydatku z zadaniem, przypisanie źródła finansowania oraz wymagane zatwierdzenia wykazuje się w istniejącej, sprawdzalnej ewidencji i dokumentacji (w tym elektronicznej) jednoznacznie powiązanej z danym dowodem, bez konieczności powielania tych danych bezpośrednio na fakturze. W przypadku dowodów przechowywanych w KSeF na zasadach art. 112aa ustawy o VAT oraz art. 73a ustawy o rachunkowości, nie wymaga się ich dodatkowego drukowania, pobierania do zewnętrznych archiwów ani kopiowania, o ile zapewniony jest ciągły dostęp do systemu w wymaganym okresie. Beneficjent zobowiązany jest do zachowania numeru KSeF oraz zapewnienia wglądu do dowodu na potrzeby kontroli. Brak tradycyjnego opisu na fakturze lub braki w równoległym archiwum papierowym nie mogą stanowić samodzielnej podstawy do zakwestionowania kwalifikowalności kosztu, jeżeli wymagane prawem dane są dostępne w ewidencji.” Jednocześnie wnosi się o usunięcie sprzeczności ze wzorów umów i wytycznych oraz o oparcie weryfikacji wydatków w PROO na powiązaniu z ewidencją, a nie na fizycznych adnotacjach na dokumentach. Zgodnie z art. 73a ustawy o rachunkowości oraz art. 112aa ustawy o VAT, przechowywanie dokumentów w KSeF spełnia pełne wymogi prawne w zakresie archiwizacji i dostępności dowodów. Z kolei art. 21 ust. 1a pkt 2 ustawy o rachunkowości dopuszcza nowoczesne techniki dokumentowania, które nie wymagają fizycznej dekretacji na samym dokumencie. Narzucanie	Zgodnie z ustawą o rachunkowości (art. 13 ust. 2–3, art. 20 ust. 5, art. 21 ust. 1a pkt 2 oraz art. 72, a także art. 73a) oraz art. 112aa ustawy o VAT, dopuszczalne jest elektroniczne prowadzenie ksiąg, automatyzacja zapisów, stosowanie elastycznych technik dekretacji bez fizycznej adnotacji na dokumencie oraz wieloletnia retencja faktur w KSeF bez konieczności ponownego ich archiwizowania poza tym systemem. Uznanie KSeF nie likwiduje przy tym obowiązku posiadania pozostałej dokumentacji zadania (umów, protokołów, dowodów zapłaty). Ponowne przepisywanie danych na wydruk faktury lub tworzenie dodatkowych kart nie zwiększa wiedzy kontrolera, a generuje znaczące obciążenia organizacyjne i finansowe – szczególnie dla małych NGO korzystających z zewnętrznej obsługi księgowej. Przypisanie wydatku do projektu, jego kwota oraz weryfikacja zakazu podwójnego finansowania są w pełni widoczne w sprawdzalnej ewidencji księgowej powiązanej z numerem KSeF. Rozdzielenie niezmienionego dowodu od informacji o finansowaniu zawartej w ewidencji jest najbardziej czytelnym i bezpiecznym modelem (unikającym również ryzyka tworzenia niespójnych wizualizacji faktur, na co wskazuje Ministerstwo Finansów w komunikacie z 27 lipca 2026 r., ID 702560). Ramowy wzór umowy dotacyjnej (§ 6 ust. 1) wymaga jedynie prowadzenia dokumentacji zgodnie z ustawą, nie narzucając pieczęci na dowodach księgowych. Rezygnacja z powielania archiwum KSeF i z noszenia opisów bezpośrednio na dowodach – przy zachowaniu dostępu do nich na potrzeby kontroli – eliminuje zbędną biurokrację bez naruszania ustawowych wymogów rzetelności księgowej i kontroli wydatkowana środków publicznych.	Częściowe uwzględnienie Regulamin nie nakłada opisanego obowiązku. Dodano proponowane zapisy.

				organizacji obowiązku drukowania e-faktur, stosowania unikalnych pieczątek czy opisywania dokumentów w KSeF stoi w sprzeczności z cyfryzacją obrotu gospodarczego i tworzy nadmierną, nieuzasadnioną biurokrację. Rezygnacja z powielania dokumentacji przy zachowaniu czytelnego powiązania kosztu z ewidencją gwarantuje pełną przejrzystość finansową i sprawność kontroli, nie obciążając przy tym beneficjentów zbędnymi wymogami formalnymi.		

96	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Uchybienia	51	UWAGA: Uchybienia i żądanie zwrotu dotacji PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie: „Uchybienia formalne, możliwe do usunięcia, odróżnia się od naruszeń przesądzających o obowiązku zwrotu na podstawie ustawy o finansach publicznych. Żądanie zwrotu określa dla każdej zakwestionowanej kwoty konkretną przesłankę ustawową, zakres naruszenia, wyliczenie należności i odsetek oraz uzasadnienie związku pomiędzy naruszeniem i kwotą do zwrotu. Samo nieosiągnięcie wskaźnika nie stanowi automatycznej podstawy do żądania zwrotu całości dotacji.”	Obecne sformułowania dotyczące „każdego uchybienia” i nieosiągnięcia wskaźników są zbyt ogólne. Nie rozróżniają błędu formalnego, niewykonania części działań ani wykorzystania środków niezgodnie z przeznaczeniem. Może to prowadzić do żądania zwrotów nieproporcjonalnych do stwierdzonej nieprawidłowości.	Wyjaśnienie Regulamin wskazuje wprost: *Kwota do zwrotu części lub całości dotacji jest wyliczana na podstawie analizy sprawozdania finansowego oraz merytorycznego, a także podjętych działań monitorująco-kontrolnych.*
97	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Uchybienia	51	UWAGA: Prawo do wyjaśnień przed skierowaniem wezwania do zwrotu PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponuje się dodać: „Przed wezwaniem do zwrotu dotacji NIW-CRSO doręcza Zleceniobiorcy informację o ustaleniach, ich podstawie faktycznej i prawnej oraz planowanym sposobie wyliczenia kwoty. Zleceniobiorca ma co najmniej 14 dni na wniesienie wyjaśnień i dokumentów oraz zastrzeżeń do ustaleń. NIW-CRSO pisemnie rozpatruje zastrzeżenia. Dalsze dochodzenie należności następuje w trybie i na zasadach przewidzianych obowiązującymi przepisami.”	Projekt wymienia wezwanie Dyrektora i następnie postępowanie administracyjne, ale nie wprowadza jednoznacznej gwarancji odniesienia się organizacji do ustaleń przed wezwaniem. Umożliwienie dialogu na tym etapie może zapobiec niepotrzebnym sporom i błędnym wyliczeniom.	Wyjaśnienie Kwestie szczegółowe związane z wezwaniem do uzupełnienia sprawozdania reguluje wzór umowy dotacyjnej.
98	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Kontrola realizacji zadania	52	UWAGA: Procedura kontroli i termin dokumentacji PROPONOWANE BRZMIENIE: Proponowane brzmienie: „Kontrola realizacji zadania jest prowadzona w zakresie i na podstawie wynikających z prawa i umowy uprawnień, po przekazaniu informacji o jej przedmiocie i osobach kontrolujących, z wyjątkiem przypadków wymagających czynności bez uprzedzenia na podstawie prawa. Ustalenia kontroli dokumentuje się w protokole przekazywanym Zleceniobiorcy, który może zgłosić zastrzeżenia w terminie 14 dni. Okres przechowywania dokumentacji i dochodzenia należności określa się odrębnie z przywołaniem właściwych podstaw prawnych.”	W projekcie brak dostatecznie szczegółowych zasad zawiadomienia, protokołowania i kwestionowania ustaleń. Ponadto art. 70 § 1 Ordynacji podatkowej opisuje przedawnienie zobowiązań podatkowych i nie powinien bez dalszego wyjaśnienia automatycznie określać terminu wszystkich uprawnień kontrolnych.	Wyjaśnienie Kwestie szczegółowe związane z przeprowadzeniem kontroli reguluje wzór umowy dotacyjnej.

Uwagi do projektu Regulaminu NOWEFIO Priorytety 2-4

L.p.	Podmiot zgłaszający uwagi	Dotyczy	Nr strony	Treść uwagi	Uzasadnienie	Rozstrzygnięcie
1	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Słowniczek - przychód	6	NOWA UWAGA C19 Darowizny rzeczowe a miara potencjału finansowego NGO Proponowana zmiana: Rozdzielić przychód wykazywany zgodnie z właściwymi przepisami od przychodu obliczanego wyłącznie do progów konkursowych. Dodać: „Przy ustalaniu maksymalnego progu przychodowego uprawniającego do udziału nie uwzględnia się wartości darowizn rzeczowych przeznaczonych na działalność statutową. Dotacje i darowizny pieniężne pozostają w podstawie. Wyłączenie nie zmienia ustawowej ewidencji, sprawozdawczości ani wyceny. Wnioskodawca wskazuje przychód ogółem, wartość wyłączenia i wynik, na podstawie istniejących dokumentów, bez nowych ksiąg. Gdy próg minimalny lub limit dotacji ma mierzyć zdolność realizacji zadania, umożliwia się wykazanie równoważnego potencjału organizacyjnego związanego z obsługą darowizn rzeczowych; nie odmawia się dostępu wyłącznie z powodu wyłączenia ich wartości. Sposób oceny tego potencjału publikuje się przed naborem i stosuje jednakowo”. Dostosować wszystkie tabele, kryteria, formularze i walidacje; odrębnie oznaczyć ustawowy limitUEPiK z art. 10a ust. 1 pkt 5.	Organizacja rozdzielająca darowizny rzeczowe może wykazywać wysoką wartość przychodów, a jednocześnie dysponować niewielką kwotą pieniędzy na personel, transport, lokal i administrację. Wartość przekazywanych towarów opisuje skalę działania, lecz nie stanowi swobodnej rezerwy finansowej. Jeżeli regulamin traktuje taką wartość jako miernik dostępu do ścieżki przeznaczonej dla małych podmiotów, może wykluczyć organizację faktycznie potrzebującą wsparcia. Uwaga przekazana do RDPP trafnie ujawnia różnicę między skalą pomocy rzeczowej a płynnością. Nie należy jednak określać prawidłowo ujętego przychodu jako księgowo sztucznego tylko dlatego, że nie ma postaci pieniężnej. W korespondencji wskazano art. 10a ust. 1 pkt 4 ustawy o działalności pożytku publicznego. Aktualne wyłączenie wartości darowizn rzeczowych przeznaczonych na działalność statutową z limitu UEPiK znajduje się w pkt 5; pkt 4 został uchylony. Jest to szczególna reguła ustalania uprawnienia do uproszczonej ewidencji, a nie ogólna definicja przychodu obowiązująca w rachunkowości lub we wszystkich konkursach. Nie można zatem twierdzić, że NIW ma automatyczny ustawowy obowiązek zastosować identyczne wyłączenie. Może natomiast przyjąć je jako uzasadniony sposób badania sytuacji finansowej, w granicach Programów i swojej kompetencji do określania warunków konkursu. Poprawka powinna działać inaczej przy progu maksymalnym, a inaczej przy minimalnym. Odjęcie darowizn od maksymalnego progu ogranicza ryzyko wykluczenia NGO z powodu zasobu, którego nie może użyć do zapłaty własnych zobowiązań. Mechaniczne odjęcie tej samej wartości przy każdym progu minimalnym może jednak odebrać dostęp do większej dotacji organizacji prowadzącej duże i wymagające	Uwzględnienie

					operacje logistyczne. Dlatego nie proponujemy jednego bezwarunkowego skreślenia we wszystkich miejscach. Przy badaniu potencjału potrzebna jest możliwość wykazania doświadczenia i zasobów związanych z rzeczywistą obsługą darowizn, według jawnych kryteriów. Weryfikacja powinna opierać się na już istniejącej ewidencji, dokumentach darowizny i zasadach wyceny właściwych dla organizacji. Wystarczy sprawdzalne zestawienie przychodu ogółem, wyłączonej wartości i wyniku. Nie wolno odliczać ponownie tej samej darowizny ani utożsamiać darowizny rzeczowej z zakupem sfinansowanym z otrzymanej dotacji. Darowizna pieniężna pozostaje pieniężnym zasobem, nawet jeżeli jest celowa. Powiązanie z C18 zapewnia równoważną obsługę organizacji prowadzących pełne księgi i UEPiK bez wymuszania równoległej rachunkowości. Zmiana nie uprzywilejowuje konkretnej branży ani organizacji. Obejmuje wszystkie NGO otrzymujące rzeczowe wsparcie na cele statutowe, jeżeli potrafią wykazać jego charakter i wartość. Zachowuje ocenę wykonalności, gospodarności i zgodności zadania z Programem. Ryzyko zmniejszenia dostępu do większych grantów zostało uwzględnione poprzez alternatywną ocenę rzeczywistego potencjału, a nie przez dowolny wybór korzystniejszej liczby bez sprawdzenia. Konieczne jest równoczesne poprawienie słowniczka, progów i formularzy; pozostawienie niespójnych walidacji mogłoby utrzymać barierę mimo zmiany samej definicji.	

2	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Wprowadzanie zmian w Regulaminie	7	UZUPEŁNIONA UWAGA C09 Ochrona przed nowymi obowiązkami w trakcie umowy Obciążenie: Dodatkowe obowiązki po zaleceniach organów nadzoru i kontroli; zmiana regulaminu bez aneksu; odesłania do wytycznych na stronie. Źródło wymogu: Prawo obowiązuje zgodnie z przepisami przejściowymi; zalecenie dla NIW nie jest samoistną normą powszechnie obowiązującą NGO. Proponowana zmiana: Usunąć samodzielną przesłankę nakładania nowych obciążeń na beneficjenta z powodu obowiązków nałożonych na NIW przez organy nadzoru i kontroli. Dodać: „Nowe obowiązki wynikające z prawa stosuje się zgodnie z tym prawem i przepisami przejściowymi. Zalecenia kierowane do NIW nie zmieniają automatycznie umowy beneficjenta. Dokumenty zewnętrzne wiążą w zakresie i wersji wskazanej przy ogłoszeniu konkursu lub w umowie; rekomendacje i FAQ nie ustanawiają nowych warunków kwalifikowalności. Zmiany umowy wymagają właściwej formy i nie działają wstecz. Zmiana korzystna dla beneficjenta może być przyjęta w dopuszczalnym prawem trybie”. Ujednolicić sprzeczne klauzule z początku i końca regulaminu. W razie obowiązkowej zmiany prawa określić jej wpływ na budżet, terminy i dostępne sposoby dostosowania. Poradnik dla Regranterów pozostaje rekomendacją. Wymagania obowiązkowe przenieść do regulaminu lub umowy we wskazanej wersji, skonsultować i ogłosić przed naborem. Wspólne odpowiedzi interpretacyjne publikować dla wszystkich operatorów, z datą i oznaczeniem wersji; nie stosować nowych wymagań wstecz. Równoważny sposób wykonania obowiązku nie może być odrzucony tylko z powodu odstępstwa od przykładowego formularza.	Organizacja przyjmuje zobowiązania, kalkuluje koszty i angażuje osoby na podstawie warunków konkursu oraz umowy. Klauzula pozwalająca zwiększać obowiązki w toku realizacji z powodu zaleceń nadzorczych dotyczących NIW przenosi na beneficjenta ryzyko relacji między instytucją a jej organem kontrolnym. Zalecenie może dotyczyć sposobu pracy NIW, dokumentowania lub wewnętrznego nadzoru i nie musi ustanawiać obowiązku po stronie NGO. Automatyczna zmiana warunków bez aneksu utrudnia organizacji ustalenie, według której wersji oceniany będzie wydatek już zaplanowany lub poniesiony. Art. 30 ustawy o NIW daje szeroką kompetencję regulaminową, lecz nie pozwala regulaminem zastępować powszechnie obowiązującego prawa. § 4 ust. 4 rozporządzenia FWRSO zakazuje zmian skutkujących nierównym traktowaniem wnioskodawców. Zasady partnerstwa i jawności z art. 5 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego przemawiają za przewidywalnym zakresem zobowiązań. Ustawa o finansach publicznych wymaga określenia warunków wykorzystania dotacji w umowie. Obowiązującą zmianę prawa należy stosować według jej zakresu i przepisów przejściowych; nie można jej utożsamić z dowolnym późniejszym stanowiskiem instytucji lub nową wersją poradnika. Szczególne znaczenie mają odesłania do wytycznych publikowanych na stronie. Jeżeli dokument zawiera wiążące warunki, powinien mieć wskazaną wersję i być dostępny przed przyjęciem zobowiązania. FAQ może objaśniać istniejącą regułę, lecz nie powinno dopiero po konkursie tworzyć zakazu kosztu albo nowego obowiązku dowodowego. Rekomendowanych standardów nie należy następnie oceniać jak bezwzględnego warunku finansowania. Konieczne jest również ujednolicenie klauzul w obrębie regulaminu: początkowe zapewnienie o braku dodatkowych obciążeń nie może być osłabiane szerszym wyjątkiem zamieszczonym w dalszym rozdziale. NIW może argumentować, że musi wdrażać zalecenia kontroli i usuwać wykryte ryzyka. Propozycja nie blokuje zgodnego z prawem	Częściowe uwzględnienie Jedyną sytuacją pozwalającą na nałożenie dodatkowych obowiązków na Beneficjentów jest konieczność wprowadzenia zmian z przepisów powszechnie obowiązującego prawa, lub w sytuacji zaleceń z kontroli, które NIW ma obowiązek wdrożyć. Uzupełniono o rekomendację KSM w zakresie obowiązku przekazania informacji przez NIW Beneficjentom o wprowadzonych zmianach.

					działania ani ustawowego żądania dokumentów w konkretnej kontroli. Wymaga ustalenia, czy zalecenie dotyczy beneficjenta, czy instytucji, oraz zastosowania właściwego trybu zmiany warunków. Jeżeli konieczne jest nowe działanie NGO, trzeba ocenić jego koszt i wykonalność, zamiast karać za niespełnienie warunku nieznanego przy realizacji. Ochrona przewidywalności służy celom PROO i NOWEFIO: pozwala organizacjom planować działalność i rzetelnie zarządzać środkami. Nie ogranicza odpowiedzialności za obowiązki wynikające bezpośrednio z ustawy. Uwagi RDPP dotyczące poradnika regrantingu należy wykorzystać jako argument za przewidywalnością. Samo rekomendowanie poradnika nie czyni wszystkich jego elementów obowiązkowymi. Dlatego propozycja jednolitych wytycznych wymaga korekty: pomocne wzory nie powinny automatycznie stawać się kolejnymi warunkami kwalifikowalności. NIW powinien wyraźnie oddzielać obowiązek od przykładu i zapewniać wspólny dostęp do odpowiedzi, bez wstecznego stosowania nowych formularzy. W ten sposób jednolitość interpretacji ogranicza obciążenia, zamiast poszerzać je pod nazwą standaryzacji.	

2	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Zmiany w Regulaminie	7	Zakaz pogarszania warunków zawartych umów. Wnosimy o wskazanie, że zmiany regulaminu dokonane po zawarciu umowy nie mogą jednostronnie pogarszać sytuacji prawnej lub finansowej zleceniobiorcy ani zmieniać przyjętego sposobu rozliczenia, chyba że wynika to bezpośrednio z powszechnie obowiązującego prawa.	Organizacja podejmuje zobowiązania na podstawie warunków obowiązujących w chwili podpisywania umowy. Aktualne brzmienie pozwala na spory o zastosowanie nowych wymagań do już trwających projektów.	Wyjaśnienie Regulamin określa wprost: NIW-CRSO zastrzega sobie prawo do wprowadzania zmian w Regulaminie w trakcie trwania Konkursu lub w trakcie realizacji zadań, na które została udzielona dotacja, z wyjątkiem zmian skutkujących nierównym traktowaniem Oferentów lub nałożeniem na nich dodatkowych obowiązków, chyba że konieczność wprowadzenia tych zmian wynika z przepisów powszechnie obowiązującego prawa. Jedyną sytuacją pozwalającą na nałożenie dodatkowych obowiązków na Beneficjentów jest konieczność wprowadzenia zmian z przepisów powszechnie obowiązującego prawa. W przypadku kontroli zewnętrznych NIW ma obwiązek wdrożenia zaleceń pokontrolnych. Każda sytuacja jest indywidualnie analizowana i nie wszystkie sytuacje wymagają sporządzenia aneksu do umowy.
2	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Zmiany w Regulaminie	7	Aneksowanie zmian wpływających na umowę. Wnosimy o wykreślenie zdania: „Zmiany wprowadzane w trakcie realizacji zadań nie wymagają zawarcia aneksów do zawartych umów”. W jego miejsce należy wprowadzić obowiązek aneksu, jeżeli zmiana wpływa na prawa i obowiązki stron umowy.	Sama publikacja zmienionego regulaminu nie powinna zastępować uzgodnienia modyfikacji zawartej umowy, zwłaszcza w odniesieniu do kosztów, rezultatów i terminów.	Wyjaśnienie Regulamin określa wprost: NIW-CRSO zastrzega sobie prawo do wprowadzania zmian w Regulaminie w trakcie trwania Konkursu lub w trakcie realizacji zadań, na które została udzielona dotacja, z wyjątkiem zmian skutkujących nierównym traktowaniem Oferentów lub nałożeniem na nich dodatkowych obowiązków, chyba że konieczność wprowadzenia tych zmian wynika z przepisów powszechnie obowiązującego prawa. Jedyną sytuacją pozwalającą na nałożenie dodatkowych obowiązków na Beneficjentów jest konieczność wprowadzenia zmian z przepisów powszechnie obowiązującego prawa. W przypadku kontroli zewnętrznych NIW ma obwiązek wdrożenia zaleceń pokontrolnych. Każda sytuacja jest indywidualnie analizowana i nie wszystkie sytuacje wymagają sporządzenia aneksu do umowy.

3	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Podmioty nieuprawnione - brak rozliczenia sprawozdania za rok 2025	12	Nierozliczone zadania z poprzednich edycji. Wnosimy o wskazanie, że terminowo przekazane, kompletne sprawozdanie, którego weryfikacja przez NIW nie została zakończona, nie oznacza „nierozliczenia” skutkującego wykluczeniem z konkursu.	Organizacja nie powinna ponosić negatywnych skutków opóźnień w akceptacji sprawozdania, za które nie odpowiada. Obecne brzmienie nie rozróżnia zaniedbań beneficjenta od toku kontroli NIW.	Częściowe uwzględnienie Przeformułowano, tak by zapis był jasny. Regulamin nie wskazuje, iż oczekiwanie na weryfikację lub zatwierdzenie prawidłowo i terminowo złożonego sprawozdania oznacza brak rozliczenia zadania i wyklucza z konkursu. Wykluczenie dotyczy jedynie "dotyczy zadań zakończonych oraz sprawozdań częściowych za rok 2025 oraz za lata wcześniejsze". Termin rozliczenia zadań za rok 2025 upływał w pierwszym kwartale 2026 roku. Jeżeli organizacja do października 2026 nie rozliczyła zadania za rok 2025, oznacza to, że obowiązek sprawozdawczy nie został prawidłowo zrealizowany.

3	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Podmioty nieuprawnione - brak rozliczenia sprawozdania za rok 2025	13	UZUPEŁNIONA UWAGA C02 Brak sankcji za oczekiwanie na rozliczenie przez NIW Proponowana zmiana: Doprecyzować: „Samo oczekiwanie na weryfikację lub zatwierdzenie prawidłowo i terminowo złożonego sprawozdania przez NIW nie oznacza nierozliczenia zadania przez organizację i nie wyklucza z konkursu. Przed zastosowaniem wykluczenia NIW wskazuje niewykonany obowiązek i umożliwia wyjaśnienie lub uzupełnienie dokumentacji, z uwzględnieniem terminów i przesłanek wynikających z prawa”. Zasadę stosować także do zawarcia umowy: usunąć samodzielną przesłankę odmowy polegającą na tym, że sprawozdanie nie zostało jeszcze zaakceptowane przez NIW, mimo terminowego wykonania obowiązków przez organizację.	Sformułowanie wykluczające organizacje, które „nie rozliczyły” wcześniejszego zadania, może obejmować dwie zasadniczo różne sytuacje: niewykonanie obowiązku przez beneficjenta oraz oczekiwanie na zakończenie weryfikacji przez NIW. NGO może terminowo złożyć kompletne sprawozdanie, odpowiedzieć na wszystkie wezwania i nadal nie dysponować formalną akceptacją. Nie kontroluje kolejności ani czasu pracy instytucji. Jeżeli taki stan byłby samodzielną przesłanką wykluczenia, dostęp do nowego konkursu zależałby od okoliczności administracyjnej niezwiązanej z rzetelnością organizacji. Zasady realizacji i kontroli w Programach PROO oraz NOWEFIO uzasadniają badanie prawidłowości wcześniejszych dotacji, ale nie zrównanie braku zatwierdzenia z naruszeniem umowy. Art. 30 ustawy o NIW pozwala określać warunki udziału; powinny one jednak służyć identyfikacji realnego ryzyka. Zasady uczciwej konkurencji, jawności i partnerstwa z art. 5 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego przemawiają za wskazaniem konkretnego niewykonanego obowiązku. Organizacje znajdujące się w porównywalnej sytuacji merytorycznej nie powinny być traktowane odmiennie tylko dlatego, że ich sprawozdania trafiły do weryfikacji w różnym czasie. Poprawka nie oznacza automatycznego dopuszczenia podmiotu z rzeczywistymi nieprawidłowościami. NIW zachowuje kontrolę, może wskazać brakujące dokumenty, nieudzielone wyjaśnienia, niewykonane obowiązki albo istniejącą ustawową przeszkodę. Organizacja powinna otrzymać informację, co dokładnie uniemożliwia udział, oraz możliwość wykazania wykonania obowiązku lub usunięcia braku tam, gdzie prawo na to pozwala. Nie należy przez regulamin uchylać obowiązku zwrotu środków ani innych skutków wynikających z ustawy. Przedmiotem zmiany jest wyłącznie niedopuszczenie do tego, by samo pozostawanie sprawy w toku zastępowało ustalenie naruszenia. W praktyce wymaga to rozdzielenia w rejestrach statusów „sprawozdanie niezłożone”,	Częściowe uwzględnienie Przeformułowano, tak by zapis był jasny. Regulamin nie wskazuje, iż oczekiwanie na weryfikację lub zatwierdzenie prawidłowo i terminowo złożonego sprawozdania oznacza brak rozliczenia zadania i wyklucza z konkursu. Wykluczenie dotyczy jedynie "dotyczy zadań zakończonych oraz sprawozdań częściowych za rok 2025 oraz za lata wcześniejsze". Termin rozliczenia zadań za rok 2025 upływał w pierwszym kwartale 2026 roku. Jeżeli organizacja do października 2026 nie rozliczyła zadania za rok 2025, oznacza to, że obowiązek sprawozdawczy nie został prawidłowo zrealizowany.

					„oczekiwanie na uzupełnienie przez organizację" i „weryfikacja po stronie NIW". Taki podział ułatwia również pracę Operatora: ogranicza automatyczne błędy i potrzebę późniejszego wyjaśniania wykluczeń. Argument, że zatwierdzenie jest najprostszym dowodem rozliczenia, nie wystarcza, gdy jego brak może wynikać wyłącznie z działania instytucji. Można sprawdzić daty złożenia i odpowiedzi bez rezygnacji z kontroli treści. Stabilny dostęp do kolejnych konkursów jest ważny dla ciągłości zespołów, usług społecznych i planowania wieloletniego. Zabezpieczenie chroni organizacje wykonujące obowiązki, a nie nierzetelnych beneficjentów, mi usuwa ryzyko sankcji oderwanej od ich własnego działania.	
4	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Podmioty nieuprawnione - reziujący zadania w ramach edycji 2025-2026	12	Wykluczenie beneficjentów wieloletnich. Wnosimy o ponowne rozważenie automatycznego wykluczania beneficjentów edycji 2025 i 2026 realizujących projekty do 2027 lub 2028 r.; alternatywnie należy dopuścić niezależne projekty niepokrywające się zakresem rzeczowym i źródłami finansowania.	Całkowite wykluczenie może blokować nowe inicjatywy organizacji posiadających zdolność do prawidłowej realizacji kilku zadań. Cel dywersyfikacji finansowania można osiągnąć rozwiązaniami mniej restrykcyjnymi	Odrzucenie Celem kryterium formalnego jest umożliwienie jak największej liczbie różnych organizacji skorzystanie z dotacji w ramach programu.

5	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Oferta wspólna	14	Zasady finansowania oferty wspólnej. Wnosimy o szczegółowe opisanie sposobu przypisywania wydatków i rozliczania dotacji przez współorganizatorów oraz przykładowych dopuszczalnych transakcji, z odróżnieniem przepływu dotacji od rzeczywistego zakupu usług pomocniczych.	Obecny ogólny zakaz przepływów finansowych pomiędzy oferentami może być różnie rozumiany przy realizacji wspólnego projektu i powodować niepewność co do dopuszczalnego podziału działań.	Wyjaśnienie Zakaz przepływów finansowych pomiędzy oferentami oznacza brak możliwości przekazywania dotacji między oferentami, a także brak możliwości zamawiania towarów i usług pomiędzy oferentami. Zakaz dotyczy wszystkich przepływów finansowych, nie zaś powierzenia realizacji zadania podmiotowi trzeciemu.
6	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Partnerstwo	15	NOWA UWAGA C14 Warunkowe dopuszczenie zakupów od partnera formalnego Obciążenie: Bezwzględne wyłączenie zakupów towarów lub usług od partnerów formalnych. Źródło wymogu: Prawo ogranicza dalsze powierzanie zadania i podwójne finansowanie; nie ustanawia ogólnego zakazu każdego zakupu pomocniczego od partnera. Proponowana zmiana: Zastąpić bezwzględne wyłączenie zasadą: „Sam status partnera formalnego nie wyklucza zakupu towaru lub pomocniczej usługi, jeżeli zakup jest niezbędny, gospodarny, prawidłowo zaplanowany, a odpłatne świadczenie wyraźnie oddzielono od nieodpłatnego wkładu partnera. Cena i wybór wymagają obiektywnego uzasadnienia, z wyłączeniem osób zainteresowanych z decyzji i przy zachowaniu PZP, jeżeli ma zastosowanie. Nie finansuje się ponownie świadczenia wykazanego jako wkład ani nie przekazuje dotacji partnerowi pod pozorem zakupu”. Dalsze powierzenie części zadania nadal podlega art. 16 ust. 4 i właściwej zgodzie; poprawka nie zastępuje oferty wspólnej ani regrantingu.	Formalny partner może dysponować lokalem, wyposażeniem lub usługą potrzebną do wykonania zadania, a jednocześnie nie mieć możliwości udostępnienia wszystkiego nieodpłatnie. Bezwzględny zakaz zakupów od takiego podmiotu może skłaniać do wyboru droższego wykonawcy albo do rezygnacji z formalnego opisania rzeczywistej współpracy. Sama rola partnera nie przesądza, że każda płatność jest pozorna, zawyżona lub stanowi przekazanie mu dotacji. Trzeba jednak szczególnie wyraźnie oddzielić odpłatne świadczenie od zobowiązań partnerskich, aby współpraca nie służyła obchodzeniu zasad konkursu. Art. 16 ust. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego ogranicza wykonanie zadania przez podmiot niebędący stroną umowy i wymaga właściwego uregulowania takiej sytuacji. Nie wynika z niego automatyczny zakaz każdego zakupu towaru lub czynności pomocniczej od podmiotu nazwanego partnerem. Należy zachować rozróżnienie między zakupem wspierającym własną realizację a dalszym powierzeniem meritum zadania. Zakaz podwójnego finansowania oznacza natomiast, że świadczenia zadeklarowanego jako wkład nie można ponownie opłacić z dotacji. Program NOWEFIO wspiera partnerstwo, a szczegółowa bezwzględna bariera zakupowa nie jest niezmiennym elementem jego treści. Propozycja wymaga uprzedniego określenia zakresu odpłatności, rynkowego uzasadnienia ceny i bezstronnego wyboru. Jeżeli partner zobowiązał się nieodpłatnie udostępnić salę, nie może równocześnie wystawić za to faktury finansowanej z projektu. Jeżeli odpłatna usługa jest odrębna, trzeba wykazać jej niezbędność i	Wyjaśnienie Założeniem partnerstwa jest nieodpłatne wsparcie Oferenta w realizacji projektu. Niedozwolone są wszelkie przepływy finansowe od oferenta do partnera.

					brak uprzywilejowania wykonawcy. Osoby zainteresowane wynikiem nie powinny podejmować decyzji o wyborze. PZP pozostaje obowiązkowe, gdy zachodzą jego przesłanki, a dalsze zlecenie części zadania wymaga właściwej podstawy i zgody. Sama zmiana katalogu kosztów nie legalizuje transferu środków na partnera ani zmiany roli podmiotów po rozstrzygnięciu. Obawa Operatora przed konfliktem interesów jest uzasadniona. Można ją ograniczyć dowodami porównania, jawnym podziałem ról i kontrolą konkretnej transakcji, zamiast wyłączać wszystkie potencjalnie racjonalne zakupy. Zakaz oparty wyłącznie na etykiecie partnerstwa może paradoksalnie zachęcać do jego nieujawniania, co osłabia przejrzystość. Proponowane rozwiązanie daje korzyść szczególnie tam, gdzie liczba dostępnych lokali lub specjalistów jest niewielka, bez zakładania, że taki rynek występuje w każdym projekcie. Współpraca staje się opisana zgodnie z rzeczywistością, a wydatki pozostają oceniane według niezbędności, ceny i legalności. Uwaga dotyczy dwóch regulaminów NOWEFIO; nie przypisuje takiego samego zakazu projektowi PROO.	
6	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Partnerstwo	15	Zakup usług od partnerów. Wnosimy o wyjaśnienie zakresu zakazu zakupów od partnerów formalnych, ze wskazaniem dopuszczalnych modeli współpracy, rozliczania wkładu i postępowania przy konieczności zakupu specjalistycznych świadczeń.	Kategoryczne sformułowanie zakazu bez przykładów utrudnia planowanie projektów z samorządem, uczelnią lub innym partnerem. Wymagane jest jasne rozróżnienie partnerstwa i zamówienia usługi.	Wyjaśnienie Założeniem partnerstwa jest nieodpłatne wsparcie Oferenta w realizacji projektu. Niedozwolone są wszelkie przepływy finansowe od oferenta do partnera.
7	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Podział środków między priorytetami	16	Przejrzyste przesunięcia między priorytetami. Wnosimy o ustalenie maksymalnej dopuszczalnej skali przesunięć środków między priorytetami i obowiązku publikacji uzasadnienia, kwot przed zmianą i po zmianie oraz wpływu na liczbę finansowanych ofert.	Zwrot „w celu racjonalizacji wydatkowania środków” jest niedookreślony. Nieograniczona elastyczność alokacji może istotnie zmieniać szanse wnioskodawców po złożeniu ofert.	Wyjaśnienie Nie jest możliwe przewidzenie faktycznej liczby, wartości, jak i oceny merytorycznej ofert złożonych w poszczególnych priorytetach. Zapis wynika z treści Programu, w który regulamin nie może ingerować.

8	Związek Stowarzyszeń Centrum Aktywności	Podział środków na województwa	16	Proponujemy doprecyzowanie zasad dokonywania przesunięć środków pomiędzy alokacjami przeznaczonymi dla poszczególnych województw w Priorytecie 2, poprzez wskazanie podstawowych przesłanek, które mogą uzasadniać takie przesunięcie.	Wprowadzenie podziału środków na województwa jest rozwiązaniem sprzyjającym bardziej równomiernemu dostępowi organizacji z różnych części kraju do środków NOWEFIO. Regulamin wskazuje jednak jednocześnie, że podział środków ma charakter ramowy, a alokacja pomiędzy województwami może zostać zmodyfikowana na etapie rozstrzygnięcia konkursu. Dla zachowania przejrzystości i przewidywalności tego mechanizmu warto określić przynajmniej podstawowe sytuacje uzasadniające przesunięcie środków, np. brak wystarczającej liczby ofert spełniających wymagany próg oceny merytorycznej lub niewykorzystanie pełnej alokacji w danym województwie. Pozwoli to zachować rzeczywisty charakter regionalizacji konkursu, a jednocześnie umożliwi racjonalne wykorzystanie dostępnych środków.	Wyjaśnienie Opisywana w uwadze sytuacja ma charakter hipotetyczny, nie jest możliwe przewidzenie faktycznej liczby, wartości, jak i oceny merytorycznej ofert złożonych w poszczególnych województwach. W efekcie, na etapie rozstrzygnięcia występują różnice kwotowe pomiędzy alokacjami na poszczególne województwa, natomiast wartości łącznej dotacji udzielonej w województwie jest bardzo zbliżona, lecz nie idealnie taka sama, jak wartość alokacji wskazanej w regulaminie.
8	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Podział środków na województwa	16	Zasady alokacji regionalnej na kolejne lata. Wnosimy o podanie reguł podziału środków regionalnych w latach 2028–2029 oraz transparentnych zasad ich późniejszej zmiany; należy opublikować metodę obliczania alokacji, w tym dane demograficzne i ewentualne korekty.	Tabela wskazuje regionalne kwoty tylko dla 2027 r. i pozostawia niejasności co do środków na lata kolejne. Swobodne przesunięcia mogą istotnie wpływać na dostęp organizacji do dotacji.	Wyjaśnienie Alokacja na lata 2028-2029 ma charakter orientacyjny, nie jest możliwe przewidzenie faktycznej liczby, wartości, jak i oceny merytorycznej ofert złożonych w poszczególnych województwach - w podziale na czas ich trwania. W efekcie, na etapie rozstrzygnięcia występują różnice kwotowe pomiędzy alokacjami na poszczególne województwa, natomiast wartości łącznej dotacji udzielonej w województwie jest bardzo zbliżona, lecz nie idealnie taka sama, jak wartość alokacji wskazanej w regulaminie. Podział środków na województwa wynika z doświadczeń realizacji Programu w ubiegłych latach. Przyjęty podział nie ma charakteru równościowego, jednakże pozwala on odpowiadać adekwatnie na poziom zainteresowania konkursem w poszczególnych województwach.
9	Związek Harcerstwa Polskiego	Podział środków na województwa	16	Dzielimy się opinią dotyczącą rozdzielenia Warszawy od województwa mazowieckiego. W nowym regulaminie Nowe FIO (Priorytet 2 – Zasady finansowania) wyraźnie rozdzielono alokację i konkursy dla m.st. Warszawy oraz województwa mazowieckiego (bez Warszawy).	Chcemy podkreślić, że wiele organizacji jest tylko zarejestrowana w Warszawie, a działa w innych miejscowościach i regionach. Sugerujemy, że kryterium powinno dotyczyć miejsca realizacji projektu, a nie gdzie organizacja jest zarejestrowana.	Odrzucenie Podział alokacji w Priorytecie 2 ma założenie równomiernego wsparcia możliwości realizacji projektów społecznych przez **organizacje** z poszczególnych regionów. Nie jest założeniem równomierne regionalne rozłożenie realizowanych projektów, ani doprowadzenie do sytuacji, w której organizacje realizują zadania na

						innym obszarze niż im znany i naturalny, w celu zwiększenia swoich szans na uzyskanie dotacji.
10	Ogólnopolska Federacja Stowarzyszeń Uniwersytetów Trzeciego Wieku	Podział środków na województwa	16	Wzmocnienie rzeczywistej dostępności terytorialnej Programu. PFS pozytywnie odnosi się do podziału środków Priorytetu 2 na alokacje regionalne.	Warto jednak monitorować nie tylko podział pomiędzy województwa, lecz również dostępność środków dla organizacji działających w mniejszych miastach, powiatach i gminach wiejskich.	Opinia
11	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Podział środków na województwa	16	Wyjaśnienie różnicy 5,2 mln zł w tabeli. Wnosimy o uzgodnienie tabeli alokacji regionalnych z tabelą na s. 12. Suma alokacji wojewódzkich i dla Warszawy na 2027 r. wynosi 12,7 mln zł, podczas gdy alokacja Priorytetu 2 na ten rok wynosi 17,9 mln zł. Należy wyjaśnić przeznaczenie różnicy 5,2 mln zł.	Bez wyjaśnienia różnicy nie można ustalić, jaka część środków faktycznie podlega konkurencji regionalnej. Jest to istotna niespójność finansowa projektu regulaminu.	Uwzględnienie
12	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Projekt systemowy	18	Zdefiniowanie skali projektu systemowego. Wnosimy o określenie mierzalnych kryteriów pojęć „liczne organizacje", „znaczna część sektora" i „istotna część wdrożeniowa" albo o wskazanie przykładowych progów wraz z dopuszczalnymi uzasadnionymi odstępstwami.	Nieostre określenia pozwalają na znaczne różnice między ocenami ekspertów i utrudniają organizacji oszacowanie, czy oferta spełnia wymagania Priorytetu 4.	Wyjaśnienie Definicja projektu systemowego znajduje się na stronie 18.
13	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Projekt systemowy	18	Możliwość udziału mniejszych organizacji. Wnosimy o uzupełnienie zasad Priorytetu 4 o warunki dopuszczające projekty branżowe lub regionalne prowadzone przez mniejsze organizacje, jeżeli zapewniają rzeczywisty udział innych podmiotów.	Wymóg szerokiego charakteru systemowego jest zrozumiały, lecz bez proporcjonalnych zasad może premiować przede wszystkim duże organizacje, ograniczając rozwój mniejszych sieci.	Odrzucenie Priorytet 4 dedykowany jest organizacjom o najwyższym potencjale. Posiadającym możliwość realizacji projektów systemowych.
14	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Czas realizacji zadań	20	Rozpoczęcie projektu przed ogłoszeniem wyników. Wnosimy o wskazanie przewidywanego terminu rozstrzygnięcia konkursu oraz odrębne opisanie skutków zaciągnięcia zobowiązań od 1 kwietnia 2027 r. przed przyznaniem dotacji i podpisaniem umowy.	Rozstrzygnięcie zaplanowano jedynie na pierwsze półrocze 2027 r. Brak daty zwiększa ryzyko finansowe po stronie organizacji, która realizuje działania przed uzyskaniem pewności finansowania.	Wyjaśnienie Termin ogłoszenia wyników znajduje się w Ogłoszeniu o konkursie. Rozstrzygniecie konkursu planowane jest przed okresem realizacji zadań.

15	Spotkanie konsultacyjne	Kwalifikowalność środków	20	Ustalenie możliwości ponoszenia wydatków kwalifikowalnych w projekcie od daty wskazanej w samym projekcie, a nie daty podpisania umowy.	Brak podstawy prawnej do takiej interpretacji. Z naszej interpretacji prawnej wynika, że to nadgorliwośc wdrażania rekomendacji po kontroli NIK. Jeżeli chcecie stosowac takie srogie zasady, gdy dotacja przychoidzi w lipcu, a projekt robimy od kwietnia to fajnie by było mie to udowodnione prawnie	Odrzucenie Obecnie funkcjonująca w NIW-CRSO interpretacja prawna nie daje takiej możliwości. Koszty są kwalifikowalne od dnia realizacji zadania wskazanego we wniosku (1.03) natomiast wydatek od dnia podpisania umowy. Dotacja przyznana na podstawie art. 127 ust. 1 pkt 1 lit. e ustawy o finansach publicznych służy finansowaniu lub dofinansowaniu realizacji zadania publicznego na zasadach określonych w umowie. W konsekwencji środki te mogą być przeznaczane wyłącznie na wydatki kwalifikowalne ponoszone zgodnie z warunkami określonymi w umowie, a nie na pokrycie wydatków poniesionych poza okresem lub zakresem jej obowiązywania. Należy podkreślić, że w chwili poniesienia wydatków przed podpisaniem umowy nie istnieje jeszcze umowa stanowiąca podstawę prawną przekazania dotacji, nie zostały również przekazane środki publiczne przeznaczone na realizację zadania. Późniejsze rozliczenie tych wydatków w ciężar dotacji oznaczałoby retrospektywne objęcie finansowaniem publicznym wydatków poniesionych przed zawarciem umowy, czego ani umowa, ani Regulamin konkursu nie przewidują.

16	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Wkład własny	20	UZUPEŁNIONA UWAGA C06 Rozdzielenie powierzenia i wsparcia oraz ustawowego wkładu Proponowana zmiana: Zastąpić ogólne zwolnienia z wkładu zasadą: „Przy powierzeniu zadania regulamin nie wymaga wkładu własnego. Przy wspieraniu zadania organizacja zapewnia wkład osobowy lub rzeczowy, zgodnie z art. 5 ust. 4a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie; nie ustanawia się dodatkowego obowiązkowego minimalnego wkładu pieniężnego. Dopuszcza się zastąpienie całości lub części wkładu osobowego lub rzeczowego środkami własnymi lub z innych źródeł. Możliwość tę wskazuje się w ogłoszeniu, a wybór i wkład w ofercie". Dostosować odpowiednie formularze, instrukcje i umowy z zachowaniem wzorów wynikających z prawa.	Ogólne zapewnienie, że wkład własny nie jest wymagany, musi zostać dostosowane do przepisów obowiązujących dla konkursów ogłaszanych po wejściu w życie nowelizacji z 19 czerwca 2026 r., Dz.U. poz. 1040. Od 1 września 2026 r. art. 5 ust. 4a ustawy o działalności pożytku publicznego przewiduje przy wspieraniu zadania wkłady rzeczowe lub osobowe. Dopuszcza zastąpienie ich w całości lub części środkami finansowymi, jeżeli organ przewidzi taką możliwość. Nie można więc zachować bezwarunkowego zwolnienia ze wszystkich form wkładu i jednocześnie określać zlecenia jako wspierania. Nieprecyzyjna informacja naraża NGO na przygotowanie oferty niezgodnej z konstrukcją ustawową. Powierzenie zadania należy odróżnić od wspierania. Przy powierzeniu regulamin może nie wymagać wkładu własnego. Przy wspieraniu powinien wskazać ustawowy wkład niepieniężny, bez dodawania automatycznie minimalnego progu gotówki. Dla małych organizacji ma to zasadnicze znaczenie: dysponują one często czasem wolontariuszy, sprzętem lub nieodpłatnie udostępnionym lokalem, a nie środkami, które można dowolnie przeznaczyć na nowe zadanie. Wkład powinien służyć temu zadaniu i być odpowiednio udokumentowany; samo ogólne powołanie się na działalność wolontariacką nie wystarcza. Wycena i sposób wykazania muszą być znane przed złożeniem oferty. Możliwość zastąpienia wkładu finansowym wymaga spójności ogłoszenia i formularza. Wynika to z nowego art. 13 ust. 2b oraz zmian art. 14–15 ustawy. Pozostawienie takiej decyzji dopiero do negocjacji umowy prowadziłoby do nierównego traktowania oferentów, którzy różnie rozumieli wymagania konkursu. Nie należy zarazem przenosić na wszystkie dotacje NIW art. 5 ust. 4b dotyczącego inwestycji dofinansowywanych przez JST. Przepis ten ma odrębny zakres. Ogólna reguła współpracy nie znosi odrębnych wymagań szczególnych źródeł finansowania, jeżeli rzeczywiście znajdują zastosowanie. Z perspektywy Operatora konieczność dostosowania dokumentów może wydawać się formalnym obciążeniem. W	Wyjaśnienie Regulamin jest czytelny w przedmiotowym zakresie: Wniesienie wkładu własnego NIE JEST wymagane. Opisane w uwadze kwestie regulowane są w umowie dotacyjnej.

					rzeczywistości wcześniejsze uporządkowanie regulaminu, ogłoszenia, instrukcji i umowy ogranicza późniejsze spory o prawidłowość wkładu i rozliczenie. Art. 28 ustawy o NIW nakazuje stosowanie ustawy o działalności pożytku publicznego w zakresie nieuregulowanym szczególnie, dlatego zgodność z Programem nie wystarcza do pominięcia nowelizacji. Dostosowując formularze, trzeba respektować wzory wynikające z obowiązujących rozporządzeń. Propozycja chroni dostęp NGO przez usunięcie dodatkowych barier pieniężnych, a jednocześnie nie obiecuje zwolnienia z obowiązku ustawowego. Jest to warunek przewidywalnego finansowania i prawidłowego porównywania ofert w edycji 2027.	
17	Związek Stowarzyszeń Centrum Aktywności	Wysokość dotacji - progi	20	Proponujemy rozważenie zmiany mechanizmu uzależniającego maksymalną wysokość dotacji od wysokości przychodu Oferenta w taki sposób, aby ograniczyć bardzo duże różnice w dostępnej kwocie dofinansowania pomiędzy organizacjami znajdującymi się tuż poniżej i tuż powyżej określonych progów przychodowych. Możliwym rozwiązaniem byłoby wprowadzenie większej liczby przedziałów przychodowych albo bardziej proporcjonalnego mechanizmu ustalania maksymalnej wysokości dotacji.	Powiązanie maksymalnej wysokości dotacji ze skalą finansową organizacji jest zrozumiałe i pozwala uwzględniać jej dotychczasowy potencjał do zarządzania środkami. Wątpliwość budzi jednak zastosowanie bardzo szerokich przedziałów powodujących skokowy wzrost dostępnej kwoty dotacji. Organizacja, której najwyższy przychód z jednego z trzech ostatnich zamkniętych lat wyniósł nieco poniżej 100 tys. zł, może ubiegać się maksymalnie o 100 tys. zł, podczas gdy niewielkie przekroczenie tego progu umożliwia już ubieganie się o dotację do 200 tys.	Wyjaśnienie W celu zastosowania opisanego rozwiązania, w Regulaminie konkursu konieczne jest określenie konkretnych progów. Postulowane zwiększenie skali jest zasadne, należy jednak wziąć pod uwagę, że Regulamin, jak i procedura konkursowa musi być maksymalnie czytelna. Zwiększenie liczby progów dotacji zmniejszyłoby czytelność zasad konkursowych i Regulaminu, natomiast pozwoliłoby na bardziej trafne dopasowanie skali projektów do potencjału organizacji.

					zł. Podobna sytuacja występuje przy progu 150 tys. zł, którego przekroczenie zwiększa maksymalną możliwą dotację z 200 tys. zł do 300 tys. zł. Oznacza to, że organizacje o bardzo zbliżonym rzeczywistym potencjale finansowym mogą mieć dostęp do znacząco różnych poziomów wsparcia. Bardziej stopniowy mechanizm pozwoliłby zachować zasadę powiązania wysokości dotacji z potencjałem organizacji, jednocześnie ograniczając przypadkowość wynikającą z przekroczenia określonego progu o niewielką kwotę.	
18	Ogólnopolska Federacja Stowarzyszeń Uniwersytetów Trzeciego Wieku	Wysokość kwoty dotacji	20	Ograniczenie luki pomiędzy mikrograntami a dużymi projektami. Proponowana maksymalna wysokość mikrograntu w Priorytecie 1 wynosi 10 tys. zł, podczas gdy minimalna dotacja w Priorytetach 2-4 wynosi 100 tys. zł. Warto rozważyć możliwość finansowania w Priorytecie 2 lub 3 także projektów o wartości np. 50-100 tys. zł.	Taka ścieżka mogłaby zwiększyć dostępność Programu dla lokalnych organizacji posiadających już doświadczenie projektowe, ale nieplanujących przedsięwzięć o skali wymagającej dotacji co najmniej 100 tys. zł.	Wyjaśnienie W celu sprawnej realizacji Programu, w tym realizacji jego rezultatów i celów musi zostać ustalony próg minimalnej dotacji (w tym przypadku 100 tys. zł). Alokacja zaplanowana na Program nie jest wystarczająca, aby tworzyć większą liczbę progrów dotacyjnych. Co więcej, rozwiązanie zwiększyłoby liczbę składanych ofert, tym samym zwiększyłoby koszty związane z obsługą programu oraz zmniejszyłoby odsetek ofert dofinansowanych spośreód złożonych.

18	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Wysokość kwoty dotacji	20	F02 Brak progu przychodów wykluczającego małe NGO Proponowana zmiana: Znieść wymóg przychodu powyżej 30 tys. zł jako warunek dostępu do dotacji 100 tys. zł. Organizacje poniżej tego progu dopuścić po wykazaniu adekwatnego potencjału zespołu, doświadczenia i zabezpieczeń finansowych. Zastąpić nakładające się przedziały jasną tabelą maksymalnej dotacji: do 100 tys. zł przy najwyższym przychodzie do 100 tys. zł; do 200 tys. zł przy przychodzie powyżej 100 tys. zł i do 150 tys. zł; do 300 tys. zł przy przychodzie powyżej 150 tys. zł. Wyraźnie określić sposób stosowania limitów w ofercie wspólnej. Zachować ocenę wykonalności.	Historyczny przychód pokazuje skalę przepływów finansowych, ale nie opisuje całego potencjału organizacji. NGO działająca społecznie może mieć doświadczony zespół, użyczony lokal, dostęp do odbiorców i sprawdzone procedury, mimo przychodów nieprzekraczających 30 tys. zł. Inny podmiot może wykazać wysoki jednorazowy wpływ niezwiązany z kompetencjami potrzebnymi w nowym zadaniu. Użycie progu przychodowego jako bezwzględnego warunku udziału eliminuje pierwszą organizację przed merytorycznym zbadaniem oferty. Powstaje bariera wzrostu: aby ubiegać się o środki na rozwój działań, trzeba wcześniej uzyskać odpowiednio duże finansowanie. Zasady horyzontalne Programu NOWEFIO w rozdziale 5 przewidują uwzględnianie potrzeb małych organizacji i ograniczanie barier dostępu. Nie oznacza to przyznawania każdej z nich wysokiej dotacji, lecz przemawia przeciw całkowitemu wyłączeniu z Priorytetów 2–4 na podstawie jednego wskaźnika. Art. 30 ust. 4 ustawy o NIW nakazuje oceniać wykonalność z uwzględnieniem zasobów zespołu i partnerów oraz zasadność kosztów. Te elementy pozwalają badać ryzyko konkretniej niż sam przychód. Konieczne pozostają adekwatna obsługa finansowa, odpowiedzialność za płatności, realny harmonogram i możliwość utrzymania osób wykonujących zadanie. Propozycja zachowuje stopniowanie maksymalnej dotacji, lecz dopuszcza najmniejsze organizacje do poziomu do 100 tys. zł po wykazaniu potencjału. Nie przyznaje prawa do pełnej kwoty i nie usuwa rankingu. Jednocześnie zastępuje nakładające się zakresy jednoznacznymi przedziałami: do 100 tys. zł, powyżej 100 tys. zł do 150 tys. zł oraz powyżej 150 tys. zł przychodu. Granice powinny wskazywać, do którego przedziału należy dokładnie wartość progowa. W ofercie wspólnej trzeba ogłosić, jak liczone są przychody i limit, aby konsorcjum nie służyło obejściu ograniczeń ani nie było oceniane według nieznanej zasady. Operator może słusznie obawiać się skokowego zwiększenia skali działalności i utraty płynności. Odpowiedzią jest weryfikacja planu zarządzania i	Wyjaśnienie W celu sprawnej realizacji Programu, w tym realizacji jego rezultatów i celów musi zostać ustalony próg minimalnej dotacji (w tym przypadku 100 tys. zł). Alokacja zaplanowana na Program nie jest wystarczająca, aby tworzyć większą liczbę progrów dotacyjnych. Co więcej, rozwiązanie zwiększyłoby liczbę składanych ofert, tym samym zwiększyłoby koszty związane z obsługą programu oraz zmniejszyłoby odsetek ofert dofinansowanych spośreód złożonych. Granty dla organizacji o przychodzie do 50.000 zł udzielane są w ramach Priorytetu 1.

					budżetu oraz adekwatne transze, a nie założenie, że każda organizacja poniżej progu jest niewykonalna. Oceniający powinien wskazać konkretne braki zamiast zastępować analizę automatyczną odmową. Rozwiązanie pozwala finansować wartościowe zadania także tam, gdzie małe przychody wynikają z lokalnego charakteru i pracy wolontariackiej. Wyrównuje możliwość przedstawienia oferty, zachowując odpowiedzialność za środki publiczne. Skuteczność zmiany można następnie sprawdzać przez wyniki realizacji i kontroli, zamiast utożsamiać bezpieczeństwo finansowania wyłącznie z wcześniejszą wielkością budżetu.	
18	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Wysokość dotacji	21	Usunięcie niejednoznaczności progów przychodowych. Wnosimy o zastąpienie trzech punktów tabelą rozłącznych przedziałów przychodów i odpowiadających im maksymalnych kwot dotacji, ze wskazaniem reguł dla przychodu do 30 000 zł, równego progom oraz dla oferty wspólnej.	Obecne brzmienie zestawia kwoty przychodu i dotacji bez jednoznacznego oznaczenia, a progi „więcej niż 100 000 zł" i „więcej niż 150 000 zł" nakładają się. Może to prowadzić do rozbieżnych interpretacji.	Wyjaśnienie Regulamin jest precyzyjny w tym zakresie: 1) Organizacje, których najwyższy przychód z jednego z trzech ostatnich zamkniętych lat budżetowych wynosił więcej niż 30.000 zł - 100.000 zł. 2) Organizacje, których najwyższy przychód z jednego z trzech ostatnich zamkniętych lat budżetowych wynosił więcej niż 100.000 zł - do 200.000 zł. 3) Organizacje, których najwyższy przychód z jednego z trzech ostatnich zamkniętych lat

						budżetowych wynosił więcej niż 150.000 zł - do 300.000 zł.
18	Tomasz Mierzwa	Wysokość dotacji - podmioty uprawnione	21	W ramach konsultacji projektu regulaminu NOWEFIO 2027 (Priorytety 2–4) zgłaszam uwagę do wykluczenia organizacji zarejestrowanych po 31.12.2025 i do wymogu przychodu co najmniej 30 tys. zł w zamkniętym roku. Propozycja: (a) dopuścić organizacje zarejestrowane w 2026 r. z dotacją niższą niż obecne minimum 100 tys. zł (np. do 50 tys. zł łącznie), gdy wnoszą wkład osobowy i działają w partnerstwie z jednostką samorządu terytorialnego; (b) wskazać wprost ochronę ludności i obronę cywilną jako obszar, w którym można składać oferty.	Uzasadnienie: od 1.09.2026 obrona cywilna jest nową sferą pożytku publicznego, a Program Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej 2027–2031 zakłada udział organizacji pozarządowych. Przy obecnych warunkach organizacja założona w 2026 r. wejdzie do programu najwcześniej w 2028 r. Partnerstwo z gminą lub powiatem lepiej świadczy o wiarygodności młodej organizacji niż historyczny przychód.	Odrzucenie Młodym organizacjom w ramach NOWEFIO dedykowane jest wsparcie w ramach mikrograntów w Priorytecie 1. Regulamin wskazuje wprost: Zakres działań możliwych do zrealizowania w ramach Priorytetów 2-4 obejmuje wszystkie sfery zadań publicznych wymienione w art. 4 ust. 1 UoDPPiW.
18	Fundacja PULS ŻYCIA Centrum	Wysokość dotacji - podmioty uprawnione	21	Proponuję, aby zamiast stałej daty kryterium odnosiło się do okresu działalności przed złożeniem wniosku, na przykład co najmniej 6 miesięcy od wpisu do rejestru na dzień zamknięcia naboru, albo aby organizacje zarejestrowane w 2026 r. mogły ubiegać się o niższą kwotę dotacji.	Przy naborze w listopadzie i grudniu 2026 r. organizacja zarejestrowana na początku 2026 r. ma za sobą blisko rok działalności, pierwsze zrealizowane zajęcia, partnerów i sprawozdanie. Obecne brzmienie wyklucza ją na równi z organizacją założoną tydzień przed naborem. Nasza fundacja została ustanowiona aktem notarialnym 19 grudnia 2025 r. i wpisana do KRS 12 lutego 2026 r. Od wiosny prowadzi we Wrocławiu naukę pływania dla dzieci i dorosłych oraz zajęcia ruchowe dla seniorów, a według projektu nie mogłaby złożyć wniosku do 2028 r. Młode organizacje najbardziej potrzebują pierwszego wsparcia, żeby się utrzymać i rozwinąć.	Odrzucenie Młodym organizacjom w ramach NOWEFIO dedykowane jest wsparcie w ramach mikrograntów w Priorytecie 1.
18	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Wysokość dotacji - podmioty uprawnione	21	Data rejestracji organizacji. Wnosimy o uzasadnienie wykluczenia organizacji zarejestrowanych po 31 grudnia 2025 r. i rozważenie dopuszczenia młodszych organizacji z wykazanym potencjałem lub poprzez oferty wspólne.	Sztywna data rejestracji ogranicza dostęp nowych inicjatyw obywatelskich do konkursu. Projekt nie wyjaśnia, dlaczego zastosowany okres funkcjonowania jest konieczny i proporcjonalny.	Odrzucenie Młodym organizacjom w ramach NOWEFIO dedykowane jest wsparcie w ramach mikrograntów w Priorytecie 1.

19	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Koszty niekwalifikowane	21	F01 Dopuszczenie wyposażenia służącego działaniom obywatelskim Proponowana zmiana: Usunąć z katalogu kosztów niekwalifikowalnych pkt 1 wyłączający wydatki majątkowe. Dodać do kosztów kwalifikowalnych: „Dopuszcza się niezbędne, racjonalne i proporcjonalne do zadania wydatki na nabycie, wytworzenie lub ulepszenie składników majątku, w tym niskocennego wyposażenia. Zakwalifikowanie wydatku jako majątkowego samo w sobie nie wyłącza jego finansowania. Zakup służy celowi zadania lub dopuszczonemu rozwojowi instytucjonalnemu i mieści się w odpowiednim limicie budżetowym. Klasyfikacja budżetowa nie jest tożsama z oceną kwalifikowalności. NIW zapewnia odpowiednie środki i kategorię finansowania przed naborem”.	W działaniach obywatelskich wyposażenie bywa warunkiem wykonania zadania: może umożliwiać przygotowanie materiałów, udział osób ze szczególnymi potrzebami, komunikację z uczestnikami lub prowadzenie konsultacji. Mała organizacja nie zawsze dysponuje zapleczem, które większy podmiot może udostępnić bez kosztu w projekcie. Całkowity zakaz wydatków majątkowych różnicuje więc faktyczne możliwości realizacji podobnych ofert zależnie od wcześniej zgromadzonego majątku. Nie uwzględnia przy tym, czy zakup za niewielką kwotę jest najbardziej racjonalnym sposobem osiągnięcia rezultatu. Nowe brzmienie art. 124 ustawy o finansach publicznych oraz zmiany art. 236 i klasyfikacji budżetowej mają zastosowanie przy planowaniu na 2027 r. Ustawa Dz.U. 2026 poz. 426 i rozporządzenie Dz.U. 2026 poz. 582 nie ustanawiają powszechnego zakazu zakupu wyposażenia NGO. Odejście od dawnego kryterium 10 tys. zł zwiększa natomiast zakres praktycznych skutków regulaminowego wyłączenia: także krzesło za 300 zł lub laptop za 1000 zł może należeć do aktywów trwałych po spełnieniu właściwych przesłanek. Nie każdy taki zakup jest automatycznie środkiem trwałym, a jednorazowa amortyzacja nie jest dowodem bieżącego charakteru wydatku. Potrzebne są prawidłowa kwalifikacja i jednolite objaśnienia NIW, zamiast obchodzenia zakazu przez zmianę opisów. Rozdziały 4 i 5 Programu NOWEFIO łączą aktywność społeczną, udział w życiu publicznym i wzmacnianie potencjału organizacji. Niezbędne narzędzie może bezpośrednio służyć tym celom albo mieścić się w dopuszczonym rozwoju instytucjonalnym. Nie oznacza to kwalifikowalności dowolnej inwestycji. Wnioskodawca powinien wykazać związek z zadaniem, proporcję kosztu do efektu, racjonalną cenę i sposób wykorzystania. Jeśli istnieje tańsze, dostępne rozwiązanie zapewniające ten sam rezultat, należy je rozważyć. Jeżeli najem kosztuje więcej niż zakup potrzebnego wyposażenia, sam formalny zakaz zakupu może być sprzeczny z ekonomicznym sensem oszczędności wymaganej	Odrzucenie Program NOWEFIO nie przewiduje możliwości finansowania inwestycji i wydatków majątkowych. Organizacje muszą mieć potencjał do realizacji zadania, posiadać niezbędne zasoby - w tym rzeczowe, co jest przedmiotem oceny merytorycznej.

					przez art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych. Obawa przed przesunięciem programu w kierunku infrastruktury uzasadnia utrzymanie oceny celowości i właściwych limitów, a nie zakaz całej kategorii. NIW powinien zapewnić odpowiednie środki i kategorię finansowania przed naborem, z uwzględnieniem planów finansowych. Art. 132 ust. 2 pkt 5 ustawy o finansach publicznych przewiduje inwestycje związane z zadaniami zlecanymi NGO; nie należy jednak z tego wyprowadzać możliwości płacenia z dowolnej puli bez jej właściwego zaplanowania. Poprawka oddziela techniczną klasyfikację od oceny kwalifikowalności, zachowuje kontrolę i sprzyja trwałości efektów. Organizacja może po zadaniu nadal używać potrzebnego narzędzia zgodnie z określonym przeznaczeniem, zamiast wydawać porównywalną kwotę na krótkotrwały dostęp.	

19	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Koszty niekwalifikowane	22	NOWA UWAGA C15 Dopuszczenie uzasadnionej współwłasności wyposażenia Obciążenie: Całkowity zakaz zakupów we współwłasności z podmiotem trzecim. Źródło wymogu: Prawo wymaga celu, kontroli i prawidłowego finansowania; nie ustanawia ogólnego zakazu współwłasności rzeczy nabywanej do zadania NGO. Proponowana zmiana: Usunąć bezwzględne wyłączenie zakupów we współwłasności. Dodać: „Zakup udziału we współwłasności może być kwalifikowalny, jeżeli jest niezbędny i bardziej racjonalny niż nabycie całej rzeczy lub najem. Umowa współwłaścicieli określa udział finansowany z dotacji, zasady użytkowania, odpowiedzialność, trwałość oraz postępowanie przy zbyciu lub zniesieniu współwłasności. Dotacja finansuje wyłącznie część przypisaną beneficjentowi, bez podwójnego pokrycia. Zapewnia się możliwość kontroli i dostęp do rzeczy potrzebny do zadania”. Zachować właściwe wymagania majątkowe, źródła finansowania i ograniczenia rozporządzania wynikające z prawa oraz wzoru umowy. W NOWEFIO stosować po równoległym dopuszczeniu właściwych wydatków majątkowych.	Wspólne korzystanie z zasobów może ograniczać koszty NGO, szczególnie gdy pojedyncza organizacja potrzebuje urządzenia tylko przez część czasu. Całkowity zakaz nabycia udziału we współwłasności wymusza wybór między zakupem całej rzeczy, najmem i rezygnacją, bez porównania ich kosztów i przydatności. Może utrudniać współpracę organizacji, choć programy ją wspierają. Nie oznacza to, że współwłasność zawsze jest korzystna: brak jasnych zasad dostępu, odpowiedzialności i późniejszego rozporządzania może rzeczywiście zagrozić wykonaniu zadania. Właściwa ocena powinna dotyczyć tych ryzyk. Kodeks cywilny dopuszcza współwłasność i reguluje związane z nią prawa. Ustawa o finansach publicznych oraz ustawa o NIW wymagają przeznaczenia dotacji, kontroli i racjonalności kosztów, lecz nie ustanawiają powszechnego zakazu takiej konstrukcji w zadaniach NGO. Programy PROO i NOWEFIO również nie określają bezwzględnego zakazu każdego zakupu wspólnego. Warunek regulaminowy można więc zastąpić oceną udokumentowanego przypadku, zachowując ograniczenia właściwe dotacji i umowie. W NOWEFIO nie wystarczy samodzielne skreślenie zakazu współwłasności, jeżeli zakup nadal podlegałby ogólnemu wyłączeniu majątkowemu; obie poprawki wymagają spójnego wdrożenia. Finansowany udział i przypisana mu część ceny muszą być jednoznaczne. Nie można pokryć z dwóch grantów pełnej wartości tej samej rzeczy ani zapłacić za udział, którego beneficjent faktycznie nie uzyskuje. Umowa powinna zapewnić dostęp w terminach potrzebnych do zadania, określić przechowywanie, koszty eksploatacji, ubezpieczenie stosownie do ryzyka oraz zasady zniesienia współwłasności. Trzeba uwzględnić możliwość żądania jej zniesienia i zabezpieczyć interes projektu w dopuszczalny prawem sposób. Postanowienia o zbyciu nie mogą omijać wymagań wzoru umowy dotacyjnej lub obowiązku uzyskania zgody. Współwłasność musi pozostawać rzeczywistym, możliwym do skontrolowania tytułem do zasobu.	Odrzucenie W ramach NOWEFIO wydatki majątkowe są niekwalifikowalne.

					Operator może wskazywać na trudniejszą kontrolę niż przy wyłącznej własności. Dlatego propozycja wymaga porównania alternatyw i umowy regulującej dostęp, zamiast automatycznej kwalifikowalności. Gdy nie da się zapewnić trwałego używania lub identyfikacji finansowania, koszt powinien zostać odrzucony z konkretnym uzasadnieniem. Jeżeli wspólny zakup jest tańszy i bezpieczny, jego wykluczenie nie służy oszczędności. Korzyścią dla NGO jest możliwość dzielenia infrastruktury i ograniczenia wydatków własnych; dla Programu możliwość osiągnięcia efektu bez finansowania kilku podobnych rzeczy. Rozwiązanie zachowuje kontrolę przeznaczenia, a pozwala ocenić ekonomiczny sens współpracy.	
20	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Wysokość dotacji	21	Doprecyzowanie metod ustalenia przychodu. Wnosimy o wskazanie dokumentów i zasad ustalania „najwyższego przychodu" w ostatnich trzech zamkniętych latach, również w przypadku uproszczonej ewidencji, braku pełnych trzech lat działalności i oferty wspólnej.	Od tego kryterium zależy maksymalna wartość dotacji. Brak jednolitej metody porównywania danych księgowych może naruszać przewidywalność warunków udziału.	Wyjaśnienie Definicja przychodu znajduje się w słowniczku.
21	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Koszty niekwalifikowane	22	Rozróżnienie otwartego katalogu kosztów od katalogu wyłączeń. Wnosimy o usunięcie zwrotu „m.in." z początku listy kosztów niekwalifikowalnych albo o określenie pełnych, obiektywnych przesłanek zakwalifikowania innych kosztów jako niedopuszczalnych.	Regulamin deklaruje otwarty katalog kosztów kwalifikowalnych, a jednocześnie wprowadza otwarty katalog wyłączeń. Pozostawia to zbyt duży margines oceny dopiero na etapie kontroli.	Odrzucenie Regulamin określa konkretne koszty niekwalifikowane, natomiast kosztami niekwalifikowanymi są również koszty, które nie spełniają warunków dla kosztów kwalifikowanych.

22	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Koszty niekwalifikowane	22	Wydatki na rzecznictwo i obsługę prawną. Wnosimy o doprecyzowanie, które koszty usług prawnych, opłat i działań związanych z dostępem do informacji publicznej są kwalifikowalne w projektach rzeczniczych i strażniczych, oraz o podanie konkretnych przykładów.	Program dopuszcza działalność strażniczą i rzeczniczą. Zbyt szeroka interpretacja wyłączeń dotyczących kosztów procesowych oraz opłat mogłaby faktycznie ograniczyć możliwość realizacji tych zadań.	Wyjaśnienie Regulamin określa wprost, iż kosztami niekwalifikowanymi są koszty procesów sądowych Beneficjenta (z wyjątkiem spraw prowadzonych w ramach realizowanego zadania).
23	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Koszty niekwalifikowane	22	Usunięcie nieostrego kryterium związku wydatku z zadaniem. Wnosimy o wyjaśnienie zwrotu „inne koszty nieodnoszące się jednoznacznie do zadania" i o wskazanie, że rozstrzygające znaczenie ma rzeczywisty, udokumentowany związek wydatku z realizacją zaakceptowanej oferty.	Pojęcie „jednoznacznie" może prowadzić do kwestionowania wydatków po realizacji projektu mimo ich wcześniejszego ujęcia w zatwierdzonym budżecie.	Odrzucenie Wydatkiem może być kwalifikowalny wyłącznie w przypadku, gdy jednoznacznie odnosi się do zadania publicznego zaplanowanego w treści oferty.
24	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Budżet projektu	23	Granica kosztów merytorycznych i administracyjnych. Wnosimy o uzupełnienie regulaminu o przykładową, niewyczerpującą klasyfikację kosztów na kategorię I, działanie rozwoju instytucjonalnego i kategorię II, zwłaszcza dla personelu, IT, lokalu i usług specjalistycznych.	Niejednoznaczne przyporządkowanie kosztów może prowadzić do sporów o limity 20% i 25%, pomimo akceptacji budżetu przy podpisywaniu umowy.	Odrzucenie Katalog kosztów kwalifikowanych w ramach konkursu ma charakter otwarty, tym samym niezasadne jest wskazywanie przykładów poszczególnych kosztów.
25	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Budżet projektu	24	Jednoznaczne zasady kontroli ryczałtu. Wnosimy o wskazanie, że weryfikacja kosztów administracyjnych rozliczanych ryczałtem obejmuje prawidłowość wyliczenia ryczałtu i wykonanie zadania, z zachowaniem odrębnych obowiązków rachunkowych i dokumentacyjnych wynikających z prawa.	Ryczałt powinien upraszczać rozliczenie. Bez rozróżnienia sposobu ustalenia ryczałtu od obowiązków księgowych może zostać de facto rozliczany jak koszty rzeczywiste.	Wyjaśnienie Regulamin określa wprost: *Rozliczenie ryczałtowe nie zwalnia Oferenta z obowiązku bycia jedynym posiadaczem wskazanego rachunku bankowego oraz obowiązku prowadzenia wyodrębnionej dokumentacji finansowo-księgowej środków finansowych otrzymanych na realizację zadania zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 z późn. zm.), w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych.*
26	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Zasady rozliczania podatku VAT	25	Zmiana prawa do odliczenia VAT. Wnosimy o określenie zasad korekt VAT, jeżeli po podpisaniu umowy powstanie prawo do pełnego lub częściowego odliczenia podatku związanego z zakupami projektowymi.	Obecne odesłanie do stanu z dnia podpisania umowy jest niejednoznaczne i nie powinno być interpretowane jako pozwolenie na finansowanie VAT podlegającego odzyskaniu.	Wyjaśnienie Regulamin określa wprost: *W przypadku uzyskania możliwości odzyskaniu podatku VAT przez Zleceniobiorcy po podpisaniu umowy, zadanie realizowane jest zgodnie ze stanem faktycznym na dzień podpisania umowy.*
27	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Przetwarzanie danych osobowych w związku z ubieganiem się o dotację	26	Przejrzyste podstawy i terminy przetwarzania danych. Wnosimy o weryfikację podstaw prawnych przetwarzania danych przez NIW, w szczególności stosowania art. 6 ust. 1 lit. f RODO, oraz rozróżnienie retencji danych aplikacyjnych, sprawozdawczych i kontrolnych.	Regulamin powinien jasno określać cele, podstawy i okresy przechowywania danych. Przy zadaniach wykonywanych w interesie publicznym stosowanie przesłanki prawnie uzasadnionego interesu wymaga szczególnego wyjaśnienia.	Odrzucenie Treść Regulaminu w przedmiotowym zakresie stanowi jednakowy standard dla wszystkich konkursów realizowanych przez NIW.

28	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Zasady ubiegania się o dotację	29	Limit jednej oferty. Wnosimy o doprecyzowanie, jak limit jednej oferty dotyczy udziału tego samego podmiotu w ofercie wspólnej, jako partnera oraz jako samodzielnego oferenta.	Brak jednoznacznego ujęcia wszystkich ról organizacji może prowadzić do przypadkowych naruszeń limitu i uznania oferty za złożoną przez podmiot nieuprawniony.	Wyjaśnienie Regulamin określa wprost: *Organizacja może złożyć tylko jedną ofertę w ramach konkursu.*
29	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Ocena formalna - kryterium podobieństwa	30	C03 Ocena podobieństwa tekstów przez człowieka Proponowana zmiana: Dodać: „Wynik narzędzia badającego podobieństwo stanowi przesłankę weryfikacji, a nie samodzielną podstawę odrzucenia. NIW wyłącza z porównania cytaty z prawa, treści formularza i dokumentacji konkursowej oraz inne standardowe opisy. Przed oceną negatywną udostępnia organizacji zakwestionowane fragmenty i umożliwia wyjaśnienie w terminie 7 dni. Rozstrzygnięcie zawiera ocenę rzeczywistej tożsamości koncepcji, działań i kosztów". Ujednolicić tę zasadę z progami narzędzia, bez utożsamiania podobieństwa językowego z podwójnym finansowaniem.	Podobieństwo językowe wniosków nie jest tożsame z tożsamością zadań ani z podwójnym finansowaniem. Organizacje posługują się tymi samymi nazwami działań, definicjami ustawowymi, standardami dostępności i opisami wymaganymi formularzem. Podmioty zrzeszone w federacji mogą korzystać ze wspólnie wypracowanego modelu pracy, realizując odrębne zadania dla innych odbiorców i na innym obszarze. Wysoki wynik narzędzia porównującego tekst może zatem wskazywać potrzebę sprawdzenia, ale sam nie ustala, czy powielono koncepcję, koszty i zobowiązania. Automatyczne odrzucenie na tej podstawie przenosi ciężar rozstrzygnięcia na miernik, który nie bada całego znaczenia projektu. Art. 30 ust. 4 ustawy o NIW wymaga oceny zgodności z celami, jakości, wpływu, wykonalności i racjonalności kosztów. Programy PROO i NOWEFIO nie zastępują tych kategorii procentem wspólnych sformułowań. Zasady jawności i uczciwej konkurencji z ustawy o działalności pożytku publicznego wymagają, aby organizacja wiedziała, jaka okoliczność prowadzi do negatywnej oceny. Należy więc przedstawić konkretne zakwestionowane fragmenty i rodzaj podejrzenia, z poszanowaniem praw innych oferentów. Wyjaśnienie nie może polegać na tworzeniu po terminie nowego zadania; ma służyć ustaleniu rzeczywistej odrębności już złożonej oferty. Proponowana procedura wyłącza z automatycznego porównania treści narzucone prawem, dokumentacją i formularzem oraz wymaga oceny człowieka. Oceniający powinien porównać odbiorców, terminy, miejsca, zakres działań, wykonawców i pozycje kosztowe, a w razie podejrzenia podwójnego finansowania także źródła pokrycia konkretnych wydatków. Dwa projekty o podobnym opisie mogą być odrębne finansowo, natomiast projekty zapisane innymi słowami mogą obejmować ten sam koszt. Skuteczna kontrola nie powinna nagradzać jedynie	Odrzucenie Założeniem kryterium jest techniczna, obiektywna weryfikacja poziomu podobieństwa, a nie subiektywna niewystandaryzowana weryfikacja. Proponowana zmiana obniża istotnie transparentność procedury w ramach konkursu.

					umiejętności przeredagowania tekstu. Powinna ustalać okoliczności mające znaczenie dla zgodności wsparcia. Operator może wskazywać na potrzebę sprawnego wykrywania masowo powielanych ofert. Propozycja zachowuje narzędzie i próg jako sygnał kontroli, lecz wymaga uzasadnienia ostatecznej decyzji. Termin 7 dni na wyjaśnienie oraz jednolita lista informacji ograniczają koszty obsługi. Udokumentowana ocena pozwala również odróżnić uczciwe upowszechnianie sprawdzonego rozwiązania od pozornego mnożenia tego samego zadania. Jest to istotne dla NGO, które współpracują i dzielą się wiedzą, co samo w sobie służy celom obu Programów. Poprawka wzmacnia ochronę środków publicznych przez koncentrację na rzeczywistym nadużyciu i zapewnia organizacji możliwość odniesienia się do dowodu, zamiast obrony przed nieujawnionym wskaźnikiem.	
29	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Ocena formalna - kryterium podobieństwa	30	Próg podobieństwa ofert 90%. Wnosimy o wskazanie sposobu liczenia współczynnika podobieństwa, zakresu porównywanych tekstów i zasad weryfikacji ręcznej; przekroczenie 90% powinno uruchamiać ocenę indywidualną, a nie automatyczne odrzucenie.	Podobieństwo opisów lub zastosowanie wspólnych wzorów nie musi oznaczać tożsamości merytorycznej projektów. Automatyczne odrzucenie może skrzywdzić niezależnych wnioskodawców.	Odrzucenie Założeniem kryterium jest techniczna, obiektywna weryfikacja poziomu podobieństwa, a nie subiektywna niewystandaryzowana weryfikacja. Proponowana zmiana obniża istotnie transparentność procedury w ramach konkursu.

30	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Ocena formalna - kryterium podobieństwa	30	Prawo do wyjaśnień przed stwierdzeniem tożsamości ofert. Wnosimy o zapewnienie oferentowi dostępu do informacji o kwestionowanych fragmentach i możliwości złożenia wyjaśnień, zanim oferta zostanie ostatecznie odrzucona z uwagi na podobieństwo.	Ocena podobieństwa wymaga uwzględnienia rzeczywistego zakresu projektu, autorstwa i źródeł wykorzystanych materiałów; wynik informatyczny bez wyjaśnienia nie jest wystarczająco przejrzysty.	Wyjaśnienie Regulamin określa wprost: *Jeżeli oferta nie spełnia kryteriów formalnych określonych w regulaminie, NIW wzywa Oferenta do uzupełnienia oferty w terminie 7 dni od wezwania.*
31	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Ocena formalna - odwołanie	30	Termin i sposób uzupełnień formalnych. Wnosimy o wskazanie zakresu braków, które można uzupełnić w terminie 7 dni, sposobu ich doręczenia i zasad postępowania przy awarii Systemu Obsługi Dotacji.	Nieokreślony zakres dopuszczalnego uzupełnienia może skutkować różnym traktowaniem wnioskodawców. Należy zapewnić jednolitą praktykę stosowania wezwania.	Wyjaśnienie W Regulaminie wprost jest wskazane: Jeżeli oferta nie spełnia kryteriów formalnych określonych w regulaminie, NIW wzywa Oferenta do uzupełnienia oferty w terminie 7 dni od wezwania. W przypadku nieuzupełnienia oferty w terminie, uznaje się ją za niespełniającą kryteriów formalnych. Oznacza to, iż organizacja może uzupełnić ofertę w przypadku braku spełnienia kryteriów formalnych.

32	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Ocena formalna - odwołanie	30	C05 Jednoznaczne doręczenia i skuteczne wniesienie odwołania Proponowana zmiana: Oddzielić uzupełnienie braków, wyjaśnienia i odwołanie. Dla uzupełnień oraz wyjaśnień ustalanych regulaminem przewidzieć co najmniej 7 dni od skutecznego doręczenia; w PROO 1b wydłużyć obecne 3 dni robocze na uzupełnienie załącznika. Jednoznacznie określić dopuszczone kanały i potwierdzenia doręczeń. W PROO 1a i 1b procedura formalnego odwołania musi odpowiadać § 9 w związku z § 18 ust. 2 rozporządzenia FWRSO: 3 dni robocze od publikacji informacji i złożenie przez generator. Usunąć sprzeczne pouczenia o 7 dniach i alternatywnych kanałach. W NOWEFIO terminy odwołania ustalane regulaminem powiązać z doręczeniem karty. Zapewnić obsługę udokumentowanej awarii systemu zgodną z prawem, w tym przedłużenie naboru tam, gdzie przepisy to dopuszczają.	Skuteczność ochrony proceduralnej zależy nie tylko od długości terminu, lecz także od jasnego wskazania jego początku, kanału wniesienia pisma i sposobu potwierdzenia odbioru. Organizacja musi wiedzieć, czy reaguje na wezwanie do uzupełnienia dokumentu, przedstawia wyjaśnienia, czy wnosi formalne odwołanie. Są to różne czynności, których nie należy łączyć pod jedną ogólną regułą. Krótki termin liczony od zdarzenia niewidocznego dla Wnioskodawcy albo sprzeczne pouczenia mogą pozbawić NGO możliwości skorzystania z procedury mimo rzeczywistej gotowości do usunięcia błędu. W PROO granicę swobody regulaminowej wyznacza rozporządzenie z 8 listopada 2018 r. dotyczące FWRSO, Dz.U. poz. 2149. § 9 ust. 3–4 przewiduje formalne odwołanie w ciągu 3 dni roboczych od publikacji informacji, składane przez generator; § 18 ust. 2 odsyła do tych reguł przy pominięciu etapu wstępnego. Projektowe pouczenie o 7 dniach kalendarzowych i alternatywnych kanałach wymaga zatem usunięcia rozbieżności. Nie można przedstawiać korzystniejszego terminu jako już dopuszczalnej zmiany samego regulaminu. Jego wydłużenie należy postulować odrębnie w akcie wykonawczym. Jest to przypadek, w którym ochrona NGO wymaga przede wszystkim zgodnego z prawem, jednoznacznego pouczenia. Odrębnie należy uregulować uzupełnienia i wyjaśnienia, których terminy pozostawiono Operatorowi, w tym uzupełnienie załącznika w PROO 1b. Co najmniej 7 dni od skutecznego doręczenia pozwala zebrać dokument zewnętrzny, uzyskać podpis osoby uprawnionej i sprawdzić treść odpowiedzi. Nie zmienia to terminu złożenia oferty ani nie pozwala stworzyć po czasie warunku udziału. W NOWEFIO reguły pozostawione regulaminowi mogą wiązać termin z doręczeniem karty i jasno określać skuteczność dopuszczonych kanałów. Nie należy mechanicznie przenosić szczególnego rozwiązania PROO do konkursu o innej podstawie. Nie zakłada się też, że każda czynność konkursowa podlega w całości procedurze administracyjnej właściwej decyzjom. Operator może wskazywać na konieczność	Wyjaśnienie Procedura odwołań i uzupełnień wskazana z Regulaminie jest spójna, legalna i przejrzysta. Nigdy nie budziła zastrzeżeń jakiejkolwiek kontroli.

					sprawnego rozstrzygnięcia naboru. Jasne terminy i potwierdzenia sprzyjają temu bardziej niż spory o datę publikacji, odbiór lub późniejsze wpisanie pisma do systemu przez pracownika. Trzeba także określić sposób udokumentowania awarii generatora i uruchomienia rozwiązania dozwolonego prawem, w szczególności przedłużenia naboru tam, gdzie przewidują je przepisy. Regulamin nie może sam dowolnie wydłużyć terminu narzuconego rozporządzeniem. Zasady jawności i uczciwej konkurencji wymagają jednak jednakowej informacji, dostępnego kanału i czytelnej historii zdarzeń. Poprawka wzmacnia możliwość obrony prawidłowej oferty, zachowując ustawowe i wykonawcze granice postępowania.	
33	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Ocena formalna - odwołanie	30	Wydłużenie i zabezpieczenie terminu odwołania. Wnosimy o wydłużenie terminu wniesienia odwołania z 7 do 14 dni kalendarzowych oraz przyjęcie przejrzystych zasad potwierdzania skutecznego wniesienia drogą elektroniczną.	Krótki termin, połączony z regułą liczenia daty wpływu, zwiększa ryzyko utraty prawa do odwołania z przyczyn technicznych lub niezależnych od organizacji.	Częściowe uwzględnienie Brak zasadności wydłużania procesu odwoławczego kosztem opóźnienia wyników konkursu. Doprecyzowano możliwość złożenia odwołania w formie elektronicznej.
34	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Ocena merytoryczna	32	Zdefiniowanie poziomów punktowych w podkryteriach. Wnosimy o dołączenie instrukcji oceniania zawierającej opis poziomów punktacji dla kryteriów jakościowych, w tym diagnozy, ryzyka, potencjału, stawek, rezultatów i trwałości.	Bez wspólnych deskryptorów eksperci mogą odmiennie rozumieć takie pojęcia jak „trafność”, „adekwatność”, „realność” i „trwałość”, co osłabia porównywalność ocen.	Wyjaśnienie Przedmiotowe kwestie wyjaśniane są w *Podręczniku dla osób oceniających w ramach konkursu NOWEFIO 2027.*

35	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Ocena merytoryczna	32	Ocena zgodności z celami programu. Wnosimy o wyraźne odróżnienie niespełnienia warunku dopuszczalności od niższej jakości projektu oraz o obowiązek szczegółowego uzasadnienia przyznania 0 punktów z powodu braku zgodności z celem programu lub priorytetem.	Stwierdzenie braku zgodności może zakończyć ocenę merytoryczną. Bez precyzyjnych przesłanek może ono zastępować ocenę jakości działań i otwierać pole do uznaniowości.	Wyjaśnienie Każda ocena, nawet na zero punktów zawiera szczegółowe uzasadnienie. Złożenie oferty we właściwym Priorytecie, czy złożenie oferty zgodniej z Programem nie są kryteriami skalowalnymi.
36	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Ocena strategiczna	33	F03 Usunięcie premii za brak związku z młodzieżą i wolontariatem Proponowana zmiana: Usunąć kryterium strategiczne nr 2 premiujące cel niezwiązany wprost z Funduszem Młodzieżowym lub Korpusem Solidarności. Dodać wyjaśnienie: „Tematyczne podobieństwo do innego programu NIW nie obniża oceny oferty spełniającej cele NOWEFIO. Niedopuszczalne pozostaje podwójne finansowanie tych samych kosztów”.	Premia za cel niezwiązany wprost z Funduszem Młodzieżowym lub Korpusem Solidarności działa jako pośrednie obniżenie konkurencyjności ofert dotyczących młodzieży i wolontariatu. Organizacja może przygotować zadanie w pełni zgodne z NOWEFIO, a mimo to otrzymać niższą pozycję wyłącznie ze względu na temat obecny również w innym programie. Podobieństwo obszarów nie oznacza jednak, że ten sam podmiot i zadanie rzeczywiście mogą otrzymać wsparcie w drugim konkursie. Różne mogą być terminy, kategorie uprawnionych, zakres kosztów i dostępna pula. Samo istnienie specjalistycznego programu nie jest gwarancją alternatywnego finansowania. Cele i priorytety NOWEFIO obejmują aktywność obywatelską, wolontariat i udział społeczny, w tym działania młodych osób. Rozdziały 4 i 5 Programu nie uzasadniają traktowania tych obszarów jako mniej pożądanych wyłącznie z powodu równoległego instrumentu NIW. Art. 30 ust. 4 ustawy o NIW wymaga badania zgodności z celami, jakości, wpływu, wykonalności i racjonalności kosztów. Kryteria strategiczne mogą ukierunkowywać konkurs zgodnie z Programem, ale powinny mieć rozpoznawalny związek z jego celami i nie niwelować oceny jakościowej przez nieadekwatne rozróżnienie tematyczne. Należy oddzielić koordynację programów od zakazu podwójnego finansowania. Dwa instrumenty mogą prawidłowo wspierać różne działania dotyczące podobnej grupy lub problemu. Niedopuszczalne jest natomiast ponowne pokrycie tej samej części kosztu, niezależnie od tego, jak odmiennie opisano temat. Kontrola powinna więc odnosić się do budżetów, okresów, zakresu świadczeń i źródeł finansowania, a nie do samego słowa „wolontariat” lub wieku odbiorców. W razie wątpliwości NIW może żądać informacji o innych dotacjach i wyjaśnienia rozdzielenia	Odrzucenie Kryterium strategiczne z założenia ma charakter strategiczny i nie jest obowiązkowe do spełnienia, aby organizacja otrzymała dotację. Z racji funkcjonowania programów dedykowanych przedmiotowym obszarom tematycznym zasadnym jest premiowanie projektów dotyczących pozostałych obszarów.

					kosztów. Jest to narzędzie bliższe rzeczywistemu ryzyku niż punktowa zachęta do wybierania innych tematów. Operator może wskazywać na potrzebę równomiernego rozłożenia wsparcia i unikania koncentracji środków. Jest to cel wymagający danych o faktycznym finansowaniu, a nie założenia, że każda oferta młodzieżowa ma łatwiejszy dostęp gdzie indziej. Można publikować informacje o podziale środków, monitorować odbiorców i koordynować harmonogramy konkursów, zachowując możliwość konkurowania na jakość. Usunięcie kryterium nie przyznaje automatycznie premii projektom młodzieżowym ani wolontariackim; przywraca wspólny punkt wyjścia dla wszystkich ofert realizujących cele NOWEFIO. Zasady uczciwej konkurencji i jawności z art. 5 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego przemawiają za taką oceną. Pozostaje pełny zakaz podwójnego finansowania i możliwość odrzucenia kosztów faktycznie pokrytych z innego źródła.	
36	Związek Stowarzyszeń Centrum Aktywności	Kryteria strategiczne	34	Proponujemy doprecyzowanie kryterium strategicznego nr 2 poprzez wskazanie, w jakich sytuacjach należy uznać, że cel główny zadania „wpisuje się wprost" w cele Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy lub Rządowego Programu Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Systematycznego Korpus Solidarności. Warto uzupełnić Regulamin lub dokumentację konkursową o przykłady sytuacji, w których kryterium jest oraz nie jest spełnione.	Cele Funduszu Młodzieżowego i Korpusu Solidarności są sformułowane szeroko i częściowo pokrywają się z naturalnym zakresem działań realizowanych w NOWEFIO. Jednocześnie w ramach Priorytetu 2 wprost wskazano możliwość realizacji działań adresowanych m.in. do dzieci i młodzieży, a także działań służących rozwijaniu aktywności społecznej, samoorganizacji obywatelskiej i aktywności wolontariackiej. W praktyce młodzież lub wolontariat mogą być ważnym elementem szerszego projektu	Wyjaśnienie Działania związane z rozwojem wolontariatu, a także działania skierowane do młodzieży wpisują się w Program NOWEFIO i takie zadania mogą być dofinansowane w ramach konkursu. Natomiast, w związku z możliwością uzyskania wsparcia na tego typu działania w ramach Rządowych Programów Korpus Solidarności czy Fundusz Młodzieżowy, tego typu projekty nie otrzymują premii punktowej w ramach kryterium strategicznego. Interpretacja kryterium strategicznego ma

					dotyczącego rozwoju społeczności lokalnej, bez przesądzania o tym, że projekt powinien być finansowany z innego programu. Brak doprecyzowania pojęcia „wpisuje się wprost" może prowadzić do różnej interpretacji podobnych projektów przez ekspertów i utrudniać oferentom ocenę, czy projekt spełnia kryterium strategiczne.	znaczenie w kontekście oceny ofert i szczegółowo doprecyzowana zostanie w wytycznych dla ekspertów oceniających oferty, nie zaś w regulaminie konkursu.
36	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Kryteria strategiczne	34	Premiowanie projektów niezwiązanych z młodzieżą i wolontariatem. Wnosimy o zastąpienie premii za to, że projekt nie wpisuje się w cele Funduszu Młodzieżowego lub Korpusu Solidarności, kryterium rzeczywistej komplementarności i braku podwójnego finansowania.	Obecne kryterium może obniżać konkurencyjność przedsięwzięć obywatelskich skierowanych do młodzieży lub opartych na wolontariacie, mimo ich zgodności z celami NOWEFIO.	Wyjaśnienie Działania związane z rozwojem wolontariatu, a także działania skierowane do młodzieży wpisują się w Program NOWEFIO i takie zadania mogą być dofinansowane w ramach konkursu. Natomiast, w związku z możliwością uzyskania wsparcia na tego typu działania w ramach Rządowych Programów Korpus Solidarności czy Fundusz Młodzieżowy, tego typu projekty nie otrzymują premii punktowej w ramach kryterium strategicznego. Interpretacja kryterium strategicznego ma znaczenie w kontekście oceny ofert i szczegółowo doprecyzowana zostanie w wytycznych dla ekspertów oceniających oferty, nie zaś w regulaminie konkursu.
37	Ogólnopolska Federacja Stowarzyszeń Uniwersytetów Trzeciego Wieku	Kryteria strategiczne	34	Uwzględnienie uczestnictwa osób starszych w kryteriach strategicznych Priorytetów 2 i 3.	Zamiast tworzenia preferencji wyłącznie ze względu na typ organizacji, zasadne byłoby premiowanie, np. dodatkowymi 3-5 punktami, projektów, które na podstawie diagnozy w sposób mierzalny zwiększają udział w życiu społecznym i publicznym grup napotykających bariery uczestnictwa obywatelskiego, w tym osób starszych. W Priorytecie 3 kryterium mogłoby obejmować również trwałe wzmacnianie ciał dialogu obywatelskiego, w tym rad seniorów. Tak skonstruowane kryterium zachowywałoby powszechny charakter Programu, a jednocześnie premiowałoby rzeczywisty efekt włączenia obywatelskiego.	Odrzucenie Proponowane działania wpisują się w rządowy Program „Aktywni Seniorzy - ASY" na lata 2026-2030. Celem programu jest włączanie osób starszych w aktywne życie społeczne, kulturalne i edukacyjne oraz tworzenie warunków do godnego i aktywnego starzenia się. Program wspiera działania realizowane przez samorządy, organizacje pozarządowe, Uniwersytety Trzeciego Wieku i rady seniorów, umożliwiając osobom starszym korzystanie z różnorodnych form aktywności od edukacji i wolontariatu po uczestnictwo w życiu lokalnych wspólnot. Łączy perspektywy lokalne, najbliższe seniorowi, z myśleniem strategicznym z perspektywy ogólnokrajowej polityki senioralnej.

38	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Ocena 3 eksperta	35	Jednolity mechanizm trzeciej oceny. Wnosimy o wyjaśnienie przesłanki „co najmniej jedna z ocen jest wyższa niż 79 punktów" w związku z rozbieżnością ocen oraz o zapewnienie jednolitego postępowania przy istotnych różnicach punktacji.	Wieloelementowy warunek skierowania do trzeciego eksperta może prowadzić do pominięcia niektórych istotnych rozbieżności. Regulamin powinien wyjaśniać sposób obliczeń i skutki każdej kombinacji ocen.	Wyjaśnienie Regulamin określa wprost: *W przypadku, gdy oferta została oceniona pozytywnie formalnie, ale występuje wyraźna różnica w ocenie:* *1) różnica punktów pomiędzy ocenami obu ekspertów przekracza 20 punktów lub* *2) rozbieżność w co najmniej jednym z kryterium merytorycznym nr 1-4 wynosi więcej niż 14 punktów* *oraz co najmniej jedna z ocen jest wyższa niż 79 punktów* *oferta kierowana jest do oceny III eksperta, a przy tworzeniu listy rankingowej bierze się pod uwagę dwie najbliższe oceny*
39	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Ocena ofert	35	Bezstronność i weryfikowalność ocen ekspertów. Wnosimy o określenie zasad dokumentowania konfliktu interesów ekspertów, procedury jego wyłączenia i możliwości niezależnego zbadania zarzutu braku bezstronności, z poszanowaniem ochrony danych osobowych.	Nieujawnianie nazwisk ekspertów przy konkretnych ofertach nie powinno wyłączać możliwości kontroli prawidłowości oceny i przestrzegania reguł bezstronności.	Wyjaśnienie Kwestie te regulowane są w procedurach wewnętrznych NIW, nie w Regulaminie konkursu.
40	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Ocena merytoryczna	36	Próg 160/200 punktów. Wnosimy o obniżenie progu pozytywnej oceny merytorycznej z 80% do 70% maksymalnej punktacji albo przedstawienie uzasadnienia dla tak wysokiego progu i standardów jego stosowania.	Próg 80% może eliminować projekty spełniające cele programu, a ranking i dostępna alokacja i tak pozwalają wybrać najlepsze oferty. Wysoki próg zwiększa wpływ różnic między ekspertami.	Odrzucenie Brak zasadności dla obniżania progu oceny pozytywnej merytorycznie, w związku z wysokim odsetkiem ofert ocenionych pozytywnie merytorycznie, ale nie mieszczących się w alokacji środków.
41	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Rozstrzygnięcie konkursu	36	Uzasadnianie zmian ocen ekspertów. Wnosimy o przyjęcie zasady, że każda zmiana punktacji lub rekomendowanej kwoty przez komisję konkursową wymaga pisemnego uzasadnienia odrębnie dla danego kryterium, z podaniem oceny ekspertów i ostatecznej decyzji komisji.	Komisja może ustalić własną punktację, co bez przejrzystej procedury stwarza ryzyko niemożliwych do zweryfikowania zmian kolejności ofert.	Odrzucenie Uwaga niezgodna z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ograniczająca kompetencje ustawowe Komisji Konkursowej.

42	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Rozstrzygnięcie konkursu	36	UZUPEŁNIONA UWAGA C21 Jawność i zasady współpracy z art 5 ust 3 Proponowana zmiana: Dodać zasadę ogólną: „Przy ogłaszaniu konkursu, ocenie, kontraktowaniu, realizacji i kontroli stosuje się zasady pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności, określone w art. 5 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego. Obowiązki beneficjenta muszą służyć celowi Programu i pozostawać proporcjonalne do ryzyka. Publikuje się kryteria, metodę punktacji, karty i uzasadnienia ocen, protokoły, uzasadnienia zmian wyniku, wytyczne i odpowiedzi interpretacyjne, w prawnie dopuszczalnym zakresie. Usunąć generalną klauzulę nieujawniania danych ekspertów; zakres ujawnienia oceniać według ustawy, bez regulaminowej tajemnicy konkursowej. Nie ustanawia się dodatkowych ograniczeń jawności ani wyłączenia dokumentów tylko z powodu nieprzyznania dotacji. Ograniczenie dostępu może wynikać wyłącznie z konkretnego przepisu, wymaga uzasadnienia i nie obejmuje pozostałej jawnej części dokumentu. Zalecenia i dobrowolne wzory nie tworzą nowych obowiązków”. Zachować ustawową ochronę informacji, bez poszerzania jej umową lub FAQ.	Zasada jawności chroni organizacje ubiegające się o środki publiczne i umożliwia społeczną kontrolę konkursu. Projekty zawierają klauzulę, według której dane ekspertów oceniających konkretne wnioski lub oferty nie będą ujawniane, przywołując przejrzystość i niezależność ich pracy. W PROO zapis znajduje się na stronie 39, w NOWEFIO P1 na stronie 32, a w NOWEFIO P2–4 na stronie 35. Samo odwołanie do przejrzystości nie uzasadnia generalnej tajemnicy. Bez sprawdzalnych informacji o metodzie oceny, argumentach i zmianach punktacji NGO nie może ocenić równego traktowania ani skutecznie wskazać błędu. Art. 5 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego ustanawia sześć zasad współpracy: pomocniczość, suwerenność stron, partnerstwo, efektywność, uczciwą konkurencję i jawność. Powinny być rzeczywistymi dyrektywami stosowania regulaminów, a nie jedynie deklaracją wstępną. Pomocniczość i suwerenność przemawiają za uznawaniem zgodnych z prawem procedur NGO. Partnerstwo wymaga zrozumiałych uzgodnień i komunikacji. Efektywność oznacza ocenę kosztu obowiązków administracyjnych. Uczciwa konkurencja i jawność wymagają znanych wcześniej kryteriów oraz możliwości odtworzenia rozstrzygnięcia. Normy generalne ograniczają potrzebę mnożenia szczegółowych formularzy. Żądamy maksymalnej jawności. Nie wprowadzamy prawa organizacji do jednostronnego utajnienia opisu projektu ani ogólnego wyjątku opartego na prawach autorskich. Autorstwo tekstu nie znosi samo przez się ustawowego prawa do informacji publicznej. Nie ograniczamy dostępu tylko do ofert dofinansowanych, ponieważ również dokumentacja oceny i decyzji o odmowie może podlegać ustawie. Rozstrzygające są treść dokumentu, związek z zadaniem publicznym i przepisy, a nie wygoda instytucji albo życzenie oferenta. Regulamin nie może zarazem uchylić ustawowych ograniczeń jawności, w tym ochrony prywatności i tajemnic prawnie chronionych. Wymagamy wskazania konkretnej podstawy i zakresu, zamiast	Wyjaśnienie Brak zasadności kopiowania treści aktualnie obowiązujących aktów prawnych do Regulaminu konkursu. Obniża to czytelność dokumentu. Dane ekspertów oceniających poszczególne wnioski nie są ujawniane, dla zapewnienia przejrzystości i niezależności pracy ekspertów, a także dla ograniczenia ryzyka korupcyjnego. Karty ocen wniosków są publikowane po jego rozstrzygnięciu, treść dofinansowanych wniosków stanowi informacje publiczną, dokumenty z posiedzeń panelu ekspertów publikowane są wraz z rozstrzygnięciem. Reasumując, większość postulatów jest obecnie realizowanych w ramach konkursu.

					blankietowego powołania ochrony danych. Jeżeli ochronie podlega fragment, pozostała część powinna być dostępna. Dane osób uczestniczących w rozstrzyganiu o publicznych środkach trzeba oceniać według ich roli oraz właściwych przepisów; sam fakt posiadania danych osobowych nie tworzy bezwzględnej tajemnicy. Postulat usuwa dodatkową barierę regulaminową i wymusza ocenę ustawową, nie nakazuje ujawniania każdej danej niezależnie od prawa. Publikowanie kart, protokołów, powodów zmian i wspólnych odpowiedzi interpretacyjnych ogranicza uznaniowość oraz nierówny dostęp do informacji. Wymaga utrwalenia ustaleńwpływających na wynik. Nowe wymagania nie mogą wynikać z niejawnej instrukcji opiekuna. Rozszerza przejrzystość, zachowując wyłącznie ograniczenia rzeczywiście nakazane prawem.	
42	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Zgłoszenie ewidentnych błędów	38	Rzeczywista procedura weryfikacji oceny merytorycznej. Wnosimy o dopuszczenie zastrzeżeń dotyczących błędów faktycznych, niezgodności oceny z kryteriami i wewnętrznej sprzeczności uzasadnienia, a nie tylko „ewidentnych błędów” w karcie oceny.	Nie zdefiniowano „ewidentnego błędu”. Ograniczenie trybu weryfikacji nie zapewnia skutecznego wyjaśnienia istotnych nieprawidłowości oceny.	Odrzucenie Procedura konkursowa nie przewiduje odwołania od oceny merytorycznej oferty. Wprowadzenie rozwiązania w sposób znaczący wydłużyłoby proces rozstrzygania konkursu.

43	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Zgłoszenie ewidentnych błędów	38	Skutki potwierdzonego błędu oceny. Wnosimy o określenie sposobu skorygowania rankingu i zapewnienia środków na dofinansowanie oferty, która z powodu błędu niesłusznie nie została wybrana; brak bieżącej alokacji nie powinien kończyć procedury bez wyjaśnienia sposobu naprawienia skutków błędu.	Projekt uzależnia przyznanie dofinansowania po potwierdzeniu błędu od dostępności środków. Może więc uznać rację organizacji bez zapewnienia adekwatnego środka naprawczego.	Wyjaśnienie Procedura przyznania dotacji po rozstrzygnięciu konkursu opisana jest w części: Dysponowanie środkami uwolnionymi.
44	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Rozstrzygnięcie konkursu	40	Proporcjonalne dostosowanie zakresu zadania do obniżonej dotacji. Wnosimy o przyznanie organizacji prawa do proporcjonalnego obniżenia działań i wskaźników przy zmniejszonej dotacji oraz o zakaz narzucania nowych, niepowiązanych z oceną merytoryczną zobowiązań.	Dostosowanie projektu do mniejszego finansowania nie może prowadzić do obowiązku wykonania pierwotnego zakresu przy zmniejszonym budżecie.	Odrzucenie Zmniejszenie dotacji nie pociąga za sobą zmniejszenia obowiązków Beneficjenta. Zmniejszenie dotacji wynika jedynie z zakwestionowania konkretnych kosztów/działań. W przypadku ich zakwestionowania, nie znajdują się one we wniosku po zakończeniu negocjacji. NIW nie przewiduje przyznawania dotacji niższej niż wnioskowana bez wskazania uzasadnienia przyznania niższej dotacji.

44	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Zawarcie umowy	40	NOWA UWAGA C20 Termin zawarcia umowy i przewidywalne negocjacje Proponowana zmiana: Dodać: „NIW dąży do zawarcia umowy nie później niż w ciągu 60 dni od ogłoszenia wyników, a po złożeniu kompletnej wymaganej dokumentacji przekazuje umowę albo uzasadnione stanowisko w ciągu 30 dni. Lista dokumentów i zakres dopuszczalnej aktualizacji oferty są znane przed naborem. Wezwanie wskazuje konkretny brak i termin jego usunięcia. W razie zagrożenia terminu NIW podaje przyczynę, przewidywaną datę i wpływ opóźnienia na harmonogram. Kolejnych żądań nie wykorzystuje się do nieograniczonego odsuwania zawarcia umowy. Opóźnienie niezawinione przez organizację uwzględnia się przy uzgadnianiu realnych terminów działań i rezultatów, w granicach prawa i okresu finansowania”. Upływ terminu nie oznacza milczącego zawarcia umowy ani uprawnienia do płatności bez umowy. Zasadę stosować wraz z C01 i C02.	Ogłoszenie przyznania dotacji nie zapewnia jeszcze możliwości korzystania z pieniędzy. Organizacja musi ustalić treść umowy, przekazać dokumenty i często dostosować budżet do przyznanej kwoty. Jeżeli czas tych czynności jest nieograniczony, może pozostać niewielka część okresu przewidzianego na zadanie. NGO ma wówczas wybór między ponoszeniem ryzyka finansowego przed umową a realizacją działań w nadmiernym pośpiechu. Problem dotyczy zwłaszcza zatrudnienia, rezerwacji terminów i przedsięwzięć zależnych od kalendarza odbiorców. Jest odrębny od samego terminu wypłaty pierwszej transzy, dlatego wymaga osobnej poprawki. Uwaga przesłana do zespołu RDPP proponuje maksymalnie dwa miesiące od wyników. Przyjmujemy 60 dni jako postulowany standard organizacyjny, a nie termin już wynikający z prawa lub jednolitej praktyki funduszy europejskich. Art. 16 ustawy o działalności pożytku publicznego wiąże wykonanie zleconego zadania z umową, a art. 151 ustawy o finansach publicznych określa jej istotne elementy. Przepisy te nie uzasadniają bezterminowego oczekiwania na formalizację rozstrzygnięcia. Programy PROO i NOWEFIO pozostawiają regulaminowi procedury wykonania konkursu; określenie terminów obsługi mieści się w tej przestrzeni, z poszanowaniem właściwych przepisów. Termin powinien uwzględniać współdziałanie obu stron. Organizacja nie może oczekiwać zawarcia umowy mimo nieprzekazania wymaganych dokumentów, wad reprezentacji albo nierozstrzygniętej kwestii legalności finansowania. NIW powinien jednak podać kompletną listę wymagań odpowiednio wcześnie i wskazać konkretne braki, zamiast ponawiać ogólne prośby. Wewnętrzny termin 30 dni od kompletnej dokumentacji pozwala odróżnić czas potrzebny NGO od czasu pozostającego pod kontrolą instytucji. Powiadomienie o przeszkodzie musi określać przewidywaną datę i przyczynę, a nie jedynie informować, że sprawa trwa. Aktualizacja oferty do niższej dotacji nie może prowadzić do projektu niemożliwego do	Odrzucenie Propozycja mało konkretna, nie uwzględniająca złożoności procesu negocjacji i kontraktowania umowy, a także nie uwzględniająca bardzo dużej różnorodności sytuacji wpływających na zakończenie negocjacji i podpisanie umowy. Procesy te są dwustronne i nie zależą jedynie od NIWu, ale i od Beneficjenta. Uwaga zakłada złą wolę NIW "wykorzystuje się do nieograniczonego odsuwania zawarcia umowy", co w 8-letniej historii NIWu nigdy nie miało miejsca.

					wykonania. Przed zawarciem umowy trzeba uzgodnić adekwatny zakres, budżet i rezultaty zgodnie z zasadami konkursu. Organizacja powinna otrzymać czas na ich ocenę i decyzję, a nie ponosić odpowiedzialność za automatyczne pozostawienie pierwotnych zobowiązań przy krótszym okresie lub niższym finansowaniu. Zmiany nie mogą jednak naruszać równego traktowania ani przekształcać zwycięskiej oferty w inne przedsięwzięcie. Przewidywalna procedura negocjacji ogranicza to ryzyko po obu stronach. Przekroczenie proponowanego terminu nie tworzy umowy z mocy milczenia, nie zastępuje wymaganych podpisów i nie daje samoistnej podstawy refundacji wcześniejszych wydatków. Konsekwencją powinny być informacja oraz realne dostosowanie wykonania w dopuszczalnych granicach, a także możliwość monitorowania sprawności NIW. Gdy termin zakończenia jest sztywny ze względu na źródło środków, instytucja musi ocenić wykonalność przed kontraktowaniem. Sama obietnica późniejszego aneksu nie wystarczy. Poprawka uzupełnia C01 o płynności i C02 o braku sankcji za zwłokę NIW, tworząc spójny ciąg od wyników przez umowę do finansowania.	
45	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Odstąpienie od podpisania umowy	40	Odwołanie do niezaakceptowanych sprawozdań. Wnosimy o doprecyzowanie, że sam brak akceptacji sprawozdania w związku z niezakończoną weryfikacją NIW nie stanowi wystarczającej przesłanki odmowy zawarcia nowej umowy.	Nie można obciążać organizacji skutkami przedłużającej się weryfikacji prawidłowo i terminowo złożonych dokumentów.	Wyjaśnienie Dyrektor ma "możliwość" odstąpienia od podpisania umowy. Oznacza to, że przed podpisaniem umowy, jeżeli zachodzi którakolwiek z przesłanek sytuacja organizacji jest indywidualnie analizowana.

46	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Dysponowanie środkami uwolnionymi	39	Pierwszeństwo listy rezerwowej. Wnosimy o przyjęcie jednoznacznej kolejności finansowania projektów z listy rezerwowej, z możliwością odstępstwa jedynie z przyczyn wyraźnie wskazanych w regulaminie i każdorazowo opublikowanych.	Obecny katalog przesłanek decyzji Dyrektora jest szeroki. Sam obowiązek sporządzenia uzasadnienia nie zapewnia przewidywalnego wyboru spośród ofert rezerwowych.	Odrzucenie Dyrektor NIW jako organ podejmuje decyzję co do rozstrzygnięcia konkursu i jest to jego uprawnieniem. W latach 2024-2026 w każdej edycji konkursu, w przypadku dofinansowania ofert w ramach środków uwolnionych sporządzane było szczegółowe uzasadnienie.

47	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Przekazanie środków	42	UZUPEŁNIONA UWAGA C01 Terminowe zaliczki i ochrona płynności Proponowana zmiana: Dodać: „Umowa określa konkretny termin wypłaty pierwszej transzy, co do zasady nie później niż 14 dni od jej zawarcia, oraz terminy kolejnych transz zapewniające finansowanie zobowiązań zgodnie z harmonogramem. Jeżeli opóźnienie leży po stronie NIW, umożliwia się zgodne z prawem dostosowanie terminów działań i płatności bez negatywnej oceny Beneficjenta z tej przyczyny”. Usunąć sprzeczność między dopuszczeniem zobowiązań przed rozstrzygnięciem a regułami płatności. Nie ustanawiać samego przeksięgowania wcześniejszego wydatku ze środków własnych jako wykorzystania dotacji. Refundację dopuścić wyłącznie przy wyraźnej podstawie prawnej właściwej danemu finansowaniu. W regrantingu zachować ustawowy termin przekazania środków realizatorowi. Weryfikację prawidłowo złożonego rocznego sprawozdania zakończyć co do zasady w 30 dni; konkretne wezwanie do uzupełnienia określa wpływ na bieg tego terminu. Kolejną transzę przekazać w ciągu 7 dni po akceptacji, nie później niż wymaga zatwierdzony harmonogram, przy zapewnieniu zgodnego z prawem finansowania. Nie uzależniać całego finansowania początku roku od czasu wewnętrznej obsługi NIW: dopuścić przewidzianą w umowie zaliczkę na kolejny rok po terminowym złożeniu sprawozdania, jeżeli ocena ryzyka i właściwe przepisy na to pozwalają. Milczenie NIW nie oznacza zatwierdzenia sprawozdania. Zsynchronizować z C20.	Brak konkretnego terminu wypłaty dotacji przenosi na organizację ryzyko finansowania zadania publicznego z własnej gotówki. NGO może mieć zaakceptowany harmonogram i zawartą umowę, lecz nie posiadać rezerw na wynagrodzenia, najem czy zakup usług przed otrzymaniem transzy. Oznacza to nierówność faktycznego dostępu: zadanie łatwiej wykona podmiot z dużą płynnością, nawet gdy oferta mniejszej organizacji jest równie wartościowa. Opóźnienie może ponadto wymusić zmianę terminów działań, utratę dostępności wykonawcy lub ograniczenie udziału odbiorców. Są to skutki dotyczące jakości zadania, a nie wyłącznie komfortu finansowego beneficjenta. Programy PROO i NOWEFIO zakładają skuteczną realizację celów społecznych oraz rozwój potencjału organizacji. Art. 150–151 ustawy o finansach publicznych przewiduje uregulowanie warunków przekazania dotacji w umowie. W PROO dodatkową podstawą jest § 22 rozporządzenia dotyczącego FWRSO, wymagający terminów zapewniających finansowanie zobowiązań związanych z zadaniem. W regrantingu art. 16a ust. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego ustanawia termin przekazania środków realizatorowi do 14 dni od umowy. Należy odróżnić ten ustawowy termin od proponowanego regulaminowego standardu pierwszej transzy NIW; nie są to identyczne podstawy prawne, choć wspólnym celem jest terminowe uruchomienie działań. Ochronę płynności trzeba oprzeć przede wszystkim na zaliczkach i harmonogramie transz dostosowanym do zobowiązań. Nie można rozwiązać problemu przez ogólną obietnicę, że każdy wydatek wcześniej opłacony własnymi środkami zostanie następnie uznany za wykorzystanie dotacji. Art. 168 ust. 4 ustawy o finansach publicznych wiąże jej wykorzystanie z zapłatą za zrealizowane zadanie; samo przeksięgowanie nie zastępuje ustawowych przesłanek. Refundacja wymaga właściwej podstawy prawnej dla konkretnego finansowania. Regulamin powinien też usunąć sprzeczności między dopuszczeniem wcześniejszego zaciągania zobowiązań a zasadami	Wyjaśnienie Umowa dotacyjna określa terminy wypłaty dotacji na poszczególne lata. Pozostała część uwagi nie dotyczy treści regulaminu, a realizacji działań przez NIW-CRSO.

					terminów płatności, aby NGO mogła realnie ocenić swoje ryzyko. Operator może powoływać się na zależność od otrzymania środków i obsługi wielu umów. Uzasadnia to przejrzysty plan wypłat oraz informowanie o przeszkodach, ale nie pozostawienie beneficjenta z nieograniczonym ryzykiem zwłoki. Proponowany termin co do zasady 14 dni wymaga przygotowania przepływów przed podpisaniem umów; nie tworzy prawa do wydatkowania bez właściwej podstawy finansowej. Jeżeli opóźnienie leży po stronie NIW, powinien istnieć szybki tryb zgodnego z prawem dostosowania działań i płatności. Organizacja nie może być negatywnie oceniana za skutek tej zwłoki, o ile właściwie udokumentowała sytuację i ograniczała jej następstwa. Rozwiązanie wzmacnia wykonalność zadania i odpowiedzialność obu stron, zachowując reguły finansów publicznych. Uwagi zespołu RDPP wskazują dodatkowo na blokowanie kolejnego roku przez oczekiwanie na akceptację sprawozdania. Sam termin pierwszej wypłaty nie usuwa tego ryzyka. Potrzebny jest odrębny termin weryfikacji, termin transzy po akceptacji i zgodny z prawem mechanizm finansowania początku następnego roku. Proponowane 30 i 7 dni są standardami do przyjęcia w regulaminie, nie opisem terminów już obowiązujących. Zaliczka nie oznacza milczącej akceptacji rozliczenia ani odstąpienia od kontroli; jej warunki i ograniczenia muszą być znane przed zawarciem umowy.	

47	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Przekazanie środków	42	Termin wypłaty transz i weryfikacji sprawozdań. Wnosimy o wprowadzenie terminów na weryfikację sprawozdań częściowych, zgłaszanie uwag, akceptację i przekazanie kolejnej transzy, a także zasad działania przy opóźnieniu niezależnym od beneficjenta.	Uzależnienie finansowania kolejnego roku od akceptacji sprawozdania bez terminu decyzji NIW grozi przerwaniem realizacji zadania i zobowiązań organizacji.	Odrzucenie Umowa dotacyjna określa terminy wypłaty dotacji na poszczególne lata. Termin zatwierdzenia sprawozdania określa ustawa o finansach publicznych.
48	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Zasady ponoszenia kosztów	43	NOWA UWAGA C12 Data faktury odrębna od okresu wykonania usługi Obciążenie: Dokument księgowy musi być wystawiony w okresie zadania, mimo dopuszczenia zapłaty do 14 dni po jego zakończeniu. Źródło wymogu: Ustawa ogranicza wykorzystanie dotacji i wymaga dowodów; dodatkowa tożsamość daty dokumentu z okresem wykonania zadania jest warunkiem regulaminowym. Proponowana zmiana: Zastąpić bezwzględny wymóg wystawienia dokumentu w okresie realizacji zasadą: „Koszt dotyczy dostawy lub usługi wykonanej w okresie zadania, jest ujęty w zatwierdzonym budżecie i udokumentowany zgodnie z prawem. Dokument wystawiony po zakończeniu zadania może potwierdzać taki koszt, jeżeli płatność następuje w terminie dopuszczonym umową i ustawą, nie później niż do końca właściwego roku budżetowego, o ile nie zachodzi ustawowy wyjątek. Dokument musi pozwalać ustalić okres wykonania świadczenia”. Zachować zakaz finansowania świadczeń spoza zadania, podwójnego finansowania i niedozwolonej refundacji. Ujednolicić regułę z dopuszczonymi 14 dniami na płatność po zakończeniu zadania.	Data wykonania usługi, wystawienia dokumentu i dokonania zapłaty mogą zgodnie z prawem być różne. Organizacja może odebrać świadczenie w ostatnim dniu projektu, a fakturę otrzymać kilka dni później. Projekt dopuszcza płatność do 14 dni po zakończeniu zadania, ale wymaga jednocześnie, aby dokument był wystawiony jeszcze w jego okresie. Powoduje to częściową niespójność: dopuszczalny termin zapłaty nie pomaga, jeżeli zwykły sposób fakturowania wyklucza dokument. NGO zależy wtedy od gotowości wykonawcy do wystawienia go wcześniej, choć świadczenie jest prawidłowo wykonane i odebrane. Ustawa o finansach publicznych wiąże dotację z przeznaczeniem, okresem i prawidłowym wykorzystaniem, a art. 168 ust. 4 ma znaczenie dla zapłaty. Ustawa o rachunkowości wymaga rzetelnego dowodu operacji i identyfikacji zdarzenia, nie utożsamiając zawsze daty dokumentu z datą usługi. Programy PROO i NOWEFIO nie narzucają takiej bezwzględnej tożsamości. Regulamin może określać okres kwalifikowalności, lecz powinien badać, kiedy wykonano finansowane świadczenie, czy było przewidziane oraz czy zapłacono w prawnie dopuszczalnym terminie. Samo przesunięcie wystawienia dokumentu o kilka dni nie dowodzi finansowania zadania po jego zakończeniu. Przykładowo usługa wykonana 30 września, udokumentowana 5 października i opłacona 10 października może mieścić się w przyjętym 14-dniowym okresie płatności, jeżeli spełnia pozostałe warunki umowy i prawa. To przykład postulowanej reguły, a nie stwierdzenie obecnej kwalifikowalności. Inaczej trzeba ocenić przekroczenie 31 grudnia: poprawka nie przedłuża samym regulaminem ustawowej możliwości wykorzystania środków na kolejny rok. Nie pozwala też opłacić usługi wykonanej dopiero	Uwzględnienie

					po zadaniu, przedatować faktury albo uznać dowolnego zwrotu wcześniej poniesionego kosztu za wykorzystanie dotacji. NIW może obawiać się przenoszenia kosztów między okresami. Ryzyko ograniczają wskazanie daty wykonania, protokół odbioru lub inny adekwatny dowód oraz powiązanie z budżetem i terminem zapłaty. Faktura wystawiona w okresie projektu również nie gwarantuje, że usługa została w nim wykonana, dlatego formalna data jest słabszym zabezpieczeniem niż weryfikacja operacji. Rozwiązanie ogranicza potrzebę sztucznego wydłużania projektów tylko na oczekiwanie na dokument i zmniejsza ryzyko zakwestionowania prawidłowo wykonanej pracy. Zachowuje roczność, przeznaczenie i kontrolę środków, a usuwa dodatkową barierę wynikającą wyłącznie z konstrukcji regulaminu.	

49	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Zasady ponoszenia kosztów	43	UZUPEŁNIONA UWAGA C16 Usunięcie dodatkowych opisów na dowodach i dublowania archiwum KSeF Obciążenie: Ogólny nakaz dokumentacji i kontroli klauzul umownych bez wyraźnego uznania KSeF oraz elektronicznej ewidencji. Ryzyko żądania dodatkowych opisów i kopii. Źródło wymogu: Art. 73a uor uznaje przechowywanie w KSeF; art. 21 ust. 1a pkt 2 dopuszcza technikę dokumentowania bez dekretacji na dowodzie. Pozostają wymagania ustawowe i kontrola. Proponowana zmiana: Dodać: „NIW nie ustanawia ani nie egzekwuje dodatkowego obowiązku opisywania faktur lub innych dowodów księgowych bezpośrednio na dokumentach, ich wydrukach, wizualizacjach albo w odrębnych kartach tworzonych wyłącznie do dotacji. Nie wymaga się projektowych pieczątek, formuł ani ponawiania podpisów, gdy nie wynikają z prawa. Związek wydatku z zadaniem, przypisanie finansowania i wymagane zatwierdzenia wykazuje się w istniejącej, sprawdzalnej dokumentacji i ewidencji, w tym elektronicznej, jednoznacznie powiązanej z dowodem; nie powiela się tych danych na fakturze. W przypadku dowodów przechowywanych w KSeF na zasadach art. 112aa ustawy o VAT oraz, w zakresie zastosowania, art. 73a ustawy o rachunkowości, a przy UEPiK NGO także § 7 ust. 11 rozporządzenia Dz.U. 2025 poz. 1880, nie wymaga się dodatkowego pobierania do archiwum, drukowania, kopiowania ani przechowywania poza KSeF, jeżeli dostęp obejmuje cały wymagany okres. Beneficjent zachowuje numer KSeF oraz powiązanie z ewidencją i zapewnia udostępnienie dowodu na potrzeby kontroli, bez przekazywania danych uwierzytelniających. Zastrzeżenie nie uchyla ustawowych wyjątków wymagających dalszego przechowywania poza KSeF ani obowiązku zachowania innych dokumentów, których KSeF nie obejmuje. Nie wymaga się modyfikowania treści faktury KSeF ani wystawiania nowej faktury w celu naniesienia oznaczeń dotacyjnych. Brak dodatkowego opisu lub równoległego	Wnosimy o bezwzględne usunięcie dodatkowych wymagań NIW polegających na nanoszeniu opisów dotacyjnych bezpośrednio na fakturach i innych dowodach oraz na tworzeniu równoległego archiwum faktur prawidłowo przechowywanych w KSeF. Obecne projekty nie zawierają jednolitego wzoru takiego opisu, natomiast PROO przewiduje audyt klauzul wymaganych umową. Otwiera to pole do nakładania obowiązków w umowie lub instrukcji, mimo prowadzenia przez NGO sprawdzalnych ksiąg. Poprawka ma wykluczyć takie dodatkowe wymagania we wszystkich trzech konkursach, a nie przypisywać im nieistniejący obecnie katalog pieczątek. Przepisy o przechowywaniu trzeba uzupełnić o wyraźne uznanie KSeF. Podstawą są art. 13 ust. 2–3, art. 20 ust. 5, art. 21 ust. 1a pkt 2 i art. 72 ustawy o rachunkowości, dotyczące elektronicznych ksiąg, automatycznych zapisów oraz techniki dekretacji. Art. 73a ust. 1 wyłącza wobec dowodów przechowywanych w KSeF określone obowiązki z art. 71 i 73; ust. 2 zachowuje wyjątek przy dłuższym wymaganym okresie. Dla UEPiK NGO bezpośrednią podstawą jest ponadto § 7 ust. 11 rozporządzenia Dz.U. 2025 poz. 1880, który uznaje obowiązki przechowywania tych dowodów za spełnione przez KSeF. Art. 112aa ustawy o VAT przewiduje dziesięcioletnią retencję w KSeF i wyjątek związany z przedawnieniem. Nie istnieje natomiast wskazany roboczo art. 20 ust. 1a uor. KSeF nie przechowuje całej dokumentacji zadania: umowy, protokoły, dowody zapłaty i powiązania ewidencyjne pozostają odrębnymi dowodami. Uznanie KSeF nie oznacza ich likwidacji. Organizacja może wskazać numer KSeF, powiązany zapis księgowy, część kwoty finansowaną z dotacji i odpowiedni koszt zadania bez tworzenia kolejnej wersji faktury. Ta sama informacja w sprawdzalnej ewidencji umożliwia kontrolę celowości, kwoty i zakazu podwójnego finansowania. Wymuszanie jej ponownego przepisywania na wydruk nie zwiększa zakresu wiedzy kontrolera, a wymaga dodatkowej pracy, przechowywania kopii i uzgadniania różnych wersji. Koszt szczególnie obciąża małe NGO	Częściowe uwzględnienie Regulamin nie nakłada opisanego obowiązku. Dodano proponowane zapisy.

				archiwum nie stanowi samodzielnej podstawy zakwestionowania kosztu, jeżeli wymagane informacje i dowody są dostępne zgodnie z prawem". Usunąć sprzeczne wymagania ze wzorów umów, wytycznych i list kontrolnych; w PROO zastąpić badanie klauzul na dowodzie badaniem powiązania z ewidencją. Wymogi opisu dokumentacji wynikające z ramowego wzoru umowy realizować zgodnie z ustawą, bez narzucania miejsca zapisu na fakturze.	korzystające z zewnętrznej księgowości i pracy społecznej. Dane księgowe muszą pozostać rzetelne i kompletne; zniesienie dodatkowego miejsca zapisu nie zwalnia z udokumentowania operacji ani zatwierdzeń rzeczywiście wymaganych prawem. Ryzyko podatkowe wymaga odróżnienia informacji wewnętrznej nabywcy od wystawienia odrębnej faktury. Art. 108 ust. 1 ustawy o VAT może zobowiązać wystawcę faktury z wykazanym podatkiem do jego zapłaty. KIS w interpretacji z 5 maja 2026 r., 0114-KDIP1- 2.4012.88.2026.1.RST, dopuściła takie ryzyko wobec wizualizacji różniącej się od danych KSeF; dotyczyło to opisanej sytuacji sprzedawcy. Nie wynika stąd podwójny VAT za każdy opis dotacyjny nabywcy. Informacja MF z 27 lipca 2026 r., ID 702560, wymaga spójności danych i zapowiada analizę interpretacji, nie ustanawiając zakazu wszystkich adnotacji. NIW powinien usuwać potrzebę ingerowania w fakturę, a nie wymuszać nową wersję dokumentu lub pozorną korektę. Związek z projektem wykazuje się obok niezmienionego dowodu. § 6 ust. 1 ramowego wzoru zwykłej umowy dotacyjnej wymaga opisywania dokumentacji zgodnie z ustawą; nie narzuca pieczęci na fakturze. Regulamin może usunąć wymagania dodane przez NIW, a nie obowiązki ustawowe. Przy kontroli zapewnia się dostęp do dowodu lub jego eksport, bez udostępniania hasła albo tokena. Dobrowolne kopie bezpieczeństwa pozostają dopuszczalne. Programy PROO i NOWEFIO nie narzucają opisów na dowodach ani drugiego archiwum KSeF. Zmiana obejmuje regulamin, umowę i instrukcje. Kontrola bada operację i finansowanie, niezależnie od miejsca zapisu danych. Szczególne obowiązki UEPiK zachowuje C18.	

50	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Zasady ponoszenia kosztów	43	UZUPEŁNIONA UWAGA C18 Uznanie UEPiK w dokumentacji dotacji oraz w audycie Obciążenie: Ogólne odesłania do pełnej rachunkowości, ksiąg i art. 21–22 uor; w PROO także publikacja sprawozdań finansowych bez alternatywy dla UEPiK. Źródło wymogu: Art. 10a UoDPPiW i art. 2 ust. 5–6 uor dopuszczają UEPiK przy spełnieniu warunków. Obowiązują rozporządzenia Dz.U. 2025 poz. 1880 i 1879, w tym wyodrębnienie danych dotacji. Proponowana zmiana: Dodać: „Beneficjent prowadzi dokumentację i ewidencję zgodnie z właściwym dla niego reżimem prawnym. Dopuszcza się UEPiK wybraną zgodnie z art. 10a ustawy o działalności pożytku publicznego albo przepisami o kołach gospodyń wiejskich. Sam udział w konkursie lub otrzymanie dotacji nie nakłada obowiązku przejścia na pełne księgi ani ich równoległego prowadzenia, jeżeli nadal spełnione są warunki UEPiK. Ewidencja i dowody muszą odpowiadać właściwemu rozporządzeniu oraz pozwalać wyodrębnić dotację; w NGO służy temu także zestawienie uzupełniające z § 4 rozporządzenia Dz.U. 2025 poz. 1880. Audyt i kontrola badają UEPiK, jej zestawienia, dowody i powiązania, zamiast wymagać ksiąg, dekretacji lub sprawozdania finansowego, których dany podmiot nie ma obowiązku sporządzać. Przy badaniu dowodów stosuje się właściwe przepisy UEPiK, w tym § 7 ust. 11 o KSeF; nie wymaga się polityki rachunkowości i planu kont właściwych pełnym księgom. Wykaz środków trwałych i WNiP oraz opis zasad UEPiK przedstawia się według rozporządzenia, bez wymuszania przejścia na pełną rachunkowość. Nie ustanawia się negatywnej oceny wyłącznie z powodu zgodnego z prawem wyboru tej ewidencji”. W PROO 1a ścieżka 3 dostosować warunek publikacji dwóch sprawozdań finansowych: za lata prawidłowego prowadzenia UEPiK wystarczają opublikowane zagregowane dane przychodów i kosztów z tej ewidencji, bez danych osobowych, pozwalające zweryfikować wymagany przychód. Ujednolicić kryterium formalne, formularz i instrukcję audytu. Utrata	Projekty wymagają dokumentacji i ewidencji zgodnych z ustawą o rachunkowości, a wytyczne audytu PROO odwołują się do ksiąg oraz art. 21–22 tej ustawy. Brakuje jasnego rozróżnienia pełnej rachunkowości i UEPiK. Organizacja prawidłowo korzystająca z uproszczenia może zostać wezwana do okazania ksiąg, dekretacji albo sprawozdania finansowego, których nie prowadzi. W PROO 1a ścieżka 3 ryzyko powstaje już przy udziale: warunek publikacji dwóch sprawozdań finansowych nie przewiduje równoważnej informacji z UEPiK. Próg przychodów tej ścieżki może osiągnąć organizacja nadal uprawniona do uproszczenia. Nie chodzi zatem tylko o słownictwo audytu, ale o dostęp do konkursu. Art. 10a ustawy o działalności pożytku publicznego, w brzmieniu obowiązującym od 2026 r., przewiduje limit 1 000 000 zł przychodów roku poprzedzającego wybór, bez wartości darowizn rzeczowych przeznaczonych na działalność statutową. Sam limit nie wystarcza: znaczenie mają m.in. brak działalności gospodarczej i statusu OPP, właściwa decyzja oraz zawiadomienie. Art. 2 ust. 5–6 ustawy o rachunkowości uznaje odrębny reżim UEPiK, także dla KGW według ich ustawy. Regulamin musi uwzględniać ten wybór; nie należy deklarować, że każda organizacja o przychodzie do miliona automatycznie może prowadzić UEPiK. Przekroczenie warunków ocenia się według ustawy. Od 1 stycznia 2026 r. dla NGO obowiązuje rozporządzenie z 22 grudnia 2025 r., Dz.U. poz. 1880, a dla KGW odrębne rozporządzenie, poz. 1879. W NGO § 4 przewiduje zestawienie uzupełniające obejmujące dane służące także wymogom wyodrębnienia dokumentacji dotacji. UEPiK nie jest więc zwolnieniem z wykazania przychodów, kosztów i finansowania zadania. Pozwala kontrolować tę samą dotację na podstawie innego, ustawowo uznanego rodzaju ewidencji. Audyt powinien badać właściwe zestawienia i dowody, a nie pozorny brak księgi głównej. Zakres kontroli pozostaje niezależny od wybranego reżimu ewidencji. W P09 postulujemy usunięcie obowiązku kupowania audytu przez NGO i organizację kontroli przez NIW; jeżeli audyt	Częściowe uwzględnienie Dodano proponowane sformułowanie.

				uprawnienia do UEPiK powoduje skutki przewidziane ustawą; dotacja nie gwarantuje zachowania uprawnienia. Skoordynować z P08, P09, C16 i C17.	pozostanie, musi uwzględniać UEPiK. Przepis o publikacji sprawozdań finansowych należy skoordynować z tą alternatywą. Organizacja nie powinna tworzyć pełnego sprawozdania tylko po to, aby dostać się do konkursu, jeżeli prawo dla danego roku go nie wymagało. Jawność można zachować przez zagregowane przychody i koszty, bez publikowania danych osobowych kontrahentów lub wolontariuszy. NIW nadal weryfikuje próg przychodów, spełnienie pozostałych warunków i dokumenty źródłowe. Poprawka nie ukrywa sytuacji finansowej; dopasowuje dowód do rzeczywistego, legalnego sposobu ewidencji. P08 dotycząca błędnego linku i P09 dotycząca zakresu audytu wymagają wspólnego zastosowania z C18. Równocześnie trzeba zachować szczególne obowiązki UEPiK, w tym wykaz środków trwałych i WNiP z § 2 pkt 3 i § 3 oraz opis zasad z § 6 ust. 2. Przechowywanie faktur w KSeF uznaje § 7 ust. 11. Rozporządzenie reguluje ewidencję elektroniczną, dowody i niektóre opisy, w tym powiązanie dostawy z później otrzymaną fakturą KSeF.Nie można usuwać tych wymogów regulaminem NIW. C16 usuwa wyłącznie dodatkowe opisy dotacyjne i dublowanie archiwum, a C17 uznaje własne procedury w granicach prawa. Programy PROO i NOWEFIO wymagają rozliczenia i kontroli, lecz nie ustanawiają powszechnego przejścia na pełne księgi. Wyraźne uznanie UEPiK usuwa barierę i pozwala audytowi badać właściwy materiał zamiast dokumentów, których prawo od beneficjenta nie wymaga.	

51	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Zasady ponoszenia kosztów - konkurencyjność	43	NOWA UWAGA C11 Zakupy proporcjonalne do wartości i rzeczywistego ryzyka Obciążenie: Ogólny obowiązek zapewnienia konkurencyjności bez określenia proporcjonalnych dowodów i wyjątków. Źródło wymogu: Gospodarność pozostaje obowiązkiem; PZP stosuje się po spełnieniu przesłanek ustawy, a nie do każdej NGO z racji otrzymania dotacji. Proponowana zmiana: Dodać: „Beneficjent stosuje PZP wyłącznie, gdy jest do tego zobowiązany właściwymi przepisami. W pozostałych zakupach dokumentuje racjonalność wyboru proporcjonalnie do wartości i ryzyka. Przy zakupie do 10 000 zł netto wystarczają dowód zakupu oraz możliwe do sprawdzenia uzasadnienie ceny, np. dostępny cennik lub porównanie internetowe, bez odrębnego regulaminu zakupów i obowiązku pozyskania trzech ofert. Przy większym zakupie sposób porównania dostosowuje się do rynku. Dopuszcza się uzasadniony wybór jedynego dostępnego wykonawcy oraz zakup pilny, z udokumentowaniem przyczyn i konfliktu interesów. NIW nie stosuje wstecz dodatkowych procedur zakupowych”. Próg jest proponowanym uproszczeniem dowodowym i nie dotyczy klasyfikacji majątkowej.	Obowiązek oszczędnego wyboru wykonawcy jest uzasadniony, ale jego dokumentowanie powinno odpowiadać skali zakupu. Projekt wymienia przykładowo wewnętrzny regulamin, PZP i rozeznanie rynku, nie wyjaśniając, kiedy wystarcza prosta informacja o cenie. Nie ustanawia wprost obowiązku trzech ofert dla każdego wydatku; takiego wymogu nie należy mu przypisywać. Ryzykiem jest natomiast późniejsza interpretacja ogólnego zapisu jako konieczności wykonania rozbudowanej procedury także przy niewielkim, standardowym zakupie. NGO nie powinna poznawać wymaganych dowodów dopiero podczas kontroli. Art. 30 ust. 4 ustawy o NIW wymaga badania zasadności kosztów, a art. 44 ust. 3 ufp wyraża zasadę celowości i oszczędności. Nie wynika z nich jedna procedura porównania ofert dla wszystkich podmiotów i wartości. Zakres Prawa zamówień publicznych określa ta ustawa, w szczególności przepisy o zamawiających publicznych i subsydiowanych. Sam status stowarzyszenia lub otrzymanie dotacji nie wystarcza do automatycznego uznania, że każdy zakup podlega PZP; zarazem nie można z góry zwolnić NGO spełniającej ustawowe przesłanki. Regulamin powinien jasno rozdzielić wymóg ustawowy i dodatkowy standard dowodowy NIW. Proponowany próg 10 tys. zł netto służy jedynie uproszczeniu dokumentowania racjonalnej ceny. Nie przywraca dawnego progu wydatków majątkowych i nie uchyla zasad rachunkowości. Przy typowym drobnym zakupie dowód i sprawdzalny cennik mogą dostarczyć wystarczających informacji bez zbierania indywidualnych ofert. Przy większym lub nietypowym zamówieniu zakres porównania powinien uwzględniać rynek, jakość i koszt całkowity, a nie wyłącznie najniższą cenę. Obowiązek uzyskania odpowiedzi od kilku podmiotów może być niewykonalny przy niszowej usłudze albo jedynym dostępnym wykonawcy. Należy wtedy wyjaśnić sytuację, zamiast tworzyć pozorną konkurencję. Operator może obawiać się zawyżania cen i preferowania podmiotów powiązanych. Uproszczenie nie usuwa kontroli	Wyjaśnienie Przedmiotowa kwestia doprecyzowana jest w treści umowy dotacyjnej, nie zaś w Regulaminie ponieważ dotyczy jedynie podmiotów, które zawarły umowę i realizują zadanie.

					konfliktu interesów, celowości ani dowodu zapłaty. Zakup pilny lub od jedynego wykonawcy wymaga uzasadnienia, które można zakwestionować na podstawie ustaleń. Rozwiązanie zmniejsza koszt obsługi po stronie NGO i pozwala kontroli skupić się na wydatkach istotnych. PROO i NOWEFIO mają wzmacniać zdolność do działania, a nie wymuszać procedury droższe niż korzyść z ich wykonania. Jasny standard przed naborem zapewnia porównywalne traktowanie beneficjentów i ogranicza uznaniowe wymagania dowodowe, zachowując odpowiedzialność za rzeczywistą gospodarność.	
51	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Zasady ponoszenia kosztów - konkurencyjność	43	Wyjaśnienie zasad konkurencyjności zakupów. Wnosimy o podanie progów, minimalnych sposobów dokumentowania rozeznania rynku oraz wyjątków dla pilnych, specjalistycznych i trudno porównywalnych usług.	Ogólny obowiązek zapewnienia konkurencyjności bez jasnego trybu może być interpretowany odmiennie przez oceniających i kontrolujących.	Wyjaśnienie Kwestie związane z zasadą konkurencyjności wskazane są w umowie dotacyjnej.

52	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Promocja wsparcia w ramach Programu	45	NOWA UWAGA C10 Proporcjonalna promocja i możliwość poprawienia oznaczeń Obciążenie: Oznakowanie wszystkich materiałów, także list obecności i formularzy; możliwość niekwalifikowalności kosztu materiału za brak zestawu znaków. Źródło wymogu: Część informacji wynika z ufp i rozporządzenia; szczegółowy zestaw znaków na każdym materiale oraz dodatkowe skutki kosztowe są warunkami NIW. Proponowana zmiana: Zachować obowiązki informacyjne wynikające z art. 35a–35d ufp i właściwego rozporządzenia. Dodatkowe oznaczenia NIW ograniczyć do materiałów kierowanych do odbiorców lub publiczności i wyposażenia, na którym są technicznie zasadne. Zwolnić wyłącznie wewnętrzne dokumenty pomocnicze, jeżeli prawo nie wymaga ich oznaczania. Dopuścić informację zbiorczą przy przedmiotach małych lub nietrwałych. Przed zakwestionowaniem kosztu za uchybienie dodatkowym wytycznym wezwać do poprawy, np. naklejki, erraty lub uzupełnienia wersji cyfrowej, w terminie 14 dni. Skutek finansowy ustalać po ocenie wagi i wpływu uchybienia, z zachowaniem ustawy. Nie uzależniać kosztu całego zadania od samego braku logo. Wymagania i wersję wytycznych podać przed naborem.	Informacja o publicznym finansowaniu jest potrzebna dla jawności i rozpoznawalności Programu. Nie każda forma oznakowania wnosi jednak taką samą wartość. Zestaw kilku znaków na wewnętrznej liście obecności, formularzu roboczym lub drobnym przedmiocie może wymagać dodatkowego przygotowania i kontroli bez zwiększenia wiedzy odbiorców. Przy małych NGO zadanie techniczne powtarza się na wielu dokumentach i konkuruje z czasem przeznaczonym na działania społeczne. Istotne jest wskazanie źródła wsparcia w sposób czytelny i dostępny, a nie maksymalna liczba identycznie oznaczonych nośników. Trzeba rozdzielić obowiązki z art. 35a–35d ustawy o finansach publicznych i rozporządzenia Rady Ministrów z 7 maja 2021 r. od dodatkowych wytycznych identyfikacji NIW. Rozporządzenie określa formy informacji oraz zakres stosowania i wyłączenia; nie ustanawia ogólnego wymogu kilku logo na każdej liście obecności. Takiego szczegółu nie narzucają również Programy PROO i NOWEFIO. NIW może ustanowić uzasadnione wymagania umowne, ale powinien wykazać ich funkcję i stosować je proporcjonalnie. Propozycja nie zwalnia z ustawowej tablicy, plakatu lub informacji internetowej tam, gdzie są obowiązkowe, i nie pozwala zastąpić ich dowolnym oznaczeniem zbiorczym. Możliwość uznania kosztu materiału za niekwalifikowalny wyłącznie z powodu braku zestawu znaków wymaga procedury oceny i naprawy. Brak naklejki na prawidłowo kupionym urządzeniu lub informacji w pliku może być usuwalny bez ponownego zakupu lub druku. Automatyczna sankcja ekonomiczna nie zawsze odpowiada wadze naruszenia i nie musi służyć efektywności środków. Należy ustalić, co konkretnie nie zostało wykonane, czy informację można uzupełnić i jakie skutki przewiduje ustawa oraz umowa. Art. 168–169 ufp pozostaje granicą rozstrzygnięcia o zwrocie; regulamin nie może ani uchylić obowiązku ustawowego, ani dowolnie go rozszerzyć. Operator może obawiać się, że możliwość korekty osłabi przestrzeganie zasad. Rozwiązanie	Odrzucenie Zasady promocji określają Wytyczne promocji zadań publicznych finansowanych lub dofinansowanych z NIW-CRSO i są one jednolite dla wszystkich Programów. Uwaga odnosi się do zewnętrznego dokumentu, nie zaś konsultowanego projektu Regulaminu.

					zachowuje obowiązek, termin usunięcia braku i ocenę poważnego lub powtarzalnego naruszenia. Umożliwia natomiast naklejkę, erratę, informację zbiorczą lub korektę cyfrową, jeżeli prawnie i technicznie realizują cel. Jawna wersja wytycznych ogranicza dodatkowo ryzyko oceny według standardu zmienionego po wytworzeniu materiału. Korzyścią dla NGO jest mniejsze ryzyko nieproporcjonalnego kosztu za uchybienie techniczne, a dla NIW skuteczniejsza promocja tam, gdzie jest widoczna. Zmiana zachowuje przejrzystość finansowania i upraszcza sposób jej osiągania.	
52	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Promocja wsparcia w ramach Programu	45	Możliwość poprawienia uchybień promocyjnych. Wnosimy o wprowadzenie obowiązkowego wezwania do usunięcia możliwych do naprawienia braków oznakowania przed uznaniem kosztu za niekwalifikowalny.	Brak logotypu lub oznaczenia może być błędem technicznym niezwiązanym z jakością i realizacją zadania. Konsekwencje finansowe powinny odpowiadać wadze naruszenia.	Odrzucenie Obowiązkiem Beneficjenta jest realizacja zadania zgodnie z Regulaminem i umową.
53	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Zapewnienie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami	46	Proporcjonalność wymogów dostępności. Wnosimy o odróżnienie bezwzględnych obowiązków prawnych od rekomendowanych rozwiązań i o opisanie akceptowalnych racjonalnych usprawnień dla zadań prowadzonych w obiektach użyczonych lub wynajmowanych.	Regulamin powinien zapewniać rzeczywistą dostępność bez tworzenia niewykonalnych wymagań technicznych dla organizacji, które nie dysponują własną infrastrukturą.	Wyjaśnienie Treść Regulaminu wynika z obowiązku wskazanego w umowie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

54	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Zmiany w realizacji zadania	47	Termin i forma zgody NIW na zmianę projektu. Wnosimy o ustalenie terminu rozpatrzenia wniosku o zmianę oraz obowiązku uzasadnienia odmowy; termin powinien być liczony od złożenia kompletnego wniosku w SOD.	Beneficjent ma zgłaszać zmiany „ze stosownym wyprzedzeniem”, lecz regulamin nie określa, w jakim czasie NIW musi odpowiedzieć. Powoduje to ryzyko wstrzymania projektu.	Wyjaśnienie Każda zmiana w realizacji zadania w stosunku do treści wnioski, niewymieniona w Regulaminie wymaga zgłoszenia przez Beneficjenta i uzyskania zgody na jej wprowadzenie przez NIW. Beneficjent ma obowiązek realizować zadanie zgodnie z treścią wniosku i umowy. Sformułowanie "stosowne wyprzedzenie" jest rozwiązaniem korzystnym dla Beneficjentów, gdyż nie nakłada na nich formalnego, technicznego terminu zgłaszania zmian.
55	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Zmiany w realizacji zadania	47	Zmiany w I kwartale w projektach wieloletnich. Wnosimy o umożliwienie pilnych zmian harmonogramu i budżetu w I kwartale kolejnego roku realizacji projektu bez oczekiwania na zakończenie akceptacji sprawozdania częściowego, jeżeli zmiana jest niezbędna dla ciągłości zadania.	Regulamin odkłada rozpatrywanie wniosków z pierwszego kwartału 2028/2029 do akceptacji wcześniejszego sprawozdania, co może wstrzymać realizację działań.	Odrzucenie Brak zasadności co do wprowadzania zmian w realizacji zadania, w przypadku braku rozliczenia roku poprzedzającego.

55	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Zmiany w realziacji zadania publicznego	47	NOWA UWAGA C08 Prostsze zmiany operacyjne i brak blokady w pierwszym kwartale Obciążenie: Akceptacja zmian ceny, jednostek, terminów wewnętrznych i personelu; oczekiwanie ze zmianami do zatwierdzenia raportu za poprzedni rok. Źródło wymogu: Ustawa wymaga realizacji zgodnie z umową; szczegółowy katalog zgód i blokada pierwszego kwartału są rozwiązaniem regulaminowym. Proponowana zmiana: Drobne zmiany, które nie zmieniają celu, zakresu, kwoty dotacji, granic okresu, wartości rezultatów, limitów kategorii ani źródeł finansowania, dopuścić bez uprzedniej akceptacji: zmianę terminów wewnętrznych, ceny i liczby jednostek przy zachowaniu przeznaczenia oraz zastępstwo osoby przez osobę o równoważnych kwalifikacjach. Istotne informacje zgłaszać w SOD, a odchylenia budżetowe wykazywać zbiorczo w sprawozdaniu. Aneks zachować dla zmian wymagających go prawem lub treścią umowy. Usunąć uzależnienie rozpatrzenia zmian w pierwszym kwartale od zatwierdzenia poprzedniego sprawozdania. Dla zgód ustalić termin odpowiedzi NIW, co do zasady 14 dni, oraz tryb pilny. Milczenie nie zastępuje wymaganego aneksu. W NOWEFIO P1 poprawić błędne odesłanie do sprawozdań za 2028/2029 przy zmianach w pierwszym kwartale tych samych lat.	Zarządzanie projektem wymaga reagowania na dostępność uczestników, wykonawców i pracowników. Zmiana terminu spotkania w granicach zadania, ceny jednostkowej przy zachowaniu przeznaczenia kosztu lub zastępstwo osoby o równoważnych kompetencjach nie musi zmieniać istoty oferty. Obowiązek uprzedniej akceptacji każdej takiej czynności tworzy kolejkę spraw i ryzyko przestoju. Organizacja odpowiada za wykonanie zadania, ale nie ma pełnej swobody dostosowania narzędzi do rzeczywistości. Koszt administracyjny ponoszą obie strony, również gdy zmiana nie wpływa na cel, dotację ani rezultat. Art. 16 ustawy o działalności pożytku publicznego oraz art. 150–151 ustawy o finansach publicznych wymagają umowy określającej realizację i finansowanie. Nie ustanawiają jednak identycznego katalogu uprzednich zgód dla każdej zmiany operacyjnej. Art. 30 ustawy o NIW pozwala opisać elastyczność w regulaminie i powiązać ją z umową od początku. Należy zachować formę i zgodę wymagane dla zmiany istotnych postanowień; nie wystarczy nazwać aneksu „zgłoszeniem”. Bezpieczne uproszczenie polega na uprzednim określeniu zakresu dopuszczalnych dostosowań, przy zachowaniu celu, limitów, źródeł i odpowiedzialności. Szczególnie obciążająca jest blokada rozpatrywania zmian w pierwszym kwartale do czasu akceptacji sprawozdania za poprzedni rok. Czas weryfikacji zależy także od NIW, a potrzeba korekty harmonogramu może powstać już w styczniu. Nie ma związku między każdą zmianą bieżącego zadania a zakończeniem oceny wszystkich wydatków roku poprzedniego. W NOWEFIO P1 zapis wskazuje dodatkowo sprawozdanie za ten sam rok, w którego pierwszym kwartale zgłaszana jest zmiana, co wymaga korekty. Wątpliwości dotyczące konkretnej pozycji należy badać indywidualnie, zamiast wstrzymywać wszystkie dostosowania całego projektu. Operator może obawiać się utraty kontroli i późniejszego usprawiedliwiania zmian. Propozycja zachowuje dokumentowanie, zgłoszenie istotnych informacji i aneks tam, gdzie jest konieczny. Nie pozwala obniżyć rezultatów ani	Częściowe uwzględnienie Aktualna treść regulaminu dopuszcza wprowadzanie zmian w realizacji zadania bez konieczności aneksowania umowy, czy otrzymania zgody NIW-CRSO. Brak jest zasadności akceptacji zgłaszanych zmian w projekcie wieloletnim do momentu akceptacji i momentu rozliczenia dotacji za rok poprzedzający. Poprawiono błędy redakcyjne.

					zmienić przeznaczenia środków pod pozorem korekty ceny. Termin odpowiedzi i tryb pilny zmniejszają ryzyko, lecz milczenie NIW nie jest zgodą zastępującą wymaganą formę. Programy zakładają wykonalność i efektywność, czemu służy koncentracja kontroli na zmianach istotnych. Zbiorcze wyjaśnienie odchyleń bez znaczenia dla celu jest bardziej użyteczne niż wielokrotna korespondencja o każdej jednostce kosztowej.	
56	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Zmiany w Regulaminie	50	Ograniczenie przesłanki zaleceń organów kontroli. Wnosimy o doprecyzowanie, że zalecenia lub obowiązki nałożone na NIW przez organ nadzoru lub kontroli nie uzasadniają automatycznie wstecznego nakładania nowych obowiązków na beneficjentów.	Projekt na s. 50 poszerza wyjątki w stosunku do wcześniejszego opisu na s. 7–8. Wymaga to ujednolicenia i zagwarantowania pewności prawa oraz ochrony uzasadnionych oczekiwań organizacji.	Wyjaśnienie NIW ma obowiązek wdrożenia zaleceń z kontroli. Jeżeli dotyczą realizacji zadań przez Beneficjentów, również muszą zostać wdrożone.

57	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Rozliczenie zadania	51	C04 Rozliczenie rezultatów i proporcjonalne skutki uchybień Proponowana zmiana: Zastąpić wymóg zrealizowania i „utrzymania" wszystkich działań zasadą oceny wykonania zadania, osiągnięcia rezultatów i prawidłowości wydatków według umowy. Dodać: „Przy rozbieżnościach NIW bada ich przyczyny, wpływ na cel zadania i związek z wydatkami oraz umożliwia wyjaśnienia i zgodne z prawem działania naprawcze. Samo opóźnienie sprawozdania lub nieosiągnięcie pojedynczego wskaźnika nie przesądza automatycznie o wykorzystaniu całej dotacji niezgodnie z przeznaczeniem. Ewentualny zwrot ustala się według przesłanek i zakresu wynikających z ustawy o finansach publicznych; postanowienie nie uchyla obowiązku zwrotu w przypadkach ustawowych".	Działanie, produkt, rezultat i trwałość są różnymi elementami zadania. Spotkanie lub szkolenie zostaje wykonane w określonym terminie; nie można dosłownie „utrzymywać" go po zakończeniu. Trwałe mogą być kompetencje, relacje, procedury albo dostępność wypracowanego narzędzia, jeżeli tak przewidziano w umowie. Wymóg wykonania i utrzymania wszystkich działań bez rozróżnienia tych kategorii rodzi niepewność co do zakresu odpowiedzialności NGO. Może też prowadzić do pozornej sprawozdawczości, w której organizacja potwierdza trwałość zdarzeń jednorazowych zamiast przedstawiać dowody rzeczywistych efektów. Art. 30 ust. 4 ustawy o NIW nakazuje uwzględniać wpływ i trwałość rezultatów, a nie ustanawiać jednakowy obowiązek bez względu na charakter zadania. Zasady horyzontalne NOWEFIO odnoszą trwałość do specyfiki przedsięwzięcia, natomiast PROO akcentuje rozwój zdolności organizacji. Rozliczenie powinno zatem oceniać wykonanie uzgodnionych działań, osiągnięcie rezultatów i prawidłowość wydatków jako powiązane, lecz odrębne kwestie. Nieosiągnięcie jednego wskaźnika może być istotne, jeśli podważa cel całego zadania, albo mieć ograniczone znaczenie, jeśli cel osiągnięto inną zgodną z umową metodą. W obu sytuacjach potrzebne są ustalenia i dowody, a nie automatyczna kwalifikacja. Art. 168–169 ustawy o finansach publicznych określa ustawowe przesłanki i zakres zwrotu dotacji. Regulamin nie może ich ani rozszerzać przez fikcję, że każde uchybienie oznacza niewłaściwe wykorzystanie całości, ani uchylać przez obietnicę dowolnego odstąpienia od zwrotu. Trzeba zbadać przeznaczenie wydatków, zakres niewykonania, pobranie w nadmiernej wysokości i pozostałe przesłanki właściwe konkretnej sprawie. Samo opóźnienie złożenia raportu nie dowodzi jeszcze, że wszystkie płatności były niezgodne z przeznaczeniem. Również proporcjonalność nie oznacza mechanicznego przeliczenia każdego wskaźnika na procent zwrotu, gdy brak podstawy do takiej operacji. Możliwa obawa Operatora przed osłabieniem	Odrzucenie Uwaga niezgodna z obowiązującym prawem. Regulamin nie może dopuszczać rozwiązań niezgodnych z treścią wzoru umowy, a także dopuszczać z założenia możliwości rozliczenia dotacji w przypadku nieprawidłowej lub niepełnej realizacji zadania.

					dyscypliny jest uzasadniona, dlatego poprawka zachowuje obowiązek dokumentowania, wyjaśnień i zwrotu tam, gdzie wymaga go ustawa. Działania naprawcze są dopuszczalne wyłącznie w granicach prawa i umowy; nie służą zalegalizowaniu wydatku po fakcie ani ukryciu niewykonania zadania. Jasne rozróżnienia pomagają NGO wcześniej zgłaszać ryzyko i uzgadniać dopuszczalne zmiany zamiast koncentrować się na formalnym unikaniu odpowiedzialności. NIW otrzymuje podstawę do uzasadnionej oceny przyczyn i skutków uchybienia. Dzięki temu sankcja odpowiada stwierdzonej nieprawidłowości, a prawidłowo wykonana część działalności społecznej nie jest kwestionowana bez związku z ustawową podstawą zwrotu.	
57	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Sprawozdanie z wykonania zadania	52	Zasady ustalania kwoty zwrotu przy nieosiągnięciu wskaźników. Wnosimy o określenie, że nieosiągnięcie wskaźnika nie skutkuje automatycznie zwrotem dotacji; NIW ma obowiązek zbadać zakres wykonania zadania, przyczyny odstępstwa, związek naruszenia z wydatkami i właściwe przesłanki ustawowe.	Brak mierzalnych zasad wyliczania kwoty zwrotu stwarza ryzyko nieproporcjonalnych roszczeń także wtedy, gdy zasadnicze działania zostały prawidłowo wykonane.	Wyjaśnienie Regulamin wskazuje wprost: *Kwota do zwrotu części lub całości dotacji jest wyliczana na podstawie analizy sprawozdania finansowego oraz merytorycznego, a także podjętych działań monitorująco-kontrolnych.*

58	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Rozliczenie przez rezultat	52	Doprecyzowanie warunku „zrealizowane i utrzymane”. Wnosimy o objaśnienie, co oznacza „utrzymanie” działań na dzień zakończenia zadania oraz odróżnienie ukończenia działań od trwałości ich rezultatów po zakończeniu projektu.	Nie wszystkie działania mają charakter ciągły. Warsztat, debata lub interwencja obywatelska może zostać prawidłowo zakończona, mimo że nie można jej „utrzymywać” w czasie.	Wyjaśnienie Sprawozdanie składane jest do 30 dni od zakończenia okresu sprawozdawczego. W celu umożliwienia weryfikacji realizacji działania, niezbędne jest utrzymanie dowodów realizacji działania do czasu rozliczenia dotacji.
59	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Rozliczenie wkładu osobowego	52	NOWA UWAGA C13 Prostsze dowody krótkiego wolontariatu Obciążenie: Pisemne porozumienie z każdym wolontariuszem niezależnie od czasu świadczenia. Źródło wymogu: Art. 44 UoDPPiW wymaga pisma przy świadczeniu dłuższym niż 30 dni oraz potwierdzenia na żądanie; dowody wkładu pozostają konieczne. Proponowana zmiana: Dodać: „Porozumienie z wolontariuszem zachowuje formę wymaganą art. 44 ustawy o działalności pożytku publicznego. Przy świadczeniu nie dłuższym niż 30 dni, gdy prawo nie wymaga formy pisemnej, wkład można udokumentować ewidencją lub potwierdzeniem pozwalającym ustalić osobę, uzgodniony zakres, czas, wykonanie i metodę wyceny, także w dopuszczalnej formie elektronicznej. Nie wymaga się dodatkowej umowy papierowej wyłącznie na potrzeby dotacji”. Zachować prawa wolontariusza do pisemnego potwierdzenia, obowiązki informacyjne, bezpieczeństwa i ubezpieczenia oraz obowiązek rzetelnej wyceny. Nie dzielić sztucznie dłuższej współpracy na krótkie porozumienia.	Wkład osobowy jest ważnym zasobem NGO, a po nowelizacji przepisów dotyczących wspierania zadań jego czytelne dokumentowanie ma dodatkowe znaczenie. Rzetelność dowodu nie wymaga jednak zawsze osobnej umowy papierowej, jeżeli dla danego okresu ustawa nie narzuca takiej formy. Jednodniowa inicjatywa może angażować wiele osób do jasno opisanych czynności. Powielanie umów, ewidencji i oświadczeń dotyczących tej samej pracy zwiększa obsługę administracyjną i może zniechęcać do krótkiego zaangażowania. Celem rozliczenia powinno być potwierdzenie rzeczywiście wykonanych świadczeń i ich prawidłowej wartości. Art. 44 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego wymaga porozumienia określającego zakres, sposób i czas oraz możliwość rozwiązania. Ustęp 4 ustanawia pisemną formę przy świadczeniach wykonywanych przez okres dłuższy niż 30 dni, a ustęp 2 chroni prawo wolontariusza do pisemnego potwierdzenia na żądanie. Nie wolno usuwać tych gwarancji. Projekt rozszerza natomiast obowiązek formy na każdy przypadek rozliczania wkładu. To dodatkowe wymaganie dowodowe NIW, które można zastąpić mniej uciążliwym sposobem, gdy zapewnia on porównywalną możliwość kontroli. Ewidencja powinna umożliwiać ustalenie osoby, uzgodnionych czynności, okresu i rzeczywistego wykonania. Jeżeli wykazuje się wartość finansową pracy, potrzebna jest metoda wyceny adekwatna do rodzaju świadczenia, bez zawyżania godzin i stawek. Dopuszczalny dokument elektroniczny musi zachowywać wiarygodność i możliwość identyfikacji; nie każda anonimowa lista będzie wystarczająca. Nie można również dzielić faktycznie dłuższej relacji na serię krótkich okresów, aby ominąć ustawową formę. Dodatkowe uproszczenie dotyczy liczby dokumentów, a nie pozorności wkładu lub	Uwzględnienie

					zniesienia porozumienia. Operator może obawiać się fikcyjnego wolontariatu. Osobna papierowa umowa sama nie dowodzi wykonania pracy; odpowiednia ewidencja czynności i czasu bywa bardziej użyteczna. Poprawka zachowuje możliwość sprawdzenia dowodów oraz wszystkie ustawowe obowiązki, w tym właściwe ubezpieczenie przy krótkim wolontariacie, bezpieczeństwo i informowanie o prawach. Uproszczenie nie ogranicza uprawnień wolontariusza ani nie zmienia zasad pracy społecznej członków stowarzyszenia, którą trzeba odrębnie poprawnie wykazać. Wsparcie zaangażowania społecznego i ograniczanie barier dla małych podmiotów odpowiada celom obu Programów. Jasny standard pozwala skupić wysiłek na organizacji pracy i jej rzeczywistych rezultatach, przy zachowaniu dowodów potrzebnych do rozliczenia.	

60	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Sprawozdanie z wykonania zadania	52	UZUPEŁNIONA UWAGA C07 Elektroniczne sprawozdanie z podpisem kwalifikowanym bez papierowej kopii Obciążenie: Sprzeczność między SOD, nakazem papierowej wysyłki i dopuszczeniem podpisu elektronicznego; brak reguły terminu elektronicznego doręczenia; sztywne 7 dni na wyjaśnienia. Źródło wymogu: Prawo wymaga sprawozdania i dopuszcza drogę elektroniczną z potwierdzeniem odbioru; nie nakazuje ogólnego dublowania podpisanego pliku papierem. Proponowana zmiana: Ujednolicić zapisy: „Sprawozdanie częściowe i końcowe można skutecznie złożyć jako dokument elektroniczny podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym przez osoby uprawnione do reprezentacji. Nie wymaga się jego wydruku, odręcznego podpisu, papierowej kopii ani ponownej wysyłki pocztowej. Dokument przekazuje się przez SOD, jeżeli zapewnia obsługę i weryfikację podpisu, albo przez wskazany przez NIW prawnie dopuszczalny kanał elektroniczny, do czasu wdrożenia tej funkcji w SOD. Dane w SOD i podpisany dokument muszą odpowiadać tej samej wersji sprawozdania. NIW wskazuje kanał, formaty plików, sposób dołączenia podpisu i potwierdzenie odbioru przed zawarciem umowy. O zachowaniu terminu dla drogi elektronicznej decyduje skuteczne wniesienie dokumentu do wskazanego systemu, potwierdzone datą i godziną odbioru oraz identyfikacją przekazanych plików. Samo wprowadzenie danych do SOD albo skan podpisu nie zastępują wymaganego podpisania. Inne rodzaje podpisu można stosować, jeżeli dopuszczają je przepisy właściwe dla tej czynności. Pozostaje możliwość podpisu własnoręcznego i doręczenia papierowego. Na uzupełnienia i wyjaśnienia do sprawozdania już złożonego przewiduje się 14 dni od doręczenia wezwania, z możliwością uzasadnionego przedłużenia, jeżeli nie narusza to terminu ustawowego”. Usunąć sprzeczne nakazy papierowej wysyłki po skutecznym złożeniu elektronicznym. Zachować termin sprawozdania	Projekty dopuszczają podpis elektroniczny, lecz równocześnie nakazują złożenie sprawozdania w SOD i przesłanie wersji papierowej. W kolejnym zapisie łączą formę papierową z alternatywą podpisania elektronicznego, a regułę zachowania terminu opisują przez stempel pocztowy albo wpływ przesyłki kurierskiej. Nie jest zatem trafny zarzut całkowitego pominięcia podpisu elektronicznego. Problemem jest brak jednoznacznej, kompletnej drogi elektronicznego złożenia dokumentu: beneficjent nie wie, czy podpisany plik zwalnia go z wysyłki papieru, gdzie go skutecznie przekazać i jak wykazać zachowanie terminu. Koszt tej niepewności obejmuje druk, uzyskanie kolejnych podpisów, przesyłkę oraz ryzyko zakwestionowania terminowego sprawozdania. Art. 18 ustawy o działalności pożytku publicznego ustanawia obowiązek sprawozdawczy, a art. 17 zachowuje kontrolę zadania. Nie wynika z nich powszechny nakaz dublowania prawidłowo podpisanego dokumentu elektronicznego. Art. 78[1] Kodeksu cywilnego potwierdza równoważność kwalifikowanej formy elektronicznej z pisemną. Pouczenie wzoru sprawozdania z rozporządzenia z 24 października 2018 r. przewiduje drogę elektroniczną z potwierdzeniem odbioru. W regulaminie należy więc wprost dopuścić kwalifikowany podpis i skuteczne elektroniczne doręczenie, a następnie skoordynować z tym umowę oraz instrukcję SOD. Podpis zaufany lub inny podpis wymaga osobnego ustalenia dopuszczalności; nie należy automatycznie utożsamiać wszystkich podpisów elektronicznych z kwalifikowanym. Prawo do elektronicznego podpisania nie będzie użyteczne bez działającego kanału przekazania. Propozycja określa obowiązek wskazania sposobu doręczenia, formatów i potwierdzenia daty, godziny oraz przekazanych plików. Jeżeli SOD służy tylko do wpisania danych, musi istnieć drugi, wyraźnie opisany kanał wniesienia podpisanego dokumentu. Jego użycie nie powinno wymagać papierowej kopii. Należy zachować tożsamość wersji zapisanej w SOD i objętej podpisem oraz możliwość weryfikacji reprezentacji. Sam skan	Częściowe uwzględnienie Przeformułowano, by usunąć niejednoznaczność Regulamin nie ogranicza możliwości złożenia sprawozdania jedynie w formie papierowej. Nie wskazuje obowiązku dostarczenia sprawozdania w formie papierowej do siedziby NIW-CRSO. Wręcz przeciwnie, w Regulaminie wprost jest wskazane, iż "Sprawozdanie może zostać podpisane odręcznie lub podpisem elektronicznym".

				końcowego oraz 7-dniowy termin wezwania do złożenia zaległego sprawozdania, przewidziany we wzorze umowy.	podpisu ani niepodpisany zapis w generatorze nie otrzymują przez tę poprawkę skutku prawidłowo podpisanego sprawozdania. Papier pozostaje dostępną drogą dla organizacji, które z niej korzystają. Odrębnym obciążeniem jest nieprzekraczalny termin 7 dni na wszelkie wyjaśnienia. Odtworzenie dokumentacji partnera, korekta faktury lub odpowiedź wykonawcy zależą także od osób trzecich. Proponowane 14 dni i uzasadnione przedłużenie dotyczą wyjaśnień do dokumentu już złożonego. Ramowy wzór umowy rozróżnia dodatkowe informacje do sprawozdania (§ 9 ust. 6) oraz wezwanie do złożenia sprawozdania zaległego (§ 9 ust. 7); terminu drugiej czynności nie zmienia się samym regulaminem. Zachowuje się także ustawowy termin raportu końcowego. Programy PROO i NOWEFIO wymagają monitorowania i rozliczenia, a służy im sprawdzalna informacja oraz skuteczne doręczenie. Liczba egzemplarzy nie zwiększa jakości danych. Jednoznaczna droga elektroniczna ogranicza koszty obsługi po obu stronach, pozwala odtworzyć przebieg przekazania dokumentów i usuwa spory o znaczenie daty stempla pocztowego przy wysyłce elektronicznej. NIW zachowuje prawo do sprawdzenia podpisów, wezwania do wyjaśnień i kontroli kosztów. Poprawka nie znosi obowiązku sprawozdania, lecz zapewnia rzeczywistą możliwość jego wykonania w formie dopuszczonej przez prawo.	

60	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Sprawozdanie z wykonania zadania	52	Elektroniczne składanie sprawozdania. Wnosimy o dopuszczenie skutecznego składania sprawozdań wyłącznie elektronicznie przez SOD, z możliwością podpisu elektronicznego, bez obowiązkowego ponownego przesyłania egzemplarza papierowego.	Dublowanie tego samego sprawozdania elektronicznie i na papierze generuje koszty, ryzyko rozbieżności wersji oraz niepotrzebne obowiązki dla organizacji.	Częściowe uwzględnienie Przeformułowano, by usunąć niejednoznaczność Regulamin nie ogranicza możliwości złożenia sprawozdania jedynie w formie papierowej. Nie wskazuje obowiązku dostarczenia sprawozdania w formie papierowej do siedziby NIW-CRSO. Wręcz przeciwnie, w Regulaminie wprost jest wskazane, iż "Sprawozdanie może zostać podpisane odręcznie lub podpisem elektronicznym".
61	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Sprawozdanie z wykonania zadania	52	Skutki braku sprawozdania. Wnosimy o odróżnienie niezłożenia sprawozdania w terminie od wykorzystania środków niezgodnie z przeznaczeniem; przed podjęciem działań w sprawie zwrotu należy przewidzieć wezwanie do złożenia dokumentacji i ustalenie rzeczywistego sposobu wydatkowania środków.	Samo uchybienie sprawozdawcze nie przesądza automatycznie o celu wydatkowania dotacji. Konsekwencje muszą wynikać z właściwej podstawy ustawowej i ustalonego stanu faktycznego.	Wyjaśnienie Uchybieniami w świetle ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 104) są (...) nierozliczenie w terminie otrzymanej dotacji (niezłożenie sprawozdania lub niezłożenie sprawozdania w terminie), Konsekwencją uchybień w rozliczaniu dotacji, w szczególności nieosiągnięcia wskaźników określonych we wniosku, może być zwrot części lub całości kwoty przyznanej dotacji (na podstawie przepisów o finansach publicznych i odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych).
62	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Sprawozdanie z wykonania zadania	52	Uzupełnienia sprawozdania: termin 7 dni. Wnosimy o wydłużenie terminu udzielania wyjaśnień z 7 do 14 dni, z możliwością uzasadnionego przedłużenia w przypadku obszernych dokumentów lub danych pochodzących od partnerów.	Nieprzekraczalny termin 7 dni może być nieproporcjonalny do zakresu pytań i rodzaju dokumentacji, zwłaszcza w projektach wieloletnich.	Odrzucenie Postulat nie jest zgodny z ramowym wzorem umowy.

63	Podkarpacka Federacja Organizacji Obywatelskich PARASOL	Rozliczenie podróży służbowych	53	NOWA UWAGA C17 Uznanie zgodnych z prawem zasad NGO przy rozliczeniu pracy i przejazdów Obciążenie: Jednolity sposób dokumentowania pracy społecznej i szerokie odesłanie do reguł podróży pracowników sfery budżetowej także przy innych statusach osób. Źródło wymogu: NGO ma swobodę organizacji dokumentacji i część uprawnień pracodawcy. Pozostają art. 77^5 Kodeksu pracy, art. 44–46 UoDPPiW oraz właściwe przepisy o kosztach pojazdów. Proponowana zmiana: Zastąpić jednolite nakazy zasadą: „NIW uznaje zgodne z prawem, stosowane w sposób spójny zasady wewnętrzne beneficjenta dotyczące dokumentowania i wyceny wkładu osobowego, pracy społecznej członków, podróży i dojazdów. Nie wymaga się dodatkowego formularza, oświadczenia ani podpisu wyłącznie dlatego, że dokumentacja ma inną postać, jeżeli pozwala ustalić osobę, rzeczywisty zakres świadczenia lub cel przejazdu, okres, podstawę i kwotę wyceny lub zwrotu oraz wymagane zatwierdzenie. Wycena pracy opiera się na sprawdzalnej metodzie adekwatnej do rodzaju i ilości świadczenia, bez podwójnego wykazania pracy opłaconej. Wkład osobowy nie jest wynagrodzeniem do wypłaty. Zasady podróży ustala się według statusu osoby: pracownika, wolontariusza, wykonawcy albo uczestnika. Stosuje się przepisy bezwzględnie obowiązujące, w tym art. 77^5 Kodeksu pracy, art. 44–46 ustawy o działalności pożytku publicznego oraz właściwe przepisy o używaniu pojazdów. Nie rozszerza się automatycznie reguł sfery budżetowej na każdy przejazd. Dokumenty mogą być elektroniczne, jeżeli prawo nie wymaga innej formy. Odmowa uznania rozliczenia wymaga wskazania konkretnego naruszenia; sam równoważny dowód lub własny standard nie uzasadnia odrzucenia kosztu”. Zachować zatwierdzony budżet, ustawowe uprawnienia osób i wymaganą formę zwolnienia z kosztów podróży wolontariusza. Dodatkowe ograniczenia dotacyjne ogłaszać przed naborem i uzasadniać. W PROO poprawić błędne odesłanie do NOWEFIO. Skoordynować z C13, C16 i C18.	Organizacja może prowadzić spójną dokumentację pracy społecznej i przejazdów, pozwalającą odtworzyć zdarzenia, sprawdzić obliczenia i ustalić osoby zatwierdzające. Żądanie przepisania tych samych danych na dodatkowy formularz tworzy drugi obieg bez poprawy kontroli. Projekty wskazują treść oświadczeń członków oraz nakazują stosowanie rozporządzenia o podróżach pracowników sfery budżetowej do szeroko określonych osób zatrudnionych i dojazdów. Nie rozróżniają dostatecznie statusu podróżującego. W PROO występuje też błędne odwołanie do zadania NOWEFIO. Poprawka zastępuje te nakazy oceną rzeczywistego, zgodnego z prawem rozliczenia. Art. 77^5 § 3 Kodeksu pracy pozwala pracodawcy spoza sfery budżetowej określać należności podróżne w przewidzianych prawem źródłach. Nie oznacza to dowolności: § 4 chroni minimalną dietę, a § 5 przewiduje reguły budżetowe przy braku odpowiednich postanowień własnych. Notatka zarządu nie zastąpi wymaganej formy ustalenia warunków zatrudnienia. Art. 45 ust. 1 pkt 3 ustawy o działalności pożytku publicznego chroni pokrycie podróży i diet wolontariusza, a ust. 4 wymaga pisemnego zwolnienia z tego obowiązku pod rygorem nieważności. Własna procedura musi respektować te przepisy oraz art. 44–46. Przejazd uczestnika szkolenia lub wykonawcy umowy cywilnoprawnej nie staje się przez finansowanie dotacją podróżą służbową pracownika. Trzeba ustalić podstawę zwrotu, cel, trasę lub wydatek, racjonalny środek transportu i sposób obliczenia należności. Gdy mają zastosowanie szczególne przepisy i limity używania pojazdów, pozostają wiążące. Nie należy jednak przedstawiać jednego modelu jako ustawowo obowiązkowego dla wszystkich osób. Różne prawidłowe dowody mogą zapewnić porównywalną kontrolę, jeżeli operacja i kalkulacja są możliwe do odtworzenia. Zachowuje się właściwe skutki podatkowe; uznanie kosztu dotacyjnego nie oznacza zwolnienia podatkowego. Wycena pracy wolontariusza służy wykazaniu wkładu osobowego, a nie tworzy roszczenia o	Odrzucenie Regulamin musi określać konkretne, wystandaryzowane rozwiązania pozwalające na rzetelne rozliczenie dotacji i weryfikację prawidłowości poniesionych kosztów. Brak zasadności dla pozostawienia dowolności w tym zakresie Beneficjentom.

					wynagrodzenie. Powinna odpowiadać rodzajowi i ilości wykonanej pracy oraz dawać się sprawdzić, np. przez udokumentowane stawki porównywalnych świadczeń. Nie wystarczy arbitralna kwota we własnym regulaminie. Dowodem może być istniejąca ewidencja, potwierdzony zakres czynności, metoda wyceny i akceptacja, bez mnożenia papierowych oświadczeń. Tej samej pracy nie wykazuje się równocześnie jako opłaconej i wkładu niepieniężnego. C13 reguluje formę porozumienia, C17 uznawanie równoważnych standardów, a C18 właściwe wymagania UEPiK. Nie jest trafne twierdzenie, że NIW nie ma żadnej podstawy do określania warunków: art. 30 ustawy o NIW przyznaje kompetencję konkursową, a środki publiczne wymagają kontroli. Dodatkowe warunki muszą jednak odpowiadać prawu, celom Programów i zasadom partnerstwa oraz suwerenności stron z art. 5 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego. PROO i NOWEFIO nie narzucają jednego obiegu dokumentów każdej NGO. Zachowując budżet i obowiązek wykazania kosztu, NIW powinien uznać wystarczający dowód, a odrzucenie uzasadnić konkretnymi ustaleniami. Takie rozwiązanie chroni autonomię organizacji i ogranicza administrację bez rezygnacji ze sprawdzalności.	

64	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Rozliczenie przychodów uzyskanych przy realizacji zadania publicznego	54	Oddzielenie przychodów projektu od dotacji pobranej nadmiernie. Wnosimy o usunięcie automatycznego utożsamiania nieprawidłowego wydatkowania przychodów projektu z dotacją pobraną w nadmiernej wysokości; należy określić przesłanki i sposób ustalania ewentualnej kwoty podlegającej zwrotowi zgodnie z ustawą.	Przychód uzyskany podczas realizacji zadania nie zawsze jest tożsamy z dotacją. Skutki finansowe wymagają indywidualnego uzasadnienia i wykazania ustawowej podstawy prawnej.	Odrzucenie Wydatkowanie osiągniętych przychodów niezgodnie z przeznaczeniem uznaje się za dotację pobraną w nadmiernej wysokości i podlega dochodzeniu w trybie postępowania administracyjnego.
65	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Uchybienia	54	Rozdzielenie błędów formalnych i naruszeń finansowych. Wnosimy o wyraźne rozróżnienie uchybień dokumentacyjnych możliwych do usunięcia od naruszeń stanowiących ustawową podstawę zwrotu dotacji; należy zrezygnować z sformułowań sugerujących automatyzm sankcji za „każde uchybienie”.	Usterka formalna i wydatkowanie środków na nieuprawniony cel nie mogą prowadzić do automatycznie identycznych konsekwencji. Należy zapewnić proporcjonalność i procedurę wyjaśniającą.	Wyjaśnienie Regulamin wskazuje wprost: *Kwota do zwrotu części lub całości dotacji jest wyliczana na podstawie analizy sprawozdania finansowego oraz merytorycznego, a także podjętych działań monitorująco-kontrolnych.*
66	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Uchybienia	54	Wyjaśnienia przed wezwaniem do zwrotu. Wnosimy o wprowadzenie obowiązku przedstawienia organizacji wstępnych ustaleń, szczegółowego wyliczenia kwoty i podstawy prawnej zwrotu oraz terminu na złożenie uwag i dowodów przed wystosowaniem ostatecznego wezwania.	Regulamin określa kompetencję Dyrektora do wskazania kwoty zwrotu, ale nie opisuje wprost gwarancji wysłuchania stanowiska beneficjenta na wcześniejszym etapie.	Wyjaśnienie Kwestie szczegółowe związane z wezwaniem do uzupełnienia sprawozdania reguluje wzór umowy dotacyjnej.
67	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Kontrola realizacji zadania publicznego	55	Standardy kontroli i prawo do zastrzeżeń. Wnosimy o określenie zasad zawiadamiania o kontroli, zakresu upoważnienia, sporządzania protokołu, terminu wniesienia zastrzeżeń oraz obowiązku ich rozpatrzenia i uzasadnienia.	Brak pełnej procedury kontrolnej utrudnia weryfikację ustaleń i może prowadzić do rozbieżnej praktyki kontrolerów. Jasne reguły zabezpieczą interes NIW i organizacji.	Wyjaśnienie Kwestie szczegółowe związane z przeprowadzeniem kontroli reguluje wzór umowy dotacyjnej.
68	Fundacja im. Ludwiki i Hipolita małżonków Wawelberg	Kontrola realizacji zadania publicznego	55	Ujednolicenie okresu kontroli i retencji dokumentów. Wnosimy o odróżnienie okresu przechowywania dokumentów, terminu przedawnienia należności publicznoprawnych i dopuszczalnego okresu kontroli oraz wskazanie właściwej podstawy prawnej obliczania każdego z tych okresów.	Odwołanie do art. 70 § 1 Ordynacji podatkowej nie uzasadnia samoistnie liczenia wszystkich terminów od zakończenia zadania. Rozdzielenie instytucji prawnych ograniczy spory.	Wyjaśnienie Regulamin stanowi wprost: Tym samym uprawnienia organu do sprawowania kontroli prawidłowości wykonania zadania publicznego przysługują mu przez okres 5 lat licząc od końca roku kalendarzowego, w którym realizowano zadanie publiczne.
69	Ogólnopolska Federacja Stowarzyszeń Uniwersytetów Trzeciego Wieku	Monitoring realizacji Programu	55	Wzmocnienie dostępności i monitorowania udziału osób starszych. Przy projektach kierowanych do szerokich grup mieszkańców warto promować rozwiązania ograniczające bariery cyfrowe, komunikacyjne i organizacyjne, w tym możliwość korzystania z informacji i zgłaszania udziału także poza kanałami wyłącznie elektronicznymi.	W monitorowaniu Programu można również rozważyć zbieranie zagregowanych informacji o udziale poszczególnych grup wiekowych, co pozwoliłoby oceniać, w jakim stopniu środki z Programu NOWEFIO rzeczywiście docierają także do starszych obywateli.	Wyjaśnienie Uwaga nie dotyczy treści Regulaminu, a treści Programu.

Uchwała Rady Działalności Pożytku Publicznego

Uchwała nr 245

Rady Działalności Pożytku Publicznego

z dnia 19 października 2026 r.

w sprawie projektów regulaminów konkursów PROO i NOWEFIO na rok 2027

Na podstawie art. 35 ust. 2 pkt 1 i 5 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338 oraz z 2026 r. poz. 1040) oraz § 10 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie Rady Działalności Pożytku Publicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2052) uchwala się, co następuje:

§ 1

1. Rada Działalności Pożytku Publicznego, zwana dalej „Radą", przyjmuje stanowisko do projektów regulaminów konkursów edycji 2027 Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich PROO na lata 2018–2030, Priorytety 1a, 1b i 5, oraz Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021–2030, Priorytet 1 i Priorytety 2–4, i wnosi o uwzględnienie poniższych uwag.

2. Regulaminy powinny zapewniać stosowanie zasad pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności z art. 5 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Obowiązki organizacji należy ograniczyć do wymagań zgodnych z prawem i Programami, niezbędnych do realizacji zadań oraz proporcjonalnych do wartości dotacji i ryzyka. Rada uznaje za konieczne wyraźne rozdzielenie obowiązków wynikających z ustaw i Programów od dodatkowych wymagań NIW, których celowość i koszt należy uzasadnić. Kontrola środków publicznych powinna opierać się na sprawdzalnych dowodach, przy uznaniu zgodnych z prawem procedur organizacji i bez powielania dokumentacji.

§ 2

We wszystkich trzech regulaminach Rada wnosi o następujące zmiany, z uwzględnieniem wskazanego zakresu:

1. **Jawność konkursu.** Usunąć generalne klauzule nieujawniania danych ekspertów i inne regulaminowe ograniczenia jawności. Udostępniać kryteria, karty i uzasadnienia ocen, protokoły, powody zmiany punktacji oraz odpowiedzi interpretacyjne, także dotyczące ofert bez dotacji. Każde ograniczenie dostępu musi wynikać z konkretnego przepisu i obejmować wyłącznie chroniony fragment dokumentu. Jawność jest warunkiem kontroli równego traktowania i skutecznego zakwestionowania błędu. Samo powołanie niezależności ekspertów nie uzasadnia tajemnicy wprowadzonej regulaminem. Ochronę prywatności i innych informacji należy oceniać według ustaw, z uzasadnieniem odmowy i udostępnieniem pozostałej części dokumentu. Nieprzyznanie dotacji nie pozbawia dokumentacji związku z wykonywaniem zadania publicznego.

2. **Stabilność warunków.** Usunąć możliwość nakładania nowych obowiązków na beneficjenta tylko dlatego, że nałożono je na NIW. Wiążące wymagania oraz wersje wytycznych ogłaszać przed naborem; FAQ, poradniki i zalecenia nie mogą tworzyć obowiązków z mocą wsteczną. Zmiany wynikające z prawa wdrażać zgodnie z przepisami przejściowymi, z dostosowaniem warunków wykonania umowy. Organizacja planuje wydatki i angażuje zespół na podstawie ogłoszonych warunków. Zalecenie pokontrolne dotyczące sposobu pracy NIW nie tworzy automatycznie obowiązku po stronie beneficjenta. Wymagania dodatkowe muszą być znane przed przyjęciem zobowiązania, a zmiana umowy zachowywać właściwą formę. Poradnik dla regranterów może pomagać, lecz odstępstwo od przykładowego wzoru nie jest samoistnym naruszeniem.

3. **Wydatki majątkowe w NOWEFIO.** Usunąć zakaz wydatków majątkowych w obu regulaminach NOWEFIO, także w mikrograntach. Dopuścić niezbędne i racjonalne wyposażenie służące zadaniu lub dozwolonemu rozwojowi instytucjonalnemu. Po zmianie art. 124 i 236 ustawy o finansach publicznych sama klasyfikacja zakupu, również niskocennego, nie powinna przesądzać o jego wykluczeniu. NIW powinien zabezpieczyć właściwą kategorię środków; przy grupie nieformalnej określić właściciela i zasady korzystania z rzeczy. Całkowity zakaz premiuje organizacje już wyposażone, a ogranicza dostęp podmiotów, które potrzebują podstawowego sprzętu do wykonania zadania. Zakup taniego krzesła lub komputera może być bardziej oszczędny niż najem, choć cena nie przesądza jego kwalifikacji. Należy badać

potrzebę, koszt i związek z rezultatem, przy zachowaniu limitów rozwoju instytucjonalnego i prawidłowej klasyfikacji środków.

4. Faktury i KSeF. Bezwzględnie usunąć dodatkowy obowiązek nanoszenia opisów dotacyjnych na faktury, inne dowody, ich wydruki i wizualizacje oraz tworzenia osobnych kart wyłącznie na potrzeby dotacji. Powiązanie kosztu z zadaniem i wymagane zatwierdzenia wykazywać w istniejącej, sprawdzalnej ewidencji, także elektronicznej. Nie wymagać równoległego archiwum faktur prawidłowo przechowywanych w KSeF, jeżeli dostęp obejmuje wymagany okres. Zachować ustawowe wyjątki i inne dokumenty potrzebne do kontroli; nie żądać zmiany faktury ani wystawienia nowej w celu dodania oznaczeń. Zachować numer KSeF i powiązanie z ewidencją oraz udostępniać dowód kontrolerowi bez przekazywania hasła lub tokena. W PROO badanie klauzul na fakturze zastąpić badaniem powiązania z ewidencją. Rada rozróżnia ustawowy obowiązek rzetelnego udokumentowania operacji od dodatkowego nakazu umieszczenia informacji w konkretnym miejscu. Art. 20 ust. 5 i art. 21 ust. 1a pkt 2 ustawy o rachunkowości pozwalają uwzględniać elektroniczne techniki dokumentowania i dekretacji, a art. 73a reguluje dowody przechowywane w KSeF. Dla NGO prowadzących UEPiK znaczenie ma także § 7 ust. 11 właściwego rozporządzenia. Kontrola powinna sprawdzać numer KSeF, powiązanie zapisu z zadaniem, źródło finansowania i kwotę, bez żądania pieczątki ani ponownego podpisu na wizualizacji. Nie należy utożsamiać każdej adnotacji nabywcy z wystawieniem drugiej faktury i automatycznym obowiązkiem ponownej zapłaty VAT. Ryzyko z art. 108 ustawy o VAT dotyczy odrębnych okoliczności wystawienia faktury z podatkiem; regulamin nie powinien skłaniać do tworzenia kolejnej wersji faktury pod pozorem jej opisu.

5. Uproszczona ewidencja. Wprost uznać uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów, zwaną dalej „UEPiK”, prowadzoną zgodnie z art. 10a ustawy i właściwym rozporządzeniem, także w kontroli i audycie. Nie żądać pełnych ksiąg, planu kont, dekretacji ani sprawozdań finansowych niewymaganych od danego podmiotu. Weryfikować właściwą ewidencję, zestawienia, wykaz majątku i dokumenty. Limit przychodów 1 mln zł jest jednym z warunków UEPiK; otrzymanie dotacji nie zwalnia z pozostałych warunków ani skutków utraty uprawnienia. UEPiK jest odrębną, ustawowo dopuszczoną formą ewidencji, a nie brakiem rachunkowości ani zwolnieniem z rozliczenia dotacji. W NGO wyodrębnienie finansowania może być wykazane także zestawieniem uzupełniającym przewidzianym właściwym rozporządzeniem. Kontroler powinien badać dokumenty, które organizacja ma obowiązek

prowadzić, zamiast żądać księgi głównej i planu kont właściwych pełnym księgom. Należy zachować wymagany opis zasad ewidencji, wykaz środków trwałych i wartości niematerialnych oraz prawnych i dowody operacji. Dla kół gospodyń wiejskich stosuje się ich odrębne przepisy. Wybór UEPiK nie może samodzielnie pogarszać dostępu do konkursu ani oceny zadania.

6. Wkład osobowy i przejazdy. Uznawać zgodne z prawem zasady wewnętrzne organizacji dotyczące wyceny i dokumentowania pracy społecznej, wolontariatu, podróży i dojazdów. Równoważny dowód nie może być odrzucany tylko z powodu innego formularza. Zachować sprawdzalną wycenę, wymagane zatwierdzenia i prawa osób; przepisy o podróżach stosować według statusu podróżującego. Przy wolontariacie do 30 dni nie wymagać dodatkowej umowy papierowej, gdy prawo nie narzuca tej formy, z zachowaniem prawa wolontariusza do pisemnego potwierdzenia. Odmowa uznania własnego standardu wymaga wskazania konkretnego naruszenia; w PROO należy poprawić błędne odesłanie do zadania NOWEFIO. Rzetelny ślad kontroli powinien pozwalać ustalić osobę, zakres i czas świadczenia, wykonanie, metodę wyceny albo cel przejazdu, podstawę zwrotu i zatwierdzenie. Powielanie tych samych danych na formularzu NIW nie zwiększa sprawdzalności. Zachować trzeba art. 44–46 ustawy, w tym bezpieczeństwo, ubezpieczenie i wymaganą formę zwolnienia wolontariusza z kosztów podróży. Nie można sztucznie dzielić dłuższej współpracy na krótkie porozumienia ani wykazywać pracy opłaconej jako nieodpłatnego wkładu.

7. Sprawozdania elektroniczne. Jednoznacznie dopuścić skuteczne złożenie sprawozdania podpisanego kwalifikowanym podpisem elektronicznym bez wydruku i ponownej wysyłki papierowej. NIW powinien wskazać kanał złożenia, format i potwierdzenie odbioru; sam wpis do SOD lub skan podpisu nie wystarcza. Na wyjaśnienia do złożonego sprawozdania przewidzieć 14 dni z możliwością uzasadnionego przedłużenia, bez zmiany terminów ustawowych i wezwania do złożenia sprawozdania zaległego. Obecne projekty wspominają o podpisie elektronicznym, ale łączą go z obowiązkiem przesłania papieru i regułami terminu opartymi na poczcie. Problemem jest zatem niespójna droga złożenia dokumentu. Kwalifikowana forma elektroniczna powinna być obsługiwana wraz z potwierdzeniem daty, godziny i plików. Dane w SOD oraz podpisany dokument muszą dotyczyć tej samej wersji; inne rodzaje podpisów można dopuścić w zakresie przewidzianym prawem. Pozostaje dostępna droga papierowa.

8. Umowy i terminowe transze. Określić standardy obsługi: zawarcie umowy co do zasady w 60 dni od wyników, przekazanie umowy lub uzasadnionego stanowiska w 30 dni od kompletu dokumentów, pierwsza transza w 14 dni od umowy, weryfikacja sprawozdania rocznego w 30 dni i kolejna transza w 7 dni od akceptacji. Zapewnić zgodną z prawem zaliczkę na początek kolejnego roku i realny harmonogram wypłat. Opóźnienie NIW powinno umożliwiać dostosowanie działań bez obciążania organizacji; upływ terminu nie zastępuje umowy ani akceptacji. Organizacja może nie dysponować rezerwą na wynagrodzenia i najem, mimo zatwierdzonego zadania. Nieokreślony czas podpisania umowy i przekazania środków przenosi na nią koszt finansowania zadania publicznego oraz ogranicza rzeczywisty okres realizacji. Wezwania do uzupełnień powinny wskazywać konkretny brak i wpływ na termin. Zaliczka na kolejny rok wymaga właściwej podstawy, zapisu umowy i oceny ryzyka; w regrantingu należy zachować ustawowy termin przekazania środków realizatorowi.

9. Oczekiwanie na weryfikację sprawozdania. Usunąć wykluczenie z konkursu lub odmowę zawarcia umowy wyłącznie z powodu oczekiwania na akceptację prawidłowo i terminowo złożonego sprawozdania. Organizacja nie powinna ponosić skutków czasu obsługi NIW; ewentualny niewykonany obowiązek należy jej konkretnie wskazać i umożliwić wyjaśnienie. Niewykonanie obowiązku przez beneficjenta i oczekiwanie na działanie instytucji są różnymi stanami. Organizacja może złożyć kompletne sprawozdanie i odpowiedzieć na wezwania, nie mając wpływu na kolejność jego weryfikacji. Nie należy uzależniać kolejnego wsparcia od tego czasu. Ochrona nie obejmuje rzeczywistych zaległości ani ustawowych przeszkód udziału; te wymagają konkretnych ustaleń.

10. Podobieństwo wniosków. Wynik badania podobieństwa tekstów traktować jako sygnał do weryfikacji przez człowieka, a nie samodzielną podstawę odrzucenia. Wyłączać cytaty z prawa, formularzy i standardowe opisy. Udostępniać zakwestionowane fragmenty i zapewnić 7 dni na wyjaśnienie; badać rzeczywistą tożsamość działań i kosztów, ponieważ podobieństwo języka nie dowodzi podwójnego finansowania. Podmioty korzystające ze wspólnego dorobku mogą opisywać podobnymi słowami odrębne działania dla różnych odbiorców. Narzędzie porównujące tekst nie ustala samodzielnie tożsamości zobowiązań ani źródeł pokrycia kosztów. Rozstrzygnięcie musi zawierać ocenę człowieka opartą na wskazanych fragmentach i okolicznościach. Wyjaśnienie ma dotyczyć treści złożonej oferty, bez tworzenia po terminie nowej koncepcji.

11. Uzupełnienia i odwołania. Rozdzielić uzupełnianie braków, wyjaśnienia i odwołanie oraz jasno określić doręczenia i obsługę awarii systemu. Na uzupełnienia i wyjaśnienia ustalane regulaminem zapewnić co najmniej 7 dni. W PROO 1a i 1b zachować odwołanie formalne w ciągu 3 dni roboczych od publikacji informacji, przez generator, zgodnie z rozporządzeniem dotyczącym Funduszu; usunąć sprzeczne pouczenia. W NOWEFIO regulaminowy termin odwołania powiązać z doręczeniem karty oceny. Skuteczność procedury zależy także od początku biegu terminu, prawidłowego pouczenia i potwierdzenia odbioru. Nie można korzystniejszego terminu na uzupełnienie utożsamiać z dopuszczalnością zmiany odwołania określonego rozporządzeniem. Awarię należy dokumentować i obsługiwać w granicach prawa, w tym przez przedłużenie naboru tam, gdzie jest dopuszczalne. Jednolite informacje powinny być dostępne wszystkim oferentom.

12. Rozliczenie rezultatów. Rozliczać wykonanie zadania, rezultaty i prawidłowość wydatków według umowy, z oceną przyczyn i znaczenia odchyleń oraz możliwością działań naprawczych. Usunąć fikcję obowiązku „utrzymania" jednorazowych działań. Pojedynczy niezrealizowany wskaźnik albo opóźnienie sprawozdania nie może automatycznie oznaczać zwrotu całej dotacji; przesłanki i zakres zwrotu wynikają z ustawy o finansach publicznych. Wykonanie działania, osiągnięcie produktu i trwałość rezultatu nie są tym samym. Szkolenie jest zdarzeniem jednorazowym, podczas gdy trwałe mogą być nabyte kompetencje lub stosowana procedura. Ocena powinna uwzględniać rzeczywisty wpływ odchylenia na cel zadania i finansowane koszty. Nie można ani rozszerzać ustawowych przesłanek zwrotu przez regulaminową fikcję, ani uchylać odpowiedzialności, gdy przesłanki te rzeczywiście wystąpiły.

13. Zmiany operacyjne. Dopuścić drobne zmiany operacyjne bez uprzedniej zgody, jeżeli zachowują cel, zakres, dotację, okres zadania, rezultaty oraz limity i źródła finansowania. Aneks stosować tam, gdzie wymagają go prawo lub umowa. Usunąć blokadę rozpatrywania zmian w pierwszym kwartale do czasu akceptacji poprzedniego sprawozdania; przewidzieć odpowiedź NIW co do zasady w 14 dni oraz tryb pilny. Poprawić błędne odesłanie do lat sprawozdawczych w NOWEFIO Priorytecie 1. Zmiany terminów wewnętrznych, cen i liczby jednostek przy zachowaniu przeznaczenia oraz zastępstwa osób należy opisać jako dopuszczone dostosowania, z raportowaniem istotnych informacji w SOD. Zmiana terminu spotkania w granicach zadania albo zastępstwo osoby przez równie kompetentną nie musi zmieniać oferty. Konieczność każdorazowej zgody wydłuża obsługę i utrudnia reagowanie na

potrzeby odbiorców. Istotne informacje należy zgłaszać, a odchylenia budżetowe wykazywać w sprawozdaniu. Milczenie NIW nie zastępuje aneksu wymaganego prawem lub umową; uproszczenie powinno mieć wcześniej ogłoszone granice.

14. Oznaczenia promocyjne. Ograniczyć dodatkowe oznaczenia promocyjne do materiałów i wyposażenia, na których są zasadne, zachowując obowiązki ustawowe. Dopuścić oznaczenie zbiorcze małych przedmiotów i 14 dni na poprawę uchybienia. Brak logo na dokumencie pomocniczym nie powinien sam przesądzać o niekwalifikowalności kosztów zadania. Publiczność powinna otrzymać czytelną informację o finansowaniu. Dodatkowe logo na wewnętrznej liście lub drobnym przedmiocie nie zawsze służy temu celowi, a generuje pracę. Uproszczenie nie zwalnia z tablic, plakatów i informacji wymaganych ustawą o finansach publicznych i rozporządzeniem. Przy uchybieniu dodatkowym wytycznym należy najpierw umożliwić poprawę i ocenić wagę naruszenia oraz jego związek z kosztem.

15. Dokumentowanie zakupów. W zakupach nieobjętych ustawowym obowiązkiem stosowania Prawa zamówień publicznych wymagać dowodów racjonalności proporcjonalnych do wartości i ryzyka. Do 10 tys. zł netto dopuścić dowód zakupu i sprawdzalne uzasadnienie ceny bez osobnego regulaminu i zbierania trzech ofert. Uzasadniony zakup pilny lub od jedynego wykonawcy dokumentować bez pozorowania konkurencji, z kontrolą konfliktu interesów. Sam status organizacji pozarządowej lub otrzymanie dotacji nie rozstrzyga obowiązku stosowania Prawa zamówień publicznych; decydują jego przesłanki. W pozostałym zakresie informacja o cenie i dowód wyboru powinny odpowiadać rzeczywistemu rynkowi. Regulaminy nie ustanawiają wprost trzech ofert dla każdego zakupu; proponowane uproszczenie ma zapobiec takiej późniejszej interpretacji. Próg 10 tys. zł jest standardem dowodowym, nie granicą wydatku majątkowego.

16. Data dokumentu i zapłaty. Dopuścić dokument wystawiony po zakończeniu zadania, jeżeli potwierdza dostawę lub usługę wykonaną w jego okresie, a płatność mieści się w terminie umownym i ustawowym. Ujednolicić tę regułę z dopuszczonymi 14 dniami na płatność, z zachowaniem roczności budżetu i zakazu niedozwolonej refundacji. Samo przeksięgowanie wcześniejszego wydatku nie stanowi wykorzystania dotacji. Usługa może zostać prawidłowo odebrana w ostatnim dniu zadania, a faktura wystawiona później. Bezwzględna tożsamość obu dat nie chroni dotacji, lecz uzależnia rozliczenie od techniki fakturowania wykonawcy. Dokument musi pozwalać ustalić rzeczywisty okres świadczenia i powiązanie z zatwierdzonym

budżetem. Reguła nie pozwala finansować działań wykonanych po zadaniu, przekraczać ustawowych terminów płatności ani przenosić środków na kolejny rok bez podstawy prawnej.

17. Współwłasność wyposażenia. Dopuścić zakup udziału we współwłasności, gdy jest niezbędny i bardziej racjonalny niż zakup całej rzeczy albo najem. Umowa powinna określać finansowany udział, dostęp, użytkowanie, odpowiedzialność i trwałość; dotacja pokrywa tylko część przypisaną beneficjentowi, bez podwójnego finansowania. Współwłasność może zmniejszyć koszt dostępu do wyposażenia używanego okresowo przez kilka organizacji. Bezwzględny zakaz pomija porównanie z najmem i nabyciem całej rzeczy. Należy natomiast zabezpieczyć kontrolę, odpowiedzialność, zasady zbycia i zniesienia współwłasności oraz dostęp potrzebny do realizacji. Jeżeli nie można zapewnić trwałego i sprawdzalnego korzystania, koszt nie powinien być uznany. W NOWEFIO rozwiązanie wymaga równoległego dopuszczenia wydatków majątkowych.

18. Wkład własny i klasyfikacja. Rozróżnić powierzenie zadania bez wymaganego wkładu od wspierania z wkładem osobowym lub rzeczowym i możliwością jego zastąpienia finansowym zgodnie z art. 5 ust. 4a ustawy. Usunąć dodatkowy obowiązek wkładu pieniężnego, w tym 10% każdego wydatku inwestycyjnego w PROO, o ile nie wymaga go przepis właściwy danemu finansowaniu. Klasyfikację zakupów ustalać zgodnie z prawem, bez utożsamiania jednorazowej amortyzacji z wydatkiem bieżącym. Wkład osobowy lub rzeczowy jest rzeczywistym zaangażowaniem organizacji, szczególnie małej i działającej społecznie. Ogólne zwolnienie ze wszystkich form wkładu nie może pozostawać w sprzeczności z ustawowym modelem wspierania. Możliwość zastąpienia wkładu finansowym należy przewidzieć w ogłoszeniu i wykazać w ofercie. Osobno trzeba oceniać ujęcie niskocennego wyposażenia w kosztach i jego jednorazową amortyzację; regulamin nie powinien tworzyć pozornego, uniwersalnego progu wydatków bieżących.

19. Darowizny rzeczowe. Przy maksymalnych progach przychodowych dostępu do konkursu wyłączyć wartość darowizn rzeczowych na działalność statutową, z pozostawieniem dotacji i darowizn pieniężnych. Nie zmienia to przychodu w ustawowej ewidencji. Przy progach minimalnych i limitach dotacji dopuścić wykazanie równoważnego potencjału organizacyjnego; wartość przekazanych rzeczy nie odzwierciedla płynności finansowej. Darowizny rzeczowe opisują skalę pomocy, lecz nie zapewniają pieniędzy na personel, transport lub lokal. Przy progu maksymalnym ich odjęcie ogranicza ryzyko wykluczenia

organizacji bez płynnych zasobów, ale przy progu minimalnym może pogorszyć dostęp, dlatego potrzebna jest alternatywna ocena potencjału. Organizacja wykazuje przychód ogółem, wartość wyłączenia i wynik na podstawie istniejących dokumentów. Konkursowa metoda nie zastępuje ustawowego limitu UEPiK ani zasad wyceny.

20. Zakupy od partnera w NOWEFIO. W NOWEFIO zastąpić zakaz zakupów od partnera formalnego możliwością nabycia niezbędnego towaru lub pomocniczej usługi po uzasadnionej cenie, przy bezstronności wyboru i oddzieleniu odpłatnego świadczenia od wkładu partnera. Zachować zakaz podwójnego finansowania i wymogi dalszego powierzenia zadania; zakup nie może służyć pozornemu przekazaniu dotacji. Partner może dysponować potrzebną salą lub sprzętem, których nie zobowiązał się udostępnić nieodpłatnie. Jego status sam nie dowodzi pozorności lub zawyżenia ceny. Należy jednak wyłączyć zainteresowane osoby z wyboru, udokumentować warunki rynkowe i odróżnić zakup pomocniczy od dalszego wykonania zadania przez inny podmiot. Świadczenia zadeklarowanego jako wkład nie wolno ponownie opłacać z dotacji. Uwaga dotyczy obu regulaminów NOWEFIO.

§ 3

W regulaminie PROO Rada wnosi ponadto o następujące zmiany:

1. **Wkład w trwającym projekcie zagranicznym.** W Priorytecie 1b usunąć ograniczenie do pierwszych 12 miesięcy projektu podstawowego. Dopuścić finansowanie przyszłego wkładu w latach 2027–2029 także w projekcie wcześniej rozpoczętym, nie dłużej niż do jego zakończenia, na równych zasadach dla lidera i partnera będącego beneficjentem lub współbeneficjentem. Wsparcie powinno obejmować wyłącznie przypisaną organizacji, niesfinansowaną część wkładu w kosztach kwalifikowalnych. Zachować limit 10–300 tys. zł i roczny do 200 tys. zł, dopuszczając transzę roczną poniżej 10 tys. zł zgodną z harmonogramem. Status i wkład partnera potwierdzać dokumentacją projektu, bez osobnej decyzji imiennej. Nie wymagać zagranicznego partnera ani działań poza Polską, gdy nie wymaga ich program wdrażany przez instytucję zagraniczną, w tym unijną. Termin przyszłego wkładu, a nie wiek projektu, określa aktualną potrzebę wsparcia. Program PROO przewiduje wspieranie wymaganego wkładu w przedsięwzięciach finansowanych ze źródeł zagranicznych, nie ustanawiając granicy pierwszych 12 miesięcy. W projekcie wieloletnim partner może ponosić istotne koszty dopiero w trzecim lub czwartym roku, a obowiązek wkładu jest nadal przyszły.

Właściwą podstawą obliczenia jest jego budżet, harmonogram i rzeczywista luka, po odjęciu finansowania tej samej części kosztów z innych źródeł. Wcześniejsze rozpoczęcie projektu nie uprawnia do refundacji już pokrytych kosztów. Samo pochodzenie pieniędzy z UE w programie wdrażanym wyłącznie przez instytucję krajową nie zastępuje warunku właściwego Priorytetowi 1b. Odpowiednio należy zmienić tabelę terminów, kryterium formalne i kartę oceny oraz walidacje SOD.

2. Dokumentacja zagraniczna i sprawozdania. W Priorytecie 1b przyjmować sprawozdanie złożone grantodawcy i dowody własnego udziału, gdy zatwierdzenie jeszcze nie nastąpiło; dokument zatwierdzony uzupełniać w 30 dni od otrzymania. Przyjmować dokumenty po polsku lub angielsku bez tłumaczenia, a w innych językach tłumaczenie własne istotnych części. Partner nie powinien ponosić skutków opóźnień grantodawcy ani kosztu przekładania nieistotnej dokumentacji całego konsorcjum. Raport konsorcjum zależy od danych wszystkich partnerów i czasu jego oceny przez grantodawcę. Polski beneficjent nie kontroluje tej procedury, dlatego rozliczenie powinno opierać się na sprawdzalnych dowodach jego kosztów i potwierdzeniu złożenia raportu. Sprawozdania zbiorczego wymagać, o ile partner ma do niego dostęp. Tłumaczenie powinno obejmować rolę organizacji, przyznanie wsparcia, budżet, wkład i okres realizacji; dodatkowy fragment NIW może wskazać z uzasadnieniem jego znaczenia. Pozostaje możliwość sprawdzenia autentyczności dokumentów.

3. Pomoc doraźna. W Priorytecie 5 usunąć zakaz wydatków majątkowych oraz zakupu i naprawy sprzętu komputerowego uszkodzonego w wyniku awarii. Dopuścić racjonalną naprawę albo wymianę niezbędną do realizacji celu właściwej ścieżki wsparcia, przy zapewnieniu właściwego źródła finansowania. Pomoc doraźna ma usuwać przeszkodę w działalności statutowej. Jeżeli wymiana niesprawnego urządzenia jest tańsza lub skuteczniejsza niż naprawa, regulamin nie powinien wymuszać rozwiązania gorszego ekonomicznie. Nie każdy zakup staje się przez to doraźny: organizacja musi wykazać zdarzenie, jego wpływ na działalność i konieczność przywrócenia sprawności. Kwalifikacja majątkowa nie zastępuje badania celowości ani zapewnienia odpowiedniej kategorii środków.

4. Publikacja danych finansowych. W Priorytecie 1a ścieżce 3 umożliwić poprawienie błędnego linku do wcześniej opublikowanych danych w ciągu 7 dni, zamiast automatycznego odrzucenia. Za lata prawidłowego prowadzenia UEPiK uznać opublikowane zagregowane przychody i koszty, pozwalające zweryfikować warunek przychodowy, zamiast

niewymaganego sprawozdania finansowego. Publiczne udostępnienie informacji i poprawność adresu internetowego są odrębnymi okolicznościami. Literówka lub nieaktywne przekierowanie nie dowodzą braku publikacji. Uzupełnienie powinno potwierdzać udostępnienie dokonane najpóźniej w dniu złożenia wniosku, a nie pozwalać spełnić warunek dopiero później. Alternatywa dla UEPiK zachowuje jawność sytuacji finansowej i kontrolę progu, bez żądania dokumentu, którego ustawa nie wymaga.

5. Audyt w ścieżce 3. Usunąć obowiązek zamawiania i finansowania przez beneficjenta audytu zadania w Priorytecie 1a ścieżce 3. Kontrolę i ewentualny audyt powinien organizować NIW ze środków pomocy technicznej, według ryzyka. Wymóg dwóch osób, w tym biegłego rewidenta i badania 90% kosztów jest nieproporcjonalny do dotacji 300–500 tys. zł na całe zadanie. Jeżeli audyt zlecany przez NGO pozostanie, zapewnić finansowanie bez wkładu własnego, adekwatną próbę i kwalifikacje oraz możliwość poprawy raportu przed obciążeniem kosztem ponownego badania. Koszt takiego badania pomniejsza środki na misję i rozwój instytucjonalny, choć nie jest ustawowym badaniem sprawozdania finansowego. Kontrola powinna odpowiadać wartości, złożoności i konkretnemu ryzyku, a nie z góry nakazywać niemal pełne badanie przez rozbudowany zespół. Pozostawienie usługi zlecanej przez NGO wymaga usunięcia automatyzmu dwóch osób, biegłego rewidenta i próby 90%, z zachowaniem adekwatnych kwalifikacji oraz niezależności. Audyt musi respektować UEPiK, jeżeli organizacja prowadzi ją legalnie.

6. Monitoring trwałości. W Priorytecie 1a ścieżkach 2 i 3 ograniczyć raport po roku do 3–5 pytań o trwałe rezultaty i wykorzystanie zasobów, bez powielania przekazanych danych i automatycznego zwrotu za pogorszenie wskaźnika.

Zachować ankietę monitorującą wymaganą Programem i ustawową kontrolę. Nie każda liczba osiągnięta w projekcie opisuje stan wymagający utrzymania rok później. Liczba uczestników spotkania mierzy jego wykonanie, a nie trwałość kompetencji czy procedur. Krótka informacja według wzoru znanego przed naborem powinna dotyczyć rzeczywiście trwałych zobowiązań i przyczyn zmian. Skutki nieprawidłowości ocenia się według umowy i ustawy, bez automatycznego uznania późniejszego spadku wartości za wykorzystanie dotacji niezgodnie z przeznaczeniem.

7. Strategia rozwoju. Dopuścić aktualną strategię lub program rozwoju na co najmniej 3 lata obejmujące zadanie, z opisem utrzymania kluczowych rezultatów. Znieść sztywne minimum 4 lat; zakres aktualizacji i forma powinny odpowiadać skali organizacji, bez obowiązku odpłatnego opracowania nowego dokumentu. W projekcie edycji 2027 minimum wynosi cztery lata, zatem postulat dotyczy tego rzeczywistego warunku. Program rozwoju powinien obejmować diagnozę, cele, działania, finansowanie i sposób przeglądu oraz wyjaśniać trwałość efektów. Istniejący dokument spełniający te potrzeby wystarczy z aktualizacją części wymagających zmiany. Odpłatne tworzenie strategii od nowa nie jest samo w sobie dowodem rozwoju organizacji, a forma powinna odpowiadać jej skali.

8. Rozbieżności ocen w Priorytecie 1a. W Priorytecie 1a zachować dwie oceny podstawowe i trzecią warunkową: różnica sum większa niż 20 punktów lub różnica w co najmniej jednym kryterium 1–4 większa niż 14 punktów, a zarazem co najmniej jedna ocena większa niż 79 punktów. Po trzeciej ocenie zastąpić mechaniczny wybór dwóch najbliższych ocen udokumentowanym wyjaśnieniem rozbieżności przez niezależny panel, z ustaleniem wyniku w każdym kryterium, udostępnieniem kart i uzasadnieniem zmian, bez nowych kryteriów. Dwie zbliżone sumy mogą wynikać z podobnego błędu, a ocena odległa punktowo może trafnie wskazywać konkretną okoliczność. Potrzebna jest analiza przyczyn różnicy, nieautomatyczne uśrednienie. Skład panelu, bezstronność i sposób ustalenia wyniku należy ogłosić przed naborem, z poszanowaniem kompetencji komisji i Dyrektora NIW. Wyjaśnienie faktu może dotyczyć wyłącznie już złożonego wniosku, w jednakowym terminie dla porównywalnych sytuacji. Postulat nie wprowadza trzech ocen każdego wniosku.

§ 4

W regulaminie NOWEFIO Priorytet 1 Rada wnosi ponadto o następujące zmiany:

1. **Doświadczenie i rejestracja operatorów.** Zachować wymagania dotyczące dat rejestracji oferentów. W ofercie wspólnej wymagać doświadczenia w regrantingu od każdego podmiotu faktycznie udzielającego mikrograntów. Oferent bez takiego doświadczenia może wykonywać animację, doradztwo i inne zadania, lecz nie rozdzielać grantów. Doświadczenie partnera lub jego pracowników nie zastępuje doświadczenia operatora. Rozdzielanie środków wymaga procedur wyboru, kontroli konfliktu interesów, zawierania umów i odzyskiwania należności. Odpowiedzialność ta powinna odpowiadać doświadczeniu konkretnej osoby

prawnej, a nie wyłącznie całego konsorcjum. Podział zadań i środków musi wynikać z oferty i umowy oferentów. Należy zachować możliwość wykazania rzeczywistego doświadczenia w regrantingu o zbliżonym trybie; dat rejestracji nie należy łagodzić.

2. **Krąg odbiorców mikrodotacji.** Jednoznacznie dopuścić do mikrodotacji organizacje z siedzibą w objętym województwie i przychodem do 50 tys. zł za poprzedni rok: zarówno młode, zarejestrowane nie wcześniej niż 60 miesięcy przed wnioskiem, jak i starsze lokalne. Bez zakończonego roku uwzględniać przychód od rejestracji do złożenia wniosku. Niejasne połączenie warunków określeniami „lub/oraz" pozwala operatorom różnie ustalać krąg odbiorców. Jednoznaczna definicja zapewni porównywalny dostęp i ograniczy spory. Sam wiek organizacji nie przesądza o jej zasobach: starsza, niewielka organizacja lokalna również może potrzebować mikrodotacji. Przychód i terytorialny związek powinny być sprawdzane według reguł ogłoszonych dla wszystkich odbiorców.

3. **Dostępność operatora.** Przy jednym operatorze na województwo zapewnić dotarcie do wszystkich powiatów, dostępne konsultacje i wsparcie osób wykluczonych cyfrowo. Wymagać jawnych uzasadnień ocen, bezstronności i możliwości zgłoszenia błędu przed rozstrzygnięciem oraz oceniać terytorialny rozkład wsparcia, bez automatycznych parytetów. Jeden operator otrzymuje faktyczną odpowiedzialność za dostęp do wsparcia w całym regionie. Oparcie naboru wyłącznie na własnej sieci kontaktów może pozostawić część miejscowości bez informacji i doradztwa. Plan dotarcia oraz analiza powiatów bez zgłoszeń pozwalają uzupełniać animację, zachowując ocenę jakości. Procedura zgłaszania błędów i jawne powody wyboru chronią małych realizatorów bez tworzenia rozbudowanego systemu odwoławczego.

4. Tematy inicjatyw. Usunąć możliwość jednostronnego narzucania nowych tematów podczas realizacji umowy. Rekomendacje NIW nie mogą zmieniać ogłoszonego naboru, wykluczać inicjatyw zgodnych z Programem ani tworzyć nieprzewidzianych obowiązków operatora. Operator zawiera wieloletnią umowę na podstawie własnej diagnozy i zaplanowanych metod pracy. Zmiana priorytetowej tematyki może ograniczyć krąg lokalnych inicjatyw i zwiększyć koszty obsługi. Rekomendacja powinna pozostawać dobrowolna, zgodna z Programem i potrzebami regionu. Obowiązkową zmianę wynikającą z prawa należy wdrożyć z odpowiednim dostosowaniem zobowiązań, zamiast pozostawiać jej skutki wyłącznie operatorowi.

5. Limity kosztów i ewaluacja. Ujednolicić podstawy limitów: obsługa do 20% rocznej dotacji, rozwój instytucjonalny do 5% rocznej dotacji na kategorię I, minimum 60% kategorii I na mikrodotacje i inicjatywy grup. Dopuścić kwalifikowanie ewaluacji i wsparcia rozliczeń według ich rzeczywistego charakteru, ewaluację roczną wewnętrzną oraz wspólny raport ostatniego roku i całego zadania. Tabela oraz opis limitu rozwoju instytucjonalnego odwołują się do różnych podstaw: kategorii I i wysokości dotacji. Ryzyka tej rozbieżności nie można przenosić na organizację. Należy podać jeden wzór i przykład obliczenia, także dla budżetu rocznego. Ewaluacja, animacja i pomoc w rozliczeniu są narzędziami jakości regrantingu, dlatego ich rzeczywisty charakter powinien decydować o przypisaniu kosztu, bez wymuszania zewnętrznej usługi co roku.

6. Ocena przez trzech ekspertów. Zachować trzech ekspertów oceniających każdą ofertę i jasno określić wynik w skali 300 punktów, jednokrotne doliczanie premii strategicznej oraz relację kart ekspertów do oceny komisji. Każde odstąpienie od ocen powinno mieć jawne uzasadnienie. Tej reguły nie przenosić na PROO 1a ani NOWEFIO Priorytety 2–4, gdzie obowiązują dwie oceny podstawowe i warunkowo trzecia. W Priorytecie 1 wybór oferty regionalnej zależy od sposobu połączenia trzech ocen. Suma niezależnych kart i wynik uzgodniony kolegialnie to różne metody, których nie można wybierać dopiero po poznaniu ofert. Zachować należy indywidualne uzasadnienia, historię zmian, wyjaśnienie rozbieżności i jawny protokół. W NOWEFIO Priorytetach 2–4 pozostaje tryb dwóch ocen oraz warunkowej trzeciej; zakresy tych procedur trzeba jednoznacznie rozdzielić.

7. Wysokość mikrodotacji. Podwyższyć maksimum mikrodotacji z 10 do 20 tys. zł, z możliwością niższego limitu ustalonego przez operatora i zachowaniem uproszczonej dokumentacji. Wskazać, że jest to regranting z art. 16a ustawy, a zastosowanie uproszczonego sprawozdania nie oznacza trybu z art. 19a. Niektóre inicjatywy wymagają jednocześnie dostępnego miejsca, transportu, wsparcia specjalisty i podstawowego wyposażenia. Wyższy pułap umożliwi finansowanie spójnego zadania, zamiast rezygnacji z potrzebnego elementu. Nie oznacza automatycznego zwiększenia każdego mikrograntu: operator powinien porównać koszt, zakres oraz liczbę wspieranych inicjatyw i może stosować niższe lub zróżnicowane limity.

8. Okres realizacji operatorów. Wydłużyć okres zadań operatorów do 1 stycznia 2027 r. – 31 grudnia 2030 r., dostosowując łączną alokację i dotację przy zachowaniu limitów rocznych.

Zapewnić ciągłość obsługi i terminowy wybór operatorów, bez automatycznego przedłużania dotychczasowych umów ani niedozwolonej refundacji wcześniejszych kosztów. Projekt przewiduje rozpoczęcie zadania 1 marca 2027 r., przy rozstrzygnięciu konkursu w pierwszym kwartale. Utrudnia to zachowanie ciągłości animatorów, doradztwa i obsługi odbiorców między edycjami. Czteroletni horyzont powinien objąć również przygotowanie naborów, przy rocznym rozliczeniu środków. W razie opóźnienia konkursu potrzebny jest zgodny z prawem plan przejścia i dostosowanie terminów, z równymi warunkami dla nowych i dotychczasowych operatorów.

9. Dokumentacja mikrograntów. Ogłosić przed naborem zakres wymaganej dokumentacji mikrograntów i uznawać równoważne procedury operatora. Nie kopiować rutynowo wszystkich dowodów, jeżeli dostęp i kontrola według ryzyka zapewniają sprawdzalność. Wzory NIW powinny być pomocnicze; operator nie powinien ponosić odpowiedzialności wyłącznie za brak dokumentu niewymaganego prawem lub umową, przy zachowaniu ustawowych zasad kontroli i zwrotu. Niepewność dokumentacyjna skłania operatora do żądania pełnych kopii i dodatkowych podpisów nawet przy niewielkiej inicjatywie. Minimalny standard powinien obejmować przekazanie środków, przyjęcie sprawozdania, identyfikację działań i kosztów oraz adekwatną weryfikację. Bezstronność i wyłączenie konfliktu interesów są obowiązkowe, lecz równoważne metody operatora powinny wystarczać. Kontrola nie może po zakończeniu zadania narzucać nieogłoszonych wcześniej formularzy.

§ 5

W regulaminie NOWEFIO Priorytety 2–4 Rada wnosi ponadto o następujące zmiany:

1. **Dostęp małych organizacji.** Usunąć próg przychodu powyżej 30 tys. zł jako warunek dostępu do dotacji 100 tys. zł, zachowując ocenę wykonalności. Ustalić rozłączne przedziały maksymalnej dotacji: 100 tys. zł przy najwyższym przychodzie do 100 tys. zł, 200 tys. zł przy przychodzie powyżej 100 do 150 tys. zł i 300 tys. zł przy przychodzie powyżej 150 tys. zł. Jednoznacznie określić stosowanie limitów w ofercie wspólnej. Niski historyczny przychód nie oznacza braku doświadczonego zespołu, użyczonego lokalu i zdolności realizacji zadania. Sztywny próg może tworzyć barierę wzrostu: aby uzyskać finansowanie na rozwój, trzeba wcześniej pozyskać większe środki. Oceniać należy rzeczywiste zasoby, zabezpieczenie

płynności i harmonogram. Jednocześnie rozłączne granice kwot oraz jasna metoda liczenia w ofercie wspólnej zapobiegną odmiennym interpretacjom i obchodzeniu limitów.

2. **Młodzież i wolontariat.** Usunąć kryterium strategiczne nr 2 premiujące brak związku z Funduszem Młodzieżowym lub Korpusem Solidarności. Zgodne z NOWEFIO działania młodzieżowe i wolontariackie powinny konkurować jakością na równych zasadach; zakaz podwójnego finansowania dotyczy kosztów, nie podobieństwa tematyki. Istnienie innego programu NIW nie gwarantuje tej samej organizacji alternatywnej dotacji: różne mogą być terminy, uprawnieni, koszty i dostępna pula. Oferta spełniająca cele NOWEFIO nie powinna otrzymywać gorszej oceny tylko dlatego, że dotyczy młodzieży lub wolontariatu. Koordynację instrumentów można zapewniać analizą faktycznego finansowania i rozdzieleniem kosztów, bez pomniejszania wartości działań mieszczących się w Programie.

§ 6

1. Rada wnosi do Dyrektora Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego o uwzględnienie stanowiska przy ustalaniu regulaminów oraz opublikowanie odpowiedzi odnoszącej się do poszczególnych postulatów. Zmiany należy wdrożyć spójnie w regulaminach, kartach oceny, formularzach, wzorach umów, instrukcjach i systemie obsługi dotacji, aby deklarowane uproszczenie nie zostało zniesione przez sprzeczny warunek w innym dokumencie.

2. Wdrożenie uwag zachowuje zgodność z Programami, ustawowe zasady kontroli, przechowywania dokumentacji i zwrotu dotacji oraz zakaz podwójnego finansowania. Postulaty dotyczące wydatków majątkowych, okresu umów i finansowania kontroli wymagają, w niezbędnym zakresie, odpowiedniego zabezpieczenia planów finansowych. Regulamin nie może zastępować wymaganej zmiany aktu wyższego rzędu ani ustanawiać refundacji sprzecznej z właściwymi przepisami.

§ 7

1. Uchwałę przekazuje się Przewodniczącemu Komitetu do spraw Pożytku Publicznego oraz Dyrektorowi Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

2. Wykonanie uchwały powierza się współprzewodniczącym Rady, przy wsparciu sekretariatu. Rada wnosi o publikację uchwały i otrzymanej odpowiedzi na stronie poświęconej jej działalności oraz przedstawienie Radzie sposobu uwzględnienia postulatów.

§ 8

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 9

Rada wnosi o przekazanie niniejszej uchwały do:

1) Narodowego Instytutu Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Współprzewodniczący

Rady Działalności Pożytku Publicznego

Michał Braun

Maciej Kunysz